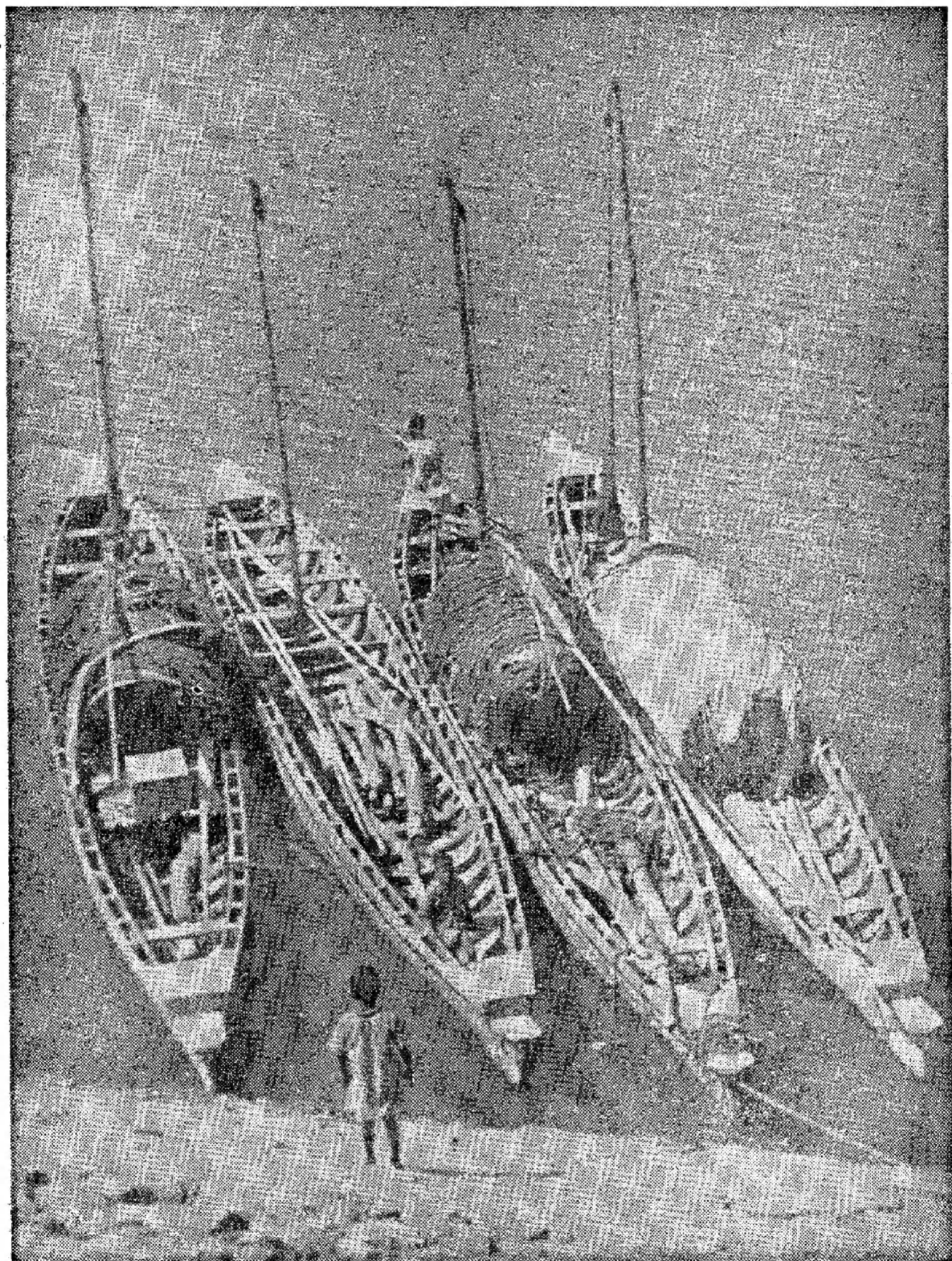

ఆంధ్ర సచిత్ర వార్త
పత్రిక

ANDHRA SACHITRA

புது உலக

பாடல் : எ. க. கருணாநிதி (கருணா)

ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రికలో ప్రకటనలు
మీ వ్యాపారాభివృద్ధికి తోడ్పడుతాయి

ఈనాటి గృహములందు, సర్ప్ .
“మీ గృహమందు నవీనతా దృష్టియా”
అవి మ్యా రిల్లీ యించివ్వు పెర్ఫెక్ట్ శ్రీమతి. చంద్రమోహిని సరీస్ అనుగుణమున.

‘విరా ఇండ్లో కొత్తవస్తువులను ప్రవేశపెట్టినప్పుడు వాటిని మీరు పరిశీలించి’ అవి మ్యా రిల్లీలో అమర్ కాంచి యందున్న శ్రీమతి. చంద్రమోహిని సరీస్ అంటున్నది. శ్రీమతి సరీస్ సర్ప్ను బాగా పరిశీలింది, సర్ప్ యొక్క ఉరికి అదిక శక్తివర్ధనను మెరిపే తెల్లగా వుండునన్నదని తెలుసుకున్నది. ‘అహా, ఏమి సురగ! దువ్వెల్లు, ఇరాయిలు, ప్రాకలు, ప్రతి దానికి నేను సర్ప్ వాడుచున్నాను.’ అన్న చామె, సర్ప్ను మీ రెండుకు వారి చూడగూడదు?

సర్ప్ మీ బట్టలను
అమిత
తెల్లగా
వుండును

తప్పక
చూడండి!

STUDIO
SARMA

భాస్కర్ పాడక్కన్న...

షోషాని రుక్మాంగద

(ఏకాదశి వ్రత మహాత్మ్యం)

డైరెక్టర్... K.S. ప్రకాశరావు

సంక్రాంతి సంచిక

బాపుగారి ముఖచిత్రంతో, జనున, వానంతి, రమణారెడ్డిగారి వ్యాసాలు, కథలు, రంగధాన్యగారు గారు వ్రాసిన ఏడుకొండలు పీరియల్ కథతో ఆకర్షణీయంగా వెలువడిన 12-1-62 తేదీ వారపత్రిక చూచేసరికి నా సంతోషానికి పట్టు వగ్గాలు లేవు.

గూడా వెంకటసుబ్బాబాబు (కాకినాడ)

ముఖచిత్రం

ముచ్చటైన ముఖచిత్రం నేనే మమ్ము మురిపించిన చిత్రకారుడు శ్రీ బాపుగారి మా హృదయపూర్వకాభినందనములు.

ఎ. వి. రంగయ్య, శ్రీమతి అన్నపూర్ణ (గుంతకల్లు)

సంక్రాంతి సంచిక చాల బావుంది. కాని తీపి తింటు కారం సంచుకున్నట్లు మంచి వ్యాసాలు లున్నప్పుడు మధ్యన సినిమా నటి నటుల వ్యాసాలు ప్రచురించడం ఏమంత బావుండదంటా ! కేవలం వాళ్ళను గురించి వారే పాగడుకోవడం, సొంత 'డబ్బా' వాయింపడం తప్ప. ఆ వ్యాసాలవల్ల పాఠకులకు ఏమాత్రం ప్రయోజనం కనపడదా ?

తలపూర్ రాము, మోహన్ (అనంతపురం)

సంక్రాంతి వ్యాసం

ముఖ్యంగా పండగకు వచ్చే ప్రత్యేక సంచికలో నన్నాకర్పించేది ఆమంచర్ల గోపాలరావుగారి పండగ గూర్చిన వ్యాసం. సంక్రాంతి పండగ మూడు దినములు మాత్రమే జరుగుతున్న విషయం సర్వ విదితమే. ఇతే కొన్ని ప్రాంతాల్లో 'మొక్కానుసు' బాలుగో రోజు సంక్రాంతి నంబరాలసాగుతాయని ఒక కొత్త విషయం ఆమంచర్లగారి వ్యాసం ద్వారా తెలిసింది.

ముఖ్యంగా వేదవిశాల భీకరమైన దైవా భోగి కుంటలో మనవారు వేసి కాలానికి స్వాగత కనబాలు పలుకుతారన్న వాక్యం చాలా బాగుంది.

మొత్తంపై ఆమంచర్లవారు ప్రతిసారి వరసే కొత్త విషయాల తెలుతూ పండగ వ్యాసం చాలా బాగా వ్రాశారు.

ఎన్. కృపాణి (హైదరాబాదు)

కాల్పనిక జగత్తు

"కాల్పనిక జగత్తులో వరకట్నాలు" అను వ్యాసం చాలా బాగున్నది. విజముగా తల్లిదండ్రులు అనుభవించే బాధలు వ్రాసినారు.

ఎన్. ఎన్. రావు (పెనరపల్లి)

సినిమా వ్యాసాలు

నా అభిమాన తారజమునగారి నా సోన్ మైల్ వదిలి ఆనందించా. అలానే సావిత్రిగారి గురించి వాసంతి

ఉత్తరాలు

బి. ఎ. గారు వ్రాసిన రచన చాలా బాగుంది. సావిత్రి గారు చాలా బొమ్మలు ఉత్తమ నటి కూడా. ఆమెను గురించి యితాంటి రచన జరిపినందుకు వారికి (వాసంతి బి. ఎ గారికి) నా అభినందనలు.

సంక్రాంతి సంచిక చాలా బావుంది. ముఖ్యంగా రంగధాన్యగారి ఏడుకొండలవాడు కథ నడక చాలా పుష్టిగా ప్రారంభించారు. అదేవిధంగా కథను రక్తి అనురక్తి కలిపి మానవ స్వభావాలను బాగా వివరించగలరని భావిస్తాను.

మారేమళ్ళ రామమోహన్ రావు.

కుమారి వాసంతి బి. ఏ. శతచిత్ర సుందరి శ్రీమతి సావిత్రి గారేజన్ గురించి వ్రాసిన వ్యాసము చదివి విజముగా సావిత్రి భారతమాత పేరు నిలుపుటకు జన్మించిన సాక్షిమణియా! అని అనుకున్నాను. ఆమె అమాయలేని విశాల భావము గల భారత వారీమణి కావుననే కుమారి వాసంతి ఆశయము నెరవేరినది. ఆమె నటించిన చిత్రాలు పేరుగాంచటము ఆమె పాత్రసాషణయే కారణము. ముఖ్యంగా దేవదాసు, రోజులు మారాయి, చివరకు మిగిలేది, మాబాబు చిత్రాలలో గల ఆమె అసాధారణ పాత్రసాషణ చూచి నేను చాలా సంతోషించినాను.

కుమారి వాసంతి కూడ సావిత్రి మాదిరి కాలీ షీట్ వేళకి సరిగ్గా వెళ్లి "క్విక్" గా చిత్రరంగములో పేరుగాంచుగాక !

కె. ధర్మారెడ్డి (హైదరాబాద్)

నా అభిమాన తార అయిన సావిత్రి గారిని గురించి వాసంతిగారు వ్రాసినందుకు వారికి నా అభినందనలు. రచన చాలా బాగా ఉంది. నాకు సావిత్రి నటించిన చిత్రాలంటే చాలా యిష్టము.

ఈ. కనకదుర్గ (బందరు)

శ్రీమతి సావిత్రి గారేజన్ నా అభిమాన నటి మణులలో ఒకరై. ఆమె గురించి వ్యాసము ప్రచురించినందుకు మీకు, రచయిత్రి వాసంతిగారికి నా అభినందనములు అందజేయుచున్నాను.

నరసింహమూర్తి (విజయవాడ)

శ్రీ రమణారెడ్డిగారు సంక్రాంతి సంచికలో వ్రాసిన "కొత్త సంవత్సరం కోరికలు" వ్యాసం చాలా బాగుంది. ప్రతివారం ఏదో ఒక వ్యాసం ఆయన వ్రాయాలని కోరుతున్నాను.

ఎ. ఎన్. వంతులు (హైదరాబాదు)

'ఇన్ ప్రెరెడ్' ఫిలిం దక్షిణ భారత ఫిలిం పరిశ్రమలో కొత్త ఏమీ కాదు. పది సంవత్సరాల క్రితం కూడా ఇన్ ప్రెరెడ్ ఫిలిం కొన్ని చిత్రాలలో వాడటం నే నెరుగుదును. 'కాంట్రాస్ట్' కోసం

—నలుపు తెలుపుల మధ్య తారతమ్యం కొట్టినట్లు కనపడటంకూ — ఇన్ ప్రెరెడ్ ఫిలిం వారూ. ఆకాశం నల్లగానూ సముద్రపు తెరలూ తెల్లగా కనుపిస్తాయి, యీ ఫిలిం వాడతే. ఆకాశపు ఆకులు తెల్లగా కనుపిస్తాయి. దేనివల్ల ఒక్కొక్క పన్నివేళంతో ఒక విధమైన 'మూడ్' న తీసుకురావచ్చు.

వి. వి. రామన్న (బొంబాయి)

"ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక" ఏ కోణం నుంచైనా తన ధృక్పథాన్ని మార్చుకోవడాన్ని ప్రయత్నిస్తున్నదా ? అంటే సాహిత్య సేవనూ "చెత్త కారు సినిమా పత్రిక" గా మారుతోందా ? లేక పోతే యీ సినిజీవులవి, వారిని గురించినవి యిన్ని వ్యాసాలా ! ఇన్ని కార్టూన్సులా ?

కె. నరసింహారావు, కె. రాముం, కె. నత్యం (వైజాగ్)

సందేహం

కాస్త ఆ 'జమున' ముద్రగల తపాలా బిళ్లలు ఎక్కడ దొరకగలవో తెలియజేద్దూ !

వి. ఆర్. శీఖర్ (చేబోలు)

సంక్రాంతి సంచికలో "పాప పరిహారం" చిత్ర సమీక్షలో ఎం. ఆర్. రాధాకు ఒక ప్రఖ్యాత నటుడు, దర్శకుడు మాటలు యిచ్చినారని వ్రాసినారు. ఆ ప్రఖ్యాత దర్శక, నటుడు ఎవరో తెలియపర్చవలెను.

భోగాల రామచంద్రరావు (విజయవాడ)

"పుట్టిల్లు" చిత్రనిర్మాత, దర్శకుడు డాక్టర్ రాజారావుగారు.

డా॥ రాజు

డాక్టర్ రాజు, బొమ్మల కథ చాలా చురుకుగా సాగుతోంది. అందులో సర్దు రచనకు, దేవిక గారు చాల పెద్ద ఇయర్ రింగ్స్ తగిలించారు. సర్దులు సాధారణంగా డ్యూటీలో పెట్టుకోరు, పెట్టుకోకూడదు. అది అసంభవము.

శ్రీమతి సాధామణి సుందరము (అనంతపురం)

కథ

పుల్లయ్యమావా, నీ కథ ఇంతజిల్లిగా సూస్తా ననుకోలేదు. ముప్పు దెబ్బలు తినేటయివున్న నాకు చెడ్డ ఏడుపొచ్చింది. ఒకసారి నాకు గిట్టాగే జరిగింది. మామసీన్స్ సూసీరమ్మని రూకలిచ్చింది. నేను ఉశాగ్రగా శిన్యకాడకు చేరేవారకు బుకింగ్ కట్టేసిండు. ఇంతవో ఒకడొచ్చి "ఏక రునయా" అన్నాడు. నేను జర్రాలోంచి బిట్టెట్టు కొనేసేను. కాని లోపం సోటునేక సీన్స్ అయిందాకా సుంచున్న. గింటికాడ కొచ్చేతానికి మామ చిల్లరేవన్నాడు. నేను లేదన్నాను. అసాది నన్ను జర్రాసేపు సూసీ ఉతికేసిండు. నీ కథ చదివేతనికి అది గావక వచ్చింది. నీ సైకిలు దొరికితే ఉత్తరం రాయు.

వి. వెంకటాపు (భీమవరం) ★

తెలుగు పత్రికలన్నిటిలోనూ ఆంధ్రసచిత్ర వారపత్రిక
సర్క్యులేషన్ అత్యధికమైనది!

“పొదుపు గురించి ఎప్పుడైనా ఆలోచించారా?”

“అ...జేంకర్ మాత్రంకాదు...జేంకర్లోనికి వెళ్లడంమీదే భయం.”

“నేషనల్ అండ్ గ్రిండ్లేస్ జేంకర్లోనికి వెళ్లడానికి మీరేమీ భయపడనక్కర్లేదు. అక్కడ అందరూ చాలా మర్యాదగా, సహాయకారిగా వుంటారు.”

“అయితే డబ్బు”

మీకు కావలసిందల్లా రూ. 5/- సేవింగ్స్ జేంకర్ కాతా తెరిచేటందుకు, సాయకు 5% వడ్డీ లభిస్తుంది.”

“అయితే నేను అరిక్యం పహించలేను”

“డబ్బు కొట్టేటందుకు గాని, తీసేటందుకు గాని పది నిమిషాలు వడతాయి. డబ్బు తీసేటందుకు మీకు చెక్కు వున్నకం కూడా దొరుకుతుంది.

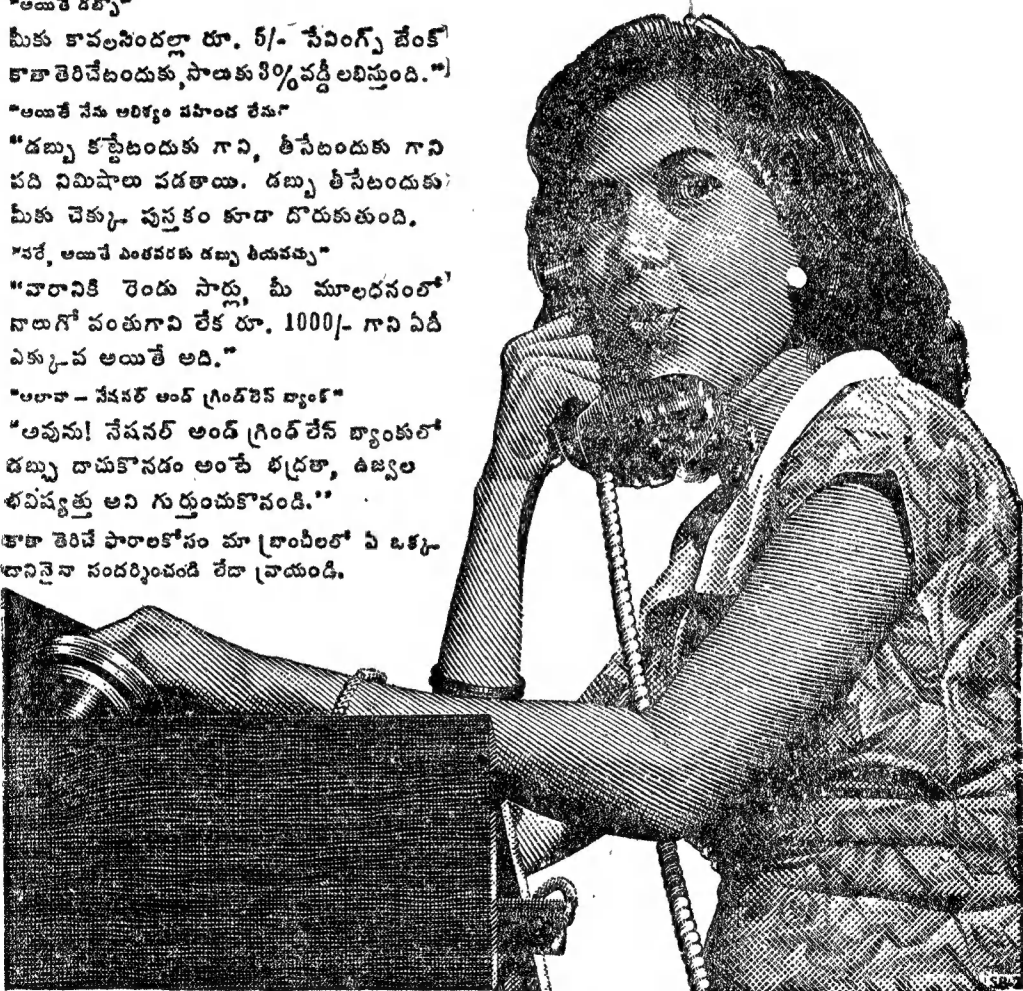
“వరే, అయితే పంకవరకు డబ్బు తీయవచ్చు”

“వారానికి రెండు సార్లు, మీ మూలదనంలో నాలుగో వంతుగాని లేక రూ. 1000/- గాని ఏదీ ఎక్కువ అయితే అది.”

“అలాకా - నేషనల్ అండ్ గ్రిండ్లేస్ బ్యాంక్”

“అవును! నేషనల్ అండ్ గ్రిండ్లేస్ బ్యాంకులో డబ్బు దాచుకొనడం అంటే భద్రత, ఉజ్వల భవిష్యత్తు అని గుర్తుంచుకొనండి.”

కాతా తెరిచే పారాలకోసం మా బ్రాంచిలో ఏ ఒక్కరూ లేనినైనా సందర్భించండి లేదా వ్రాయండి.

నేషనల్ అండ్ గ్రిండ్లేస్ బ్యాంక్ లి.,

సభ్యుల మిశ్రాధ్యక్షలతో ఇంగ్లండులో స్థాపించబడింది

— ముద్రాను బ్రాంచిలు: 8 వాత్తు బీచ్ రోడ్, 378 నేరజీసురాన్ చంద్ర బోస్ రోడ్, (రాయ్చూర్ బ్రాంచ్)
8 అశ్వేనియన్ స్ట్రీట్, 158 హౌస్ రోడ్.

ఆంధ్రసచిత్రవారపత్రిక

వ్యవస్థాపకులు :
దేశోద్ధారక కాశీనాథుని
నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు

ముఖచిత్రం :
సా వి త్రి

వి ప యా ను క్ర మ ణీ క

శుక్రవారం : 26-1-62

ప్లవనం॥ పౌషమాసః శు॥ పంచమి

సంపుటము : 54 సంచిక : 21

స్థాపితము:

1908

*
ముఖ్య సంపాదకుడు:

శివలెంక శంభుప్రసాద్

*
సంపాదకుడు :

శివలెంక రాధాకృష్ణ

*
విజ్ఞప్తి : 25 న. వై

సంవత్సర చందా : 13-0-0 రు.

*
ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయము

7, తంబుచెట్టిపేట, మద్రాసు-1

★

లోకసంపాకడ

“స్వదేశీ, విదేశీ దొంగ వ్యాపారుల సంఘం
ఈవేళ పమానేకమై ప్రభుత్వం గోవామీద తీసు
కున్న చర్యవల్ల తమ వ్యాపారం దెబ్బతిన్నవలదని
ఏకగ్రీవంగా తీర్మానిస్తున్నది.”

పులివేట	—	8
మంచిభవిష్యత్తు	—	16
మత్తుకాలు-	}	32
మల్లికార్జునరావు		

పిలలూ - ఆటవస్తువులూ	—	21	ప్ర శ్న క
నైరోబీ గేం పార్కు	—	28	

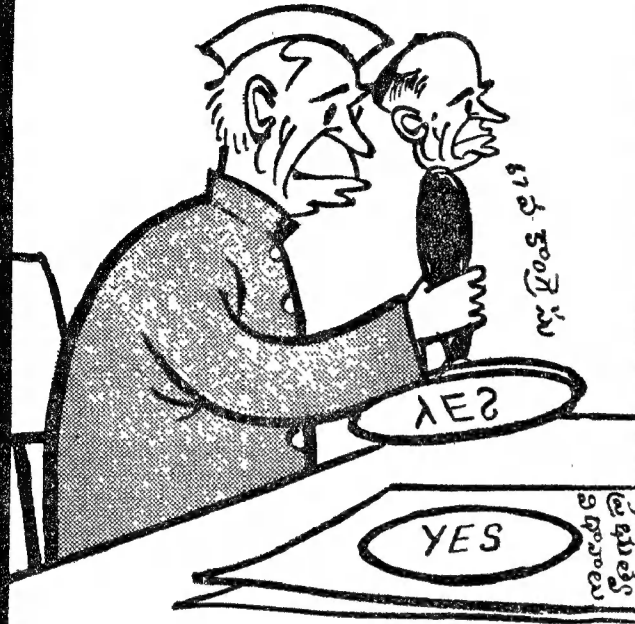
హరివంశం	—	11
శ్రీవిసాఖామృతముడు	—	23
ఏడుకొండలు	—	25
డాక్టర్ రాజు	—	30

భూగర్భంలోనికి సాహసయాత్ర	—	10	ప్ర శ్న క
-------------------------	---	----	-----------------

ఉత్తరాలు-3; ఊమెన్ కార్నాన్-6; చునగూ-	భృ గ	51
మనరాస్త్రిం - 7 ; పరస్వతీస్తుతి (కీర్తన) - 12 ;		
ఈవారం సినిమాహారం - 13 ; చదువుల్రావు - 14 ;	భృ గ	51
మనమూ - మనదేహస్థితి - 15 ; వనితావాణి - 18 ;		
నిష్కడూ - ఇంటే-19 ; కార్నూసు - 24 ; వార	భృ గ	51
ఫూలు - 26 ; హమేషా తమాషా - 31 ; గల్లెనుడి		
కట్టు-51 ; యువ ప్రపంచం-63 ; పొట్టికథలు-64.	భృ గ	51

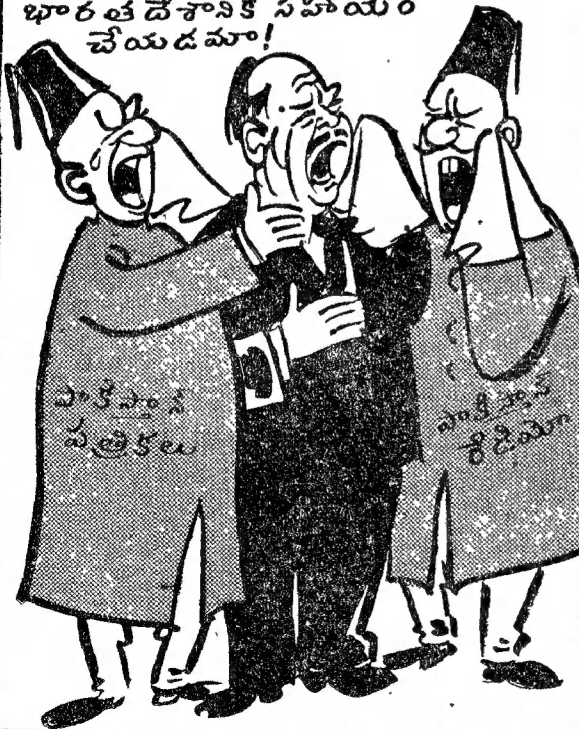
ముద్ర వేసే విభాగం

భారత్ కు అపకారం

కృష్ణ మీ నన్ మాటే నిజమవుతే...

ఎరత దారుణం! గోవా చర్య తరువాత కూడా అమెరికా భారత దేశానికి సహాయం చేయడమా!

పేర్లు చెప్పక పెద్దల ప్రసక్తి తేవడంలో ఆంతర్యం: రాష్ట్రకాంగ్రెసు రాజకీయాలపై ఆధిష్టానవర్గం తీర్పు

కాండ్ స్య

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజకీయంలో తిరిగి అడుగు పెడుతున్నానని ఢిల్లీలోని పెద్దలు, మహిళలు వనిపులు యిచ్చిన సలహాపైనే ఈమని చేస్తున్నానని శ్రీ సీం సంజీవరెడ్డి హైదరాబాదులో ప్రకటించారు. గత రెండేళ్ళుగా వడిన శ్రమను ఫలో మ్ములం చేసుకుని ఈ అభిప్రాయాన్ని వెలవర్చుకోబోతున్నానని చెప్పడం బాగానే ఉంది కాని రాష్ట్రానికి వెళ్ళమని తనకు పెద్దలు సలహా యిచ్చారనడమే కొంత ఆశ్చర్యంగా కనిపిస్తోంది. ఢిల్లీలో పెద్దలు అంటే ఎవరు. అధిష్టితవర్గ మనే గదా? ఎన్నికలకు సంబంధించినంతవరకు సంజీవరెడ్డిని మిసపోయిస్తే శ్రీ లోకబహదూర్ కాప్రి శ్రీమతి ఇందిరా గాంధీ అధిష్టితవర్గం. ఎవర్ని అభ్యర్థిగా పెట్టాలన్నా, మారాలన్నా, ఏ రెండు చెలితే నెహ్రూ కూడా అంతే. అటువంటివారు ఈ ఇరువురు ఇటు సంజీవరెడ్డిని, అటు సంజీవయ్యను అభ్యర్థింపగలిగి, రాష్ట్ర వాయకత్వం కోసం పోటీ పడవలసిందిగా బుద్ధిపూర్వకంగా ప్రేరేపించి ఉంటారంటే మమ్మికళ్ళుగాని విషయం. శ్రీ సంజీవయ్య, రాను, శ్రీ కాప్రి, శ్రీమతి ఇందిరా గాంధీ సలహాపైనే కానననభకు అభ్యర్థిగా నిలవ వలసినట్లు ప్రకటించారు. శ్రీ సంజీవరెడ్డి తనకు సలహా యిచ్చిన పెద్దల పేర్లు చెప్పక పోవడం బట్టి సలహా యిచ్చినది శ్రీమతి ఇందిరా గాంధీ, శ్రీ కాప్రి కాదని, ఏమి కాదని నెహ్రూ ప్రత్యేకం సలహా ఇచ్చిఉండరని అనుకోవచ్చు.

మరే ఇంకా శ్రీ సంజీవరెడ్డి ఆంధ్ర రాజకీయంలో కొత్తగా అడుగు పెడుతున్నా రనడం విజమా ? కాదు. అవలు అడుగు కదలితే కదా కొత్తగా అడుగు పెట్టడం జరిగింది. ఆయన అఖిలభారత కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడు అయినా ఒక అడుగు ఇక్కడ ఉంచే వెళ్లారు. కనీసం రాష్ట్ర కానననభ సభ్యత్వాన్ని కూడా వదులుకోక కాంగ్రెస్ సంప్రదాయానికి విరుద్ధంగా వ్యవహరించారు. అటువంటివారు రాష్ట్ర కానన సభకు తిరిగి పోటీ చేస్తుంటే వింత ఏమింది. రాజకీయా లలో తిరిగి ప్రవేశిస్తున్నారంటే ఆశ్చర్యపడాలైన చేస్తుంది. అయితే, సంజీవరెడ్డి అప్పుడే ప్రకటన ఎందుకు చేశారని అడగవచ్చు. ఆయన ప్రకటనకు అర్థం రాష్ట్ర కాననసభకు అభ్యర్థిగా నిలుస్తున్నాను అంటే, రాష్ట్ర కాననసభ కాంగ్రెస్ వాయకత్వానికి, అనగా ముఖ్యమంత్రిత్వానికి వస్తున్నానుమనూ అని హెచ్చరించడమే వచ్చునంటే.

అఖిలభారత కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడవని అంటే,

మహాత్మాగాంధీ, పండిట్ నెహ్రూ, బాబు రాజేంద్ర ప్రసాద్, పర్వార్ వలేర్, మోలానా అజాద్, సుబాస్ చంద్రబోస్ వంటి మహనీయులు అంక రించిన మహాపురుష పదవి. స్వీతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత నెహ్రూ హయాంలో దానికి కొంత ప్రాముఖ్యం తగ్గినా, మొత్తంమీద ప్రధాన మంత్రిత్వం తరువాత దేశంలో మన్నన, గౌరవం పొందుతున్న స్థాన మిది. అటువంటి స్థానం ఆవయత్నంగా శ్రీ సంజీవరెడ్డికి లభించినా, దానిపై నారికి మనుక పెరగలేదు. బహుశా ఆయాచితంగా రావడమే అందుకు కొంత కారణం కావచ్చు. దేశమంతటా కాంగ్రెస్ అధికారంలో ఉన్న నమయంలో, కాంగ్రెస్ అధినేతగా వస్తున్న రాష్ట్ర ప్రభుత్వంను, సాధించి తీర్చిదిద్దగల అధిష్ట పదవిని అసంతం నిర్వహించకుండా మధ్యలోనే వదిలి వస్తున్నారు.

యువకుడు, కార్యకూరుడు, కాంగ్రెసును ఉద్ధరించ గలుగుతాడు అని గదా, శ్రీ సంజీవ రెడ్డికి నెహ్రూ అధ్యక్ష పదవిని అప్పగించారు. మరి కాంగ్రెస్ ఉద్ధరణ కార్యక్రమం పూర్తి కామునుసే శ్రీ సంజీవరెడ్డి ఎందుకు తిరిగి వస్తున్నట్లు ? అంటే అందుకు రెండు కారణాలు చెప్పవచ్చు. శ్రీ రెడ్డి హయాంలో కాంగ్రెస్ కొంత బలపడి. నప్పటికీ, కాంగ్రెస్ను కాలానుగుణంగా క్రొత్త ప్రతిపక్షం ధాటికి తట్టుకోగలిగిట్లుగా, సమర్థ మైన సంస్థగా రూపొందించగల కార్యక్రమాన్నిగాని, సంస్కరణను గాని ప్రతిపాదించలేకపోయారు. పైన పదేళ్ళగా పదవులలో ఉన్నవారు దిగిపో అని, వయోపృథ్వులు, పాతవాళ్ళు పనికిరాని అంటూ వీరో కాన్సి విచిత్ర పిద్దాండాలు పెట్టి అమలు జరపలేకపోవడంతో వ్యక్తిగతంగా సరాజయం పొందినట్లయింది. నెహ్రూ ముందు, తన వ్యక్తిత్వాన్ని విజయించుకోకపోవడంతో తిరోగమనం తప్పలేదు. ఇంతకన్నా ఇంకవర్తమైన కారణం రాష్ట్ర వాయకత్వ పోరాటం.

భారత కాంగ్రెస్ అధ్యక్ష పదవి అంటే బాధ్యత తప్ప అధికారం ఆట్టే ఉండదు. అందుకే ఆ పద వికి తనను అప్పగించినవారు, శ్రీ రెడ్డి తన అయివ్యత చెప్పారు. ఇతరులకే చెప్పించారు. అఖ రికి ఆంధ్రప్రదేశ్ కాననసభ కాంగ్రెస్ వక్తం చే కూడా శ్రీ రెడ్డిని ముఖ్యమంత్రి పదవి నుంచి కదల్చారని విజ్ఞప్తిచేస్తూ తీర్మానం చేయించారు. అయినా లాభలేకపోయింది. శ్రీ నెహ్రూ అదేకాన్సి తిరసావహించక తప్పలేదు. అధ్యక్ష పదవిలో ఉన్న ఈ రెండేళ్ళ ముండ్లమీద ఉన్నట్టే ఉన్నారు. వీరైతే తను, లేదా తన అనుయాయులు, రాష్ట్ర వాయ కత్వం చేపట్టాలని చేసిన ప్రయత్నం పోనుకూలం

కాలేదు. ప్రత్యర్థి వర్గం బలంవల్ల గాని, అధిష్టితవర్గం అభిమతాన్నిబట్టి గాని, ఎన్నికల వరకూ అగవంపి వచ్చింది.

ఇప్పుడు రాష్ట్రానికి తిరిగి వస్తున్న "నేను ఢిల్లీ వెళ్ళిన మని పూర్తి అయింది. రాష్ట్రానికి వస్తున్నా వచ్చారు. వారు ఏం పనిమీద వెళ్లారు, వెళ్ళిన మని ఎలా పూర్తి అయిందో ఎవ రికి తెలియదు. కాని రాష్ట్రానికి వస్తున్నది నాయ కత్వం చేపట్టాలనే వస్తు సంగతి అందరికీ తెలుసు. "నేను ఎవరికి పోటీగా రావడంలేదు" అని ఆయన అన్న మాటకు, తన కెవరూ పోటీ రాకూడదనే అర్థం. అందుకే "శ్రీ సంజీవయ్య భవిష్యత్తు ఢిల్లీలో తేలుతుంది" అని ఆశించారు. కాని ఆయన అంచనా తారుమారై కథ అర్థం తిరిగింది. శ్రీ సంజీవరెడ్డి, శ్రీ సంజీవయ్యల భవిష్యత్తు ఆంధ్ర లోనే తేలిపోవాలని అధిష్టితవర్గం నిర్ధారణ చేసింది.

కాగా, శ్రీ సంజీవరెడ్డి వాయకత్వం చేపట్టడ మున్నది నల్లెరుపైన నడక కాదు. రాజీ కాండి డేల్ గా ముఖ్యమంత్రి అయిన శ్రీ సంజీవయ్య, వాయకత్వానికి అఖిలభారత కాంగ్రెస్ అధ్యక్ష పద విలో ఉన్న శ్రీ సంజీవరెడ్డిని సహాయి చేయగలి గాడు అంటే, ఆయన వెనకాల ఎంతో బలము, ఎందరివో అందడందలు ఉండిఉండాలి. లేకపోతే పోసినించలేరుగదా. ఏమైనా పోటీ చాలా తీవ్రంగా ఉంటుందనడం నిస్సంశయం. ఇరువురూ పోటీ పడటానికి అధిష్టితవర్గం ఒప్పుకొంటుందా అంటే లేదనడానికి వీలేదు. పూర్వం గోపాలరెడ్డి సంజీవ రెడ్డి పోటీచేయలేదా ? ఇప్పుడూఅంతే అవుతుంది.

శ్రీ సంజీవరెడ్డి, శ్రీ సంజీవయ్యల గెలుపు, ఓటములు ఎట్లా ఉన్నా, ప్రస్తుత పరిస్థితులలో ఎన్నికలకు ముందే ఈ పోటీ మనస్తత్వం అంకు రిందిడంవల్ల ఎన్నికలలో కాంగ్రెస్కు కొంత డెబ్బ తగలడం భాయం. 1952 ఎన్నికలలో ఇలాగే కాంగ్రెస్లో చీలికలు వచ్చి రంగా, ప్రకాశం గారలు బయటికిపోయి రెండు పార్టీలు పెట్టి కాంగ్రెసును వాడించారు. అప్పట్లో కాంగ్రెసు వాడినా, కనీసం ఒక్క సంస్థగా నైనా ఎన్నిక లలో పోటీ చేయగలిగింది. ఈసారి అలా కాక రెండు వర్గాలుగా కాంగ్రెస్ ఎన్నికలలో నిలుస్తుంది. ఈ వర్గాలు, ప్రత్యర్థి పార్టీల నెడు ర్కొనడం కన్నా, ప్రత్యర్థి వర్గాన్ని డెబ్బకొట్టా లని ప్రయత్నిస్తే ఫలితం వేరే చెప్పాలా ? "కాంగ్రెసుకు బయటివారివల్ల ప్రమాదం రాదు. అంతాకలహించవల్లనే ఆ ప్రమాదం దాపురిస్తుంది" అని కాంగ్రెస్ అధ్యక్షులు పదే పదే అన్న మాటలు అక్షరాలా విజయద్యోట్లుంది. ఇటువంటి వివర్తన దామానికి కాంగ్రెస్ అధ్యక్షులు కూడా కొంత కారకులనడం దురదృష్టం.

వెంకటాచలపురం అమీంజారుగారి మామిడి తోటలో పల్లవ గూర్పుచేరి తోడయిరిగాయి. అన్నమెమ్మ పూర్వకం అరుణోద్ధరణాంతి ఉత్సవం చేయించి భవనశివరాత్రి కలిసి జేయించి.

మధ్యాహ్నం నుంచి వందల తోటకీ కాదా కాని తర్వాత ఇంటికీ అయిదేరారు పులిగాడు. చేతికర బాలుంగా భుజంపై నెట్టి కీచిగా నడిచిరా దిగాడువాడు. మళ్లించి అన్నం ఎప్పుడో అరిగి పోయి కలుపు గాండ్రంక పోయింది. గుడిసె చేరడం, బాలుగ కడవల విట్ట పోయేవడం, కూతురు లక్ష్మిచేరి అన్నం తినడం వ్రతరకా వాడి పోయింకా కార్యక్రమం.

మెరిసిపోతూ కండలు పుట్టాల్సిపోతూ వయం పొంది పీరు పులిగడిచి. వెంకటాచలపురం పెద్ద అమీంజారు వయస్సుతో పుట్టినట్లుగా, వారికి మిడతలు పులిగాడు. పెద్ద చోటగారి పాపాంబో పులిగడికి గిరి అంబా ఇంకా కాదు. వేటలు తయారుకాకాలంటే తప్పుల జగ్గర్లంబి, తోట తోలిత తల్లారుదోర్ల పులివోరు తెరిచి అవలించేవాడా పులిగాడుండల్సింది రాజావారి గుండెబల్లతో

యితర మోలంబిరిగి, పులిగడి తోటి ఎదురు పట్టిన వెళం లేదు. మెల్లం అమీంజారో వాడి గురికి పిరిచి, ఇంకా వ్రతరక మృగం లేదు.

వారి కాలవ్రతంవల్ల వాడికి కొంత గురి కలసింది. ఎండాకాలంబల్ల ఈ పిరి గిరికి జగ్గర్ల మళ్ళీ మరోసారి వెలుమానుకోవల్సి వాడి ముందాన మునుతో కొంతభయంకూడా తోగిమారించి వాడికి. చేతికర తుపాకిలాగా కట్టుకుని ముల్లమీద పెట్టెలోకి గురిమారాడు వాడు.

"వాడుల్లిచి—గురిపేపుగా నిల్చు" అను మార్పాడు. తుపాకికి మిరితకుండా తుప్పుపట్టించేమా మృత్యుభయంచేసింది వాడికి. అలోచనలో వాడికి జోయిన వాయూం గమనానికి వచ్చింది. కాగు పెక్కువ మంచమీద కూర్చుని రాజాగారితో రెండు రోజులు వారి, రంపక పెద్దపులి గుర్తుకొచ్చింది వాడికి. దర్బారులో రాజావారి పంచోపదానికి ఎదురుగా వుండారు దానితంతు.

"పులిగా, ఈపులిరా నీది!" అన్నారాయన తాన్ని కూచి.

లేదు చోర! పింకోరలు చోర! మెళుంపే ఇది!" అన్నారోకా వాడు తింగిపోతూ...

"అలోచలే జోయినంబు. మళ్ళీ పిరాకో!" అనుకున్నాడు వాడు.

గుడిసెకాడికి జేదేపల్లకి కాగా పీకటివద్ద పెట్టెలో దారికప్పున్నానే పులి.

గలుక్కువ అగాడు పులిగాడు. నీడల్లో ఏదో గదిలివట్టు అరికితీ అయింది. పులిగాడు తటాలున కర్రపెత్తి పట్టుకున్నాడు. వారంరోజులకుంచి మా మామిడివల్ల కట్టెపైపై రాజిగాడి మూతగావల్లి అనుకున్నాడు. రెండడుగులు నీడవేపువేసి అగాడు.

"ఎవర్రా అద!" అనిలరిచాడు నీడల్లోకి కూర్చున్న తోటి తోరణంబుకూ.

అవాలుగా అరడుగుల ఎత్తైన మినుగులు పురుగులాగా వెలిగిందోకాంతి. విగ్రహం నిలిచింది. మామిడిఅకుల మధ్యలోంచి వడే వస్త్రం గజిరితో పులిగడికి అతాను బాహువు విగ్రహం కనబడింది—

"ఎవర్రా అద! అవాలు చెప్పు! పించి?" అన్నాడు విగ్రహ మళ్ళీ—అడుగు కాగ్రజ్జగామేమో పులిగాడు.

"పులిగా!" అని గురిరంగా అరడుగా విగ్రహం. మినుగులుపురుగు కాంతి కింద కొద్దింది.

కంకెపల్లవ అమీంజారుగారే పులిగడం తెలిసిపోయాడు—

"తప్పవనిరా చోర! అమీంజారి వందల మూక్కోడాని కెంత మందో తప్పుడుభాండరు మోడలేద్దాడు!" అన్నాడు గొంతు తగ్గింది. మెళుంబా.

"పురవాలేదులే—ఎలా వుండిపోరి వంట— వయవేరా?"

"అదేదోర! కరవాలే—నీ తొర! కాదివకాయ కాదు! ముందే పొలిపోతుంటే— వెయ్యికళ్లతో కాపుకొనిరా తలుక్కుక మాయమవుతుండాయ చోరా—మొప్పుగావల్ల పికోనమని పెద్దమామిడి వండ్లు వంపుడానని వుంచినా గుడిసెదాటె— మోసపోడు మిన్నాయి చోరా—చిరుగం జామమ గదా— నీడ తోయినయ్యా!"

మాట్లాడుతున్న విగ్రహం చేతిలో పిగిలెట్టు చీరేసింది.

"పురి— కానీ మించివీళ్ళు కాదాకోయే!"

"పిల్లం—అదేగుడిసె— మంచం చాల్చు తా— మాకోరిడే— కడవతో— తీసుకోరా— మాకాద గెలసుల్లే పులిగా చోరా!"

అర్ధరాత్రున టిసిల్లు మట్టిచీకెతల్లోనే తాగు తారు తెలుపి! చాతా మెరిచింది! అన్నాడు మంచం మీదిమంచి చిన్నరాజావారు కీచిగా రెండో పిగిలెట్టు వెలిగింది.

"కట్టె చదం చోరా, అమీంజారి—వదంకో వచ్చి" అని కడవ తీసుకుని వరుగిల్పాడు తాని కాడికి పులిగాడు.

చిన్నరాజావారు వోటినిండా చిగిచిల్లి వాడం పోగారు.

పులిగాడు అవతరికి పోగానే అటూకటూ మావారు వెమ్మదిగా మినుడి మినుడకుండా పిల్పాడు.

"లచ్చి"

"అద" మక్కనే పిలవడింది లక్ష్మి.

"పిలవగా మీవాళ్ళు కూడలేదు కదా!"

"ఉదా!"

యెర్రాజాగారి నిట్టార్పు లక్ష్మీ కథాశ్చ

నిమిరింది.

“రాత్రి వస్తానునుమా! మరిచిపోయి విడ
దొయ్యె!”

“నీకత్తం” వెన్నెల చిలికినట్లు వచ్చింది రహ
స్యంగా లక్ష్మీకి.

“రమ్మంటావా?”

“మాబాబు మన్నెలా కూస్తే ఏమవుద్ది?”

“బావిగిరికి వచ్చుడు ఇంకా అగలేదుగా!”

“గదా! వస్తుంటుంది ....” లక్ష్మీ గుడిసెలోకి
దేరింది.

“అయ్యో, నీళ్ళు రవ్వంత ఉన్నవ. ఎలాగుంటాయో!
గలాసు కూడా లేదొరా! పేదోడ్చి—ఎలాగుంటాయో!”
అన్నాడు పులి.

“చాలా రుచిగా వున్నాయి. వస్తాను పులిగా!”
అన్నాడు త్రాగి. మామిడితోపుల మధ్యలోంచి
వెన్నెల నీడల్లో కదలిపోయింది విగ్రహం—

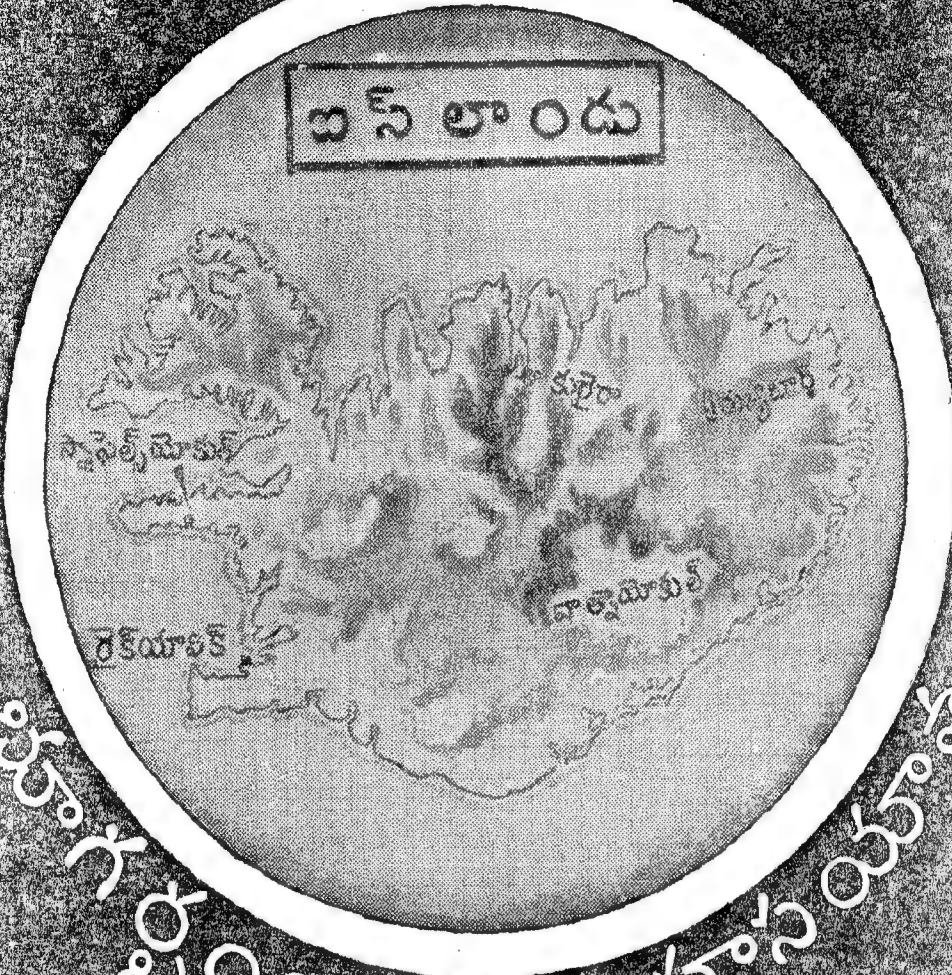
“ఎంత మంచోడో! కడవతోనే నీళ్ళిచ్చినా
దాగాదు—విన్నరాజాగారు దొడ్లదోరణు—పులికడుపున
నేక నీడలుదాక్తి —” అనుకున్నాడు పులిదొర
తోనలికినప్పు.

— 56 — కనేశి చూడంగు

హైదరాబాద్

దినపత్రిక

హైదరాబాద్ మద్రాసు

జరిగిన కథ

హైదరాబాద్ నగర నివాసి ప్రాథమిక విద్యార్థి ఒక సాధారణ గ్రంథం సంపాదించాడు. దానిలో కొంత భాగం కథలు, రచనలు, సంగీతం, విజ్ఞానం ఉంటుంది. కాని అది అయిన తర్వాత కొన్ని అక్షరాల మార్పులు తెలుసుకుని తయారుచేయబడినది.

అయితే ఈ పుస్తకాన్ని దాని నిజమైన పేరుతో కాకుండా మరొక పేరుతో, రచనలు చేర్చి పంపాడు. 'అక్షర సామ్రాజ్యం' అనే ప్రాథమిక విజ్ఞాన పుస్తకాన్ని తయారుచేసి భూగర్భంలోని విజ్ఞానం ప్రాంతం ఉంటుంది. విజ్ఞానంలో అరిపోయిన ఒక అక్షర పర్యవేక్షణకు భూగర్భంలోని విజ్ఞానం తెలియజేయబడింది. అక్షర విజ్ఞానం తెలియజేయబడింది.

హైదరాబాద్ నగర నివాసి ప్రాథమిక విద్యార్థి ఒక సాధారణ గ్రంథం సంపాదించాడు. దానిలో కొంత భాగం కథలు, రచనలు, సంగీతం, విజ్ఞానం ఉంటుంది. కాని అది అయిన తర్వాత కొన్ని అక్షరాల మార్పులు తెలుసుకుని తయారుచేయబడినది.

ప్రాథమిక విద్యార్థి గంటలకు ముప్పై షే మాత్రం మాత్రం మేల్కొలిపింది. తాను గోడల మీద ప్రతిబింబించి విస్తరించబడినది. మా వరసలు తెలుసుకునేటందుకు కావలసినంత వెలుగు ఉన్నది.

"ఏమి, ఆపై, ఇప్పుడేమింటా?" అని అరిచాడు మా పెదవాన్ని చేతులు వలపుకుంటూ. "జీవితంలో మన చిన్న ఇంట్లో మాత్రం ఇంతకన్నా ప్రకాశమయిన దాని గడిచిందా? ఇళ్ల చిన్నతనం లేవు! వడవాలి అరుపులు లేవు! తల్లిలు మామలు పోయేవారి కోరికలం లేదు!"

"ఈ మాత్రం ప్రకారంగా ఉన్న మాట విజయవాని, ఈ ప్రకారం భయం కలిగించేదిగా ఉంది."

"ఇదిగో" అని అరిచాడు మా పెదవాన్ని. "అప్పుడే వడవకుంటే ఇంకా ముందు ముందుకి ఏ

హరివంశము

విజయవాడ హరితశేవశర్మ లిఖితం

సాందీపనిపర్వం - 45

రాత్రి ఎంత పొడుగొనినదో తెలియుట లేదు. సుదక్షిణయు, ఆమె తండ్రియు తప్ప ఇప్పుడు ఆ మందిరమున ఎవరును లేరు. మహారాజు పరిస్థితి యెవరొ బాగుగా లేదు. ఆయనకు వర్షము తగ్గివస్తున్నది వ్యాధియు కొంచెము తగ్గుచున్నది. హెచ్చివస్తున్నది హెచ్చుచున్నది. ఎప్పుడో ఒక్కసారి తెరపి యిచ్చిన వర్షము తిరిగి ఇప్పుడు మరియు నధికమైనది. అఖిల ప్రపంచము చీకటివేతవలె, వర్షముచేత గూడ నావరింపబడినది. రాజమందిరములో మాత్రము రత్నములతోడి దీపముల వెలుగుతో కొంత కాంతిగా మున్నది. సుదక్షిణ ఆ వెలుగుతో శోకమూర్తియై యుండినది. ఆమెకు ఒక్క దుఃఖము కాదు. బహు దుఃఖములు. తండ్రి విషమగున్న దుఃఖము గొప్పది. తండ్రికి తన కుమార్తెయేమగునన్న దుఃఖము గొప్పది. వారిద్దరును నడిరాత్రివేళ ఆ వర్షవేళలో ఇట్లు దుఃఖమును పంచుకొనుచున్నారు. పొంద్రకుడు వెడలిపోయిన తరువాత ఒకరితో ఒక్కరు మాట్లాడుకొనలేదు. వాచాలదేమో మాటలాడుద మనుకొనినాడు. కాని వారి ఆ స్థితిని చూచి మాటాడలేకపోయినాడు. వానికేమియు తోచినది కాదు. అక్కడ ఎవ్వరికి ఏమియు తోచుట యనునదేలేదు. ఎవరి ఆలోచనలు వారిది. ఒకరి ఆలోచనలకు మరియొకరి ఆలోచనలకు సంబంధమున్నదే! బయట వర్షము మర్దవములుగా కురియుచున్నది. మెరయుచున్నది. వేగముతోడి గాలిని పీల్చుచు విచిత్రవాదములను స్పష్టించుచున్నది. ఆ నాదమును వినుట సుదక్షిణ కానందముగా మున్నది. ఇప్పుడు మనస్సును దేనిమీదకో లగ్నము చేయవలెను. కానిచో తాని దుఃఖమును, ఈ భయమును భరింపలేదు. ఈ దుఃఖముతో, ఈ భయముతో నామె ఆ గాలికి, ఆ వానకు, అల్లాడు ఉద్వాసంతల వలె నయిపోయినది. ఆమె అచ్చటి గొర్రెమున కూర్చుండి మంచముపై పండుకొనిన తండ్రిని తిలకించినది.

ఆయన ఏమో తెలియరాని బాధతో ఆయాసపడుచున్నాడు. నిజముగా తనకు ఆయన బాధ తెలియదా! ఆయనయే తన నోటితో చెప్పినాడు: 'తల్లీ! నేను శ్రీకృష్ణవాసుదేవుని చూడవలయును నా యీ బాధ తగ్గవలయును.' ఆ వాసుదేవుని రాకయే లేదు. మహారాజు మహానందునితో గూడా సీ విషయము చెప్పివచ్చాడు. మహానందులవారు ఈ విషయమును శ్రీకృష్ణవాసుదేవునకు నివ్వించలేదా! ఆయన కేమి పని! సుదక్షిణ తండ్రివైపు చూచి దుఃఖపడినది. ప్రేమతో దుఃఖమున్నది. అది ఆయనయందును, తనయందును గూడ ఒకే విధముగా మున్నది. ఆయన నన్ను అధికముగా ప్రేమించి దుఃఖమును తెచ్చుకొనినాడు. నేను ఆయనను అధికముగా ప్రేమించి దుఃఖమును తెచ్చుకొనుచున్నాను. ఈ అనుబంధమే విచిత్రమైనది. తను యీ అనుబంధములు, విచిత్రములై, తాము ఎన్నడును చూడని శ్రీకృష్ణవాసుదేవాభిముఖులై, నదులు పముద్రమునకు వలె, ప్రవహించుచున్నవి. ఆ వాసుదేవు డెట్టిడు? నిజముగా బావ వేషము మేకొనినప్పు డున్నట్లే యుండునా? బావయో, ఆయన చాల అందగాడని చెప్పినాడు. వాచాలు దున్నాడు కదా! అతడును ఆయనను చూచెను. సుదక్షిణకు అతనిని ఆ విషయమై అడుగవలయు ననిపించినది.

"వాచాల!"

వాచాలుడు మందిర ద్వారము కావలగా నున్నాడు. అతనికి ఆమె పిలుపు వినిపించలేదువలె నున్నది. అతడు నల్కలేదు. సుదక్షిణ మరల "వాచాల!" అని పిలిచినది. మహారాజు కన్నులు తెరచినాడు. "తల్లీ! వాచాలుడు దేనికి?" అని నాడు. ఆమె మరల వాచాలని పిలిచినది. వాచాలుడు కన్నులు నలుముకొనుచు రోపలికి వచ్చినాడు.

"భర్తృహరిక! ఏమి?" అనినాడు.

సుదక్షిణ ఆలోచించినది. మహారాజు ఆశ్చర్యముతో ఆమెను చూచుచు నుండిపోయినాడు. సుదక్షిణ వాచాలని మరల నెంజోధించినది.

"వాచాల?"

"భర్తృహరిక!"

"సిన్హ శ్రీకృష్ణవాసుదేవుని జూచినావు కదా? ఆయన ఎట్లుండును?"

"ఎట్లుండును? వర్షకాలము వలె నుండును. ఆయన శరీరము ఆకాశము వర్షము, మేఘము. కన్నులు తటిల్లతలు. పల్కు స్తవితము. ఈ వర్షమును చూడగా, ఆయన నాకు జ్ఞానకము నకు వచ్చెను."

సుదక్షిణ నవ్వివది. మహారాజు గూడ నవ్వివాడు. నవ్వి బలహీనముగా వాచాలని ఇబ్బడిగినాడు.

"వాచాల! ఇంకను ఎట్లుండును?"

"మహారాజ! కోతివలె నుండును. వేదములతో నేను వృషాకపిని గూర్చి చదువుకొన్నాను. ఆ వృషాకపి ఎట్లుండును అని అప్పుడు ఆలోచించితిని. తెలియలేదు. శ్రీకృష్ణవాసుదేవుని చూడగా ఆ వృషాకపి ఇతనివలెనే యుండునని అని పించినది. అదియును గాక ...."

మహారాజు : అదియునుగాక .... "

వాచాలుడు : అతడు నన్ను కోతి అన్నాడు. అందుచేత అతడు కోతినవలె నుండు ననుకొన్నాను.

మహారాజు : వాచాల! నీకు పిచ్చి ఎత్తినట్లున్నది.

వాచాలుడు : ఈ వర్షమును చూచినను, ఆ కృష్ణుని చూచినను ఎవరికి పిచ్చి ఎత్తుదు?

సుదక్షిణ మందహాసము చేసినది.

"వాచాల! సిన్హ పోయి పండుకొనుము. ఇక్కడ నుండ నవసరములేదు."

"ఉండకపోయినచో, ఉరిపోకు" మృండ్లవా తల్లీ! పొంద్రకుని అజ్ఞను నేను ధిక్కరించుట యెట్లు?"

సుదక్షిణ మాటాడలేదు. వాచాలుడు మరల తన యధాస్థానమునకు చేరుకొనినాడు. మహారాజు మరల కన్నులు మూసికొని పండుకొనినాడు. సుదక్షిణ తిరిగి తన ఆలోచనలలో పడిపోయినది. అట్లు ఎంతసేపు జరిగిపోయినదో తెలియదు. అంతలో మహారాజు కన్నులు తెరచి తల్లీ! అని వాడు. అమె తండ్రి మంచము వద్దకు వెళ్ళినది.

—52వ పేజీ చూడండి

స ర స్వ తీ స్తు తి

శాంతి సీతారామయ్య

అవరోహణః
పరిమళదళ

అవరోహణః
సనిదపమరిత

శరస్వతిరాగం : ౮4-వ శుభకర్త - వాచస్పతి జన్యం,

మధ్యమం : చతుశ్రుతిరిషభము, ప్రతిమధ్యమం.

పంచమం : చతుశ్రుతి ధైవతము, కైశికీనిషాదము - ఈ శ్రుతులు పల్కును.

చతుశ్రుతిరిషభ, చతుశ్రుతిధైవత, పంచమనిషాదములు రాగచ్ఛామా స్వరములు.

స రి మ పా - ద ప - ప ద నీ దా - ని ద ద ప మా - ప ద హ - సి ని దా - ద సి రీ - సీ హ రీ హ

సి రీ సి ని దా - దా పా - ప ద నీ - ని ద ద ప మా - ప ద ప మా - రి మ పా మా - ప మ నీ హ

స రి స ని ధ - ని ధ ప ధ సా - ఈ ప్రయోగములు ఈ రాగమును బాగుగా స్ఫురింపజేయును.

అదితాళము - మధ్యాది. ౩ అక్షరముల బాగా.

పల్లవి : శ్రీ సరస్వతీ - సుజనహితే - సుప్యరసంగిత - సుజ్ఞాన హితమతే ||

అనుపల్లవి : వాసవాదిసంసేవిత సుధీమతే
వాచస్పతి సతే - విద్యాలంకృతే || శ్రీ సర ||

చరణము : కవి గాయక - గాయని నైతి
కాది జన వాగ్రూపధారిణీ
రవిసోమనందిణీ - రంజిల్లయువతే
రాదా దయ సీతారామ బుధమతే || శ్రీ సర ||

పల్లవి : | ; , రి మ పా ద | సీ, దా, - ప ద | సా - నీ ద |
| ; , శ్రీ - స ర | స్వ తే ను - | - - జ న
| ని ద ద ప మా - రీ మా - రి మ పా దా | ప ద నీ దా - ప ద | హ - సి ని నీ దా
| హి - - - తే - శ్రీ - - - స - - - ర - | - - - స్వ - తే ను | - - - జ - న
| ని ద ద ప మా - రీ మా - రి మ ప దా | ప మ ప ద ని ద - ప ద | హ - సి రీ సి ని ద ప
| హి - - - తే - శ్రీ - - - స - - - ర | స్వ - తే - - - ను - | - - - జ - - - న -
| ని ద ద ప మా - రీ మా - రి మ పా దా | ప మ ప ద ని ద - ధ స | రీ - సి రీ స ని ద ప
| హి - - - తే - - - శ్రీ స - - - ర | స్వ - తే - - - ను - | - - - జ - - - న -
| ని ద ద ప మా - ప ద ప మా - రి మ పా మా | రీ, హ, - రి మ | హ - మ ప దా - ప ద
| హి - - - తే - - - ను - స్వ - ర - - - సం | గీ తా - ను - | - - - జ్ఞా - న - హి -
| హ - ని ద ప మా
| త - ను - తే - || శ్రీ సర ||

అనుపల్లవి :

| ; , - ని ద ప మా - పా ద | హ రీ, - రీ | సి - హ రీ
| ; , - వా - న - వా ది | సం సే - వి | త - మ ధ
| సి ని నీ దా - ని ద ప మా - ప మ పా దా | ప ద హ రీ - రీ | హ - ద సి రీ రీ
| మ - తే - వా - స - వా - ది | సం సే - వి | త - ను - ధ
| సి రీ సి ని దా - ని ద ప మా - ప మ పా దా | ప ద హ రీ - రీ | హ - రీ రీ హ
| మ - తే - - - వా - స - వా - - ది | సం సే - వి | త - ను - ది
| రీ, హ, - ద ని ద ప - ని ద ద ప మా | ప ద హ రీ - రీ | హ - రీ హ పా మా
| మ - తే - - - వా - - - ది | సం సే - వి | త - ను - ధ -
| రీ హ రీ హ - ద సి రీ - రీ హ రీ హ | సి ని నీ దా ప మా | ప ద - ప ద రీ సి ని ద
| మ - తే - - - వా - - - స్వ - తి | స - తే - వి - | - - - ద్య - లం
| ని ద ద ప మా
| శ్రీ - - - తే | శ్రీ సర ||

ఈ వార్త సినిమా

మధుమూర్తి

ఫిబ్రవరి నెలలో ఆరు చిత్రాలూ :

ఆంధ్ర ప్రేక్షకులకానికి కొత్తసంపుట కౌత్సలలో నాలుగుతెలుగు చిత్రాలు అందినట్లే ఫిబ్రవరినెలలోకూడా కనీసం నాలుగుశుక్రవారాల్లోనూ నాలుగు చిత్రాలు విడుదల కావటానికి సంసిద్ధం గానే ఉన్నై. కొడక్ కంపెనీవారు పాజిటివ్ ఫిల్మ్ సరఫరాను సక్రమంగా అందించగలగాలేగాని ఫిబ్రవరి నెలలో ఆరు చిత్రాలైనానరే ఆంధ్ర ప్రేక్షకులకు సమర్పించడానికి చిత్రపరిశ్రమకు ప్రస్తుతం శక్తి ఉంది.

ఇప్పటి అంచనాలనుబట్టి ఫిబ్రవరి విడుదలలుగా విక్టో (ప్రొడక్షన్) "పెళ్లి తాంబూలం", శ్రీనివాస్ వారి "పైగర్ రాముడు", జగపతి పిక్చర్స్ "అరాధన", రాజ్యలక్ష్మి పిక్చర్స్ "శైలి కన్నయ్య" చిత్రాలు సింగారిండుకుంటున్నవి. ఇవిగాక నంది పిక్చర్స్ "నాగార్జున", పద్మినీ పిక్చర్స్ "గాలి మేడలు" వచ్చే నెలలో ఆంధ్రదేశంపై శైత్రయాత్ర సాగించ గలమని "సై" అంటున్నవి.

జనవరినెలలో చిత్ర నిర్మాతలు తమ చిత్రాలను ఒకవారం వ్యవధిలో విడుదలచేసినవిధంగానే ఫిబ్రవరినెల చిత్ర నిర్మాతలు కూడా ఎడంవిడంగానే సినిమాకోర్టుకి తమ ఉత్పత్తులను ఎగుమతి చేస్తారనుకుంటూ.

అష్టగ్రహకూటమి చేస్తుందనుకునే కన్నెరలు ఫిబ్రవరిలో నెల పొడుపు వారంలోనే కనుక ఆ వారం జోలికి నిర్మాతలు పోకుండా ఉండకమానరు. కారణం ఏమంటే—నూటికి తొంభై తొమ్మిది చలన చిత్ర నిర్మాతలు తమ భవిష్యత్తు అటు చిత్రాలలోని తారా బలంతోబాటు ఇటు తమ జాతక చక్రంలోని గ్రహ, తారల, చంద్రుల బలంపై ఆధారపడి ఉందని గాఢంగా విశ్వసించేవారు కావడమే.

* * *

ఆంగ్ల సంపుటం అడుగు పెట్టిన రోజునే కొసల్య (ప్రొడక్షన్) అనే చిత్రనిర్మాణసంస్థ గోల్డెన్ స్టూడియోలో "మవ్వా వేవా ?" అనే చిత్రం షూటింగ్ ప్రారంభించింది. ఈ సంస్థ వెనుకనున్న వ్యక్తులు, నిర్మాతలు ఎన్. భావ నారాయణ, పి. సి. బాలకృష్ణరాజులు. ఈ చిత్ర గాథ మారేళ్ళ క్రిందటి సాంఘిక వాతావరణంలో ప్రేమ, పెళ్లి, ప్రళయం అనే. జీవన సమస్యల చుట్టూ చిక్కగా సాగుతుంది.

ఆరోజు గోల్డెన్ స్టూడియోలో అడుగు పెట్టే సరికి ఒక చిక్కని వన ప్రదేశంలో ఒక సుబేదారు ఇల్లు, ఇంటిముందు ఆ సుబేదారు, కూతురూ పెళ్లి విషయంలో ఘర్షణ పడుతున్నారు. అందాల బాల పద్మ ఆనంద్ను ప్రేమించింది. తండ్రి మాత్రం తన కూతుర్ని జమీందార్ ప్రతాప్ కి ఇచ్చి పెళ్లిచేద్దా మనుకున్నాడు. అమాట అమెకు చెప్పాడు. అమె అంగీకరించలేదు. మాటల పోట్లాట ప్రారంభమైంది వారి మధ్య.

"నాన్నా ! ఈ పెళ్లి నా కిష్టంలేదు."
"నిన్ను వరించేది ఈ దేశపు జమీందారమ్మా!"

"ఆ జమీందారుని నిరాకరించేది అత్తాభిమా వాన్ని ప్రాణ సమానంగా చూసుకునే సుబేదార్ సుందరరావుగారి కుమార్తె నాన్నా !"

తాను ఆనంద్నే ప్రేమించాననీ, అతనినే పెళ్లి చేసుకునని, అతని వద్దనే ఉంటానని దావ రికం లేకుండా నిక్కచ్చిగా తండ్రితో చెప్పి సింది పద్మ. తండ్రికి సహజంగా కోపం వచ్చే సింది. ఐనా, తల్లిలేని బిడ్డ పద్మ అనే చింతతో అమెను నచ్చజెప్పటానికి ఆయన కొంత ప్రయత్నం చేశాడు.

"సరే ! వాణ్ణి చేసుకో. కాని, వేనడిగే వల్లకు సమాధానం చెప్పమ్మా ! నీ ఆనంద్ నిర్భయంగా

‘సురేభకావలి కథ’లో నాగరత్నం, యస్. టి. రామారావు.

ఊళ్లోకి రాగలడా ? పదిమంది కూర్చున్న పందిట్లో నిన్ను వాడు శాస్త్రోక్తంగా చేపట్టగలడా ?"

"అన్యోన్యంగా ప్రేమించుకునే హృదయాలకు ఆడంబరాలెందుకు నాన్నా ? మా పెళ్లికి పందిళ్ళూ, మేళతాలూ, ఊరేగింపు అక్కర్లేదు."

"చాలు ! ఇసుకతో ఇల్లుకట్టి, పప్పుబెల్లాలు పెట్టి, చిన్నపిల్ల రాడుకునే బొమ్మలపెళ్లి కాదమ్మా మనం చర్చించే పెళ్లి. ఇది జీవిత సమస్య."

"మనస్సుకు నచ్చినవాణ్ణి చేసుకోడానికి ఏ సమస్య నైనా ఎదుర్కోడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను."

"తండ్రిని కూడా ఎదిరిస్తావా ?"

—62వ పేజీ చూడండి

చరణము || ; , - ని ద - పా మ | ప ద నీ దా - ప ద | సా - ద స సా రీ స ని ద -

; , క వి - గా య | క - - గా | - య - - ని

| ని ద ద ప మా - ద ని ద ప - ని ద ద ప మా | ప మ శ్రీ సా - రి మ | పా - ప ద నీ ద

| వై - - జి - కా - ది - - జ స వా - - గ్రా | - - - - ప - ధా - రి,

| ని ద ప మ పా - ని ద ప మ - పా ద | సా శ్రీ - రీ | సా - ర స శ్రీ శ్రీ

| జి - - ర - వి - సో మ | కంది తె | రం - శీ - లు

| స రీ స ని దా - ద ని ద ప - ని ద ద ప మా | ప ద సా శ్రీ - రీ | సా - రీ ప పా పా

| గూ వ - తె ర - వి - సో - - మ | కంది తె - రం | శీ - - లు

+ శ్రీ శ్రీ సా - ద స శ్రీ - రీ ప శ్రీ సా | స ని నీ దా - ప మ | ప ద - ప ద రీ స ని ద

| గూ వ తె | గా దా - ద - - య | సీ - రి - రా - | మ - బు - - - - ధ

| డి.డి.సి.పి.బి.

|| శ్రీ సర ||

చదువులావు

ఏమిటో నీ కుమార్తె
నా జ్ఞాపక శక్తి మరే
మందని స్టూడెంట్లు
జేరేగిన విషయాలు
కువ్వజ్ఞాపక శక్తి ఉంటుందని
తేదనుకో

అలాగా హామం, బోనీ కువ్వజ్ఞాపక శక్తి మరే
మందని స్టూడెంట్లు
జేరేగిన విషయాలు
కువ్వజ్ఞాపక శక్తి ఉంటుందని
తేదనుకో

దానికేం గానీ
బ్రదర్, నీ పది
రూపాయలు
నే అప్పియ్యి

సత్యమూర్తి

చిన్న పైగులో జీర్ణము

లివరు ధర్మముల నన్నింటినీ అర్థం చేసుకుంటే విజయము, దానిలోకివేళ్ళే ప్రధాన నాళములలో ఒకటైన పోర్టల్ వెయిన్, ఆహార పదార్థములను ఎక్కువనుంచి తెస్తుందో ఏ స్థితిలో తెస్తుందో అర్థం చేసుకోవాలి.

దువోడినంతో కొంత జీర్ణముయిన ఆహారం, జెజనం అనే అంత్ర భాగానికి వెళుతూందని యిదివరకే తెలుసుకున్నాము. భోజనం లోపలి పొరలోపున్న గ్రంధులు, అంత్రరసమును స్రవించు తవి. అంత్రరసంయొక్క విధి కూడా పేంక్రియన్ రసం విధి వంటిదే. ఇందులో "ఇరెప్సిన్" (Erepsin) అనే ప్రోటీనులను విరిచే శక్తిగల ఎంజ యము వున్నది. ఇది రసాయనికంగా జతర రసములో వుండే "పెప్సిన్," పేంక్రియన్ రసంలోవుండే ట్రిప్సిన్లను పోలి వుంటుంది. దువోడినంతో ఎమ్మెన్ వీ సిడ్డుగా మారిపోకుండా మిగిలిపోయిన అర్థ జీర్ణములయిన ప్రోటీనులను ఇది పూర్తిగా ఎమ్మెన్ వీ సిడ్డుగా మార్చివేస్తుంది. ఇంతేకాదు. పెప్సిన్కు, ట్రిప్సిన్కు కొన్ని రకములయిన ప్రోటీనులను జీర్ణించే శక్తిలేదు. కాని అంత్ర రసములోవుండే ఇరెప్సిన్కు ఆ శక్తి వున్నది. ఉదాహరణంగా పాలు విరిగినప్పుడు తెల్లని జాన్నవంటి పదార్థము, లేత ఆకువచ్చనర్థం గల తెలు పిరు తయారవుతుంది. ఈ పిటిన్ "వే" (Whay) అంటారు. ఆ జాన్నవంటి పదార్థ మును 'కేసీన్' (Casein) అంటారు. కేసీన్ చాలామంది ప్రోటీన్. కాని, అది తెలికగా జీర్ణంకాదు. దానిని విరిచి ఎమ్మెన్ వీ సిడ్డుగా మార్చే శక్తి పెప్సిన్కు ట్రిప్సిన్కు తక్కువ. కాని ఆ శక్తి ఇరెప్సిన్కు వున్నది. భోజనంలో తీసుకున్న కేసీన్ అనే పదార్థమును ఇరెప్సిన్ ఎమ్మెన్ వీ సిడ్డుగా మారు స్తుంది.

అంత్రరసంలో ఉత్పత్తి అయ్యే మరొక పదార్థము, రక్తం ద్వారా దువోడినం చేరినప్పుడు అక్కడ గ్రంధులను ఉద్రిక్తంచేసి, ట్రిప్సిన్కుమాత్రపు వస్తు వైన ట్రిప్సిన్జన్ ను ట్రిప్సిన్గా మారుస్తుంది. జీవకణములలో న్యూక్లియస్ (Nucleus) అనే విశిష్టమయిన ప్రోటోప్లాజము వుంటుందని యిదివరకే తెలుసుకున్నాము. జీవకణము విభజన పొంది రెండుగా మారడానికి—అంటే ప్రాణినుండి ప్రాణి ఉద్భవించడానికి యీ న్యూక్లియస్ కారణం. న్యూక్లియస్లో భాగం లేకపోతే జీవకణభాగం మరొక సర్వస్వ తంత్రమైన జీవకణం (Cell) గా తయారు కాలేదు. ఈ న్యూక్లియస్లో అతి ముఖ్యమైన, విలువైన, ప్రోటీన్ విశేషము వున్నది. దానిని న్యూక్లిన్ (Nuculen) అంటారు. అంత్రరసంలో న్యూక్లియేజ్ (Nuclease) అనే ఎంజయుము ఈ న్యూక్లిన్ ను అనే పదార్థమును మారుస్తుంది. న్యూక్లియస్ తయారు కావడానికి న్యూక్లిన్ చాలా అవసరము.

ఇరెప్సిన్, న్యూక్లియేజ్ అనే ఎంజయుములేకాక

శర్కరాద్రవ్యములను—అంటే సిండి పదార్థములలో వుండే చక్కెరలను, పాలలోవుండే పంచదారను, మాల్యూలోవుండే పంచదారనూ, గ్లూకోజుగా మార్చే మూడు రకములయిన ఎంజయుములు కూడా అంత్ర రసంలో తయారవుతవి.

రోజుకు రెండు లీటర్ల అంత్రరసం జెజనంలో తయారవుతుంది. జెజనం గొడమీద, అందులో ప్రవేశించిన ఆహార పదార్థముల ఒత్తిడివల్ల, అక్కడ వుండే నరగములు ఉద్రిక్తములై. గ్రంధులను ఉద్రిక్తములు చేసినందున ఈ రసం ఉత్పత్తి అవు తుంది. ఇంతేకాదు. జతర రసము ఆహారంలో వున్న మసాచా వస్తువులు, ఆమ్ల వస్తువులు (Acid) ప్రోటీనులు జీర్ణంకాగా తయారయిన వస్తువులు పాలమండి ఉత్పత్తి అయిన పంచదార, పాదరసంనుండి తయారయిన 'కేలామెల్' (Calomel) అనే లవణ విశేషము, అంత్ర రసము విరివిగా ఉత్పత్తి కావడానికి సహకరిస్తవి.

మసాచా ద్రవ్యములలో అవాలనుండి తయారైన తైలము అంత్రరసం ఉత్పత్తికి ఎక్కువగా సహకరిస్తుంది. పాకక అభివృద్ధి అయినప్పటినుంచీ మనవారు, అవాలను పోవుతో ఉపయోగము న్నారు. మాంసమును కాచి తయారుచేసే 'క్యూరూ' (Soup) అంత్రరసమును ఉత్పత్తి చేస్తుంది. ఆహారంలో కొవ్వులు అధికంగావున్నా అంత్రరసం అధికంగా ఉత్పత్తి అవుతుంది. పేంక్రియన్ రసంలోలాగానే అంత్రరసంలో కూడా భోజనంలోపున్న ఆహారపదార్థములో ఏ రకమైన భోజన వస్తువు—ప్రోటీన్ కార్బోహైడ్రేట్, కొవ్వులలో అధికంగావుంటే ఆ వస్తువును జీర్ణించే ఎంజయుము అధికంగా ఉత్పత్తి అవుతుంది. బెంగాలీవారు చేసిన ఆహారంలో ఎక్కువగా తింటారు. చేపలలో ప్రోటీను కొవ్వు మాత్రమే వుంటవి. శర్కరా ద్రవ్యములు వుండవు. వారు అవనూనే అత్యధికంగా వినియోగిస్తారు. ఆహారంలో ఇన్ని రసాయనిక వస్తువులున్నవనీ, జీర్ణ రసము లలో ఇన్ని రకములయిన ఎంజయుములున్నవనీ, వాటి రసాయనిక స్వరూప స్వభావములు యిట్టే వని మన పూర్వులకు తెలిసినా, తెలియకపోయినా, ఏ భోజన వస్తువు వృష్టికరమై వదో, ఏ వస్తువు ఏ ధాతువును వృద్ధి చేస్తుందో ఏ వ్యంజన వస్తువు జీర్ణ కారియో వారికి పూర్తిగా తెలుసును. ఆయా ప్రాంత ములలో పరంపరాగతమైన భోజనవిధానం స్వస్థి హారము గానే (Balnced Diet) వుంటుంది. కాని ఆధునిక వ్యవసాయ విధానాలవల్లా, నాగరికతవల్లా, ఆహారంలో పథకం ప్రతి ప్రాంతంలోనూ మారి పోయింది. కొన్ని వస్తువులు అధికం కావడం, కొన్ని లోపించడం ఏర్పడింది. ఇందువల్ల కాపిక వ్యాధులు (Difficiency Diseases) అధికమౌతున్నవి. ఆహార పథకములలో మార్పులవచ్చు నప్పుడు, భోజన సంబంధమయిన రసాయనిక విజ్ఞానంలో కొత్తగా వచ్చిన మార్పులను దృష్టిలో

వుంచుకుని, ఆహారంలో "స్వస్థత" (Balance) ఏర్పడేలాగా, దొరికే వస్తువులను మిళితం చేసు కోవాలి. ఇప్పుడల్లా జరగడంలేదు. పిటి వనరు అధిక మైనకొద్దీ ధాన్యముల ఉత్పత్తి అధికమై, పప్పులు, కూరలు, వ్యంజన ద్రవ్యములు ఉత్పత్తి చేయడం తగ్గిపోయి, వాటి ధరలు అధికమై పోయినవి. ధరలు అధికం కావడంతోనే, వాటి వినియోగం తగ్గింది. కడుపునింపుకోడం మాత్రమే భోజనం చేయడానికి ప్రధానోద్దేశ్యమైంది. జనుల ఆహారంలో స్వస్థత సరిగింది. ఈ విషయం అందరూ గ్రహించాలి. జీర్ణకోశంలో జరిగే కార్యక్రమమును గూర్చి నమగ్ర మయిన పరిజ్ఞానము అందరికీ—ముఖ్యంగా ఆహారం తయారుచేసి ఇంటిల్లాపాడికి అన్నంబిట్టే స్త్రీలకు నమగ్రంగా ఏర్పడవలసిన అవసరం ఈ కాలంలో పూర్తిగా ఏర్పడింది. అందుకు జీర్ణాశయమును గురించి, ఆహార నిర్మాణమును గురించి పరిపూర్ణంగా తెలుసుకొని అందులో తగిన మార్పులు చేసుకోక పోతే జాతి క్షీణించి సరిగి చే సూచనలు కనుపిస్తు వున్నవి. 'అందరికీ' అందుబాటులో అన్ని వస్తువులు దొరికే విధంగా ఆహారం నిర్మించబడాలి. పూర్వ లకు ఈనాటి రసాయనిక శాస్త్రం తెలుసుకో తెలియదో చెప్పలేము. కాని వారికి ఏ ప్రాంతంలో ఏ యే వస్తువులు ఏ యే పరిమాణంలో భోజనంలో కలిపి ఎల్లా తిండి తింటే శరీరం ఆరోగ్యంగానూ, శక్తి వంతంగానూ వుంటుందో పూర్తిగా అనుభవంవల్ల తెలుసు. ఆ పద్ధతులు ఈనాడు మారిపోయినవి. మూరుతున్నవి. ఆ విషయం ఆహారమును గురించి చర్చిస్తున్నప్పుడు సోదాహరణంగా వివరిస్తాను. కాని ఈ ప్రాణావసరమైన విషయమును పూర్తిగా అర్థం చేసుకుంటానికి జీర్ణాశయమును గురించి నమగ్ర మయిన పరిజ్ఞానం అవసరం.

అంత్రరసం స్వందనానికి ప్రేగుయొక్క గోడ మీద ఆహార పదార్థముల వత్తిడి ఒక కారణమని చెప్పేను. భోజనానికి ఒక పరిమాణంవుంటేనేగాని ఈ వత్తిడి యేర్పడదు. కేవలం కావలసిన పదార్థముల సారములను మాత్రమే తీసుకున్నప్పుడు ప్రేగుకు ఈ వత్తిడి వుండదు. అక్కడ గ్రంధులు స్రవించే వలసిన వని వుండదు. కొంతకాలం అల్లా జరిగిన తరువాత ఆ గ్రంధులు జీర్ణ రసములను స్రవించే స్వభావం కోలుపోయి ఎండిపోతవి. 24 గంటలూ కాఫీ, టీ, హార్మిక్సు, ఓపర్లెన్ వంటి ఆహారసారములు తీసుకుని జీవించేవారు ఈ విషయం గమనించాలి.

శరీరంలో ఏ అవయవం జీర్ణంకాగా తయారయిన సారం ఆ అవయవమును ఉద్రిక్తంచేసే శక్తి కలదై వుంటుంది. ఇల్లాగే లివరుతింటే అది జీర్ణమై ఏర్పడిన సారం లివరును శక్తివంతము చేస్తుంది. ప్రేగులసారం, ప్రేగులను ఎక్కువగా జీర్ణరసం స్రవించివేస్తుంది. ఈ విధంగా జతగా శయంతోనూ, దువోడినంతోనూ చిన్న ప్రేగులలోనూ జీర్ణమైన ఆహారసారం చిన్న ప్రేగు రెండవ భాగమైన ఇలియంలో ఆహారించబడి—పూర్ణ రో వెంబునలోకి పోతుంది. అ నివరణముల వచ్చేవారం చర్చిస్తాను. ★

మంచిభవిష్యత్తు

దైవం అత్తవారింటో చాచుచున్నట్లు తెలిసిన
రెక్కల నా మామగారి కిట్టితి నిప్పుమయింది.
నేనొక్కడూ దేవునిరాదు. అవద్యంబుకొన్నాను.
అది క్షామం బాక అప్పుడు అలెప్పెనా.
'నానాటి క్షామం నీకు రావడంబా? కే' అనుకొని
నీర్పాడు. కరిగ్గా నే నానాటి కిట్టితి
కొద్ది యెళ్ళ అనంతరం నచ్చింది. ఇప్పుడు అలా
కచ్చినందుకు నాకే కలుగుతోంది.

నాన్నగా నాకే ఉత్తరం రావడం. వెళ్ళితి
అంతాగం దిండాపులేదని, తను ఎక్కడ నోడవట్టి
రద్దీగా ఉన్నారని, నోటికి వెళ్ళి చూసి తప్పుని అ
లెక్కా ముక్కాంకాలు. నాన్నగారు యితా కొరడం
కూడ ఇదే తొలిసారి. అంతెందుకు? కనుకే విన్నా
నంటుం ఇంటిలో పుట్టిఉంటే యింకో జీవితం
నాకే ప్రవేశించే ఉండేదిరాదు. ఆ విషయంలో నా
అవద్యలేదే కార్యకామం పొందలేదు, నెరికడా వెరల
మయాయి. నడవోదో ఏటనే కమల మీద యిచ్చి
నెమర్లులు కురిపించింది నమాణం పెళ్ళిపేరుతో.

ఒకప్పుడు వెనక్కి నడవండి. అక్కడ మా
యింటి పెరటి పూలతోటలోకి. ఆ పూలతోట
పెరిచింది కనుక. తోడు చిన్న చెల్లెలు నిర్మల.
ఒక ప్రమదద్దతితో నాలుక పియిగా ఎంతో
అందంగా పెరిగిన పూసాదలు. నాకు అందులో
నాం పువ్వులు అచ్చట్లో అవదరం ఉంటుందేమి.
ఆ పూవులు నేను తీసి యెవరికో యిస్తానని
కమల వాదయితే వాపున్నా. ఆ పూలమొక్కల
మగ్గరికి రావడానికే నాకు లేదన్నట్లుగా నూటా
నెడి. నడచితల్లి వానికి తోడు. అంతేకా నానిద
అవదించులు, కోపాలు రావేదీ. నాన్నమ్మ యితా
నూటుగా తిట్టి, ఆ పూవు తందుకంటున్న
వ్యక్తికి అమాంతంగా యీ తువ్వెల్లోకి తాక్కో
చ్చేది. అలా ఏ అచ్చా యెలాదివారిని ఏడుతోళ్ళకి
లేవడం నెరికే నేను. ఈ నెరికే నేను. నేనెంత

జాతరమేకాదినో. అది కర్మ, ఏకా దినాదినా
యిప్పుడు చెప్పలేదు. తెలిసి తెలిసే నా నేడనా
అది చేస్తుండేది.

తెండ్రెళ్ళ క్రితం నేను విరుద్ధంగా ప్రవహించు
తున్న రోజులు నంగతి. అప్పుట్లోనే నుండి నా
యింట్లో ఎవరికీ లేని ప్రాధాన్యం వచ్చింది. నది
గ్రామాలవారొచ్చి సంబంధాలు అడుగుతుండే
వారు. నా యింట్లో సంబంధాల వల్లే ఎక్కువ
వగా ఉండేది. నుంచే నా శిశువు ప్రాంతాన్ని
వారు వారు. దీరకప్పుకోవడంతోనే, నా
పైందన సమాజంలో, ఎన్నో తరాల అనుభవానికి
నాదా వ్యక్తి చేసుకొన్నట్లు ప్రకటిస్తారు. అటు

47-వ పేజీ చూడండి

పనితా వాణి

సంక్రాంతి సంచిక

అంద్ర సచిత్ర వార పత్రిక 'సంక్రాంతి' సంచిక ప్రాచీనవివరాలు తెలుసుకుంటే చాలా సులభం. కానీ 'పనితావాణి' తీర్మాన పుస్తకమునందు కనబడనందుకు నేను చాలా విచారించినాను. ఇందుకై వర్తమాన క్షమించుటకు వీలుకాదు. అంతకుంటే మీరు మాకు కలిగించిన అభ్యాయము వేరే కదా!

పి. తులనమ్మ (కర్నూలు)

మధ్యతరగతి మహిళలు

ఎంతోమంది (స్త్రీలు ఎన్నో వ్యాపాలు వ్రాశారు. కానీ, మధ్యతరగతి (స్త్రీలు, ముఖ్యముగా విద్యార్థి ములు నేడు సమాజములో పెద్దదొంగులున్న సమస్యలు గురించి ఎవ్వరూ వ్రాయలేదు. ఆ రోజుమును కుమారి రమణులు పూర్తి చేశారు.

కుమారి మా. వెం నిర్మల (జరంపూరు)

ఈ రోజుల్లో ఏ స్త్రీయును మగవారికి తీసి పోదు. అందులో కాలేజీ విద్యార్థినుల సంగతి చెప్ప నపునరములేదు. విద్యార్థులకుంటే రెండు రెట్లు ఎక్కువగానే ప్రవర్తిస్తున్నారు. రచయిత్రీ పూర్వ కాం వద్దలి ననుసరించి. వారిలో ఏకీభవించటం కష్టం.

వల్లూరి వరప్రతి (సోమవరం)

విద్యార్థులు మధ్య తరగతి మహిళలనేకారు అంద రిని అదేవిధంగా ఏదీపిస్తారు. వారు అది గొప్ప అను కుంటారేమో! కాలేజీ విద్యార్థులైతేనేమి, బూజు పట్టిన పాత పద్ధతులతోపుండే పెద్దలైతేనేమి, ఉన్నరాకాయాలు అలవర్చుకోవాలి. ఈకాలంలో స్త్రీ లకు విద్య ఎంతైనా అవసరము. నేడీవీళ్ళకు పన్నీళ్ళ తోడొప్పుట్టు వుంటుంది.

రమణీ మణీశర్మ (వికాసపట్టణం)

నేటి సమాజములో ఆమె ప్రాసినట్లు మధ్య తరగతి మహిళల అవస్థలు వ్రాయ నంపికావు. చదువుకుంటున్న మధ్య తరగతి మహిళలకు సంఘమే శత్రువు. గొప్పవారి పిల్లలు వైలాను వీరలు కట్టినా రోజు కొక స్వయంగా జడలెత్తుకున్నా వారి మాటలు బయటకురాదు. గొప్పంటిపిల్ల వ్రైమరి క్లాసు నడిమార్కు తప్పినా వారి పెట్టుకోదానికి వెను

కాదు. దానికి సంఘం కూడా ఎదురాడు. అదే మధ్య తరగతి మహిళ వీ. ఎ. చదివినా వారి పెట్టుకో దానికి భయపడుతుంది. ఒకవేళ అమ్మాయి అయినా ధైర్యముచేసి పెట్టుకున్నదే అనుకోండి. అప్పుడు చూడాలి ఆ అమ్మాయి అవస్థ. రమణులు ప్రాసినట్లు ఆ అమ్మాయి యంత అనుకున్నా పున్న పుటికీ సంఘము యెన్నో అభూతకల్పనలతో ఆమె నున్నపు విరిచేస్తుంది. లెక్కచేయని అమ్మాయి అయితే పరవాలేదు. ఇలా అనేవారు పల్లెల్లోనే గాదు, పట్టణంలో గూడా ఉన్నారు. కుమారి రమ గారు ధైర్యముగా నేటి సమాజములో మహిళల అవస్థలు విపులీకరించారు.

కుమారి దేవప్రసాద కళాపతి (గుడివాడ)

అడవిల్లంకు ఎప్పటికైనా పెళ్ళిచేసి మరో యింటికి వెళ్ళవలసిందే కనుక చదువుకు పెట్టిన పాము బూడిదలో పోసిన పన్నీరవుతుంది అని అంటూ కుమార్తెలకు చదువు చెప్పిస్తున్న తల్లి తండ్రులను నిరుత్సాహపరచేవారు బంధువులలోనూ, ఇరుగు పొరుగువారిలోనూ అనేకమంది పున్నారు. చదువుకునే మహిళలు అందరూ ఉద్యోగాన్ని అనే క్షించేవారని అనుకోవటం పొరపాటు. కొందరు కుటుంబ పరిస్థితులవలన ఉద్యోగం చేయవలసిన అవసరం కలుగవచ్చు. మనం చదువుకున్నా చదువుకు ప్రద్యోగాలు మాత్రమే ముఖ్యమయిన ప్రతి భలం కాదని వా ప్రద్యోగము. ముగిసినా మొదలు యంతో మాత్రం వారి చదువునుండి వాకు అనింది నంత ప్రతిభలం యంతమంది పొందగలుగుతున్నారు? 'తా' పరీక్ష ప్రిస్టయిన ఒకరు వేలు అర్జించుకుంటే అదే పరీక్ష ప్రిస్టయిన మరొకరు కానీ బర్లుకు కూడా సంపాదించలేక బాధపడుతున్నారు. అటు పంటప్పుడు అడవిల్లంకు చదువు చెప్పించటం బూడి దలో పోసిన పన్నీరు అని అనుకోవడంతోగాని అలా ప్రవారం చేయడముతోగాని యేమి అర్థం లేదు.

లక్ష్మీ మల్లికార్జున్ (విజయవాడ)

ఈ రోజుల్లో ఈ మహిళలు ఏమి చేసినా తప్పు గానే వుంటుంది. కాస్త కళ్ళకు కాలుక తీర్చి దిద్ది తేనే అమ్మో! మూకాపురోయ్ నీనిమాలో హిరో యిన్ దిగొచ్చింది, అని వెలుకారంగా చూస్తారు. అంతెందుకు మన వయసువాళ్ళూ పున్నారు. ముందు వారేమి చేసినా భరవాలేదు. అదే ఎదుటివారు చేస్తే 'ఫీ! ఆ గాకలేమిటి, ఆ బోకలేమిటి, ఆ బోకే

మిటి అని మన ముందరే ఎవరికో చెప్తారు. ఇది నేను స్వయంగా విన్న మాటలు.

గమిని విమలా గోపాల్ (విజయవాడ)

మధ్యతరగతి మహిళల అవస్థల గురించి కుమారి, రమణా వాగ వ్రాశారు. ఈ రోజుల్లో కాలే జీల్లో చదివే అడవిల్లం పరిస్థితి చాలా విషదంగా వుంది. అందంగావుంటే ఏదీపిస్తారు. లేకపోయినా ఏదీపిస్తారు. పాషన్ గావుంటే ఏదీపిస్తారు. లేక పోయినా ఏదీపిస్తారు. అందరిలో చురుగ్గా మాట్లా డితే, తాటాకులు కట్టి పేర్లు గోడంమీద కెక్కి ప్తారు. మాట్లాడకపోతే, మొగవాళ్ళను చూస్తే ముడుచుకుపోతారు అంటారు. ఈ కాలేజీ చదువులు కలిపేద సామూల తయారయ్యాయి.

అమధ్య మా వాళ్ళ అమ్మాయి పరీక్షలకవి, సిద్ధా, అపోరాలు మానుకుని చచ్చేట్లు చదువుకుని పరీక్ష ప్రాయుజానికి కాలేజీకి వెళుతుంటే వో అర డనను మంది మృత్యుదెంట్ల వెనకాలనడి వానా గోడవ చేస్తూ వాళ్ళల్లో వాళ్ళు పండించే మేకుని ఆ అమ్మాయిలకడ పట్టుకుని తాగురుట. దానిలో భయంతో అనమానంతో మనస్సులతో పాడుచేసుకుని పరీక్షపాడు చేసి ఏడుస్తూవచ్చింది యింటికి. ఇలా చేసేవాళ్ళు ఏదీపించటం, అనమానంచటం ఘనకార్యంగా భావించ లానికి వాళ్ళకు సిగ్గుగా వుండదేమో.

కాలేజీలో వానా పాట్లుపడి ఎల్లాగో చదువు కుంటుంటే యింక యింటి దగ్గర యిరుగుగూ, పొరుగు అమ్మలక్కలు, వారు అడిగిన దానికి విసుగ్గా వుండో, లేకపోతే జవాబు చెప్పిందిపించకో ముఖా నంగావుంటే, "తనే కదా కాలేజీలో చదువుతున్నా నని గర్వం. ఇంతోటి చదువూ, మూలమున్న ముస లమ్మ చదువుతోంది ఈ రోజుల్లో" అంటూ మూతి దిరుపులూ, ముక్కు విరుపులూ, అక్కడనుండి ఆ అమ్మాయిని గురించి కాలేజీ కుట్రాళ్ళు చేసి గోడవ తెలిస్తే దానికి చిలవలూ, వలవలూ పెట్టి "భలావావారమ్మాయి, యిల్లాగలు" అని ప్రవారం మొదలెడతారు. దిన దినగండంగా తయారయ్యాయి ఏళ్ళు చదువులు.

కాలేజీలో చదివే మహిళల అవస్థల గురించి తమ అనుభవాలు కళ్ళకు కట్టినట్లు, వాస్తవంగా జరిగేవన్నీ చిత్రించారు కుమారి రమ. అమెకీ వా ధన్యవాదాలు.

వే. లక్ష్మీ (రాజమండ్రి)

"మా మధ్యతరగతి కుటుంబాలు" అను వ్యాసం బాగానే ఉందిగాని, విషయం పొడిగింక తగినట్లుగా లేదు. అంతా కాలేజీ విద్యార్థినులు, వారి క్లుప్త నవ్వు లను గురించి వ్రాశారు. రచయిత్రీ అనుభవం తక్కువగా ఉన్నట్లుంది. వీడవాళ్ళు చదవలేరు, భవనం తులు లెక్క చేయరు గాన ప్రభావం అంతా మధ్య తరగతి అమ్మాయిలపైనే పడటం సహజం. మాటి మాటికీ 'మా మధ్య తరగతి' అంటూ, అదేదో వింత వస్తువై నట్లుగా వ్రాశారు. రచన బాగుంది.

కె. రూబెన్ (మార్కాపురం)

పెద్ద నట్టుకాలో అటువంటి అవస్థలు లేవని కోవడం సాధ్యం. ఇంకా అక్కడే ఎక్కువ జరుగుతాయనే వా అభిప్రాయం. ఒక్క మీ ఊరిలోనే కాదు. ప్రతి ఊరిలోనూ వున్న గొడవే ఇది. దారిన పోతూంటే ఒక్కమాటయినా వాళ్ళని అనందే ఉండలేరు. తెంటుబడటం పేర్లు పెట్టి పిలవటంలాంటి అనవ్యక్తరమైన వసులన్ని చేస్తారు. పిల్లికి తెలగాటం, ఎలుకకు ప్రాణ సంకటంలాగుంటుంది. చదువుకొను సోదరులే ఇలా ప్రవర్తిస్తున్నారు.

ఎదుటివాళ్ళ పిల్లలు కాలేజీలో చదువుతూంటే పిం కాలేజీ చదువులమూ ముగిసిల్లలు ఏదో ఒకటి అంటారు. మా అమ్మాయిని యన్. యన్. యల్. ఓ. లోనే మాన్యించేస్తాం అని కబుర్లు చెప్పి, మరునటి సంవత్సరమే వాళ్ళ పిల్లల్ని కాలేజీలో చేర్చిస్తారు. అలా ఉంటాయి వాళ్ళ ప్రగల్భాలు.

కె. కల్వన (కాకినాడ)

వ్యాసం మొదట్లో “అనలే ముగివాడికి తం తిక్కా ఉండే ఈ రోజుల్లో.....” అని మొదలు పెట్టడం అనందార్థముగాను, అసభ్యముగాను తనకు పిస్తోంది. మిగతా వ్యాసంలో మధ్య తరగతి మహిళల నిజ పరిస్థితులను చక్కగా వర్ణించారు, రచయిత. వ్యాసంలో మరోచోట ప్రాసనట్లు “అడవారు ముగవారు కలిసి నాటకాలు వేస్తున్న ఈ రోజుల్లో.....” మధ్యతరగతి ముగవలు అవస్థనడడం విచారించ వలసిన విషయం.

బి. పూర్ణ (మృదల్లి)

వ్యాసం పూర్తిగా చదువులే ఒక రోపం కొట్టిచ్చి నట్లు కనుపిస్తుంది. ఇందు ఆమె ప్రాసన కష్ట విష్టరాలు (రచయిత అన్న తరగతులతో సంబంధం లేక), అందరకూ వుండేవే. కాలేజీలో పురుషులు. కేవలం మధ్య తరగతివారినే గేలి చేస్తున్నారనేది నిజంకాదు. అయితే పేద పిల్లలు కాలేజీలో చదవటం లేదని, ధనికులు కారులలోనే పైర్లు కొడుతూ, ఈ పురుష పుంగవులకు కనుమూపు దూరంలో మాత్రమే వుంటున్నారని అనుకునేవారికి ఈ వ్యాసంలో ఈ రోపం కనుపించక పోవచ్చు. కాలేజీ యువతుల జీవితంలోని కష్ట విష్టరాలు ప్రాస్తూ ఈ ‘తరగతి’లో ముడి పెట్టడం నాకు చాలా హాస్యస్పదంగా లోచింది. అందుకే ఈమె తన వ్యాసం చివరి భాగంలో ఉద్యోగ, వివాహ విషయాలు ప్రాస్తూ ఈ పై రోటును భర్తీ చేయ ప్రయత్నించారు. కాని రోటు తోటే. వనితనైన నేను సాటి ప్రేమ ప్రాసన విషయాన్ని ఇలా విమర్శిస్తున్నందుకు మరోలా భావించకండి. రెండు విభిన్న విషయాలను ఒకే ప్రాటపై తాగుటం మంచిది కాదుగా మాత్రమే నా మనవి.

డి. నక్కమాండా వెంకట్రావు (అయిదవర్గం)

“మధ్య తరగతి మహిళల అవస్థలు” అనే వ్యాసం మధ్య తరగతి మహిళలకు సంబంధించినదేకాదు. ఈ వ్యాసానికి ఈ మకుటం బాగాలేదు. దీనినిబట్టి రచయితకి ‘అనలు’ మధ్య తరగతి మహిళల అవస్థ లేదుటో తెలియదో భావించవలసి వస్తుంది. వ్యాసం

ప్రాసనట్లుగాది నలుగురు మెచ్చుకోతగదానో, ఉండడం అవసరం.

మరితలకు ప్రత్యేక శిర్షిక ఉన్నది గదా అని పురుషులను దుయ్యబట్టటం మామూలే నది. కనుక యికముందై నను ప్రేమ పురుషులలో యివరి కైనను నలవోలు యువదలవివస్థలు కొందరికి నచ్చకపోయినా ఎక్కువ మందికి నచ్చేవిధంగా ప్రాయ గలరని అభిప్రాయం.

జి. హెచ్. కళిని (విడుబ్రోలు)

ఆడపిల్లలు-పరకట్నాలు

‘వికాళ’గారు ప్రాసన ‘అడపిల్లలూ-కట్నాలూ’ అనే వ్యాసంలో ఒక్క విషయం ప్రాయ మరచారు. అమె ‘అడపిల్లలు వివాహం కావచ్చుడు పడే అవస్థలు తెల్పుతూ, అడపిల్లలకు వదువో, మరేపాటైనా చిత్ర లేఖనమైనా వేర్పించి వారికి డానిపై మనస్సు లగ్నం అయ్యేటట్లు చేయాలన్నారు. చదువుకుంటున్న కొండ రాడపిల్లలు మే మధ్యలోనూ, తీరు తెన్నుల్లోనూ సంప్రదాయానికి కట్టుబడి ఉంటారు. కొందరు ఎక్కడలేని రీపితో నల్లరిలో తిరగడం, విదేశ వద్దతులలో మెలగాలని ఉల్లాసావడటం జరుగుతోంది. అంతేకాక విద్యార్థులతో ప్రణయ కలాపాలు పొగిస్తూంటారు. ‘అ అనందం నీటి బుజ్జగ పంటిదని’ గ్రహించారు. ఆ విద్యార్థులు ఆ చదువు కొంటున్న నకుయంలోనే వారి అనందాలకు విని యోగించి తర్వాత తెగతెంపులు చేస్తారని తెలుసుకోరు. ఇటువంటివి చాలాచోట్ల చూస్తున్నాం. తర్వాత అమె తెలగైనా పెళ్ళి చెయ్యాలని, తండ్రి

ప్రయత్నిస్తే వీరబడేనా దొరికేలే తాన్నుటికి ఒప్పుకోస్తా చివరికి ఏం చదువుకుందని ప్రశ్నించి- పెద్ద వదువు చదివించి అనగానే అమె శిలాన్ని శంకించి వివాహాన్ని త్యజింపిస్తాడు-అప్పుడామె జీవితం వాశనం అయినట్లేగదా? అందుచేత అడ పిల్లలకు చదువుగాని, మరేపాటైనా వేర్పినా కష్టమేగాని తాళం లేదని తత్రిక ద్వారా తెల్పుతున్నాను.

అర్. ఎన్. వి. జి. మణి (పాల్వరాడ)

“మీరు కట్నం ఇస్తారా? పుచ్చుకొంటారా? అనే ప్రశ్నలకు జవాబులేదు అని చెప్పుకొనేటంతగా మనవాళ్ళు ముందుకు రాలేదు. నాకు తెలిసిన ఇద్దరు అన్నా చెల్లెళ్ళు పున్నారు. అన్నగారు బి. కాం. వాళ్ళ చెల్లెలు ఇంటో చదివారు. వారిద్దరూ పైన మీరు చెప్పిన విధంగానే కట్నం తీసికోము, కట్నం ఇవ్వము అని పట్టుపట్టారు. దానివల్ల వాళ్ళకు 2 రో సంవత్సరాల వయస్సు వచ్చినా వివాహం కాలేదు.

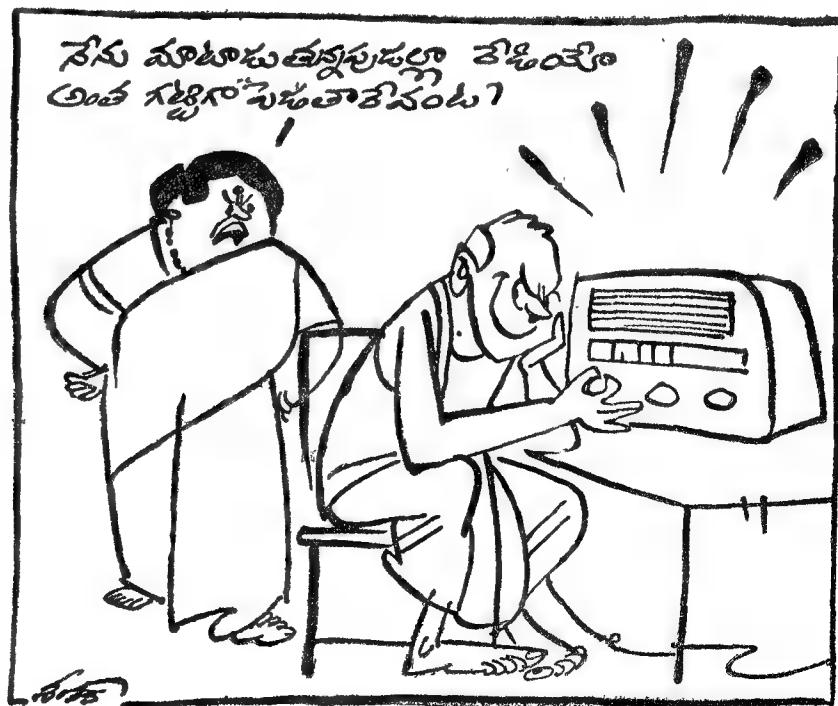
ఉమ (పీలేరు)

ప్రభుత్వం వరకట్న నిషేధ పట్టం ప్రవేశ పెట్టిన దగ్గరనుంచి కట్నాలు మరీ వివరతంగా పెరిగిపోయాయి. పూర్వం పెళ్ళి నమయమందు జదివించేవారు. ఇప్పుడు నమయమందు చదివించే (ఈ రోజుల్లో) పెళ్ళికాత్పూర్వం వరకట్నం తీసుకుంటున్నారు. పెళ్ళి అవుతుందా అవదా అని అడపిల్ల-వారికి ఒకటే దిగులు.

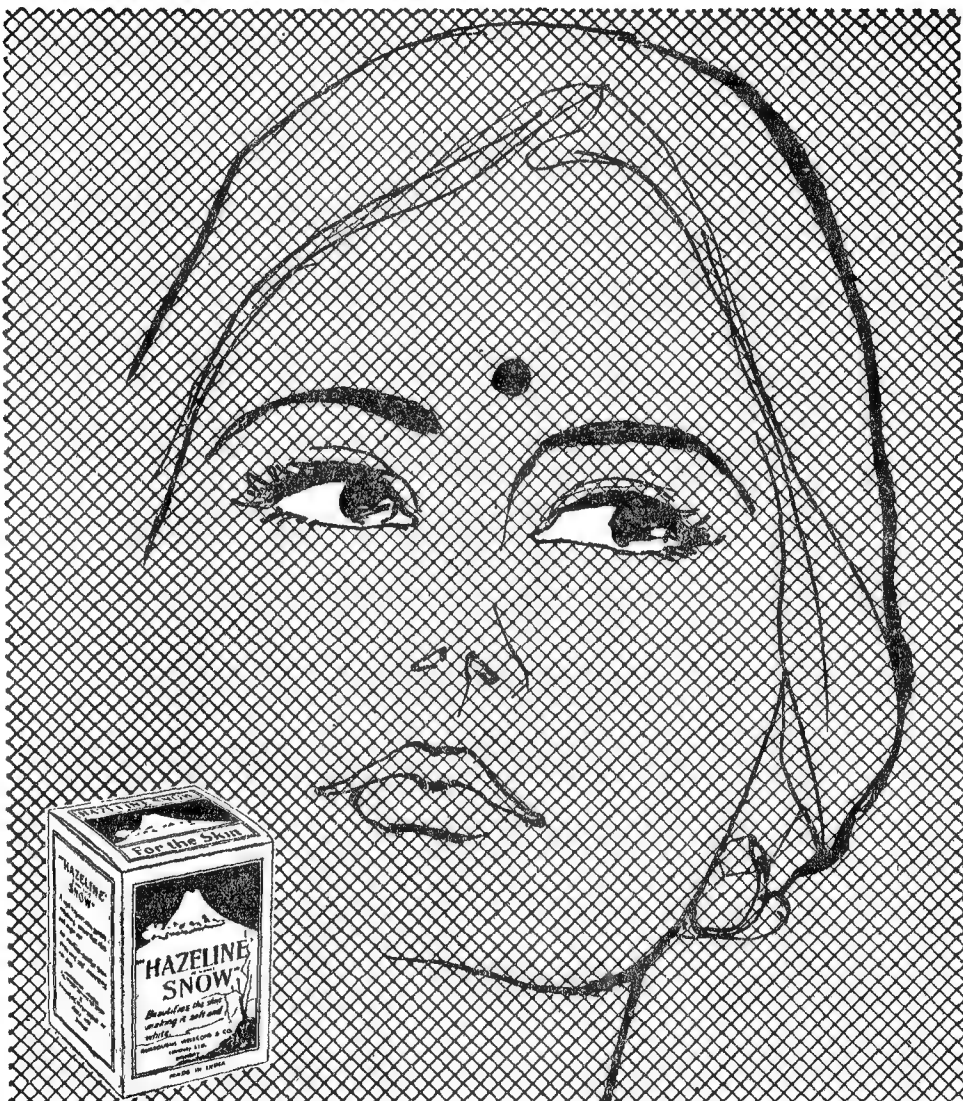
తోట నాగమణి (గుంటకల్లి)

ఎప్పుడూ ఇంతే-115

శంకర్

తెలుగు పత్రికలన్నిటిలోనూ ఆంధ్రసచిత్ర వారపత్రిక
సర్క్యులేషన్ అత్యధికమైనది!

రాసుకొనండి “హేజలైన్ స్నో” ముదతలు, మొటిమలు, మచ్చలు మాయమయి పోతాయి.

“హేజలైన్ స్నో” వంటి రంగును మెరుగునరిచేనాటిలో అతి మృదువైనది. మెత్తనిది... జిడ్డులేనిది వంటిది గొరిగేది. ఇది మీ చర్మాన్ని చక్కగా మెత్తగా మంచి, మీ వంటి రంగును ప్రకాశవంతంగానూ, కాంతి వంతంగానూ చేస్తుంది. ఉదయం... సాయంత్రం... రాత్రిసాక్షాత్తుడా “హేజలైన్ స్నో” ఉపయోగించండి. మీవంటి రంగును ఇది కాపాడుతుంది, దీని మీద మీదట లాగా కదులుతుంది. చర్మాన్ని ఇది మెత్తగానూ, మృదువుగానూ, తెల్లగానూ మారుతుంది. “హేజలైన్ స్నో” — కదవడాలుగా మెరుగొందరని చిందర్య సాధనం.

“హేజలైన్ స్నో” బిరోస్ వెర్ కం ఉత్పత్తి.

8WY-7-TEL

పిల్లలూ - ఆట వస్తువులూ

కోమలాదేవి

శ్రీశునంద్రకణ కేంద్రంలో, ప్రమాతి అనువ్రతు లతో “పిల్లలకు బీకాలు వేయించండి” “మీ పిల్లలకు క్రొత్త ఆటవస్తువులు కొనివ్వండి” యిత్యాది ప్రకటనలు సచిత్రంగా గోడలమీద ప్రేలాడుతుంటాయి.

యం. పి.లో యిలాటి ప్రకటనలు సాధారణంగా చూస్తుంటాము.

పిల్లలకు క్రొత్త ఆటవస్తువులు కొనివ్వమని ఒకరు చెప్పేలా? మనకు తెలియదేమిటి? అనుకుంటాము. కానీ ఆటవస్తువే కాదు, ఏదైన క్రొత్త వస్తువంటే పిల్లలకూ, పెద్దలకూ చాలా యిష్టంగా ఉంటుంది. “క్రొత్తకే ఎంత .... పాటోక రోత” అన్నట్లు.

సనీవారు రెండు సంవత్సరాలలోపున తమతో తామే ఆడుకుంటారు. ఒక వస్తువులో కొంతసేపాది దానిపై మోజా తగ్గిపోగానే మరొక వస్తువును తీసుకుంటారు. ఈవేళ పనికిరాని బొమ్మను రేపు అప్యాయంగా తీసుకుంటారు. విన్న ఆడిన బంతిని చూడనైనా చూడరు. చూసి చూసి విసుగుపట్టి ఉంటుంది. అందుకే క్రొత్తదాని కోసం ప్రాకు లాంటి.

ఆటవస్తువులనగానే బజారులో అమ్మే ఆట వస్తువులని ప్రభువదలం పారపాటు. పిల్లలు చిన్నవారుగా ఉన్నప్పుడు దారం అయిపోయిన, తరు వాత మిగతా చెక్కరీలు, చిన్న పాతసామాన్లు, బెంచాలు, చిన్న భరిణలు, పనికిరాని పుస్తకాలు, ప్లాస్టిక్ సామాన్లు, ప్లాస్టిక్ నంచలు యింత దూది పెట్టి మూతి దారంతో కట్టి పిల్లల ఎదురుగా వేస్తే యెంత ముచ్చట పడతారు. ఆర్థిక స్థావరాలేదాని విధంగా పిల్లలను సంతోషపెట్ట గలరు.

డబ్బున్నవారు రకరకాల ఆట సామాన్లు కొన గలరు. ఇతే పిల్లలకు యిలాటి ఆటవస్తువులు కొనాలి? అని ఆలోచించి కొనేవారు చాలా అరుదు. కళ్ళ కింపుగా అగుపించేది కొనేయటం పరిపాటి. అది -పిల్లల కెంతవరకు వంతపై నిస్తా యని ఆలోచించము.

ప్లాస్టిక్ బొమ్మలు చౌకగా, ఆకర్షణీయంగా ఉంటాయి. పాపకు కొనిస్తాము. మరు క్షణంలో అది తెలియకుండా మనం త్రొక్కేస్తా, లేక పాపే దాన్ని నేలకేసి కొట్టి యేదోలా పగలగొట్టేస్తుంది. దాంతో ఏడుపు, అసంతృప్తి, తనివెదిరా అడు

కున్నది లేదూ, పెట్టింది లేదు. ఒకవేళ అ విన్న ముక్కలు మనం చూడకపోతే వాటిని నోట్స్ వేసుకుంటారు, లేదా తెలియక త్రొక్కేస్తారు. లేక పాదాలలో దిగింది .... ఇంకా ఎందుకు, పాపకు ఏ ఉద్దేశంతో కొన్నామో అది వెరవేరలేదు. దానికి తోడు మనకు పాప కాలము గూర్చి అందోళన, లేదా తెగిన పెదిమను గూర్చి చింత.

మెత్తగా ఉన్న వస్తువులంటే సాధారణంగా పిల్లలకు భయం, బెల్లాన్స్, పొలిథీన్ (మెత్తగా ఉండే ప్లాస్టిక్) బంటులు, రబ్బరు బొమ్మలు, గుడ్డ బొమ్మలు యిలాంటివి. నరదాడి కొంటాము వారికి భయం అని తెలియగానే వాటిని పిల్లల నించి దూరం చేయటం ఉత్తమం. కొద్దిగా పెద్దవారు యిదే నందనుకుని తమ్ముళ్ళను, చెల్లెం ద్రను ఏడ్పుస్తారు. అలా జరుగుకుండా చూడాలి. ఏ వస్తువైతే భయకారణమో అది ఎవరికీ అంద కుండా జేయాలి. బెల్లాన్స్ పైగా ఎత్తి కట్టేస్తే పిల్లలు ‘దూరం నింది’ చూచి అనందిస్తారు.

ఇలాంటిదే కీ యిస్తే పరుగెత్తే బొమ్మలు, కార్లు, రైళ్లంటే గూడ ఒక పయమ్యులో పిల్ల లకు మనో భయం. కీ యిచ్చి వదలగానే అది తిన్నగా అలా వెళ్లిపోవటం, లేదా వారు వెనక్కు జరిగేకొంది మీది మీదికి రావటం ఎంత గాభరాగా కేకలు వేస్తారు. ఇలాంటి వస్తువులు కాస్త పెద్దయ్యాకగానీ కొనగూడదు. చిన్నప్పుడే అలాంటిది కొంటే మనం దగ్గరుండి దాన్ని కీ యిచ్చాక దూరంగా వదలాలి.

ఇంకొకరకం ఆటవస్తువులకు ఇనుపతీగలు. లోపల ఉంటాయి. పై పొర పొగానే యీ తీగ అగుపి స్తుంది. లేదా పొలిథీన్ కారు గానీ, మోటారు కారు గానీ ఉంటే వాటి చక్రాలకుండా యినుప తీగ యిరుసులా ఉంటుంది. అ బొమ్మ బాగున్నంతవ వరకు ఫరవాలేదు. ఒక చక్రం వూడితే బయటి కనుపిస్తున్న యినుపచువ్వ ఎంతో ప్రమాద కరం. పిల్లలకు గుచ్చుకుని పెట్టికే కావచ్చు, లేదా గాయం చేయవచ్చు. అందుకుని ఒక చక్రం వూడి పొగానే మరొక చక్రం లాగివేసి ఆ యినుపచువ్వను తీసేయటం మంచిది. చిన్నప్పుడు పిల్లలు వస్తుం నోట్స్ పెట్టుకుంటారు. ఇలా ఇనుపచువ్వ లుండే వస్తువు లిచ్చేప్పుడు జాగ్రత్తపడాలి.

నోట్స్ పెట్టుకుంటారంటే యింకొకటి జ్ఞాపకం వస్తుంది. తిరువాళ్ళలో అమ్మే బొమ్మ లకు ఖాటుగా, ముతక రంగులు వేస్తారు. వాటిని నోట్స్ పెట్టుకోగానే రంగులా నోటికాతుంది. రంగు పడక పిల్లలు పాలు కక్కిస్తారు. కొంద రికి ఆ రంగు పడదు. ఇలాంటి రంగు ప్రమాద కరం.

ఈసుధ్య ప్లాస్టిక్ ‘దిర్టింగ్ బ్లాక్స్’ అమ్ము తున్నారు. రకరకాల రంగుల్లో వివిధ రకాలలో యీ బ్లాక్స్ ఉంటాయి. వాటిలో ఒక యిల్లు, (విడ్డి, గేటు ఆర్చి యిలా అమర్చవచ్చు. వివిధ రంగుల్లో ఉంటాయి కాబట్టి పిల్లలకు ఆకర్షణీయంగా ఉంటాయి. ఇలాంటి ఆటవస్తువు అన్ని ఆందాలా మంచిది.

ఎక్కువమంది పిల్లలుండే యింట్లో ఒకే ఆట వస్తువు అందరికీ పనికివచ్చేదిగా ఉండాలి. యీ ప్లాస్టిక్ బ్లాక్స్ అందు కుదాపరచి.

సాపాయి వాటి వెల్లివేస్తూ, నేలకు రాస్తూ ఆడుతుంది. అన్నయ్య వాటితో తనకు చేతనైనన్ని కట్టడాలు కట్టాడు. (నేనీ రాకుండా చూచే వంటు మనదండోయ్) అలాగే పొలిథీన్ బంటు లాస్తూ వ్నాయి. రంగు రంగుల్లో ఉంటుంది. గాలి వత్తేస్తే, సాపాయి దక్కగా ఆడుకుంటుంది. గాలి ఉన్నా భయపడకపోతే గాలి వూది యిస్తే దాలు. అన్నయ్య దాంతో వుట్ బాల్ ఆడుతాడు. ఇలాంటి వన్నే ఉన్నాయి.

సుమపుగా ఉంటే చెక్క ఆటవస్తువులు ఎంతో మంచిది. గిలకలు, వంట సామాను, బొమ్మలతో పిల్లలకేవిధంగానూ హానికరం కాదు. వాటివల్ల పిల్లలు సంపూర్ణానందం పొందుతారు.

వాళ్ళ బొమ్మలు పగిలి పొడైపోగానే వారికి దుఃఖం, కోపం, అసంతృప్తి, విసుగు, చికాకు, మొండితనం—వస్తుంటాయి. లేత పూదయాల యింతటి తీవ్రమైన హేయభావాలకు గురి కావటం మంచిదికాదు. వారిలోని అతి మన్నిత మైన భావాలు ఎప్పటికీ దెబ్బతినరాదు.

అందుకే ఒక క్రొత్త ఆటవస్తువు, చాలా కాలం మన్నేదిగా, హానికరం కానిదిగా, సంతృప్తి, అనందం చేకూర్చేదిగా ఉండాలి. అప్పుడే పిల్లలకు క్రొత్త ఆటవస్తువు కొనిచ్చానున్నమాట విని పెట్టుకోగలము.

వ్యాస రచన పోటీ నేటి మన సినిమాలు

మొదటి బహుమతి - రు. 50

రెండవ బహుమతి - రు. 30

మూడవ బహుమతి - రు. 20

తెలుగునాట ఇంచుమించు అన్ని వర్గాలవారికీ సినీమా 'వినోద, సాంస్కృతిక కాలక్షేపం'గా ఉన్నదంటే అతిశయోక్తికాదేమో! మద్రాసువంటి ఇతరరాష్ట్రాలలో సంగీత సాహిత్యాలను మనకన్నా ఎక్కువగా ప్రోత్సహిస్తూ ఉండటం కూడా మనం గమనిస్తున్నాము.

'సాంస్కృతిక జీవితం'లో ఇంత ప్రాధాన్యం వహిస్తున్న సినీమాలు ప్రజల, ముఖ్యంగా బాలబాలికల, యువజనుల, భావనాగతులపై ప్రభావం చూపిస్తున్నవనటం సత్యదూరంకాదు.

గతంలో మనచిత్రాలు ఇప్పటి వాటికన్నా సంఘసంస్కరణాభిలాషను కలిగించాలని ప్రయత్నించేవనిపిస్తుంది. వితంతు వివాహాలు, కులతత్వ నిర్మూలన మొదలైన సంస్కరణలు ఆధారంగా కథావస్తువులు రూపొందేవి. ఇప్పటి చిత్రాలు సాంకేతికంగా వాటినిమించి ఉన్నత స్థాయిని అందుకున్నాయి. కాని విభిన్న కంఠాలలో తయారవుతున్నాయి.

ఈ వైఖరిపైన పాఠకుల అభిప్రాయాలు తెలుసుకునే ఉద్దేశంతో ఈ పోటీ నడుపుతున్నాము. అంతేకాక వారు చేయదలచిన సూచనలు తెలుస్తాయనే ఉద్దేశం కూడా లేకపోలేదు.

తమ అభిప్రాయాలు, సూచనలు వ్యాసరూపంలో పొందుపరుస్తూ 12-2-1962 లోపుగా మా కాక్యాలయానికి అందజేయవలసిందిగా పోటీలో పాల్గొనేవారిని కోరుతున్నాము.

- వ్యాసాలు 5 అరబాపు పేజీలు మించి ఉండరాదు. ● కాగితం ఒక పైపునే వ్రాయాలి. ● కవరు పైన 'నేటి మన సినిమాలు' అని స్పష్టంగా వ్రాసిఉండాలి. ● తుది నిర్ణయం సంపాదకునిదే. దానిపైన ఉత్తరప్రత్యుత్తరాలు జరుపబడవు. ● త్రిప్పి పంపగోరువారు తగిన తపాలా బిళ్లలు జతపర్చి పంపాలి.

కవి సారస్వతకాముడు

నాగరి నరసింహ శాస్త్రి

జరిగిన కథ

సర్వజ్ఞ చక్రవర్తి విరుదాచిరుడగు కొండ పీఠి ప్రభువు పెదకోమటి వేదాచడి శ్రీనాథభట్టును కవిసారస్వతాను విరుదాచిరుట్టములో అలంకరించి, సర్వవిద్యానిలయమైన శ్రీ విద్యానగరమునకు విద్యావిజయ ప్రసాదము చేయవలసిందని అరిస్తాడు. కార్యసిద్ధికై దివజ్ఞులనుచించిన పౌష్టిక క్రియలు ఆచరించి శ్రీనాథుడు యాత్రకు సన్నీడ్తుడవుతాడు. సింగన ప్రధానితోను, నానుసభట్టు బాణునితోను ముచ్చటించి, డిండిముని కాస్త్రు పాటవము, లోపాలు తెలుగుపంటాడు. వేమధూపాలుడు ఆయనకు ఉచితమైన పిడోలలు ఇచ్చి వంపుతాడు. విద్యానగరం చేరినతరువాత శ్రీనాథుడు ముమ్మడికవి ఆతిథ్యం స్వీకరిస్తాడు. డిండిముభట్టును ఇయించేందుకే శ్రీనాథుడు వచ్చాడన్న వార్త బ్యాసిగుంది. డిండిమునకు ఆవిషయం శిష్యుల ద్వారా తెలిసి, శ్రీనాథుని బెదరగొట్టడానికి, సింగనసోమయాజి క్రతువు

జూచేమిటకీ యజ్ఞశాలకు వెడతాడు. శ్రీనాథునిచెంట వచ్చినవల విరుదాచిరుట్ట ముల్లయొక్క శిష్యుడు విద్యానగరముల విరుదైన విద్యాముల్లు శిష్యుని చేతిలో ఓడిపోతాడు. శ్రీనాథుని కవిత్యం దోషభూయిష్టమైందని విద్యానగరంలో ప్రవాగు బయల్దేరుతుంది. శృంగేరి విరూపాక్ష పీఠాధిపతుల ఆశ్రమంలో అరుణగిరినాథుని వత్తికి, శ్రీనాథుని వత్తికి సఖ్యము ఏర్పడినది. శ్రీనాథుడు మానసోల్లాస కావ్యాన్ని అభిప్రాయార్థం అరుణగిరినాథులకు పంపుతాడు. తాను గూఢచారుడన అనుమానమున బొగొట్టుకొనుటకు శ్రీనాథుడు కటకపాలుని సందర్శించి మెప్పుపొందుతాడు. శ్రీనాథుని బొగొట్ట ప్రభావంవల పర్వతముల్లు శిష్యుడు విద్యాముల్లు శిష్యుని ముల్లయధంలో ఓడిస్తాడు. శ్రీనాథుడు డిండిములకు మానసోల్లాసకావ్యవహిత శనంపై అధిక్షేపణప్రసంగంవల్లతూ కావ్యదోషాలు పండిత పరిపక్వలో నిరూపించమని డిండిముని నాలుకచేస్తాడు.

డిండిముల కిచ్చిన గడువు వీరినది. ప్రత్యుత్తరము రాలేదు. పండితసభ చేయుట కెట్టి ప్రయత్నములును జరుగలేదు. శ్రీనాథునకు బ్యోరిన్ కుటు వాదనభటు శుభమని సూచించిన దినము తానప్పుడుగుచ్చుచి. అతడిక శ్రీఘముగా వాదనభటు ఒక కొరికికి తీసికొని రాదలచెను. గడువు వీరిన మరునాటి యుదయముననే మిత్రులతో కలవరించి డిండిముభట్టుకు చివరి వ్రతము సిద్ధముచేసెను.

అందులో ముందు పూర్వము జరిగినదంతయు పూవగ్రుచ్చినట్లు వివరింపబడెను. పిమ్మట నిట్లు వుంది:

“జరిగినదానినిబట్టి మీరు మా మానసోల్లాసములో ఎట్టి దోషములును చూపజాలరనియు వృథా డిండిమాడంబరముతో పండిత కవుల సత్కావ్యములను నిందించుచున్నారనియు ప్రభువడినది. కావున మేము ఇయించినట్లు అంగీకార వ్రతకతో పాటు మీ కంచు ధక్కను మా కర్పించుకొనుదు.

“అది నమ్మతముకానియెడల మీ ధిక్కారమునండిత సభలో పమర్తించుకొనుటకు మరియొక

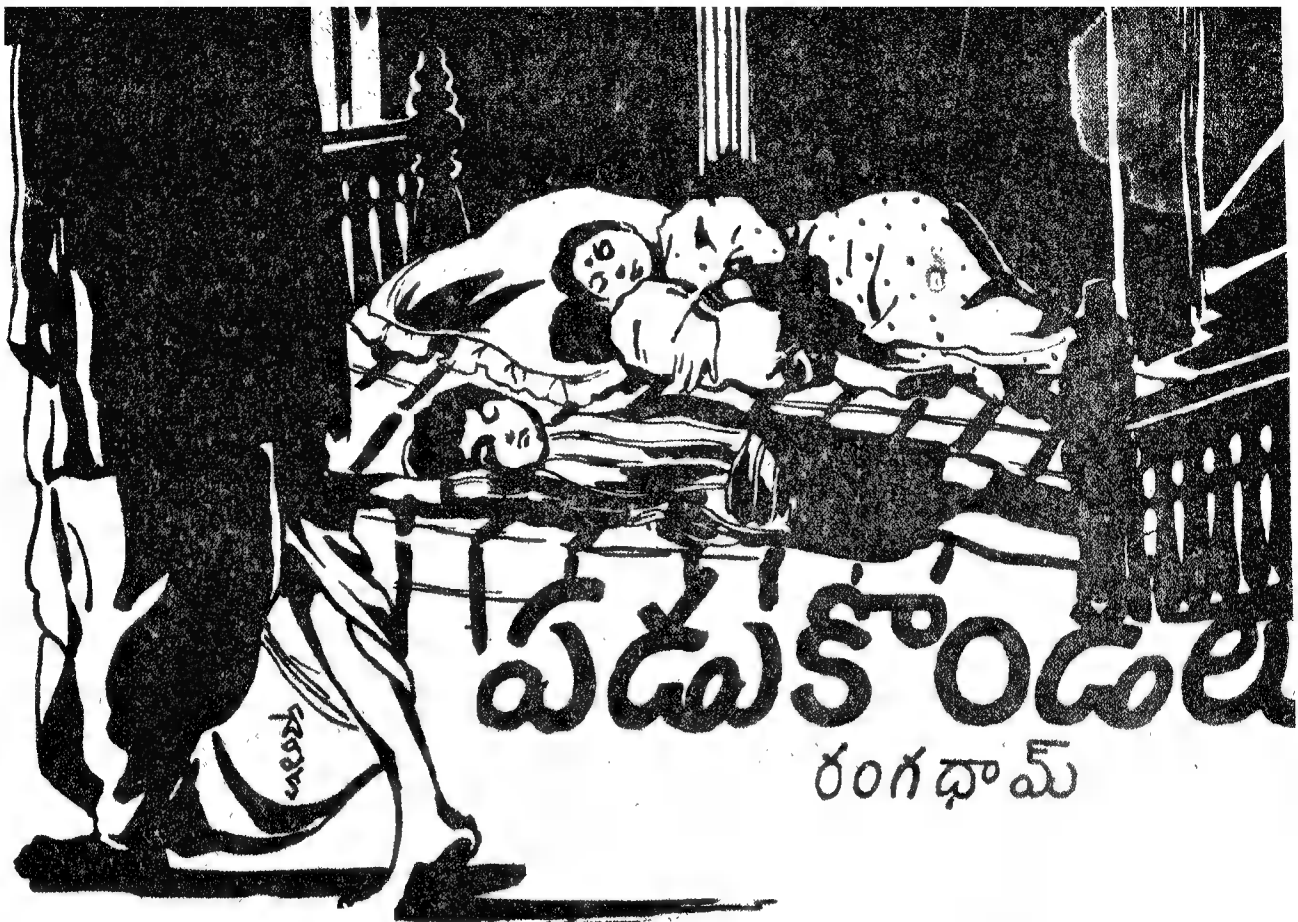

కెక్యూనులు 18

శ్రీ నందమూరి తారక రామారావు
ప్రజల
ఆనందమూరి తారగా సలకొన్నతావు

0000

అంతరిక్షం

రామవరం ఆంధ్ర - పరిశ్రా రాష్ట్రం
పరిశ్రా రాష్ట్రం (పా. రం. లో ఒక గ్రామం,
కొత్తపల్లి గ్రామం అక్కడ ఉంది, అది
లోనే కష్టపూర్తి చేసుకుంటున్న రాజా
రాజుని కొంగారిని కలుసుకుని అయిన సహా
యంతో ఆ స్థానం సహజంగా ఉంటుంది
టాడు. రామవరంలోని మిల్లు యజమాని
భర్త రాజుని రాజుని గాని తన నిలంకు
కొత్తపల్లి గ్రామం ట్యాంక్ కు చేర్చి
విచ్చేయాలని కోరుతున్నాడు. రాజుని తన
మి. కొంగారి కనిపించి, మిల్లు గురూ
రాజుని తన కష్టం మారినాడు.
మి. కొంగారు రాజుని తన అయినా
రాజుని ఉంచాడు. ఒక రోజున రాజు
గురించి అయిన సహజంగా కొత్తపల్లి
రాజుని జరిమానా కలిపించి నిశ్చయించాడు.
మి. కొంగారు రాజుని సహజంగా
కాంతిపూర్వకంగా ప్రయత్నించాడు.

రామవరం వెంటి కొమ్మలము మొదట్లో
అంత బాగా తెలియలేదు. కాని రామరాజు తెలుసు
కునే అవకాశం లభించింది.

కొమ్మలము ఈ పల్లెటూరి ప్రజలు అమా
యకుని, ఏక మీద చేయించుకున్న కోర్కె
తో పిరికి కాంతియంతగా జరిగిపోయింది అను
కోవచ్చు. ఎందుకంటే పల్లెటూరి చేపంతో
పి. కొంగారి ఎక్కువ పిల్ల కొద్ది వేలు పోలం
వేయి, ఇంకా వేయి అన్న తక్కిన రోజులో
వేయి తక్కిన, కాబట్టి ప్రజల్లో సామాన్యం
కలిగి ఉంది. అందుకే రాజు వెనకబడిన
ప్రాంతంలో ఉన్న పల్లెటూర్లలో ప్రజల్లో
చురుకుపాటు జాత తక్కిన. ఏదైనా పిల్ల
మరి గాని, ప్రజలందరినీ తీసుకుపోతే అందరినీ
వదలించి కాని, వారు అలోచించారు. అవకాశ
మొత్తం ఎక్కువ కష్టపడకుండా దబ్బు సహా
పించి ముగించు వలె అయింది.

కాల్చేసినది, ముగిసినది కలిగించే మార్గం
వచ్చేసినదంతా తక్కిన. హెచ్చుమంది కాల్చి
దుర్మయం చేయడానికి ఘనపడతారు. అంతరి
మంచి గొంథాలయమైనా లేదు. కొమ్మలము వచ్చిన
వెం రోజులలోనే అది పిరికి కొంత తెలుసు
కునే అవకాశం లభించింది అని మార్కప్రకాశ
కాన్తపల్లి జరిగింది.

అప్పటికి మార్కప్రకాశరావు అదింట్రి
కొండేళ్లయింది. రామవరం ద్వారా రైల్వే స్టేషను
ఉండడంతో, మిల్లు ప్రజలం అంత గ్రామం

వెయ్యేలు రామవరం ద్వారా వెనుకటి దిగుమతి
అవడం జరుగుతూండేది. వ్యాపారానికి తీసి అనువైన
కేంద్రమిది "మునీర్ అండ్ కో" అని ఒక మార్కాపి
సంస్థ స్థాపించి గొడవనూ, అసలూ ఏర్పాటుచే
వారి లావాకు ముగిసి నోటి నుంచి వ్యాపారం
తెలుసుకుంది. మార్కప్రకాశరావు అ సంస్థకు ప్రతి
నిధిగా, గుమాస్తాగా ఉంటూ, వ్యాపారం బాగా
జరిపించుకుంటుంది.

అతను చిన్నతనంలోనే తండ్రితో ఉంటూ పోగొట్టా
కొని, వారూ వెళ్తూ తర్వాత పోతూ వరకూ,
ఏకావల్యతతో జరుపుకున్నాడు. ముగిసిన
పదిహేనేళ్ల వయస్సులో వాడేగా "మునీర్"
కంపెనీలో చేరాడు. అతని తెలివితేటలూ, విజ్ఞా
యతీ మూడి అతనికి మెల్లగా పని చేర్చి వారం
లింపాడు కంపెనీలాళ్ళు. 'మార్కం' అని పిల్చి
'మార్కం' మా లోక వేయకుంటే గుమాస్తానై
పోతాడు' అని ప్రాప్తిపొందాడు చివరలో అతే
ఒక లాగిస్తాడు. చివరలోకి మార్కం అంటే వా
అరిమానం ఏర్పడింది. అందుకు సంవత్సరంలో
మార్కం గుమాస్తా పని, ఏకావల్యత తీసి మూడో
వేయకున్నాడు. అతనిలో చాలా మంది గురూ
అయ్యాయి. అందరూ మూడోవారు కాదు. తమకు
కోసం లేదో, ఏవరి దుర్మయం, మొహం ముంజే
కాన్తపేదారు. మనస్సులో కలెక్షన్లు ఉంటు
కొనేవారు కాదు. మార్కాపి వ్యాపారం తెచ్చింది

20-వ రేత మూడింది

ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక వారపత్రిక

దైవజ్ఞపాతూరి శ్రీరామమూర్తి

26-1-1962 శుక్రవారము మొదలు
1-2-1962 గురువారము వరకు
మేపం :

(అశ్వినీ, భరణి, కృత్తిక 1 పా.)

హి అశ్వినీ అంశుల ఎన్ని రకాలా నడచినా దిన రకు-మొదటి రక తప్పదు. దాన్ని యిచ్చుంది తోలి మున్నుకు మొద్ది లభిస్తుంది. వృత్తిలో మీకు తెలియకుండా ఏదో ఒక సమయంలో చిన్న చిన్న పోకట్లు జరుగుతవి. ఎప్పుడూ నడి మందిలో కలిసి తిరుగుతవి రావచ్చు. ప్రయాణాలు అనుకూలంగా జరుగుతవి. వాతంతో కలిసి ప్రసంగాలు వస్తవి. కాది వెంటనే కర్మబాటు లేకుండా గలుగుతారు. వారం రెండవ భాగంలో హి జాగ్రత్తగా కార్యకారం పెరుగుతూ మాను కొంటారు. కుటుంబ వాతావరణం ఉత్సాహ భారతంగా ఉంటుంది. సంభూతం రావడం విశేషం. వ్యవహారాలలో జెడ్డునడిగా మాట్లాడ నలసిన సమయం. ఎదురుమాట్లాడ్డ వార్తలు అలభ్యంగా అందుతవి. 28, 29 లో ఏదో కార్యక్రమాలు అధికారుల పైహా యెక్కిలో కాపుట్టి.

వృషభం :

(కృత్తిక 2, 3, 4 పా, రోహిణి, మృగశిర 1, 2 పా.)

దైవజ్ఞులందరి నందులో హి మాటలు నెగ్గిం దుకో గలుగుతారు. అయితే ముందు ఖర్చుచేసే తరు వాత యిచ్చుందివదలదిన అవసరం రాకుండా చూచుకోవండి. వృత్తివ్యాపారంలో పేరు ప్రతి

గ్రహ శాస్త్రం
కర్కాటకంలో రాహు, మకరంలో మార్క ఆంగారక ముగ గురు కుక్ర తి తేలు నలు, కన్య తిల వృశ్చిక భమస్సుంలో దండుడు.

పల్ని బాగుంటుంది. హి అశ్వినీనలు తోడు మంచి మున్నుకు నలలో లభిస్తుంది. కుటుంబంలో ముఖసంతోషాలు లభిస్తవి. దాన్ని యిచ్చుందివదల ముందుగా అనుకూల కార్యక్రమాలు వాయిదా వేసుకోవలసి వస్తుంది. అశ్వినీ బాగానే ఉంటుంది. ప్రస్తుతం ఇతరుల సమయంలో బోధన కలిగించుకుంటామనే అంశ్చి బాగా తప్పకుంది. ఉత్తరదిక్కు నుంచి విరుత్తాహం కలిగిందే వార్తలు తెలుస్తవి. వాతావరణంలో అనుకోకుండా ఆదాయం పెరుగుతుంది. ఈ సమయంలో ఒకటి పొగడ్త

అని గానీ, కలిగింపులను గానీ కట్టించుకోవ మండా ఉండటం అవసరం. సాహస కార్యం అనుకూల సమయం కాదు. 28, 27 తేదీలలో భర్తకార్యాలు, వడ్డవార్తలు తెలుస్తవి.

మిథునం :

(మృగశిర 3, 4 పా, ఆర్యక్ష, పుష్యమి 1, 2, 3 పా.)

ప్రస్తుతం హి కత్తిని మించి క్రమచేయ నలసి వస్తుంది. సమయంలో అడుక్కోనే మున్న దొరక ఇచ్చుందివదలారు. మానవకంగా అందో ఈ అధికం. వృత్తి ఉద్యోగంలో మీకు అనుకూల యిచ్చు చిట్కాలు చక్కగా తోలి ఒక విధంగా ముగ క్కాంటి లభిస్తుంది. పిల్లల అశ్వినీ గురించి జాగ్రత్తగా ఉండండి. కుటుంబ ఖర్చులు పెరుగుట వల్ల క్రొత్తగా ఏమని ప్రారంభిద్దామనుకున్నా ముందుకు పోవద్దు. ఏ వ్యాపారం వెంటి పని లోమా ముందుగా మాట్లాడుతుంటే సమయం కాదు. ప్రయాణ కార్యక్రమాలు కళాంశ్చి అనుకూలం. అకస్మాత్తుగా విలువల వస్తువులు పోగొట్టుకుంటారు. అధికారులతో ప్రసంగానే సందర్భంలో పోకట్లు కాని అవకాశం లభిస్తవి. వృత్తివ్యాపారం పెరుగుతవి. 30, 31 తేదీలలో కుటుంబంలో కలహం, వృత్తిలో ప్రయాణ.

కర్కాటకం :

(పుష్యమి 4 పా, పుష్యమి, ఆశ్లేష)

ఇంతకుముందు కలిగిన అందోళన తోలి వ్యవ హారంలో ముఖ మార్గం లభిస్తుంది. ఎవరు మీకు అనుకూలమైనవాలో తెలుసుకుని ముందు ముందు మీకు చేయవలసిన పనులకు చక్కని ప్లాను తయారుచేసుకోవ గలుగుతారు. తరచు మీ అశ్వినీ లోపిస్తూ ఉంటుంది. అధికారులవద్దనుంచి అనుకూల వార్తలు తెలుస్తవి. ఆదాయం మామూలుగా ఉంటుంది. అయితే మానవకంగా ఉత్సాహవంతమైన సమయం. రాజ కీయాలో మాటలు అనువరించగలవారు లభిస్తారు. సాహస కార్యాయం అంశ్చి అధిక మవుతుంది. కుటుంబంలో చిన్న చిన్న విషయా లో ప్రతికూల వాతావరణం ఏర్పడగల సూచన లభిస్తవి. అందువల్ల అకస్మాత్తుగా ఖర్చులు పెరుగు తవి. 29, 30 తేదీలలో గౌరవప్రసాద, తాళ వార్తలు, వివేక కార్యక్రమాలు.

సింహం :

(మఖ, పుబ్బ, ఉత్తర 1 పా.)

“దురభు కొందలు నున్ను” అనే సామెతన గుర్తు పెట్టుకుని ముందుగా లభించిన అవకాశ వినియోగించుకోవండి. మొదలు మున్నుకో కొంతాటం కలిగినా క్రమక్రమంగా నిగ్రహించ గలుగుతారు. గౌరవ ప్రదీప్తం బాగుంటుంది. ధ నంబంభిమైన ఇచ్చుందుల వాతావరణం లోల

రీతి. వీరబాగు దిక్పర్యం ముద్రాబాగు కొండా
 మిది అనుకున్నా ప్రస్తుతానికి వాయిదా మేముకొన
 వలసి వస్తుంది. ఇతరులకు సిఫార్సు చేయటం
 పంట బాధ్యతలు సంపూర్ణంగా నెరవేరవు. మీ
 స్వంత వృత్తివ్యాపారాలలో పోటీ తగ్గి క్రమంగా
 ఆదాయం పెరుగుతుంది. జ్ఞానకక్షిత్రోపచయం
 అవకాశం లున్నది. ప్రత్యేకంగా అనారోగ్యం కను
 పించదు. కానీ బాధ్యంగా ఉన్నామనే సంతృప్తి
 మాత్రం కనుపించదు. 26, 27 తేదీలలో
 దంబారా ఖర్చులు, అంక్షోపకరణాల వార్తలు.

* * *

కన్య:

(ఉత్తర 2, 8, 4 పా, చంద్ర, చిత్త 1, 2 పా.)
 ఈ సమయంలో ఏ మూలనుంచి చిక్కు
 వస్తుందో ననే ఆందోళన కలుగుతూ ఉంటుంది.
 రీతి ఆలోచిస్తే కారణం ఏమీ ఉండదు. వ్యాపార
 వ్యవహార రంగాలలో యథాప్రకారం పనులు జరు
 గుతూ ఉంటవి. మీ బాధ్యతలను జ్ఞానకం చేస్తూ
 మిమ్ములను అనుసరించే స్నేహితులు లభిస్తారు.
 కుటుంబంలో ప్రశాంతంగా ఉంటుంది. విద్యా
 వినోద గోష్ఠిలలో సాల్సోనే అవకాశాలు లభిస్తవి.
 వ్యవహార రంగంలో తరచూ ఆటంకాలు వస్తూ
 ఉంటవి. బంధువులవద్దనుంచి శుభవార్తలు
 తెలుస్తవి. ఒకటి రెండు సందర్భాలలో మీ నిర్ణ
 యాలు తప్పిపోయే అవకాశం లున్నవి. క్రొత్తగా
 ఏ పని ప్రారంభిస్తా మనుకున్నా మానసికంగా
 ప్రోత్సాహం కనుపించదు. సంచారము, దేహ
 శ్రమ అధికంగా ఉంటవి. 28, 29 లలో అకస్మా
 ద్దనలాభం, శుభకార్యాలు.

* * *

మొల :

(చిత్త 3, 4 పాదాలు, స్వాతి, బకాఖ
 1, 2, 8 పాదాలు)

అధికంగా మీ స్థితి పెద్దగా పెరిగినట్లు
 కనిపించదు. కానీ, వదిలించి మిమ్ములను గురించి
 గొప్పగా చెప్పుకోతగిన సమయం. ఏమి తల
 పెట్టినా ముందుగా డబ్బు చేతిలో కనుపించదు.
 ముఖ్యంగా ఆ సమయానికి ఏదోవిధంగా సమకూ
 ర్చుకో గలుగుతారు. సంఘంలో మీ బుద్ధిబలంతో
 గౌరవం సంపాదించుకొంటారు. ధర్మ కార్యాల
 యందు పాల్గొంటారు. మీరు మీ క్రిందవారి
 మీదవదలిన సమయలో అవకతవకలు వచ్చే సూచన
 లున్నవి. మీవద్ద నుంచి ధనసహాయం కోరేవారిని
 దట్టిగా తప్పించుకోవటం అవసరం. అధికారులతో
 పరిచయం లభిస్తుంది. సాధారణంగా ఈ సమ
 యంలో ఎక్కువభాగం ఇతరులనిమిత్తం శ్రమ
 పడవలసి వస్తుంది. వారంతంతో మంచి మాట
 లతో మిమ్ములను బోల్తా కొట్టడానికి ప్రయ
 త్నించేవారు ఉంటారు. జాగ్రత్త. 26, 27
 లలో కార్య భంగం, వృధా ప్రసంగాలు. సంచారం.

* * *

వృత్తికరి :

(విశాఖ 4 పాదం, అనూరాధ, శ్రేష్ఠ.)

తలవస్తంగా పోవలసిన సమయం. వృత్తిలో ఒక
 అడుగు ముందుకు పోతూ ఉండగానే రెండడుగులు

వీరబాగు దిక్పర్యం ముద్రాబాగు కొండా
 ధనవ్యయం అవుతుంది కానీ, తగినంత ప్రయో
 జనం కనుపించదు. పైకిమాత్రం అడంబరంగా
 ఉంటుంది. తరుచు ప్రయాణాలు చేయవలసి
 వస్తుంది. స్నేహితులు చేసిన సహాయంవల్ల చివ
 రకు ఏదీధమ్మే ప్రయోజనము లభించదు. నౌకరుల
 తో కలహం వచ్చి వెంటనే తర్కబాటు అవు
 తవి. కుటుంబంలోనే నెమ్మది లభిస్తుంది. తండ్రి
 తలంపుగా శుభకార్యాలు తెలుస్తవి. మీ బాధ్యతను
 నలుగురూ పంచుకోవటంవల్ల ముఖ్యు శ్రేణి
 పెడుతుంది. ఖర్చులు పెరిగినా పనులు ములభంగా
 జరుగుతవి. ఎవ్వరితోనూ వృధా ప్రసంగాలకు అవ
 కాశం ఇవ్వవద్దు. 31, 1 తేదీలలో సంతోష
 వార్తలు, ధనాదాయం, పెద్దమునుష్యంతో సంప్ర
 దించుట.

* * *

ధనుస్సు :

(మూల, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ 1 పా.)

ఇంతకుముందు ఎప్పుడో ఆలోచించిన పనులు
 ఈ సమయంలో ఒక రూపినికి వస్తవి. కుటుం
 బంలో తలపెట్టే శుభకార్యములు నిరాటంకంగా
 జరుగుతవి. మీరు పెద్దగా బోక్సం పెట్టుకొనక
 పోయినా వృత్తిలో సాటివారి సహాయంతో మీ
 బాధ్యతలు వాతాభాగం జరుగుతవి. ఇతరుల ప్రోత్సా
 హాన్ని నమ్ముకుని క్రొత్తగా పెట్టుబడిపెట్టవల
 సిన సమయం కాదు. చట్టా వ్యాపారం, లాటరీ
 వంటి సాహసకార్యాలలో లాభం పొందలేకపోతారు.
 వృధా వ్యయం అవుతుంది. వ్యవహార విషయా
 లలో ముందు ముందు అనుకూలతను సాధించ
 గలమనే ధైర్యం తోస్తుంది. వారంతంతో భాగ
 ప్తులతోకాని, నౌకరులతోకాని వేసేట రాకుండా
 చూచుకోవలసి వస్తుంది. ప్రయాణాలు మానుకోవలసి
 వస్తుంది. 29, 30 లలో వృత్తి లాభం, నిష్క
 రాలు.

* * *

మృతరం :

(ఉత్తరాషాఢ 2, 8, 4 పా, శివగం,
 సనిష్ఠ 1, 2 పా)

మీతో కూడాఉండే మనుష్యులే మిమ్ములను
 విరుత్తాపాపరుస్తూ ఉంటారు. అయితే చివరకు
 వారివల్లనే మీ పని కావలసినవస్తూ ఉంటుంది. మీ
 సహన స్వభావం వల్లనే ఈ సమయంలో మీ అంత
 స్థును కాపాడుకొంటారు. మీరు చేయవలసిన పను
 లను చురుకుగా సాగించవలసిన సమయం. ప్రయో
 జాలు లాభిస్తవి. దేహశ్రమ అధికం. రకరకాల
 మనుష్యులకు సమాధానం చెప్పవలసి వస్తుంది.
 అధికారులు మిమ్ములను ఆదరించి సమయంలో
 సహాయంచేస్తారు. బంధువుల వద్ద నుంచి అను
 కూలవార్తలు తెలుస్తవి. చిల్లర మనుష్యుల
 మాటలను రెక్కపెట్టకుండా మీ కర్తవ్యాన్ని
 నెరవేర్చుకో గలుగుతారు. ఆదాయంకూడా
 బాగానే ఉంటుంది. 28, 29 తేదీలలో మీ

వీరబాగు దిక్పర్యం ముద్రాబాగు కొండా
 బంగారు ధర తేజీతోనే విలుస్తుంది.
 వెండి ధర వారం ఆరంభంలో మంచి వచ్చి 29
 నుంచి తేజీ అవుతుంది. మిర్చి ధర బాగా
 పెరగటం అవకాశం లున్నది. వేరుశనగ వప్పు
 ధర వారం చివరలో మంచి వస్తుంది. వేరు
 శనగ నూనె ధరలో పెద్ద మార్పులు కను
 పించవు. ప్రత్తి ధరలో కొద్ది మంది
 రాకవచ్చు. మాట ధరలో వింత తక్కువ
 తరచు పొచ్చు తగ్గులు తగ్గం పెమయం.
 కందులు ధర తగ్గుతుంది. చింతవండు ధర
 బాగుంటుంది. పేర్ల మార్కెట్టులో గజ
 వారం కన్నా మంచి లాగం సూచన లున్నవి.

మాటలు విలువ లభిస్తుంది. వ్యవసాయము
 విశేష లాభం.

* * *

కుంభం :

(ధనిష్ఠ 3, 4 పా, శరభిశం,
 పూ. భాద్ర 1, 2, 8 పా.)

మీ ప్రయత్నాలతోనే ఉండదు. కానీ, అవకాశం
 వెంటనే కలిసిరాదు. ఒక్కొక్కరు ఒక్కొక్క
 విధంగా మాట్లాడి మిమ్ములను విసిగిస్తారు. ఎంత
 డబ్బు వచ్చినా ఖర్చులు ఎదురుచూస్తూ ఉండటం
 వల్ల మీ ఆలోచనలు కొనసాగే అవకాశాలు ఉండవు.
 కుటుంబంలోనివారికి అనారోగ్యం చేస్తుంది.
 సమయంలో నిష్కర్షగా మాట్లాడలేకపోవటంవల్ల
 అవసారులను భరించవలసి వస్తుంది. అంతరంగంలో
 ఎన్ని బాధలున్నా పైకి పెద్దమనిషి తరహా విలువుతో
 గలుగుతారు. వృత్తిలో కార్యభారం తగ్గించుకోవ
 లానికి చూడండి. మాటలతో తొందరపడకుండా
 ఉండటం అవసరం. గౌరవం విమిశ్రం ఖర్చులను
 పెంచుకోవద్దు. 28, 29 లలో మంచిపాతి
 స్నేహం, శుభకార్యాలు.

* * *

మీనం :

(పూ. భాద్ర 4 పా, ఉ. భాద్ర, రేవతి.)

ధైర్యం కలసివస్తుంది. మీ డబ్బును క్రొత్త
 మార్కెట్లో వినియోగిస్తారు. వరోవకారం
 చేస్తారు. లాభపాటి ప్రయాణాలు చేస్తారు.
 కుటుంబ శుభకార్య బాధ్యతలు ఒక దారికి వస్తవి.
 వృత్తిలో పాతమనుష్యులతో సంబంధం క్రమంగా
 తప్పించవలసి వస్తుంది. వ్యవహారాలు పెరుగుతవని
 అనుకున్న సందర్భాలలో ములభంగా పరిష్కారం
 కుదిరి ఫలితం చేతికివస్తుంది. మమల వత్తిడి
 వల్ల సరములయందు, శిర్షకోశాలలోను బాధ
 పడతారు. ప్రోత్సాహదాయకమైన కాలం. సాధ్య
 మైనంతవరకు గుట్టుగా పనులు జరుపుకోవ
 లానికి చూడండి. వారంతంతో రెక్కలలో పిర
 పాట్లు వస్తవి. ముందు అంచనా తెలుసుకోకుండా
 చేసిన పనులు శ్రమగా తయారు అవుతవి. 26,
 27 లలో శుభ సూచనలు, నిరాశ, వివేక కాన్య
 క్రమాలు, సంఘంలో గౌరవం.

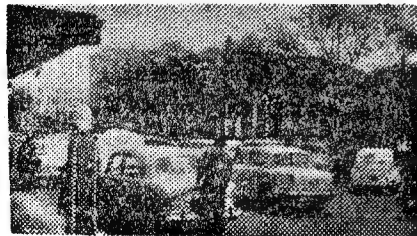
చుట్టూ మోటారుకార్లు ఉన్నా నిర్లక్ష్యంగా వదులుతున్న ఈ సింహం, అప్పుడే చంపిన జిబ్రాన్ కొంచెంతిని విశ్రాంతికి ఒక చెట్టుకిందకు వెళుతున్నది. సింహం పిల్లలుభోజనం కొనిస్తున్నాయి!

నైరోబీ గేమ్ పార్కు

నైరోబీ బ్రిటిష్ మార్పుఆఫీస్ లోని 'కిన్యా' ముఖ్యపట్టణం. సముద్ర మట్టానికి సుమారు అయిదువేల అడుగుల ఎత్తున ఉన్న ఈ ఊరు ఇంచుమించు ఒక ఆధునిక పాశ్చాత్య నగరాన్ని పోలి ఉంటుంది. ఎత్తయిన కట్టడాలూ, మోటారుకార్లూ, చల్లటి వాతావరణం ఈ పోలికను బలపరుస్తాయి. (నైరోబీలో భారత దేశం నుంచి వలస వెళ్ళి అక్కడే స్థిరపడిపోయిన వారు చాలామంది కనిపిస్తారు. అందుచేత మన దేశం

నుంచి వెళ్ళిన వారికి అంత కొత్తగా కనిపించదు. పాపులర్ల మ్యాసే బాంబాయిలో ఉన్నమా అని పిస్తుంది!)

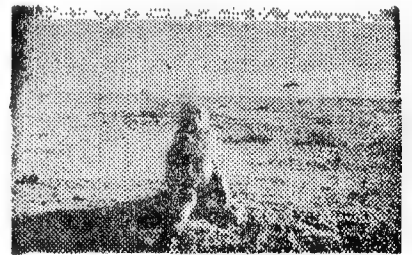
కాని పూచెట్లు, తాగు రోడ్లూ ఎటు చూసినా కనిపించే ఈ ఊరి అంచులలో 'వన్యమృగాలు' విచ్చలవిడిగా తిరిగే ఒక పార్కు ఉంది. దానినే 'నైరోబీ గేమ్ పార్కు' అంటారు. 'జూ'లో వలేకాక, అడవిజంతువులు ఇక్కడ స్వేచ్ఛగా తిరుగుతూ ఉంటాయి. (ఈ పార్కు చుట్టూ ఒక 'కంచె' ఉంటుందని వేరే చెప్పక్కరలేదు!) అంతేకాక ఒక ఆఫీకన్ జెగవారి పల్లెటూరు కూడా లోపలే వర్సిపోయింది.

కాబూన్ కోసులు కొరత అగగానే దాని చుట్టూ మూసుతాయి. కొన్ని మైఎక్కిన దుల్లి అనుబంధకాక మార్పుంటాయి.

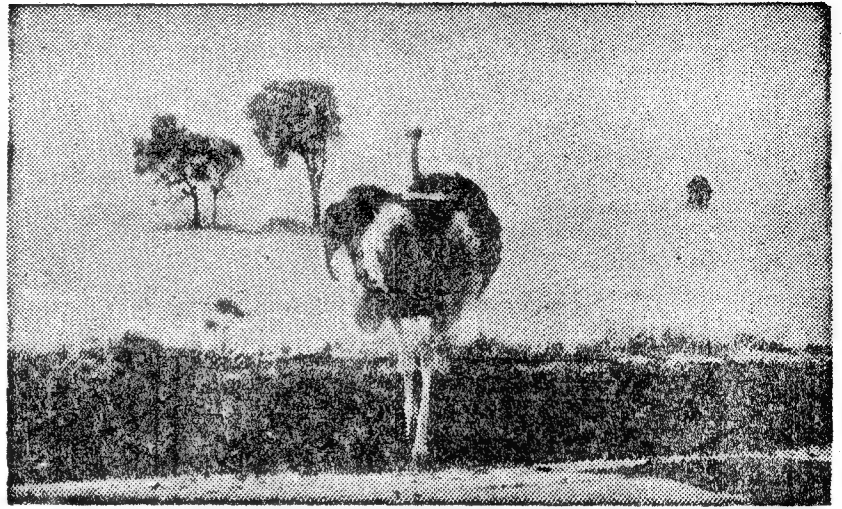
టికెట్టు కొనుక్కున్న వారు కారులో ఈ పార్కుచుట్టూ తిరగవచ్చు. కాని కాను దిగరాదు! జంతువుల కేవిధమయిన తిండి పదార్థాలూ ఇవ్వకూడదు!

అడవి అంటే దట్టమయిన వృక్ష సంపదతో గుబురు గుబురుగా ఉంటుందని పిస్తుంది కాని, ఈ పార్కులో చిన్నపొదలే ఎక్కువగా కనిపిస్తాయి. విపరీతమయిన ఎండ! కొంచెం ఓపికపడే సింహాలు, జిరా

ఈ దృశ్యం నైరోబీ ఎంత ఆధునిక పరిమాణాలో మారిపోయిందో చెబితే, బంకులో పనిచేసే వారు సాధారణంగా ఆకుపచ్చని దుస్తులు వేసుకుంటారు.

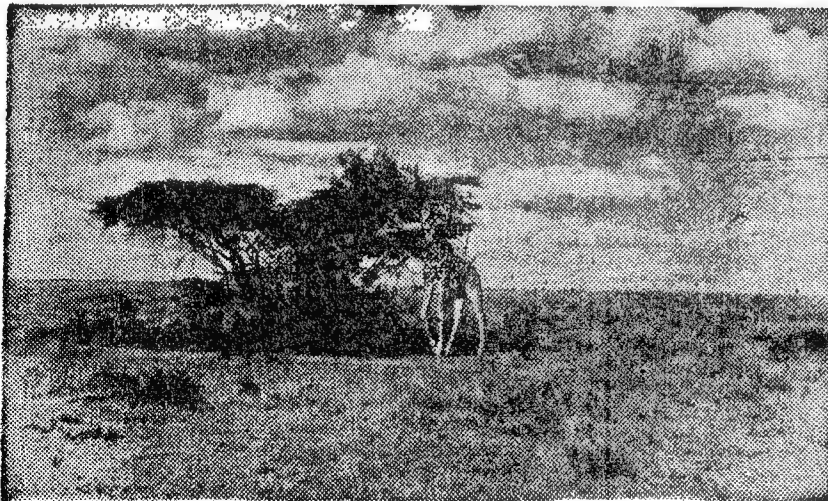
“ఉప్రినకి చాలా పెద్దది. దీనిని ఎక్కి
శ్వారిచేస్తారంటారు. దీని తంకలు చాలా
అధికంగా ఉంటాయి, చాలా ఖరీదైనవి,

నీలు, జింకలు మొదలయినవి చూడ
గలుగుతాము. సింహాలు కార్లకు
బాగా అలవాటుపడి పోయాయి.
ఏమాత్రం బెడరవు. మొగసింహాలు
అధికంగా కనిపించవు. జీబ్రాలు,

‘ఇంపాలా’ అనే జింకజాతి మృగాలు
కావలసినన్ని చూడవచ్చు.
‘బాబూన్’ కోతులకు కరువులేదు!
నైరోబీ కేమ్పార్క్ చాలా
చిన్నది. కిన్యాలోనే ఉన్న విక్టో

రియో వార్క్ కొన్నివందల చద
రపు మైళ్లు ఉంటుందని ప్రతీతి.
వీటిని చూసేందుకని ఎందరో
‘టూరిస్టు’లు వస్తారు. మన దేశంలో
కూడా ఇటువంటి పార్కులు మరి
కొన్ని ఏర్పరిస్తే బాగుంటుంది.

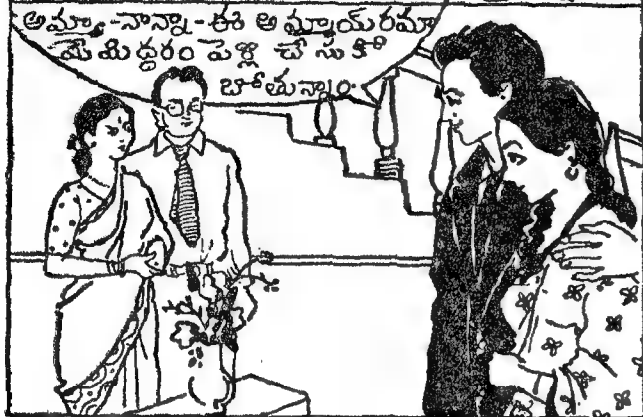
విమానంలో నైరోబీలోకి దిగుతూ ఉండ
గానే ఇవి మందలు మందలుగా తిరుగుతూ
ఉండటం చూడవచ్చు. విమానాలమోతకి
ఇవి బెడగి పరిగెత్తుతూ ఉంటే వింతగా
ఉంటుంది.

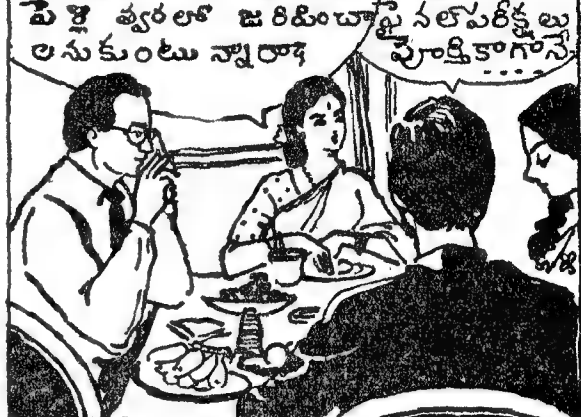
డాక్టర్ రాజు

బొమ్మల కథ
దేవిక 4

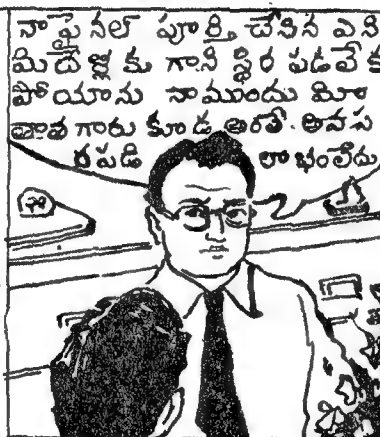
అవని పల్లిదండ్రులను కలుసుకొనడానికి భయపడకుండా కాని నాకు ఇచ్చిన ఊరంగం ఫైర్యాల్లు ఇచ్చింది

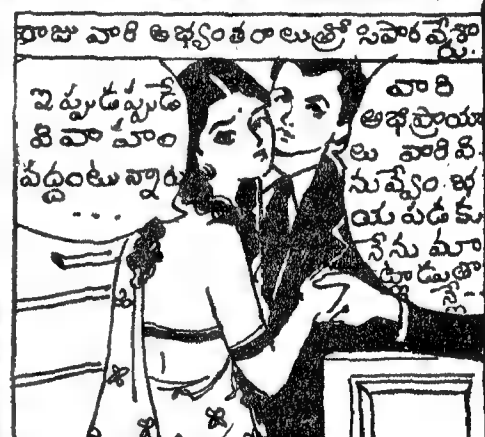
దాదా అత్తంగా ముట్టాడారు కానీ వారి అయిత్తం పసి గట్టాను....

అప్పుడే నాకి
ని పర్వతలయిన పర్వాద
నే నీ చదువు ప్రారంభ
మవుతుంది

నా పై నల్ల పూర్తి చేసిన ఎని
మిదే ఇంక గానీ ధీర పడవేక
పోయాను నా ముందు మీ
జాత గానీ కూడ అరే. అవస
రపడి రా భంటేడు

దాదా వారి అభ్యంతరాలు త్రోసి పారవేస్తా
ఇప్పుడప్పుడే
దివా హం
వద్దంటున్నాడు
...
వారి
అభిప్రాయ
టు వారిది.
నువ్వేం ఇ
య పడకు
నోను మా
ట్టాడుతా
నే.

కానీ మాట్లాడలేకపోయాడు. వారిద్దరూ నన్ను
బక్కపై నూ వచ్చేవారం రోజులు వాళ్ళ ఇంట్లో
గడపమన్నారు....

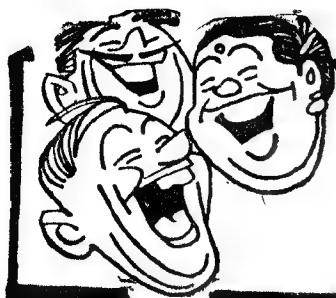
రామ్మా! రా...
ని నాకు కూడా తెలిసే ఎందుకు పి
చి దామా అనుకుంటున్నా
వేనో

అవును
కొంచెం
అప్పుడు
పడ్డా
ను...

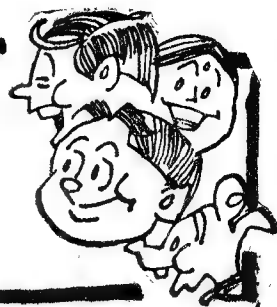
డాక్టర్ రాజును చూడటం మానుకోమన్నారు
మళ్ళీ పామన్నారు....

ఇక నా కర్మవ్యమేమిటి
నాకేం పోచటంలేదు

హాస్యపాఠశాల

మా తథాకా:

మందారచెట్టు ప్రక్కన
మల్లె పందిరి క్రింద
మండలి మంచమమిద
మఖమల్ వరపు పై
మనసై న మగున
మంజులగానంతో
మన్మథ దృక్పథంతో
మరులుగొల్పే చూపులతో
మృదువైన హస్తాలతో
మధురపానీయాలు యిస్తుంటే
మదనలి కదనం
ముచ్చటగా ముద్దొస్తుంటే

ముప్పిరిగొన్న అనందాన్ని
మకరం చంలా
మందంగా అంధిస్తుంటే
మలయమాకుతం వీస్తుంటే
మానిని మండహాసంతో
మర్తుగా మైమరపింపచేసేలా
మేము అడిగినవన్నీ
మాకిస్తే
మనుచరిత్ర రచయితలా
మల్ల పాని పెద్దకలా
మేమూ రాస్తాం—

క్యాక్ (నిలూరు)

తాం డ వం

పదండి ముందుకు పదండి తోసుకు

పదండి పోదాం పైపైకి

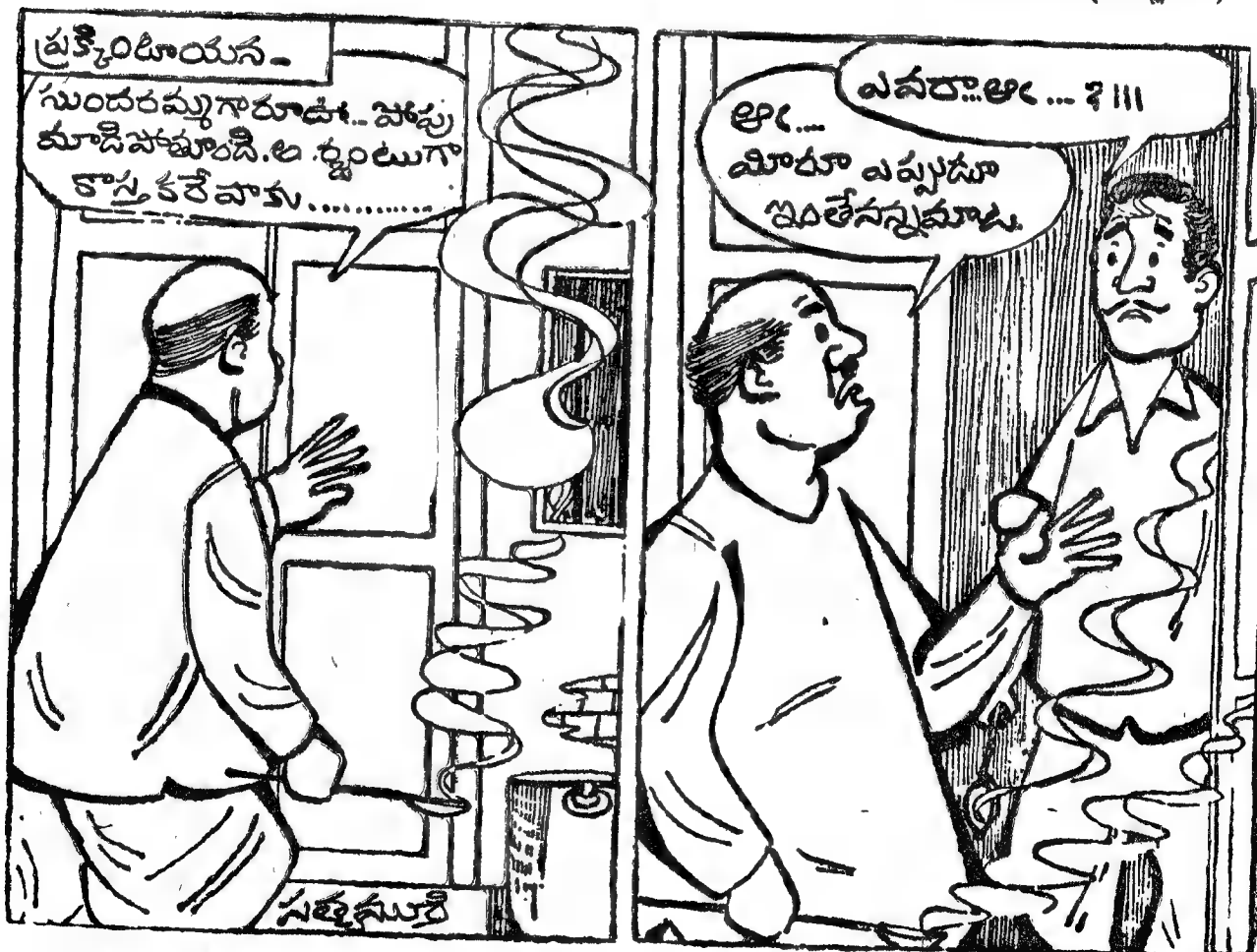
కనపడలేదా వెలిగినదీపం

వినపడలేదా విలయతాండవం

బుకింగుదగ్గర భుజానకత్తె

బ్లాకుమార్చైటోట్లు కనపడలేదా.

కేణుగోపాల (పామర కోట)

ప్రక్కంటాయన...
సుందరమృగాదూడో... పోపు
మూడిపోషూరినీ... అ. ర్జుంటుగా
కొస్త కలేవాకు.....

అవరా... అ... ? !!!
అ...
మీరూ ఎప్పుడూ
ఇంతేనన్నమాట.

సత్తుకుమరే

గ్లిప్తో సేవించుటలే—

ఇలా చెప్పారట. మల్లకాలో, తూర్పుదిశ అది ప్రశ్నించాడు బాబ్బి అందోళనని వ్యక్తపరచుకొనిపో సీతకాశంలేదుగానీ, ఆ దిక్కున ఎంతో వెంటనే తోవలేదనే చెప్పవచ్చును. కాతంతా చూచా కానీ నీలిలోని విద్యుద్దీపాలు విక్రంతి కోస మున్నట్లు మల్లకా తోగుతున్నాయి. ఉదా సమయపు రివీల్ సునీధిమించిన గాలి అయినా ఇలా ఆకర్షణగా కదలాడుతోంది. ఉదాసనంగా ఉన్నాడ యాబ్బి మోస్తోంది అకాశంలోని ఒకే ఒక వ్యక్తం. బాబ్బి కళ్ళు విప్పింది. అతడికి పూర్తిగా సెలవులే లేవు. అయితే తనకి ఏ కారణంవల్లనో ఏలా భంగమయిందో మోతం తెలుసుకున్నాడు. చెవులు రిక్కించి విన్నాడు. ఆ వ్యధి మళ్ళీ నిజమైంది. విజ్ఞానం గదివేళ్ళమంటే మున్నట్లుగా తోచింది. 'మల్లకా తూరించేమో ఒకటి' అనుకున్నాడు. కాని కాగితంగా ఆ అనుభవం మళ్ళీ విన్నాక అది సీతామే అవుతు తోవన అనిపించలేదు. ఏమియున్నాలోనో యింతో నన్ను అయివుంటుంటుంది అనుకున్నాడు. "కానీ మల్లకాలోకి నన్ను ఎలా మల్లించి?" అని అనుమానం అతడికి కలుగలేదు. ఏలానైనా ప్రభుత్వలేదనే భయమును తాళి ఇచ్చుకున్నానని తాళిమోస్తే తనకాదు.

"అనిందా? ఇక ■■■ అనిందేమిట"

"వాస్తవం మర్చాదు. ఉదయావే అదితామే, నీ నా మామమ్మను చూస్తావా?" అన్నాడు కోస మల్లకార్కు నరాపు.

"కాదురా! మాంబి విద్యుత్తు సెలవును ముగించునుంది ఏదో అయివున్నట్లు వినిపిస్తోంది. ఇక పుచ్చుకుని మర్నాడు అన్నాడు బాబ్బి నీ తండ్రిని వివరిస్తే స్నేహితుడు ముందుంటాడని నీతో ఉన్నట్లంటే."

మల్లకార్కు నరాపు పుచ్చుమే తెలుసు వెళ్ళి మల్లకాలో బాబ్బిని అద్దంలో తండ్రి సరస్వతిని వాచించాడు. "మంచి పని చేశావురా" అన్నా మల్లకాకి వెళ్ళడం జరిగాయి.

"కాదు ఎంతవరకూను అంతా ఉదయావేలేని గెత్తడం, మరకం చేయడం ఇలాంటి పనులు చేస్తూ వాడివిలా! ఇప్పుడు అద్దం నేర్చుకున్నా నేని ప్రావీణం!" అనడం బాబ్బి. మల్లకార్కు నరాపు అద్దంలోంచి మొహం తప్పి కోసంగా వాడినది నిద్రపోతూ మోకాడు.

బాబ్బి తనలా అనుకున్నాడని "తనకి నన్ను

మల్లకాలో

మల్లకాలో నరాపు

బాబ్బి మోచింది మున్నట్లు విసిరింది. నిజమేగా లేదా అంటే క్షణం బలంకొద్దీ విసిరే కాదు. ఇక ఆ అంతువుకీ తగినట్లు తాళాగా ముందుకుగా విసిరింది. క్షణంలో పలు మాట అనిపించింది. "మంచివూ, నెరవాయ్!" అనింది ఆ మల్లకా.

ఇకలేక "సంచకం(లే)మే అయివుంటే, "వివరాలేదాయ్? ఏమో కదా?" అని బాబ్బి ఆ మల్లకా ప్రశ్నించుకున్నాడు. ఆ మల్లకా మాట ఏదో నీతి కథలు జరిగాయిగా చెప్పి వుండేది. కాని అయివుంటూ బయటేదు. నన్ను తెలుస్తే సీత తాళా బాబ్బిని కప్పేసిన విక్రమం అనే మేలి మునుకు క్రిందికి వారిపోయింది. ప్రాసూతం నీతి దిగిపోయినట్లు అతడి మునుకు ఒక్కసారిగా బాబ్బి తోపే వెలిసింది. మల్లకా కానీ మల్లకాలోకి తాళడం సంభవమేమోగానీ, అది మునుకునాగా మోకాళ్ళం అనంతమని ప్రశ్నించాడు. నీలా మోకాళ్ళు సోపుకున్నాడు మాతా. "మనోలా మల్లకా?" అని ప్రశ్నించాడు అనుకున్నా.

బాబ్బి తనమునుకుంటూ మల్లకార్కు నరాపు పికటి కోసంలోంచి యింతటి కోర్కాడు.

గురిమాని కానంది కొట్టలేదు. ధృతి మున్నట్లు వేళ్ళు కట్టివేసి వేసెట్లు చిక్కుకోక ఇక మరేమీ నంటే అయితే నీ దురదృష్టం మూడు మరీ ఇంటి కట్టి రెప్పే అనిందా?"

"మల్లకా అయివున్నావా? మాకు గోవుల మోకా వారిపోయిందో!" అన్నాడు మల్లకార్కు నరాపు మల్లకాకి తండ్రి మామోడుతూ.

"నీవంటి!" అని సామంతులు మామో బాబ్బి కావచ్చు అగాడు. నేరాపు ఎలాగైనా మల్లకామిడికి తోవన్న కాపుంటుంది తండ్రికి ఇలా అన్నాడు. "నీవంటి మరీ ప్రావీణం ఆ కేళి తెలియాలా?"

ఈ మాట అనుమానంగా పని చేసింది. మల్లకార్కు నరాపు మిప్పు లేకుండానే మండిపోయాడు. "ఒరే! ఇందావచ్చింది నీ వాతం గుమిమ్మ. ధృతి, అవుతు, కేళిలు అయివున్నాయి? మల్లకా మామలు ఉదయావేలాకాంటే ■ వాటిని ముగిం చేస్తాను. ఏమనుకున్నావా?" అన్నాడు ప్రవరణ కావచ్చునుదీ సోతలో.

బాబ్బి వికమక పడిపోయాడు. ఆ అరుపులకి మరీ ఎలాంటి వామకరణం చేయాలో అనడం తన లేదు. "మరలవే నీవు తోవ ఆ ఇంట్లో.....అదే....."

ఏళ్ళ వాళ్ళలాంటి చీకె, థా, థా... అని అని
 బ్రాటెడ్, అమాయకత్వం చూపి మళ్ళికాళ్ళకు
 రాత్రి కోసం వారించుకుపోయింది. ఇన్స్ట్రక్ట్ వా
 స్కూలు కుక్రవాడికి కూడికలు చెప్పే వద్దతిలో

కింటి ఏమాత్రం ముర్రలుంటున్నాయి. నంగితజ్ఞాన
 మనలే వుండదు. పాట పాడినా పాట అని గ్రహించుకో
 లేరు!"
 మంచంమీద కూర్చునివాళ్ళి అశ్రుర్యంగా "అయితే
 నువ్వు భయపడు పాట పాడవా?" అనడిగాడు.

అతడి అభిప్రాయం.
 "ఇంత ప్రాద్దుటే పాడడమెందుకా?" అతడి
 నాడు అజ్ఞాని వాళ్ళి.
 "పాడన చేస్తున్నామలా కృషిలో వాళ్ళి యిష్టలే
 అజ్ఞాని కలా!"

అజ్ఞాను: "ఏమిటి అడుగులావేమిటోయ్ అడుక్కంటా
 అమాత్రం తెలుసుకోలేకా: పాటోయ్, పాట. పాట
 పాడన చేస్తున్నాను. కంఠం తాగా తిలగడంకోసం
 బట్టిటి కుండవి వట్టుకోని అలాకన ప్రాక్టీసు చేస్తు
 వ్వాను" రోకోపలే వ్యగతంన అడుకున్నాడు: "కొంత

"అవును. పాట. గాత్రం. నోట్ అని కూడా
 అంటారు" అజ్ఞాను మళ్ళికాళ్ళకు మెత్తుడికి
 నంగితజ్ఞానం కలిగిండాని దీక్ష: వహించినవాడై.
 ఏదోనా ఏదోయం గురించి తెలుసుకుంటున్నప్పుడు
 దాన్ని నురించి సంపూర్ణజ్ఞానం కలిగించుకోవాలని

"లేడియోలో పాడంనుకుంటున్నావేమిటి?"
 "అంతకంటే గొప్పదనే చేయదంనుకుంటున్నా
 నోయ్!"
 "ఏమిటి?"
 "స్వారయాల్ని కలిగించేయ్యావి. రాలిలానుండే

నుంజెని నుంచుకుక్కలా కనిగొండెట్టూరి. అంతుకే ఈ సాధన. కైజానాఫ్ తో పాటుపడి పిషాచువద్ద యాన్ని నవనీతంగా మార్చిపెట్టడు" అన్నాడు అనే తంతో మల్లికార్జునరావు.

దుప్పటి కప్పుకుంటూ, "నాకేం అర్థంకాలా" అన్నాడు బాబ్బీ. మల్లిక్ కాపేపు ఆశ్చర్యించి, "ఓ రహస్యం చెబుతా దాస్తావా?" అనడిగాడు.

"ఏం ఫరవాలేదు చెప్పు. మొన్ననే పి. జి. డి. ఉద్యోగానికి అప్లయి చేశాను" అని భరోసా యిచ్చాడు బాబ్బీ.

మల్లికార్జునరావు గొంతు వర్చుకున్నాడు. కాపేపు తలవూటాయించి, తల వంచుకుని, "మన కౌన్సెల్లు కల్పనల్లలేదూ! ఆమెని ప్రేమించానోయో!" అన్నాడు.

బాబ్బీ క్రుంగిపడ్డాడు. "బాబోయో! మగరాయుల్లా వుంటుందే ఆ కల్పనల్లలేనా?" అని అడిగాడు.

"అవును" అని ఒప్పుకున్నాడు మల్లికార్జున రావు.

తెలిసిన విషయాన్ని ఆధారం చేసుకొని, తెలియని విషయాన్ని బోధించమని సువిభ్యాతులైన ఆచార్య వర్యులు సెలవిచ్చి వున్నారు. పూర్వగాద తెలుసు కోవడం మన కేక్కడ కొంత అనవరం గనుక, మనం కూడా ఈ తెలియని విషయాలు తెలుసుకుందాం.

పుష్టిలోని జీవకోటిని కౌన్సెల్లలు రెండు విధా గాలు చేశారు. అకశీరుకములు లేక వెన్నెముకలేని జీవులు అని ■■■ జాతి, నకశీరుకములు లేక వెన్నెముక గల జీవులు అని మరొక జాతిన్నీ. ఈ రెండు జాతులలో బాబ్బీ, మల్లికార్జునరావు అనబడే వారిద్దరూ నకశీరుకజాతికి చెందారన్న విషయం వారికి కూడా తెలుసు. దానికి కారణమేమంటే ఏ రిద్దరూ జంతు కౌన్సెల్లం ప్రధానంగాగల కాలేజీ తరగతిలో చదువుతుండడమే. అంటే అర్థం ఏ రిద్దరూ బీయస్సీ జాతి అలజీ మెయిన్ తో చదువు తున్నారు అని. కానీ ఇద్దరణ్ణాయిలు "కంకాలం బీయస్సీ చదివేసి హాయిగా వుందాం" అనుకుంటే అది సాధ్యం కాని పని అని మనకే తెలుసు. మల్లికార్జునం అనే వాడి పూదయంలో ప్రేమ తాటాకు దావా నలం అప్పుడే రాజుకుంది. బామ్మచేత "ఒసేవ్ కల్పకం!" అని, ప్రేయ స్నేహితురాండ్రచేత "వల్లి!" అని గోముగా పిలిచేందుకునే ఓ లావణ్యవతి అతడి క్లాస్మేటు కావడమే అందుకు కారణం. ఈమె ఎల్లప్పుడూ పనంధైన వంజాబీ దుస్తులనే ధరిస్తుంది. చక్కని "మనరీ" వల్లెపాలు చేసుకొని ధాటిగా తిరిగేస్తుంది. ఎవ్వర్నీ కాస్తయినా లెక్క చేయదు. అంచేత అందరూ అమె పాదంటేనే పాద లైపోతారు. (షరా :- నల్లలు అకశీరుకజాతికి చెందినవి. వాని విషయం ఇటువై న వివరించబడును.)

బాబ్బీ అందుకనే మల్లికార్జునం మాటలకి అశ్రద్ధ పోయి అన్నాడు: "మగరాయుల్లా వుండే కల్పనల్లని పాట పాడి రంజింపజేదా మనుకుంటున్నావా? అది అసాధ్యమని తెలుసుకో!"

మల్లికార్జునరావు లేలికగా కొట్టి పారేస్తూ, "ఏకేం తెలుసోయీ గాక్ష మహాత్మ్యం?" "రాగ భావ మున పకువులు శికువులు, పాములు వరదశన్నె టోలా యని ఒక ఆంధ్ర పిక్కరతో చెప్పారు. కంకం చిప్పి ఒక్క ఆరావన అలా చేశాకంటే తాను తుండ్రిం

మ తుక్కు కొ లూ...

చిన పాముల్లా అందరూ వావెంట వడరూ!" అన్నాడు.

"మంత్రించిన పాముల నంగతి నాకు తెలియ గాని, ఒక్క ఆరావన చేశావంటే అందరూ కర్ర లో పి వెంటవడతారనేది భాయం."

మిత్రుడు తన గాన పాటాన్ని శంకిస్తున్నా డని గ్రహించినవాడై మల్లికార్జునరావు అన్నాడు: "చూస్తావుగదూ! నవ్విన వావచేనే వండుతుండటం."

"పోనీ ఆ నంగతి వదిలేయ్! వాళ్ళనాన్న పెద్ద జమీందార్లు పోయాలోవాడట. అసలు వల్ల నీకేమి కన్నెత్తి అయివా చూస్తుండో అని నా అనుమానం" అని మరొక నందేహాన్ని బయటపెట్టాడు బాబ్బీ.

"గాన ప్రపంచంలో ధనమనే ప్రశ్నకే తావు లేదు" అనే మహత్తరసత్యాన్ని వాక్రుచ్చాడు మల్లిక్.

"సరే! ఆ నంగతి వదిలేద్దాం. అసలయిన విషయం

తనపుట్టిన రోజు వండగకు

గుర్రంకొని పెట్టమని ఒక పిల్ల వాడు తండ్రిని వేధించుకు తిన్నాడు. అతడు ఒక కొయ్య గుర్రంకొని వాడికిచ్చాడు. కుర్ర వాడు దాన్ని ఎగాదిగాచూచి ఒక్కతన్ను తన్నాడు.

'దాని కే మైంది రా బాబు! ఎందుకలా తన్నావు' అంటూ తండ్రి వాణ్ణి సమాధాన పరచ దానికి ప్రయత్నించాడు.

ఏమైందా! ఆగుర్రం నాకన్నలే బాగుల్లేదు. నాకు నిజం గుర్రం కావాలి' అని ఊరుముతూ వాడు రాగం లంకించుకున్నాడు.

అరే... ఎక్క. ప్రసాద్ (విజయవాడ)

ఇంకొకపాటుంది. ఏకేమీ దాని నంగతి తెలివనుకుంటా. పాపం, నిమ్మ చూస్తోంటే జాలేస్తోంది. నిజానికి వాగుండే చెరువైపోతోంది. సువ్వా అమాయకుడివి. ఏంజేయను?" అన్నాడు బాబ్బీ చేతులు పిండేమ కుంటూ.

"ఏమిటా నంగతి?" అనడిగాడు మల్లిక్. బాబ్బీ పాట వండుకున్నాడు: "ఏవరో ఏవరా మల్లికార్జునావల్లి గాత నేడూ పూదయముట్టులే ప్రయత్నప్రయత్నా ఇది మిగానోయో!"

మల్లిక్ విసుక్కుని, "ఒరేయ్ చాలింప! త్వరగా అసలు నంగతి చెప్పకపోయావంటే నీ పిప్ప ప్రయత్న ప్రయత్నం చేసినాను" అన్నాడు.

"ఏమని చెప్పేదిరా? నరసింహం అనేవాడు లేడూ ఇలామిట్టి విద్యార్థి. నీ ప్రేమ రోకాళ్ళపైకి కాదే

కంటకం. నీ అనురాగమనే మొగిలిపాదలో నాగు వాము వాడే. నీ చేతిలోని వండు నెత్తుకు పోవడానికి గద్దలా కూర్చున్నాడు" ఈ మాటలకి మల్లిక్ అడ్డు రాకపోతే జీవశాస్త్రంలోని ఇతర జంతువులతో కూడా నరసింహాన్ని పోల్చివుండేవాడే. కాని బాబ్బీ మాటలకి అడ్డుస్తూ, మల్లిక్ "నీవు నన్నేదేమిటో నాకేం అర్థం కాలా!" అన్నాడు.

"అర్థమంటావేమిటా!! వెర్రినాయనా! ఆ నర సింహంగాడు కూడా కల్పనల్లని మెప్పించాలని చూస్తు న్నాడు. ఈమధ్యనే వాడేమిటో కనరత్తు కూడా చేస్తున్నాడని విన్నాను."

"చేస్తే చేసుకోనీ! ఎవడగోల వాడిది."

"అలా అనుకుని పూరుకున్నావంటే నీకంటే వాడే మెరుగైన వసన్తిలో వుంటాడు. కీ తెలిగి వాత అన్నారు పెద్దలు. వల్లికేది యిష్టమో ముందు తెలుసుకుని, అనక అనిల్లే ఆకర్షించడానికి ప్రయత్నించాలి. నీ విలా గుడ్డిగా ప్రయత్నించావంటే మోసపోతావ్!" అని బాబ్బీ మిత్రుడికి హెచ్చరిక చేశాడు.

"చాలేవోయ్! నీ బోడి నలచా! అడిగినప్పుడు ఇద్దరుగానలే. ఇప్పటికీ ఓ దగ్గరే అట్టే పెట్టుకో!"

"సరి! పెట్టుకుంటాలే గానీ ఇదొక్క సాయం జేయి!"

"ఏమిటి?"

"మవ్వలా రాగం తీయడం మానెయ్. ఒక పాట వేర్చుకో. కాస్తయినా బాగువడతావ్."

"అంటే?"

"నే చెప్పినట్టు చేయి. ఆకలికి స్పెషల్ దోసెని అందిద్దాం. మీద అరగజం కాఫీని ఒంపేద్దాం. అప్పుడు చెబుతా వడ" అన్నాడు బాబ్బీ బాయులెటికీ ఉపక్రమిస్తూ.

చూటల్లో పెర్యరు చెప్పిన పాతం విని, "రెండు స్పెషల్ మసాలా!" అన్నాడు బాబ్బీ.

"దా.....హా.....కేయ్" అనరిచాడు పెర్యరు. అడయాక, "రెండు లైట్లు" అని అర్థరిచ్చాడు.

"ఏమిటిసార్?" అనడిగాడు పెర్యరు.

"రెండు లైట్లయ్యా!" అని తీవ్రగా చేయి ఊపాడు బాబ్బీ.

"క్షమించండి సార్! లైట్లక్కడ దొరకవు. ఇది చూటల్. మీకు లైట్లు కావాలంటే ఎలక్ట్రికల్ ప్లాంట్ గాని....."

"నన్ను అపార్థం చేసుకున్నావు నవ్వు. లైట్లంటే లైట్ కాఫీఅని నా ఉద్దేశ్యం" అని వివరించాడు బాబ్బీ. పెర్యరు ఈసారి అర్థం చేసుకున్నట్టు తల వంకించి, తప్పగా అర్థం చేసుకున్నందుకు విచారిస్తున్న భావం కళ్ళలో స్ఫురింపజేసి వెళ్ళిపోయాడు.

నేనవంఅయి బయటికొచ్చాక బాబ్బీ మెయిన్ రోడ్డుమీద దారి తీశాడు. "ఇలా మట్టేస్తున్నా వెళ్ళిడికిరా?" అనడిగాడు మల్లిక్.

"రోకేళ్ళరాలై డగ్గరికి"

"మీ రోకేళ్ళరాలై డగ్గరకా? ఎందుకూ?"

"అబ్బబ్బ! నీ ప్రశ్నల్లో జా ప్రాణాలు రోడే స్తున్నావు. విషయితే, నీవు వల్లి యింటికెళ్ళి నీ నంగిత పాటం ప్రదర్శించబడుతుంటే, నీ వొక పాట పాడాలిగాని రాగాలావన చేయకూడదు. అలా మన తేకాకంటే వల్లి వర్చదయం హరించడం

అటుంచి వాళ్ళ బాక్సులి సోల్ మనిషిల్లో. కాబట్టి
ఓ పాట నేర్చుకో."

"సరేలే! దానికి లోకేశ్వర్రావు దగ్గర తెచ్చడ
మొందుకూ?"

"వాడిచేత ఓ పాట రాయించుకుందాం. వాకు
తెలిసిన వంగితం మాష్ట్ర రోక దువ్వాడు. అతడిచేత
రాగం కట్టిద్దాం. దాన్ని నేర్చుకుని నువ్వు పాడు.
నువ్వికి ఇమిటేషన్ నడుకు గిట్టదు. అంతా కొత్తగా
వుండాలి. ఒక్క చరణం విన్నవరికి కల్పవల్లి కరిగి
పిల్ల పోవాలి!"

"ఈ లోకేశ్వర్రావు పాటలు రాస్తాడేమిటి?"

"హూరి! ఇదా వాడి గురించి నీకు తెలిసింది.
వాడు ఇప్పుడప్పుడే రెండు కావ్యాలు రాసేశాడు.
అద్భుతమైన కావ్యరజాలనుకో! వెనక వాడికి చాలా
భవిష్యత్తుంది."

"అయినా మనకింత కష్టమెందుకు తెచ్చా.
బోయిగా సినిమా పాటలున్నాయిగా. "పోదావో ప్రేయ
తమా!" అనేది పాడేస్తాను. అది బాగు బాగా నవ్వు
బాదామా."

"ఛ, నోరుముయ్యరా!"

"సానీ 'నగుబాటుకదా' అనేది పాడేస్తానో.....?"

బాబ్బి గుడ్డరించాడు. "ముందు నీ బోను
మూసేసి వెంటరా!" అన్నాడు తీక్షణంగా. మల్లిక్
పిల్లిలా కదలేశాడు. ఇద్దరూ లోకేశ్వర్రావు గది
కొచ్చారు.

కుర్చీలో కూర్చోని "నమస్తే లోకేశ్వర్" అన్నాడు
బాబ్బి.

పుస్తకంలోంచి తల ఎత్తి, "నమోస్తుతే"
అని జవాబిచ్చాడు లోకేశ్వర్. మల్లికార్జునం
నించంపిద చోటు చేసుకున్నాడు.

"ఏమిటో బిజీగా వున్నట్టున్నావే!" అనడిగాడు
బాబ్బి లోకేశ్వరరావుని.

"ఏం బిజీలే! గ్రామీణ వాతావరణంలో ఓ
కావ్యం వ్రాస్తున్నానంటే!" అన్నాడు లోకేశ్వర్ తెలి
విగా చిరునవ్వు నవ్వుతూ.

బాబ్బి ఉత్సాహంతో "అక్కో! కావ్యమే! కృత్యాద్య
వన్న అయిపోయిందా?" అని ప్రశ్నించాడు.

"అక్కో! మనకలాటి అవస్థలోనే లేవు బ్రదర్!
నిమంటువులో మాటలు వెతుక్కోవడమే పెద్ద
అవస్థ అయిపోయింది!" అని జవాబిచ్చాడు లోకేశ్వ
ర్ చేతులు చాచి అవులిస్తూ.

"అహ! ఏదో సర్దికీ అంటున్నావులే తెలికడుగు
తానా! కావ్యాలు ఇందరు రాసేస్తున్నారు కదా!
అలా అందరూ రాసేయ్యేవుంటావా?"

"అలా రాయకూడదోయ్! వాన్ ఋషీకురులే
కావ్యమో అని ఒక లోకేశ్వర్ వుంది. అంటే ఋషులు
కానివాళ్ళే కావ్యాలు రాయాలన్నమాట. అందుకే నేనూ
ఒకటి రాస్తున్నాను.

"సరే! ఆ గొడవలావుండు. ఇదుగో పేరు వా
మిత్రుడు. మల్లికార్జునరావం గొప్ప గాయకుడు"
అని బాబ్బి మల్లిక్ ని పరిచయం చేశాడు.

"నమస్తే" అన్నాడు లోకేశ్వర్.

"నమస్కారవండీ" అన్నాడు మల్లిక్ బిడియ
నడుతూ.

"మావాడు నీ దగ్గరకో వసివీ దొచ్చాడు. కొద్ది
రోజుల్లో నీకు ట్యుటోనోల్లో ఒక పాట కపోతే చేయ

దొలుస్తాడు. నీవు ఒక పాటరాసిస్తే దానికి మళ్ళీ
కట్టి పాడదామనుకుంటున్నాడు" అన్నాడు బాబ్బి.

"చేష్! యింతే! అయితే చెబుతా రాసుకోండి!"
అన్నాడు లోకేశ్వర్. వాలుకుర్చీలో జేరిగలబడి కళ్ళు
మూసుకున్నాడు. బాబ్బి కాయితమూ, కలమూ
తెచ్చుకున్నాడు.

"వెన్నవ?" అని అడిగాడు లోకేశ్వర్.

"ఊ!"

"దూరాన తిరణులు నేర్పం, ఎలుగెత్తి పింఠాని
లేవోయి....."

బాబ్బి మధ్యలో అడ్డు తగిలాడు: "ఈ దూత
తీరాలోద్దు. మంచి ప్రేమ గీతక కావాలి!"

"ప్రేమ గీతకా. సరే రాసుకో. "ఏలాసాం తేలింతు
నెరజాచే....."

బాబ్బి మళ్ళీ అడచాడు. "అట్టే! అట్టే! ఇంత
తేలికకాదు. ఉదాత్తంగా వుండాలి!"

"మరి ముందస్తుగానే అలా చెప్పాడూ! రాసుకో!
రాలో అడవే!

చలిత మరుతో కల్లం వాసాపి

తరగలపై రాయంచరితిగా

వీరాకాశపు వేదికపై బంగారు కాంఠం

చాందినిలో మొయిలు కప్పెంను కూడి

అడుచు, నడయాడెడి నా శరణేవుగా!!

బావుండా?"

"బావుండా కాని ఆ చలిత మరుతో....అనేది
కాస్త తప్పుగా వున్నట్టుందోయ్!" అనుమానంగా
అన్నాడు బాబ్బి.

"నీకు తెలిదులే! అపలు కవిత్వంతో తప్పనేదే
లేదు" అన్నాడు లోకేశ్వరరావు.

"నీవు ఆ మాట అన్నావు. నేను పూర్తిగా వంతున్న
నెందాను. పాట వెన్నపండుకు ఠాంకియ్.

"నాటూటో బోయ్. మరో నాలుగు శైష్లు
చెబుతా కావలిస్తే!"

"ఇప్పటికింత వాళ్ళే. వస్తానూ!"

"అలాగే"

* * *

కొద్ది రోజుల తర్వాత—

సాయంకాలమైంది. చలిపుడే సంత రంగుల
చిత్రాల్లాగా పీఠులు వచ్చిపెన్లెలతో తళుక్కుని
మెరుస్తున్నై. అందరూ ఉషిరంగా ఎవరి దారివ
వారు వెదుతున్నారు. కొందరు ఈ భూమి తమ
సొంత ఆస్తి నవ్వుట్టు గర్వంగా, తీవ్రంగా వెదు
తున్నారు. మరికొందరు తమకేసే అందరూ మాస్త్ర
స్వారస్సుట్టు విలాసంగా, వయ్యారంగా వెదుతున్నారు.
కానీ మల్లికార్జునరావు మాత్రం దీర్ఘంగా ఆలో
చిస్తూ పార్శ్వంకకి నడుస్తున్నాడు. సాయంత్రం
వేళ ఒక్కటే అతడికి ముఖ్యమైనది. పార్శ్వం
ఏకాంతప్రదేశంలో కూర్చోని తన పాటని సాధన
చేస్తాడు. తలకి దెబ్బ తగిలిన దగ్గర్నించి హస్తగల్గిని
గదిలో పాదనం చెయ్యడం మానేశాడు. కొద్ది రోజు
ల్లోనే కల్పవల్లిని ఆమె గృహంలోనే నందర్పించి,
లోకేశ్వర్ రాసిచ్చిన పాట పాడేసి, ఆమెని మెప్పించా
అని అతడి సంకల్పం.

"ఒరే మల్లిక్, ఇలా!" అనే కేళు వినిపించి
నెనక్కి తిరిగి చూశాడు. వాళ్ళ క్లాసుమేటు ఒకడు
పిలుస్తున్నాడు. మల్లికార్జునరావు దగ్గరికొచ్చాక "ఒరే

చూశావు! బ్రా! ఇలాగేం జరిగిందో!" అన్నాడు.

"ఏం జరిగింది?" అనడిగాడు మల్లిక్ నిర్వి
ప్రంగా. అంటార్కిటికా అమాంతం కరిగి నీర్ల
పోయింది అంటే "ఓ హో! అలాగా!" అనేవాడు
అంతే నిర్విప్రతతో.

"సంగతేమిటంటే విమలవే అమ్మో యుండి
చూశావా. కల్పవల్లి కూర్చోనే దించిపోనే చివర్లు
కూర్చుంటుండే, ఆ అమ్మాయీ! ఈరోజు అమోక
మొదటి రకం విల్లు చెప్పేసోనోయ్! స్వర్ణక కచ్చిం
దనుకో!" అన్నాడు ఖుషీరంతాగా.

"ఓహో! అలాగా!" అన్నాడు మల్లికార్జునరావు.

"సాయంత్రం అలా మాటాడుకుంటూ
నస్తున్నాం. ఏమిటో పల్లెటూళ్ళ గురించి విషయ
మొచ్చింది. వెంటనే వా కోక జోక్ జ్ఞాపకమొచ్చింది.
అది చెప్పేకాను. ఏం జోక్ అంటావేమో. పేరయ్య,
వీరయ్య అనే ఇద్దరు అతి తెలివమంతులై అన్న
దమ్ము టున్నారు. ఒకరోజుద్దరూ నేను కావలా
తెల్లరలు. చరికాలం కాబట్టి ఓ లావుపాటి దుప్ప
టిని వెంట నట్టికెళ్ళాళ్ళు. మంచెమీద ఇద్దరూ
దుప్పటి కప్పుకుని నడుకోబోతోంటే చివ్వాడు
వీరయ్య "అన్నయ్యా! నాకు దుప్పటి చాలల్లేదు"
అన్నట్టు. అది విని పేరయ్య ఆశ్చర్యంతో, "చూశా
వు! బ్రా తమ్మయ్యా! ఇంత పెద్ద దుప్పటియినా మని
ద్దరికీ సరిపోవలల్లేదు. నావేపు పూరికే బోల్చి
మిగిలిపోతోంది కాని నీవేపు చాలడమేలేదు" అన్నట్టు.
ఈ జోక్ చెప్పేసినరికి విమల ఎంతలా నవ్వేసిందను
కున్నావు!" అన్నాడు.

మనసులో అగ్నివర్షాలు బ్రద్దలవుతున్నా బయ
టి నవ్వగలిగినవాడే ధీరుడు అన్నాడొక వేదాంతి.
ఆ రెక్కన మల్లికార్జునరావు ధీరుడే. కోసాన్ని లోవలే
అణచుకొని బయటి తెల్లగా నవ్వేశాడు. వాడి స్నేహ
తుడు ఇక వాణ్ణి వదిలేసి మరెవరో పిలుస్తున్నాడు.

"ఒరే అప్పారావో! ఇది విన్నావా?" అంటున్నాడు.

మల్లికార్జునం వెంటనే వాడి ప్రక్కనించి తోలిగి
పోయాడు. మనసులో వాణ్ణి అనవ్వించుకున్నాడు
కూడా. వారెవ! ఏం గొప్ప! నాలుగురోడ్ల దగ్గరా
శైశ్శాయించి యీ పూను అందరికీ చెప్పిరిగావోను.

ఇంతకంటే బాజాపెట్టి వాడ వాడా ప్రచారం చేయ
రాదూ! లోకమంతా విని సంతోషిస్తుంది కదా!
మల్లిక్ కీ నూరు మెగాలన్నల కోస మొచ్చింది.
సరిగ్గా అదే అదను కనిపెట్టి రోడ్డుమీద వో రాయి
పులుక్కున కాలికి తగిలింది. "అబ్బా!" అని బాధగా
అరచి కాలివేలిని రుద్దుకున్నాడు. ఆ బాధలోనే అతడి
కోక అభిప్రాయం తోచింది. అమ్మాయిలకి జోక్
చెబితే తప్పేమిటి? కొద్ది రోజుల్లో తను వల్లని
తలుసుకోబోతున్నాడు గదా! అప్పుడు ఈ జోక్
చెబితే ఆమె నం తోషిస్తుంది. ఛేష్! ఇది ఒక
రకమైన మంచి ఆలోచనే అనుకున్నాడు మల్లిక్
అనందంతో.

విజయోత్సాహం ఒక టానిక్కు వంటిది. ఈ
భావం మనసులో మెదలడంతో. అతడెంతో కోణ
కున్నాడు. పార్శ్వమోదాలు మదిలో పులకరెత్తగా,
రెట్టింపు వేగంతో నడక సాగించాడు.

మరొక వాలుగు రోడ్ల కూడలి వచ్చింది.
అక్కడ జననందోహాన్ని తిలకిస్తూ రాజారావు నిం
బడి ఉన్నాడు. మల్లికార్జునరావు వాణ్ణి చూసి

నాకాన్

నేటినుండి ఆ బుసపు వ్యాధితో బాధపడే వారందరూ ఈ వ్యాధి నిర్మూలనకు గాను 30 సం॥ల పరిశోధనా ఫలితముగా లభ్య పరచుకొనబడి, పరమ హంస క్రియలగు మూలికలతో తయారైన ఆయుర్వేదావధం. ఎంత మొండి వ్యాధి కైనను తక్షణమే బాధ నివారించబడుతుంటుంది గాక కొంతకాలము జీవించిన తిరిగి చూపెట్టడు.

8 రూ॥ య. 3-75. పోస్టేజ్ ప్రత్యేకం. ఇండియన్ మెడికల్ హౌస్, విజయవాడ-2.

డాక్టర్ వృత్తి చేయండి:

ఇంటిలో నిరాశుంకా హోస్పిటల్ ఫుంక్షన్లను, హోస్పిటల్ ట్యూషన్ల ద్వారా, హోమియోపతి చదువుకొని, గవర్నమెంటురిజిస్ట్రేషన్ కాలేజీ ద్వారా డిప్లొమా పొందండి. ప్రొఫెక్టర్ డి. చిరము.

వివరములకు కొంటేజ్ ప్రాయండి.

INDIAN
HOMOEOPATHIC
COLLEGE
(APW) Jullundhar City.

RATNAM'S N-OIL

అంగనవరములు బలహీనత చెంది, చిన్న పిల్లలతో తిరిగి సాధారణ కారం అయి త్వరగా బాల్బులను సుఖపరుస్తుంది. 50 సం॥ ప్రభావశీలం. 1 సి.హెచ్. 10 య. డి. 1-4-0 కంటినినవాడ ముందుగా 1-4-0 కంటి. ఇంగులో స్పెషల్ రకం అర్చింబులగువాడకు 35-0-0 య.

డాక్టర్. రత్నం నెన్స్, (Est'd 1904)
మొత్తం పేటర్లింగ్స్, ఆజంపూరానూర్ల బే
బెడ్డి, హైదరాబాద్-24 (ఆంగ్ల ప్రకారం)

మంచి వున్నకాలు

జీవిత రహస్యము:- మూడవ త్రైమాసికానికి అనేక కామ సూత్రాలు:- య. 3-50
యౌవన తిరిగి వచ్చేటందుకు అనేక
కుంభావల విషయాలు:- య. 3-50.
సంతానము:- గర్భనిరోధానికి 60 వరకు
సులభ మార్గాలు:- య. 3-50
అమ్మక దివ్యసూత్రము:- వ్యాధివారంలో లక్షలు
సంపాదించే అనేక కొత్త మార్గాలు. య. 6-00
ఉదాత్త గుణము:- మనదేశంలోని అన్ని కాల
ఉద్యోగాలు, అధ్యక్షులు, పాండే మార్గాలు. య. 5-00
జీవిత సూత్రము:- శరీరానంతరం ఆత్మను
గురించిన నవీన శాస్త్ర పరిశోధనలు. య. 2-50
బాల్బుల బుద్ధుల చింత. క్రింది విషయములను
వి. వి. బోధన ద్వారా మూలమునకు పంపబడును.
దేశ సేవ ప్రచురణలు, విలక్షణము.

మత్తు కొలూ...

సర్దార్ "ఏమిటోయ్, రాజారావ్! ఏమిటి కథ?"
అని అడిగేశాడు.

"ప్రేమి మిన్నవం వద్దేమిదో శతాబ్దంతో
జరిగింది!" అన్నాడు రాజారావు నవ్వుతూ.

"అంటే?"

"కథంటే అదే!"

"అదేమిటా వెర్రె?"

"నీ వెర్రె లాంటిదే!"

"వెర్రెగడ్డ, మహి!" అని ముందుకి సాగి
పోయాడు. ఉత్సాహంతో ఎక్కడి కెలుతున్నాడో,
ఎంత దూరం వచ్చేశాడో గమనించుకోలేదు.
పుస్తా వచ్చి చూచేసరికి "బి. మాధవరావు, లాండ్
లార్డ్" అనే బోర్డు ఎదురుగా ఉన్న యింటికి
కనిపించింది. అదే కల్పవల్లి యిల్లు! అంటే
పొన్నుని దాటి అప్పుడే మూడు వీధులు వచ్చేకా
డన్నమాట. వెనక్కి తిరిగి వెళ్ళామా అని ప్రయత్నించాడు కాని కాలు సాగలేదు.

చిత్రమైన కాగిత యొక్క అక్షరం అవాది
మంచి మానవుల్ని కలపవలెనంటే ఉంది.
విజ్ఞానం క్లెయిన్ గాన క్లెయిన్ సెంట్రల్ లాన్సి
మొదట ఉపయోగించాడో నాటినించి యీ కల
వరసాటు ఎక్కువయింది. "కాలం, కాలం" అని
వెనకలాడడం యినుమడించింది. రవ్వదేశపు
పండితు డాక్టరు "ఇది కూడా గడచిపోతుంది"
అనే వాక్యాన్ని తన యింటల్స్ ప్రాసెస్ ఉంచు
కున్నాడట. నిజమే! ఇప్పుడున్న ప్రతిదీ గడిచి
పోయి భూతకాలపు పరదాల మాటున మాయ
మవుతుంది. ఇక భవిష్యత్తులో! అది అనిశ్చిత
మై నది. "సంకయోధనం వ్యవస్థాపన భవిష్య
దర్శన" అన్నాడు ఉమర్ ఖయ్యము (కవి)
కోకిల కంఠంతో, "దక్కని యీ రేపటి మాట
లేమిటి కమభ్యంతరం నేనడగగన" అని కూడా
అన్నాడు. నవ్వువే నది, వచ్చుదగినది వరమానమే.
అందుచేతనే "రేపు చేయదల్చుకున్న పని
యారోజు వేయ" అని తెలివైనవాళ్ళు తోధించారు.

మరికార్జునరావు కల్పవల్లి యింటిముందు
నిలబడి యీ విషయాన్ని ఆలోచించాడో లేదో
చెప్పడం కష్టం. కాని ఒక్కటి మాత్రం నిజం.
పొన్నుకి తిరిగి వెళ్ళడా మనుకున్నవాడు సాహసించి వల్లి యింటివేపుకే ధైర్యంగా నడిచాడు.
లోని కడుగు పెట్టగానే ఎదురుగా ఉన్న వరం
డాలో యాజ్ఞే చైర్ లో పడివున్న మానవాకారం
ఒకటి అతడి కళ్ళ బడింది. ఆ ఆకారం నోట్స్ గొట్టమున్నది. "ఎవరీ కాల్చి? ఇతడి కింత
దాహమా? నేరుగా కురాయి నుంచే గొట్టాన్ని
తెచ్చుకుని తీరిగ్గా నీటివంతా పీల్చున్నాడే!"
అని ఆశ్చర్యపోయాడు. పూర్వకాపు టాంబుల్ న్
వంటి వ్యక్తులు నేటికీ ఉన్నారు గామోమ నవి
సంతృప్తి పడ్డారు. కాని అతడు మరి కాస్త దగ్గరి
కెళ్ళేసరికి "గుడ గుడ" మని ధ్వని వినిపించింది.
దాంతో అది కురాయి గొట్టం కాదనీ, హుక్కా
గొట్టమని అతడికి తెలిసిపోయింది.

మల్లిక్ ముందు కళ్ళి "వల్లిగా రుబ్బారా?"

అని ప్రశ్నించాడు. ఆ విగ్రహం హుక్కాను గుడ
గుడ మనిసిమ్మా పై కప్పు వంకకి చూడడం
తప్ప జవాబియలేదు. ఈసారి కంఠాన్ని పై
స్థాయికి ప్రతి మార్పుచేసి, అదే ప్రశ్నను అడి
గాడు.

"ఎవరు కావాలి?" అన్నది ఆ ఆకారం పై
కప్పే తననేదో ప్రశ్నవేసిందని భావించాడు. వల్లి
యొక్క అస్తిత్వాన్ని గురించిన ప్రశ్నను మల్లిక్
తిరుగా ఒప్పుకొన్నాడు.

ఆ ఆకారం అలానే పై కప్పుకేసి చూస్తూ,
హుక్కా గొట్టం నోట్స్ పెట్టుకొని గుడగుడ
మని పీల్చింది తప్ప మాటాడలేదు. మల్లికార్జున
రావు కుడికాలుమీది బరువును ఎడంకాలు మీదికి
మార్చుకున్నాడు. ఎట్టకేలకు ఆ ఆకారం భువికి
డిగివచ్చినదై మాటాడడం ఆరంభించింది.

"నీ పేరు-గుడగుడ-ఏమిటాబ్బాయ్?" అడిగి

ఆ ఆకారం హుక్కా పీలుస్తూ అడిగిన ప్రశ్న.

"మల్లికార్జునరావు పంటారండి!"

"ఓహూ అలాగా! (హుక్కా పీల్చడం).

దూడు రావు (హా. పీ) నిత్య మా అమ్మాయికే
మొచ్చావా?"

"వల్లిగారు మీ అమ్మాయికే?"

"గుడగుడ."

"మిమ్మల్ని కల్చుకున్నందుకు చాలా సంతో
షంగా ఉండండి?"

"గుడ"

"మేడమీ దున్నారండి?"

"అవును (హా. పీ) ఆమెతో నీకేంపని!"

"మాట్లాడండి!"

"అలాగా! (చాలాపేపు హా. పీ) అయితే మే
మీది కెళ్ళి!"

"థాంక్సుండి! గుడగుడ .... సారి సారి
మర్చిపోయి నేను కూడా గుడగుడ అనేకాను!"

"ఏం ఫర్వాలేదు (హా. పీ) వెళ్ళిరా!"

మల్లిక్ ఆనందంగా మేడ మెట్టెక్కాడు.
గదిలో ప్రవేశించగానే రేడియో క్రికెట్టు కామెం
టరీ కాబోలు వెడజెల్లేస్తోంది. సోఫాలో కూర్చో
వల్లి ఏదో పుస్తకం చదువుకుంటోంది. కల్పవల్లి
లాంటి దేహ సౌందర్యం వంజాబీ దుస్తుల ధారణతో
మరింత యినుమడించింది. నిర్లక్ష్యంగా వేస
కున్న జడలు రెండూ ఆమె అందానికి ఉద్దీపక
లుగానే ఉన్నయ్యే. లేత గులాబీ ద్రస్తుపై ఆక
వచ్చని వల్లెవాటు ఆమె బుజాల మీదుగా సోఫాపై
పడి చిరుగాలికి రెవరెన లాడుతోంది. అద్దంలాంటి
నుదుటిమీద కళకళలాడే బొట్టు. ఆమె విలోచ
విలోచనాలలో నిలసిల్లే విభ్రమం అయిస్కొంతలా
ఆకర్షిస్తుంది.

మల్లిక్ ఆమెను ఉషారుగా గ్రీట్ చేశాడు.
ఆమె తలమీది వికారమైన తన కళ్ళను రెవరెన
లాడించి ఒక నిమేషంపాటు చూసింది. తరువాత
చిరునవ్వుతో పుస్తకాన్ని విసరివేసి సోఫాలోంచి
లేచింది. "నమస్తే! రండి మల్లిక్ గారూ!" అని
అవ్వనించింది. అతడు ఉపవిష్టమై "ఏమిటండి
వికేషలు?" అని ప్రశ్నించాడు మామూలుగా.

వల్లి నేలన బడిన పుస్తకాన్ని తీసి అతడి

కందిస్తూ "చూశారా, యూరంట్ కట్ ముత వాళ్ళ గెలిచారు!" అన్నది. మల్లిక్ ఉత్సాహం క్షణంలో నశించిపోయింది. తర్క పండితుడి దగ్గర నల్ల కాటుక అలా గురించి మాటాడినట్టయింది. "విజంగానా?" అని లేచి ఆశ్చర్యాన్ని తెచ్చుకుని, పుస్తకాన్ని పుండుకుపి చూడకుండానే పక్కని ఉంచేశాడు అదొక విషవదార్థ మయినట్లు.

"మన అటగాళ్ళ బాతా బాగా అదారండి!" అన్నది తలతో పువ్వులు నర్చుకుని తానొక కుర్చీలో కూర్చుంటూ.

పరిస్థితి మరింత చేజారి పోతున్నట్టు మల్లిక్ గ్రహించాడు. ఏ క్షణాల్లోనూ తన అజ్ఞానమనే గాలిబుడగ ఆమె ప్రశ్నలనే సూది తగిలి బుడగ పోలి బయటపడుతుందని గ్రహించాడు. పూర్తిగా అశలు వమ్ముచేసుకొని ఎందుకేనా ముందరిన అఖరు ప్రయత్నంగా సంభాషణ మార్చాలని ప్రయత్నించాడు.

"నరేగాని, ఆ మాక్కా...." అని ఆరంభించాడు. కల్పనల్ని మధ్యలోనే అందుకుంది. "అవునండీ! ఆయనే మా నాన్నగారు? .... చూశారా! నాకు క్వార్టర్ ఫయివల్లు అయేవరకూ నమ్మకమే లేదు. మనవాళ్ళ రష్మీన్ డిఫెన్స్ బాగా అదారండి!"

మల్లికార్జునరావు జాన కారిపోయాడు. తనకూ ఓ మాక్కా వుంటే బావుండు ననుకున్నాడు. ప్రతి మాటకూ గుడగుడ మని జవాబివ్వవచ్చును. కాని అది లేదు కాబట్టి ఎంతో తెలివిగా ఆమె చెప్పిన ప్రతి మాటకూ "అవు నవును" అనాలి. అలా అందానన్నా యీ సంభాషణ యిలా ఎంతకాలం జరుగుతుందో తెలిదు. సంభాషణ యీ కప్పు వదలి దాని సిగ్గోసిన కప్పు మరొకటుంటే దానిమీదికి వెళ్ళవచ్చు. ఎంతటి యమయాతన స్పష్టంచానయ్యా భగవంతుడా! అనుకున్నాడు.

కాని న్యూటన్ కి భూమ్యాకర్షణ సిద్ధాంతం తట్టినట్టు అకస్మాత్తుగా అతడి బుర్రలో ఓ మెరుపు మెరిసింది. వెంటనే ఉద్బాహం తెచ్చు

కుని "ఏదండీ! నా చూచి జోక చెప్పిరా?" అని అడిగాడు. వల్లి ఆశ్చర్యపోయి, తమాయించు కుని "చెప్పండి" అన్నది. "శబాష్!" అనుకుని మల్లికార్జునరావు ఖంత మంది అయిపోయా తట్టి నందుకు తన మీపు తనే.... విజంగా అట్టుకోలే ధనుకోండి, మానవకంగా తట్టుకున్నా డవచ్చు. మిత్తగర పరిస్థితుల్లో వర్షాధికారాలూ వశవరచు కున్న నియంతలా మొదలెట్టాడు: "ఒక ఊళ్లో పేరయ్య, వీరయ్య అని యిద్ద రన్నదమ్మలు బున్నారు. ఇద్దరూ తెలివితక్కువవాళ్లే! ఓ పతి కాలం రాత్రి వాళ్ళ సొలం కాపలాకి బయల్దే రారు. వెళ్తూ వెళ్తూ వెంట లావాటి దుప్పటిని కూడా తీసికెళ్లారు. ఏమండీ వెంటున్నారు?"

"చెప్పండి వెంటున్నాను" అన్నది వల్లి. మేగ జైనుతో బొమ్మకేసి తీక్షణంగా చూస్తూ, మంచెంమీదపడుకున్నాక తమ్ముడు వీరయ్య ఓరే అన్నయ్యా! నాకు దుప్పటి చాలడం లేదురా! అన్నాడు. దానికి అన్న ఏమన్నాడో తెలుసువా?"

"ఏమన్నాడు?" "అవును, ఏమన్నాడు? అతడిక్కూడా గుర్తు రాలేదు. యుద్ధకాలంలో పట్టణాలు కనబడ కుండా చీకటిమయం చేసేసినట్టు అతడి మెద దులో కూడా బాగ్ కవుటు అయిపోయింది. అప్ప కష్టాలలో జోక మర్చిపోవడం కూడా ఒకటి ఉన్నదో లేదో తెలిదు. లేకపోతే దాన్ని చేర్చాలను కున్నాడు. కాసేపు ఆలోచించగా ఆ చీకటిలో అత డికిరాజారావు నవ్వుతూ కనబడి ఏదోఅంటున్నాడు.

మల్లికార్జునరావు తడబడుతూ చెప్పాడు: "అన్నయ్య ఏమన్నాడంటే ఒరే అట్టి! ప్రేంచి విశ్వనం 18వ శతాబ్దంలో జరిగిందిరా!" అన్నాడు.

"అరే! అదేవిటి అలా అన్నాడు?" అనడి గింది వల్లి ఆశ్చర్యంతో.

"ఏమో నాకు తెలిదు. కానీ అలాగే అన్నాట్ట" అన్నాడు ధైర్యంగా.

"అయితే అన్నయ్య ఒకటా బాగా అన్నా కున్నా దయిఉండవచ్చు!"

"ఉండచ్చు!" "అది పోసింది. వచ్చే వారం పది రోజుల్లో మన కాలేజీలో జంగబోయే ఆటల్లో పాల్గొంటున్నారా?"

నమయం వచ్చింది కాబట్టి విజం తెప్పిస్తా మనే ఉద్దేశ్యంతో "లేదండీ! అటలంటే నా కంటగా యిష్టంలేదు!" అన్నాడు.

"ఎట్టే! స్పీర్స్ అంటే యిష్టంలేదా?" అనడిగింది వల్లి.

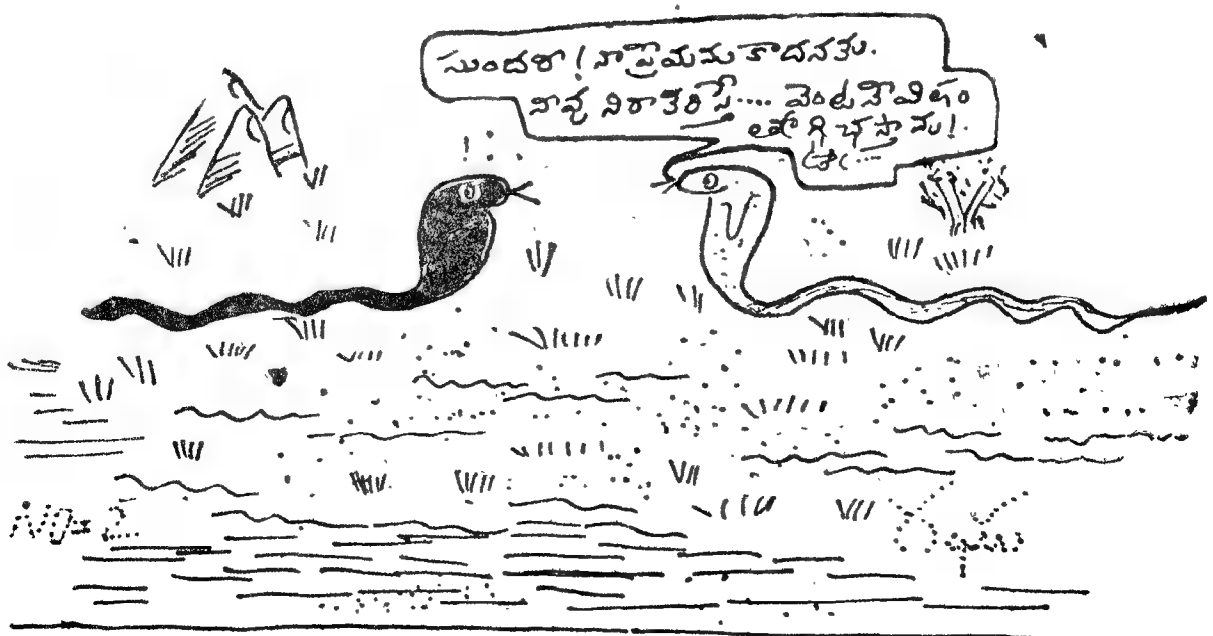
మల్లిక్ తల తాటించాడు.

"చూడండి! నేను రెండువందల మీటర్ల పరుగుపందెంలో మొదట వచ్చినవారికి ఒక ప్రత్యేక బహుమతి ఇద్దామనుకుంటున్నాను. ఇదాగో, బహు మతి అప్పుడే కొనేకాను కూడా!" అన్నది ఒక మెడలోని చూపిస్తూ. లాయిలం చూసిన విన్న పిల్లల్లా ఆ మెడలోని చూసి గుటుకులు మింగాడు. మనసులో బాధ కూడా వద్దాడు. ఇన్ని రోజులూ తను కష్టపడి నంగీతం సాధన చేశాడు. పాటపాడి అమె పూదయంలో చాలు నంపాదించవచ్చని అను కున్నాడు. ఇప్పుడా శ్రమంతా బూడిదలో పోసిన వస్థిరయింది. అమెకు పాటలంటే అంత కుతూ హలం ఉన్నట్టుగా లేదు. అయినా లాడో శేఖో తెల్పుకుంటే మంచినది అడిగేశాడు.

"మరి పాటలో? పాటలంటే మీకు యిష్టం లేదా?"

"పాటలా? పాటలు శిశువులకే, పాములకే యిష్ట మునీ మా నాన్న చెప్పేవాడు. మనలోటి చదువు కున్నవాళ్ళకి కాదు" అన్నదామె అని అల్లిశ్రా యాన్ని విశదీకరిస్తూ.

"లేదండీ! మీరు పాఠబద్ధురు. గౌరవనీయులైన మీ నాన్నగారు కూడా పాఠబడి ఉంటారు. నేనొక పాట పాడూను చూడండి. అది విన్నారంటే మీ రిట్టే కరిగిపోతారు!" అన్నా తల గైవా నవ్వుబిచ్చిని చూస్తూ.

"అబ్బే! మా బామ్మకి పిలువంటే యిట్టింగాని బాకు నచ్చవు!"

"ఎందుకు నచ్చవు! మహా చక్కగా నచ్చు తాయి. కావాలంటే వ్రయ్యింపండి. ఒక్కపాటి నేను 'రాణీ ఆడవే!' అనే పాట పాడ్తాను. కళ్యాణి రాగం, రూపకతాళం. మీకు నచ్చుతుందో లేదో చూడండి" బ్రతిమాత ధోరణితో అన్నాడు.

"ఉహూ! నాకు తెలుసు. నా కుటుంబం నచ్చదు. కావాలంటే మీ పాటని మా బామ్మ దగ్గర పాడండి!" అన్నది వల్లి మొండిగా.

"మీ బామ్మ దగ్గర 'రాణీ ఆడవే!' అనే పాట ఎలా పాడేదంటే!" అన్నాడు విచారంగా.

"పోసి పాడొద్దు లేండి!" అన్నది వల్లి.

"మోడై పోయేను మామిడిచెట్టా మొగము పోవేనే" అన్నారు గురజాడ (బసవరాజు?) అప్పారావుగారు. ఈ వర్ణనకి సరిపోయేట్లుగానే గదిలో ప్రవేశించిన మల్లికిని చూసి బాబ్జీ ప్రశ్నించాడు: "ఏమిటి భాయ్ గారా."

"విషాదంగా" అని జవాబిచ్చాడు కుర్చీలో కూలబడి.

"సంగతేమిటి?" వివరించాడు. బాబ్జీ ఏనాళ్ళూ కాదు. "ఒరే నేను ముందే చెప్పావా. నువ్వు టివీని పెట్టుకున్నావు. నీ శ్రమంతా పుతా అయి పోయింది కదా. అప్పటినుంచే సరిగెత్తడం అలవాటు చేసుకుని ఉంటే తప్పక వల్లి ప్రేమకు పోతుడ వయ్యేవాడివి. సరే యిప్పుడేం చెయ్య దల్చుకున్నావ్?"

"ఏం చేస్తానూ? ఆవిళ్ళే మర్చిపోవడానికి వ్రయ్యిస్తాను" అన్నాడు విషాద భంగిమతో. కూచి పూడివాళ్ళ చూసి ఉంటే అతడి ఆంగిక, అపర్యా అను మొదటి బహుమతి యిచ్చిఉండేవారు.

"కానీ .... కానీ .... ఆమెని మర్చిపోవడం కల్ల. నా హృదయ మిలా బ్రదర్లై పోవలసిందేరా, బాబ్జీ! బ్రదర్లై పోవలసిందే!" ఈసారి వానికా దిక్ కూడా మొదటి బహుమతి తీసుకునేట్లు మాటాడారు.

"ధ! వెధవలా మాట్లాడకు" అన్నాడు బాబ్జీ. "మరేం జియ్యాలి."

"ఉండు కాస్త ఆలోచించుమీ .... అలా అడి సంగతి. ఇప్పుడ దర్శనయింది. ఆ సరసింహంగాడు ఈమధ్య ఉదయాన్నే లేచి సరిగెత్తతూంటే ఎందుకో అనుకున్నాను. రెండు వందల మీటర్లలో ఫస్టు తానానికి నవ్వుమాట. సరి! ఇది ఏదైనా మల్లిక్. నువ్వు ఇంతకుముందు కాస్త ప్రాక్టీసు చేసినవాడివే కదా! కాబట్టి సరసింహంతో పోల్చుకుంటే నీ వెక్కిరి ఉంటానో ముందు తేల్చుకోవాలి. రేపు బ్రయిల్స్ జరుగు తున్నప్పుడు పోయి వ్రయ్యిద్దాం. తర్వాత ఏ సంగతి ఆలోచించవచ్చు" అన్నాడు బాబ్జీ.

"అలాగే!"

* * * ఒక చెట్టుకింద మల్లికార్జునరావు బాబ్జీ అందించిన టర్నింగ్ టవల్ తో మొహం తుడుచు తుని అలాగే నిమ్మకాయబద్దని వాలికపై వేసు తుని, కోవంగా వెనక్కి తిరిగి చూశాడు. "వెధవ వాడి కాళ్ళ పరి దూదిసింజెల్లా ఎగిరిపోతున్నా" అన్నాడు ఆయానంతో.

"ఇరవై మీటర్లే! అంత దూరం నువ్వే

మ త్కు కా లూ...

ప్పుడు దాటాలి? ఒరే మల్లిక్, ఇది మాత్రం నిజం. ఒక్క వారంరోజు లుండికదా. గట్టిగా వ్రయ్యిస్తే అప్పటికి అందర్ని ఓడించగలవు. కానీ ఆ సరసింహంగాణ్ణి ఓడించడం మాత్రం నీ పాధ్యంకాదు."

"ఒరే! మిత్రు ఓ లక్షణముల మెలగుముందు. ఏ లక్షణము?" అనే ప్రశ్నకి తెలుగు పేవర్లో చిన్నప్పుడు వదికి ఏడు మార్కులు తెచ్చుకున్న వాడివి మమ్మే చౌవ్ తైలాగా మాట్లాడితే ఎలా? నువ్వు పాయం చేస్తావనే కదూ, నేను జీవింది ఉన్నది!"

"అంతలా మాట్లాడవద్దులే! అదే ఆలో చిస్తున్నా! ముందు రూము కెల్లాం వదల!" అని బయల్దేరాడు.

చీకటి పడబోతోంది. మిత్రు లిద్దరూ బిల వ్రవేశం చేసి, లైటు వెలిగించుకొని చెరో మంచం మీద వాలిపోయారు, మల్లిక్ అవేదనభారంతోనూ బాబ్జీ ఆలోచనాభారంతోనూ.

"ఒరే ఇకనూ వల్లిని మరచిపోవలసిందేరా!"

అన్నాడు మల్లిక్ లైటుకేసి చూస్తూ.

"అవసరంలేదు. చూడు వాకో దారుణమైన అయిడియూ తట్టింది. వరుగు వందెం ప్రారంభించేముందు ఓ మాంచి కుక్కని పుసిగొల్పి నీ వెనుక వదుల్తాను. నువ్వు భయపడి పారి పోతావు. ఎంత వేగంగా వరుగెత్తుతావంటే సరసింహంగా డేవిల్ జట్చోవకనే ఓడించేస్తావ్!"

"నీ మొహంలాగుంది."

"ఏం?"

"ఏమంటా వేమిటి? అన్నీ తొనుగులే. ఆ కుక్క మర్చిపోయి వావంటి వద్దం మానేసి ఆ సరసింహంగాడి వెంటే వడిం దనుకో, అప్పుడేమవుతుందో ఆలోచించు. పైగా అది కోపంతో కరిచిందంటే అపాయం కూడా!"

బాబ్జీ మాటాడకుండా మల్లిక్ ఆలోచనతో పడ్డాడు. "వల్లి! నిన్ను నే నెక్కు మరతును? నా హృదయంలో ...." మల్లిక్ యీ ధోరణి అరంభించాడు.

"ఒరే! మరో అయిడియూ. పల్లెరుముళ్ళ మంచివి తీసుకొచ్చి ఆ సరసింహంగాడు పరిగెత్తే చోట జల్లేస్తేనో!"

మల్లిక్ విషాదంగా తల వూపాడు. "లాభం లేదురా! వాడు బూట్లతోపరుగెత్తుతాడు" అన్నాడు.

"అవునవును, పాయంత్రం చూశాగా. మరేం చేద్దాం?" అని తిరిగి ఆలోచనతో పడ్డాడు. మల్లిక్ జనంతో పడ్డాడు. "నా హృదయంలో వ్రతి రక్తకణమూ వల్లి, వల్లి"

"వల్లి!" అన్నాడు అకస్మాత్తుగా బాబ్జీ.

"ఏమిటి?"

బాబ్జీ కాస్త తడబడి "అబ్బే ఏంలేదురా నీవు నిర్భయంగాఉండు తప్పక గెలుస్తావ్!" అన్నాడు.

"సరేలే! ఇండాక ఏమిటో అన్నావేమిటి?"

"అదా! నల్లం విషయం. నల్లి అంటే తెలుసు కదా! మత్కుణం. బగ్ అంటారు. నల్లి విషయం నేను కొంత పరికోధన చేశాళే! నవ నమాణంతో నల్లం స్నానం" అతే విషయం

పై బ్యాటం కూడా (హామికాతున్నాను. మొట్టాగా నేను వ్రతిపించడంచుక్కన్న సిద్ధాంత మేముంటే—

—నల్లలు రెండు రకాలు. శాంతి నల్లలు, సైనిక నల్లలు అని. శాంతి నల్లలు ఉన్నచోటనే దాగిని అవకాశాన్ని ఉపయోగించుకుంటే. సైనిక నల్లలు వగటిపూట గోడల మీదుగా సైక్లప్పుక ప్రాకి రాత్రివేళప్పుడు విమానంలోంచి సైనికులు దూకినట్టు మంచంమీదికి దూకుతే. మండులు శాంతి నల్లలమీద పనిచేస్తాయి గాని సైనిక నల్లలమీద పని చేయవు. ఎంతోకాలం పరికో ధన చేసి ఈ విషయాన్ని కనుక్కున్నారే!"

"ఈ గోలంతా యిప్పు డెందుకూ?"

"ఎందుకేమిటి? అడిగావ్ గాబట్టి చెప్పాను. అసలు సంగతేమింటే నీవు పోటీలో పాల్గొంటే చాలు. గెలిపిస్తాను. పాల్గొంటావా?"

"తప్పక గెలుస్తాను కదూ?"

"ఓయ్యవ్."

"ఓయ్యవ్."

* * *

పోటీ అయిపోయాక బహుమతి మెడల్స్ ని తీసుకొని గర్వంగా మల్లికార్జునరావు బాబ్జీ దగ్గర కొచ్చాడు. "చాలా థాంక్సురా బాబ్జీ! నీవల్లనే యీ పందాన్ని గెలిచాను! ఇదిగో వల్లి యిచ్చిన ప్లెస్చర్ మెడల్. వ్రత్యేకంగా కలుసుకుని అది సందనలు తెలిపిందిరా. నే నింతటి స్పోర్ట్స్ మన్ అని ఆమె పూహించనేలేదట. ఈమాట అన్న ఆమె కల్లెలా వెలిగిపోయా యునుకున్నావు? అది ప్రేమజ్యోతికాకపోతే మరేమిటో నాకుతెలిదు."

"నీకు సహాయం చేయడమే కదా నా ధర్మం"

అన్నాడు బాబ్జీ.

"సరేగాని ఆ సరసింహం అసలు పరుగెత్తలేక పోయాడేమిటి? నిద్రకోతున్నవాడిలా జోగుతూ వచ్చాడు. సెకెండయినా రాసందుకు చాలామంది అశ్రుర్యపోయారు. ఏంచేశా వేమిటి?"

"చెప్పమంటావా? నిట్టిగా ఉండంటావేమో!"

"అబ్బే, పిల్లి ఎలా అవుతుందిరా! ఇంత ఫుజ్ కార్యం కదా! చెప్పు సరారేదు."

"ఏజానికి నేనేమి చెయ్యలేదు వాడికి. ఒక అవున్నుడు నల్లలు చేశాయి. ఉదయం ఎనిమిది గంటలకే పోటీ ఉంటుందని తెలిసింది. నిన్ను పాయంత్రం వరకూ అవున్ను నల్లలను పేక రించాను. నిన్ను చీకటి వడ్డాక సరసింహం గదిలో లేచి నమయం చూసి ఆ నల్ల అన్నిటిని వాడి పరుపుతో వేటిలేశాను. రాత్రంతా మనవాడు నల్లల్ని వేటాడుతూ కాలం గడిపాడు. అది కూడా గమనించాను. రాత్రంతా వాడికి సరిగా నిద్రలేదు. నిద్రలేచేదే ఆత్మి ఎక్కువించి వస్తుంది? అసలు 7—30 డాకా వాడు లేవనే లేదు. ఏడు నలభైకి వేనే అలా వెళ్లి వాళ్ళే లేచి వందానికి వేళవుతుంది తొందరగా వెళ్ళమని చెప్పాను. అందుచేతే వాడు మత్కుగా ఉండి పరు గెత్తలేకపోయాడు" అన్నాడు బాబ్జీ.

"అబ్బే! ప్రాండంటే నువ్వేరా బాబ్జీ! తెలి పంటే కూడా ఏదేరా! ఇంక సహాయం చేసి వందుకు చాలాజాతా ధన్యవాదాలురా!"

"మత్కుజార్జుణమున్న."

"చప్పానా! ఈరోజు మధ్యాహ్నం వల్లి పిన్నరకి పిలిచింది. మల్లి కలుస్తారే!" ★

దడం ఎంతో కష్టం. అటువంటిది 'కూర్కం' వ్యవస్థ పట్టంగానే వాళ్ళ విశ్వాసం మెచ్చా సందించాడు. వేలకొద్దీ డబ్బు అతనికి అప్పగించినా దమ్మిడి వార లేకుండా జమాఖర్చులు సరిగ్గా చెప్పేవాడు. అతను డబ్బు అసహరిస్తాడేమోననే అనుమానం వాళ్ళకు అన లుండేదే కాదు. అంతేకాక డబ్బు పారెయ్యడం గాని, బజారు ధరలకన్నా ఎక్కువ చెప్పడం కాని ఏమీ వాళ్ళ తనిఖీలో చూడలేదు.

రామవరంలో బ్రాంచి తెరిచేవాటికి కంపెనీలో కూర్కం వర్గీయ పదిహేను సంవత్సరాలు. అతని కప్పటికి ఏ వా పా పై ఇద్ద రభాయిలు వుట్టారు. వారి వయస్సు నాలుగేళ్ళూ, రెండేళ్ళూ. మొదట్లో సూర్యంతోపాటు ఒక మార్కెట్ గుమస్తా కూడా వచ్చాడు గాని, అక్కడి నీరు అతనికి సరిపడక వెళ్లిపోయాడు.

సూర్యం ఒక్కడే నిర్వహించగలడని, వేరే మనిషి ఉండనక్కరలేదని వ్యాపారమంతా అతనికే అప్పజెప్పారు కంపెనీవాళ్ళు. వాళ్ళ నమ్మకానికి తగి నట్టు సూర్యం బాగా వ్యాపారం చేసి మంచి లాభాలు చూపేస్తున్నాడు. అప్పుడప్పుడు బస్ట్రోలో గాని, మరెవరైనా పెద్దవాళ్ళు గాని వచ్చి వ్యాపారం ఎలా నడుస్తుందో చూసుకొని వెళ్లిపోతుండేవారు. ఒకటి రెండు రోజులకన్నా ఎక్కువ ఉండేవారు కాదు.

అందరితో స్నేహంగా కలిసి మెలిసి తిరిగి స్వభావం అతనిది. పైగా వ్యాపారరీత్యా అందరితో మంచి అవసరమేమి. ఆ ఊళ్లో ఉన్న మరికొందరు యువకులతో సరదాగా కాలక్షేపం చేస్తూండేవాడు. వ్యాపారం ఎప్పుడూ ముమ్మరంగా ఉండదు. అప్పు డప్పుడు మందంగా నడుస్తూ గోళ్ళ గిల్లు కుంటూ కూచోడం కూడా సంభవించేది మార్కె టికి. అటువంటప్పుడు స్నేహితులతో సరదాగా పేకాలు ఆడుతుండేవాడు.

ఆ వల్లెటూళ్లో ఇరవై నాలుగు గంటలూ పేకాలు జరుగుతూండేది. అందులో చెప్పుకోవల ిన ప్రదేశాలు, పైడితల్లి కాఫీ హాలులూ, మారిలింగం ఇల్లూ.

పైడితల్లి కాఫీ హాలులు చిన్న పాక. అక్కడ పాదరథంగా కూలి వారి చేసుకునే జనం, వచ్చి కప్పు టి తాగిపోతుంటారు. వాళ్ళలో హెచ్చు భాగం అరుపుపెట్టేవాళ్లే. పైడితల్లి, టి తయారు చేయడం కూడా వాళ్ళని చూపే చేస్తాడు. మరుగుతున్న వల్లెల్లో ఎక్కువ భాగం ఉండేట్టు కలుపుతాడు.

"కూసీంత నిక్కటి దీకాననూ, పొంసుక్కలూ, ఎయ్యవయ్యా" అని అడుగుతాడు వల్లెటూరు అసామి.

"అయితే పువ్వు కా ఇమ్మంటావా?" అవకు గుతాడు పైడితల్లి.

"అ, పెనల్ వాయే యియ్య" అంటాడా అసామి.

"ముందు డబ్బులియ్య. మరి అరుపు కేరాలు కుదరవు."

"అదేదయ్యా. ఏగోతా ననుకుందా ? అమాన ఎల్లక నీ బాకే ఒక్క నయ్యాపై నీ వుంచి తొట్టు" అంటాడు అసామి.

పైడితల్లి మరి మాటాడకుండా కళ్ళిల్ని

అంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం

ఏ డు కొం డ లు

25వ పేజీ తరువాయి

కలిపిన 'చా' యిస్తాడు. డబ్బుం ప్రసక్తి వచ్చింది. కాబట్టి అసామి మరి మాటాడ్చు.

ఈ అరుపు కేరాలతోనే అయితే పైడితల్లి కాఫీ హాలులు దివాలా తీసును. కాని దాని అవలు రాబడి అంతా హాలులుకు వైసక భాగంలో నిర్విరా మంగా జరిగే చతుర్ముఖ పురాణ పారాయణంవల్ల వస్తుంది. అనేక రకాల వ్యక్తులు అక్కడికి వస్తారు. రాత్రి రాణీలు (వైట్ క్లీప్స్) నలుగురు వగలల్లా అక్కడ ఆడుతుంటారు. ఆ పాక పక్కన రెండు మూడు పాకల్లో వాళ్ళ రాత్రి వ్యాపారం నిర్విఘ్నంగా పొగుతుంది. రాత్రి వాళ్ళు సంపాదించిన డబ్బుతో, పొద్దున్నే ఒకటి రెండు గ్లాసులు మందు వట్టించి, పేకాలు ఆడడానికి కూర్చుంటారు. రోజూ విధిగా ఆహార కుర్రాళ్ళు, అంటే పాతిక సంవత్సరాలోపు వాళ్ళు, ఒక అర

కొంకులు దోచుకొనడంలో సిద్ధపాస్తుడైన ఒక గజదొంగను జైలు అధికారి ఇలా ప్రశ్నించా చాడు: "నీవు ఎప్పుడూ కొంకులే ఎందుకు కొల్లగొట్టుతావు."

"వాటిలో డబ్బు ఉంటుంది కాబట్టి" అని ఆ దొంగ తడుము కోకుండా సమాధానం చెప్పాడు.

కె. శివరామకృష్ణ (హింగోలు)

దజను మంది అన్ని వర్గాలకు చెందినవాళ్ళూ అక్కడికి చేరుతుంటారు. కొందరు తిండి, నిద్ర కూడా చూపేసి, రోజులకొద్దీ ఇళ్ళకు వెళ్ళడం చూపేసి కూడా ఆడుతుంటారు.

ఒకసారి ఆ ఊరికి కొత్తగా వచ్చిన రెవెన్యూ ఇన్ స్పెక్టర్ గారికి, తద్దినం పెట్టడానికి, బ్రాహ్మణాద్వారికి బ్రాహ్మణుడు కావలసి వచ్చాడు. ఆ పూళ్లో బ్రాహ్మణ జనాభా చాలా కొద్ది. ఒక బ్రాహ్మణుడు పాదరథంగా ముట్టువక్కం గ్రామా ల్నిటితో బ్రాహ్మణార్థం చేసేఅయన ఉన్నాడని తెలిసి ఆ రెవెన్యూ ఇన్ స్పెక్టరుగారు అతనింటికి కలుసు సంపాదు. అతను ఇంట్లో లేడు. జవాబు అతనికోసం ఉండల్సి తిరిగాడు గాని, అత నెక్కడా కనిపించలేదు. చివరికి జవాబు వెళ్లి, ఆ బ్రాహ్మణు డెక్కడా కనిపించలేదని ఇన్ స్పెక్టరుగారితో చెప్పాడు. ఆ సమయానికి ఆ ఊరి వాయుడు అక్కడే ఉండి "ఏమిటి ఏకీకం?" అని అడిగాడు.

ఇన్ స్పెక్టరుగారు, మర్నాడు తమ యింట్లో తద్దినం ఉందని, బ్రాహ్మణుడి కోసం కలుసు

నందితే అయితే దొరకలేదని చెప్పాడు. అప్పుడా వాయుడు "పైడితల్లి కాఫీ హాలులు వెనకనేవు నల్లే నీ కాయన కప్పిస్తాడు. వాయుడు పిలుస్తున్నా డని చెప్పు" అన్నాడు జవాబుచేపు తిరిగి.

జవాబు వాయుడిమూల ప్రకారం పైడితల్లి కాఫీ హాలులు వెనకనేవు వెళ్లి చూస్తే అరుగురు పేకాటలో తీవ్రంగా విమగ్నులై కనిపించారు. అందుతో తనకు కావలసినాయన ఎవరో తెలియ లేదు, జవాబుకి. "బాబూ! ఇక్కడెవరో వంతులుగా రున్నారట, చూ రెవెన్యూ ఇన్ స్పెక్టరుగారు పిలు స్తున్నారు" అన్నాడా జవాబు వారితో.

బినిమా, గళ్ళ లుంగీతో బిడి కాలస్తున్న యువకుడు "నల్లే. పన్నెని చెప్పు" అన్నాడు ఫేకముక్కలమీద తన ధ్యానం చెదరకుండా.

"వాయుడు గారు కూడా అక్కడ ఉండి మిమ్మల్ని వెంటనే రమ్మన్నానని చెప్పమన్నారండి" అన్నాడు జవాబు.

వాయుడు పేరు వివగానే ఆ బ్రాహ్మణుడు తలెత్తి చూశాడు. పక్కనున్న పెల్వోకడు "ఎల్లెళ్ళు వంతులూ. వాయు డక్కడే ఉన్నా డంట" అన్నాడు. విధిలేక అయిష్టంగా పేకముక్కలు పాడే రేచాడా వంతులు. ఎందుకంటే వాయుడి సంగతి అందరికీ తెలుసు. అతనికి కోపమొస్తే ఎంతవ్వనా చేస్తాడు.

ఈలో, ఈ బావరు ముమ్మరంతో అవసరం వస్తే, ముందు పైడితల్లి కాఫీ హాలులుకు కలుసు వందడం అందరికీ అలవాటే. ఈ పేకాడే వాళ్ళందరికీ కాఫీలూ, టిఫిన్నూ సప్లయ చేస్తూ పైడితల్లి బాగు వడ్డాడు.

మారిలింగంగారిల్లు మరాఠా మనుష్యులు చేత వోటు. పెద్ద పెద్ద వ్యాపారస్తులూ, గవర్నమెంటు ఉద్యోగస్తులూ, ఊరి పెద్దలూ మొదలైనవాళ్ళు అక్కడికి చుట్టుపట్ల ఊళ్ళ నుంచి వస్తూం టారు. మారిలింగంగారు కొంత అస్త్రీ కలవాడే. ఆయనకు పేకాటంటే తగిని పిచ్చి. పేకాటవల్ల కొంత డబ్బు గడించాడని వినికిడి. కాని గడించి నది ఎక్కువ కాలం నిలవలేదు. అన్ని రకాల వ్యవహారకు ఆ డబ్బు తగలబెట్టేవాడు. పెళ్లి చేసుకోలేదు. ఒక బోగమామెను తనవద్ద కాళ్ళరంగా ఉండేట్లు నిర్మాలుచేసి అమెకు రామవరంలో ఇల్లు కట్టించి ఇచ్చాడు.

ఆయనకు చుట్టుప్రక్కల ఊళ్ళలో ఉన్న పెద్ద పెద్ద అసీనర్లతో బాగా పరిచయం. మిడ్డి వర్గం సప్లయ కావాలంటే మారిలింగంతో నస్తే చాలు. ఆయనింట్లో నాలుగైదు రకాల 'టెబుళ్ళుంటాయి. కొన్ని తక్కువ స్థాయిలో పేకా టాడేవారికి కేటాయించబడి ఉంటాయి. కొన్ని చాలా హెచ్చు స్థాయిలో ఆడేవారికి ఏర్పరుచబడి ఉంటాయి. వందలమీద జరిగే అటలు అక్కడ జరుగుతుంటాయి.

అక్కడ ఉన్న ఇంకొక తమాషా ఏమిటంటే, ఆడేవారికి రెట్టించు మంది చూసేవాళ్ళుంటారు. గెల్చినవాళ్ళని భూభరి అని పొగడ్డం, ఓడిపోయిన వాళ్ళను ఓడారుస్తూ ఉండడం, ఈ ప్రేక్షకుల పని. టేబిలమీద రూపాయిల నోట్లు పెద్ద కుప్పగా పడి ఉన్నప్పుడు చూసేవాళ్ళ హుషారు

‘ఆంధ్రసచిత్రవారపత్రిక’లో
ప్రకటనలు మీవ్యాపారాభివృద్ధికి
తోడ్పడుతాయి.

తరచుగా మూత్రవిసర్జన

చక్కెరతో గాని, చక్కెర లేకుండాగాని తరచుగా మూత్రము వెలువడుట మిక్కిలి ప్రమాదకరమైన చిహ్నము. కిరీగాన్ని గల చేయడమేకాకుండా ఈవ్యాధి, తనబంధులలో చిక్కినవారిని ఆరోజుకారోజు మృత్యువుకు ఆసన్నుచేయును. ప్రథమదశలో కారీరక మానసిక క్రిమితో యుచ్చగించుకుంటుంటే, నడుములో జోష్టి, తూపుమాంద్యము, నొడలో తిమ్మరి, నరముల బలహీనతలతో యీ వ్యాధి బాడచూపును. పై లక్షణములతో కూడిన వ్యాధికి కంటానీ తగిన చికిత్స చేయించుకున్నచో, అధికజాహం, ఆకలి, గొంతు జోడియించుట, దురదల, కాళ్ళలో పగులు, తూకం తగ్గడం, కిరీరకుంఠా బాటు, కీళ్ళ జొప్పలు, కంటిపొరలు, పియ, గడ్డలు, రావపుండు, ఇట్టి భయంకర బాధాకరమైన వ్యాధులు యెన్నో సంభవింపవచ్చును.

“బిస్ఫ్ ఛారమ్” మూత్రంబాడి అనేక కాలమంది తనుబాధలనుండి నివారణబాంది మృత్యుకళాశమునుండి రక్షింపబడింది. “బిస్ఫ్ ఛారమ్” క్యాప్రైయి పద్ధతులమీద ప్రాచీన యూరపానికె ద్వైవిధానం ప్రకారం అమూల్య ఓషధుల కాకపదార్థముల, స్వాభావిక ఖరముల సారముతో తయారైనది. “అమిత దాహము, మూత్రంలో చక్కెర తగి పలుమారు మూత్ర విసర్జనచేయు అవసరము లేక 3 గోజులలో నీ మిఖు చాలాభాగము నివారణయగును. కొద్ది రోజులలోనే మిఖు సగానికిపైగా స్వస్థత చేకూరినట్లు నివీంఛును. “బిస్ఫ్ ఛారమ్” కొద్ది క్రయముతో ముఖముగా, లేతగి గా నీవించవచ్చును. దీనికి ప్రత్యేకపథ్యము లేదు. నిరాహారముతో నుండే అవసరంలేదు. గోగులు పుష్టికరమైన ఆహారము తినేందుకై ఇదివరకే కంటే ఎక్కువరకాల ఆహారపదార్థములు తిని కొనవచ్చును. వివరములుగల ఇంగ్లీషుకరపత్రములు అడిగినవారికి ఉచితముగా పంపబడును. 50 బిళ్ళలభరించు రు. 6-75 న. పై. మాత్రమే. బాప్టిజిమి తుం రు. 1-6 న. పై. అదనం. (ఒకేసారి రెండు, అంతకుపైగా పీసాలను తినికొన్నచో బాప్టిజి ఉచితం.)

(SELLING AGENTS)

Barrys Commercial Corporation
(A. P. W)
27/A, Dhurumtollah Street
CALCUTTA-13.

ఏడుకొండలు

చెప్పతరం కాదు. “భలే బోటు! ఎవరికి ముందో చూడాలి” అని అడేవాళ్ళకన్నా ఎక్కువ ముప్పు పడిపోతారు. అప్పటికి తక్కిన చేతులన్నీ అట వదులుకొని, ఇద్దరు మిగులారు. ఇద్దరికీ ఆ రూపాయల కుప్పని చూస్తున్నట్టే ఉండేకం. హెచ్చిపోతుంటుంది. అంతేకాక ఈ ప్రేక్షకుల ముందు తమ పొరుగుం నిరూపించుకోవాలని, మరి రోషంతో రెచ్చిపోతారు. చివరికి ఎవరో ఒకరికి కొంచెం అనుమానం కలిగి అవతలవాళ్ళే ముక్కులు తిరగెయ్యనుంటాడు. తిప్పేలే ఏముంది! తనది అను, రాజా, జాకీ అయితే అవతలవాడిది అను, రాజా, జాకీ. అప్పటికి పోయిన ప్రాణాలు గూటికి చేరి కుప్పను తనవైపు తాకుంటాడు. ఇంక ప్రేక్షకులంతా అతన్ని, విజయం సాధించిన ఏరుడిగా భావిస్తారు! వాళ్ళలో పెద్ద కలకలం పుట్టుంది! ‘బోటు’ సుమాడు వాలుగైదువందల బంటుం దంటారు. భలేవాపు కొట్టు దంటారు. ఇన్నీ చూస్తూంటే ఓడిపోయిన వాడికి రోషం మరి హెచ్చిపోతుంది. ఎక్కడా అవతలవాడిని ఓడించా అని వంతం వదాడు. మళ్ళీ అట చివరిదాకా నిలబడదు. అప్పుడే వాళ్ళూ తనకి ‘హెర్బ్’ వద్దుంది. తన దగ్గర ఉన్న డబ్బులూ ఒడ్డుతాడు. అవతలవాడు అంతవాని మొండి. వాడు అంతకుముందే జాగా డబ్బు గెల్చాడు. ఒకేసారి వాడు వదుల్చినవా, ముట్టు ఉన్న వాళ్ళ వదలనిస్తా? “ఇప్పుడే గెల్చువుగా. చూస్తేనే? వెయ్యి!” అంటారు. అతను ముక్కులు తూనుకుంటూ జంకుతున్నట్టు కనిపిస్తాడు. బహుశా చిన్న అట పడివుంటుం దనుకొంటాడు “హెర్బ్” పడినాయన. అది తనకు మరి మంచిది. ఈ దెబ్బతో వాడి దగ్గరన్న కుప్పంతా తాగెయ్యాలని! జేబులోంచి అతిరి వోట్లకట్ట తీస్తాడు. అంతా వేసిస్తాడు. ఎదుటివాడు, తను అంతకుముందు గెల్చిన రూపాయలకుప్ప ముందుకు తోస్తాడు. పైగా ముక్కులు తిప్పమన్నాకా అనడు. ఇంకా లాభంలేదు. తనే తిప్పమనాలి. అట తనదే పెద్దది. అయితేనేం, డబ్బులుపోయింది. తనే తిప్పమన్నాడు. అవతలవాడు డబ్బు వెయ్యమన్నాడు. తరువాత ఇస్తానంటే ఒప్పుకోలేదు. తిప్పమనడానికి వది రూపాయలు వెయ్యాలి. తన దగ్గర దమ్మిడి లేదు. ప్రక్కనున్న ఒకాయన దగ్గర అప్పు తీసుకొని మే తిప్పమన్నాడు. అవతలవాడు తిప్పాడు. మూడు జాకీలు వచ్చాయి. తనది హెర్బ్ మాత్రమే అంతా మొల్చుమన్నారు. తనని చూసి పకవక నవ్వారు. తను కుడైపోయాడు. లేచి వెళ్లిపోయాడు. బయటికి వెళ్లి తక్కివేస్తే అవార వెయ్యి రూపాయలు పోయాయి అతనిది.

ఇలా వంతా అట పోయి, పోలూ, ఇల్లా, భార్యల నగలు కూడా తాకట్టు పెట్టేసి అడే మ్రొంటారు. అక్కడ అడేవాడికి తన బాధ్యతలూ, అంతన్నూ, తాపతూ, ఏమీ గుర్తుండవు. మంచి అట పడలేదనే దిగులు తప్ప మరేమీ జ్ఞాపక ముండదు. డబ్బు పోతున్నట్టే తనది తాను వచ్చిపోతాడు. తన అద్దపైన్నీ తిట్టుకుంటాడు. వంతం పెంచుకుంటాడు. చిన్న మె

యాలకు కూడా దెబ్బలాడాలని చూస్తాడు. కోపం హెచ్చిపోతుంటుంది. ఆ కోపంతో నివళ్ళదాకీ పోతుంది.

మార్కప్రకారాన్ని స్నేహితులు చాలామంది పేకాల అడేవాళ్ళే. అప్పుడప్పుడు తనకి వర్తకం మందంగా ఉండి, తోచవచ్చుడు నూరిలింగంగారి యింటికి వెళ్లి పేకాల చూసే ప్రేక్షకుల్లో ఒకడుగా ఉంటూ ఉండేవాడు. క్రమంగా అతనిలో కూడా అడేవాడమనే కోరిక జనించింది. పేకాల చూసేవాళ్ళు ఎప్పుడూ గెల్చినవాడి గురించే ఎక్కువగా మాట్లాడతారు. వాడి అద్దపైన్నీ గోరంతలు కొండంతలు చేసే వర్సిస్తారు. అది విన్నవాడికి తనకి కూడా అటువంటి అద్దపైన్ పడితే బాగుండుననే ఆశ పుట్టుంది. ‘ఏమో? ఎవరు చెప్పగలరు? గెల్చినవాడూ తనలాంటివాడే. ఏముంది! అవతలవాడి ముక్కు కన్నా తన ముక్కు పెద్దదైతే చాలు. సునాయానంగా డబ్బు లిక్కిస్తుంది. మార్కానికి, పేకాలలో గెలవడం అంత కష్టమైన పనియంగా కన్పించలేదు.

తక్కువ ప్రియిలో జరిగే అట కూడా అడడం ప్రారంభించాడు మార్కం. రోజుకు అయిదు, పది, పదిహేనూ వోట్లను గెలుస్తూండేవాడు. అందరూ మార్కాన్ని చాలా అద్దపైన్ వంతు డబ్బారు. పేకాలలో ఎప్పుడూ అతని వెయ్యి గెల్చే వెయ్యి వచ్చారు.

స్నేహితుల ద్వారా మార్కానికి కొన్ని కొత్త అంపాట్లు అద్దాయి. మునుపు అతనికి సిగరెట్టుంటే వరకు అవస్థగా ఉండేది. వెళ్ళిగా అప్పుడప్పుడు స్నేహితుల్లో కలిసి కార్టడం అట వాలు చేసుకున్నాడు. ఈ రోజుల్లో ఏమి చేస్తాన్నా, వేళ్ళమధ్య సిగరెట్టుంటే మనిషి కొక హుండా తెచ్చిపెట్టుందని గ్రహించాడు. అంతే కాకుండా తనవైపు చిన్న ఉద్యోగం చేస్తున్నాడా? ‘మునికో కంపెనీ’ ఏజంటాయ్! స్నేహితులు మాటల్లో ‘పీ కేమిటోయ్! నెలకు మూటపది గజెస్తున్నావు డబ్బాగా!’ అంటుంటే తనో పెద్ద ఉద్యోగస్థుడననే అపాంభానం అతనిలో ప్రవేశించింది. నిజానికి అతని జీతం మూట పది రూపాయలు. అయితేనేం? అందరు తనది చాలా ఎక్కువ జీతముని అనుకోవాలని ఉండే దతనికి. మునుపటికన్నా కుభ్రమైన బట్టలు ధరించసాగాడు. చేతిలో ఎప్పుడూ సిగరెట్టుండక తప్పదు. జేబులో పాకెట్ నిద్దం.

తను సిగరెట్టు తాగడమే కాకుండా తన వద్దకు వచ్చే వాళ్ళందరికీ ‘అనర్’ చేసేవాడు. స్నేహితులొస్తే కాఫీ కూడా తెప్పించేవాడు. కాఫీలు తాగి, సిగరెట్టు కాలుస్తూ పేకాలలో ఆ క్రికెంరోజు గెల్చినవాళ్ళ గురించి, వ్యభిచారిణుల గురించి, పెద్ద వాళ్ళ ఇళ్ళలో జరిగే అవినీతి కార్నాల గురించి వర్సిస్తుండేవారు. ఏళ్ళ ఇద్దరున్నీ మార్కమే, గొప్పకి, భరిస్తూండేవాడు.

ఇలాటి ఇద్దరులే కాక పేకాటకు కూడా డబ్బు అవసర మున్నుండేది. తన జీతం చాలేది కాదు. కిండు మూడు నెలలు ఇంట్లో చాలా ఇబ్బందై పోయింది. అటువంటి సమయంలో కంపెనీ డబ్బు కొద్దిగా వాడక తప్పలేదు. మళ్ళీ వళ్ళే ద్దము కదా అని కొంచెం కొంచెం వాడసాగాడు.

శ్రీ లక్ష్మీ దేవతలను పూజించుట. పేకలు మానవములను ఉన్నాడు. తమ వాడుకలను కంటే దేవులు మళ్ళీ వర్ణ రేఖలనున్నాడు. అదనపు కంటేదేవ కోపం (కోత) దారులు (కోత) అనుకున్నాడు.

తమ కంటేదేవ కోపం సరుకులు కొనేటప్పుడు మునుపు వర్తకుల వద్ద కమీషను తీసుకొనేవాడు కాదు. ఇప్పుడు తీసుకొనేవానికి వంతెనలించాడు. కానీ పాత వర్తకుల్ని అడిగితే, ఈ కోత వద్దకి వాళ్ళొప్పుకోరు. అందుకని కోత వర్తకుల వద్ద కమీషను కొనుగోలు చెయ్య వారంబించాడు. పాత వాళ్ళకి మార్కుల తమ వద్ద కొనడం ఎందుకు మానేశాడో బోధపడలేదు. వాళ్ళు మెల్లిగా వాకలు తీసి అతని అలవాట్లు మారాయనీ, ఇప్పుడు పెరి గాయనీ గ్రహించారు. కోత వాళ్ళ దగ్గర కమీ షను తీసిపోయిపోగా, పుచ్చుకుంటున్నాడనీ తెలుసు కున్నారు. తమ దగ్గర కమీషను ప్రసక్తి ఎత్త కుండా, తమ సరుకు బాగులేదని చెప్పి, అంతకన్నా జోలిగా అప్పున్నవైన సరుకును కోత వాళ్ళ దగ్గర కొనడం చూశారు. వాళ్ళకు చాలా కష్టంగా వేసింది. పైకి మార్కులతో మంచిగా ఉంటూనే మునివో కంటేదేవ మార్కుల గురించి అకాశరామున్న ఉత్తరాలు వ్రాశారు. మార్కుల ఇప్పుడగురించి, పేకలు గురించి వివరంగా రాశారు. కంటేదేవవాళ్ళ వాటిని, ఎవరో గొప్పనివాళ్ళు రాసిఉంటారనీ, అంత లెక్కచెయ్యలేదు. పైగా విశ్వావస్థలలో అప్పుడు బిస్మిల్ అంటే కంటేదేవ వ్యవసాయల చూడ వారం బించడంవల్లా, అతనికి మార్కుల మీద ఉన్న అది మానం వల్లా, ఆ ఉత్తరాలన్నీ బుట్టదాఖలా అయ్యాయి.

ఈ విషయాలు చూడాయగా మార్కునికి తెలిసాయి. తనమీద కిట్టనివాళ్ళు కంటేదేవ అకాశ రామున్న లేఖలు వ్రాసినారు. తన సర్వీసు ఎక్కు వడడంవల్లా, తన నిజాయితీమీద కంటేదేవ వాగా నమ్మకం ఉండటంవల్లా, తననే కంటేదేవ మద్దతు చేస్తోందని తెలిసి అతనికి మరింత ధీమా పెచ్చింది. కంటేదేవ దబ్బు వాడకం ఎక్కువ చెయ్యడం మొద లెట్టాడు. రెండు నెలలలో, బిస్మిల్ అంటే దేశం వెళ్ళడం, రావోలార్ అనే మరొకతను అతని ప్రియంలో రావడం జరిగింది.

మార్కునికి రావోలార్ రావడం మరి దైర్య మునివించింది. ఎందుకంటే రావోలార్ 'లెస్' మీదకి రావడం ఇదే మొదటిసారి. అందువల్ల పాతవాళ్ళలా చెప్పి అలా వింటాడని మార్కుల నమ్మకం. కానీ రావోలార్ చండకాననుడు. మార్కుల మీద వచ్చే అకాశరామున్న ఉత్తరాలన్నీ, బిస్మిల్ అంటే లాగ బుట్టదాఖలా చెయ్యలేదు. తన బల్లమీద ఒకప్రక్క ఉంచాడు. రామవరం వర్తకు లెవరై వాస్తోతన వద్దకు వంపమని అప్పీసుకో చెప్పాడు.

ఒకవంక పేకలు, మరొకవంక స్నేహితులతో ఇరువు. ఇంటో కూడా మునుపటికన్నా పెచ్చిన ఇరువు, ఇవన్నీ మార్కుల వాడుకచేస్తున్న కంటేదేవ మొత్తాన్ని వెయ్యి రూపాయల దాకా పెంచాయి. అతని అప్పీసుకో ఉన్న ఇన్పుట్టిలో కంటేదేవ తాబాకు సొమ్ము ఎప్పుడూ అయిదారు వేలూ ఉంటూ ఉంటుంది కాబట్టి కంటేదేవ ఈ సంగతి తెలిసే అవకాశం లేకపోయింది.

మారిలింగం గారింటో పేకలు అదిచ్చిస్తుం గా జరిగిపోతోంది. కంటేదేవ సొమ్ము వెయ్యి రూపాయల ఎలా వర్తకులు చెయ్యాలి? అని అలోచిస్తున్న మార్కునికి, పేకలు ఒక మార్కులతో కనిపించింది. దిబ్బు పేరిట్టు దగ్గర అడిగితే వదో, పాతికో కన్నా రావడమూ ఉండదు, పాతడమూ ఉండదు. పెద్ద పేరిట్టు వద్ద అడిగితే, వందలో వ్యవసారం ఇటో అటో తేలుంది.

అయిదారు వందలు కట్టుకొని పెద్ద పేరిట్టు వద్ద కూర్చో వారంబించాడు. అనలే మార్కులది అధ్యక్షం వెయ్యి. దానికి తోడు వరుసగా వాలుగు రోజులు అతని రోటి అటుగాళ్ళు వాలా మంచి వాళ్ళు వేరికారు. వాళ్ళు వాళ్ళు మార్కెట్టులో బాగా గణించిన వర్తకులూ, పెద్ద అమ్మలున్న అసాములూ. వాళ్ళకు దిబ్బు అట వదలే వాలు, పెద్ద పెద్ద మొత్తాలు ఒడ్డవారు.

వాలుగు రోజుల్లో మార్కుల రెండు వేలు గణించాడు. అంటే, కంటేదేవ వెయ్యి కట్టెయ్యగా తనకోక వెయ్యి రూపాయలు మిగిలాయి. అవార ప్రొద్దున్న కంటేదేవ నుంచి పేరిట్టం వచ్చింది, తనదగ్గరన్న దబ్బునంతా ప్రక్క ఊళ్లో ఉన్న బాంకులో కట్టెయ్యమని. అది రావోలార్ కంటేదేవ వది. కానీ అవార కొన్ని కొనుగోళ్ళు ఉండడం వల్లా, అతనికి ప్రక్కఊరు వెళ్ళడానికి తీరు వాలు లేకపోయింది. మర్నాడు వెళ్ళి కట్టెద్దా మునుకున్నాడు.

పాయంకాల మువగనే మార్కుల, జేబులో వెయ్యి రూపాయలు కట్టుకొని మారిలింగం గారింటికి వెళ్ళాడు. ఈ వెయ్యితో మరి రెండు మూడు వేలై వా గణిద్దామని అనుకున్నాడు. వాలుగు రోజుల్లోనే తన అధ్యక్షం వివరీతంగా ప్రకాశిస్తోంది. జీవితాంతం తను పేకాటలో గెలుస్తూనే ఉంటా ననుకున్నాడు.

అవార పెద్ద అటకీ కూర్చున్నవాళ్ళు ఆ మట్టు కట్టె గ్రామంలో పేకాటకీ పేరుమోసినవాళ్ళు. అందులో నర్సన్న అని ఒకాయన ఉన్నాడు. ఆయన వందరూ 'కంటేదేవ నర్సన్న' అంటారు. 'కంటేదేవ' అన్న పేకాటలో ఆయన గణించిన దబ్బుతో రెండు మేడలు కట్టాడు ప్రక్క ఊళ్లో. మరొకాయన పారిశ్రామికంబుగా. ఆయన అప్ప(పాతనాడు పునకాలూ, పుచ్చలూ, డబ్బా ఉంచితే అవన్నీ ముట్టుకోవడం మానేసి దూరంగా ఎవరో అలా గ్రతగా పోతేనే పేకముక్కల ముట్టుకున్నాడట. ఆయన పేక కలిపాడంటే, ఎవరికీ ఏ ముక్కలు వడ్డయో చెప్పగడట. మరొకాయన పేరు ఏకాశి గారు. వారితో అడివేవాళ్ళ వని ఏకాశింటారంతా. ఇంకో ఇద్దరు, ముగ్గురు అలాంటివాళ్లే ఉన్నారు. మార్కుల ఈమధ్య బాగా దబ్బు గెలుస్తున్నాడని విన్నారు. మార్కుల రాగానే అటకు రమ్మన్నారు.

అలాంటివాళ్ళతోటి ఎలా ఆడా లో మార్కునికి తెలియదు. వాళ్ళ అట తీరు కనుక్కోడమే కష్టంగా ఉంది. మార్కుల అటని వాళ్ళ ఇట్టే సవగట్టేశారు. మార్కునికి మొదట్లో పెద్ద పెద్ద అటలే వడ్డాయి. కానీ పాతికో, ముప్పైయ్యో కన్నా ఎక్కువ గెల్చేవాడు కాదు. అవతంవాళ్ళకు చిన్నాట వదివా వాళ్ళ వందలు గెలుస్తున్నారు.

ఒక గంటల్లో మార్కుల, వెయ్యి రూపాయలూ, రెండు మూడు పెద్ద కట్టెలో పేరిట్టియాడు. అతనికి అశ్రుధం వేసింది. వెంటనే రోడ్లంతో అప్పీసుకో రెండువేల రూపాయలు కట్టుకొని తిరిగి వచ్చాడు. మళ్ళీ అటకు కూర్చున్నాడు.

మార్కుల వెయ్యి మళ్ళీ గెలవడం ప్రారంభం బింది. రెండు మూడు వందలు గెల్చాడు. అట వంచాడు. ఈసారి అవతంవాళ్ళ గుడ్డిగా వాలా పేపు నిలబడ్డారు. మార్కుల అలాగే నిలబడ్డాడు. చివరకు ముగ్గురు తప్పుకొని, మార్కుల సర్వన్నా మిగిలారు. మరొకసేపు వాళ్ళు గుడ్డిగా అడారు. సర్వన్న ప్రక్కన పారిశ్రామికంబు, అతని ప్రక్కన మార్కుల, అతని ప్రక్కన ఏకాశి, తర్వాత ఇంకో కరూ కూర్చున్నారు. అవార ప్రక్కకు లెవరూ లేరు.

అప్పటికి ఒక్కొక్కరిని అయిదేసి వందలదాకా పేరిట్టుమీద ఉంది. మార్కుల ముక్కలు ఎల్లీ చూశాడు. తనని మూడు రోటిలు. అతను ముక్కలు ఎల్లీ చూసే నమయంలో సర్వన్న, పారి శ్రామికంబుకీ కన్నుగొట్టాడు. అది యితరు లెవరూ గమనించలేదు. పారిశ్రామికంబు మెల్లిగా తలూ పాడు. సర్వన్నది రెండు అనుబా, ఒక రాశ అట.

మార్కుల ధీమాగా దబ్బు వెయ్యి వారంబించాడు. సర్వన్న కూడా అంతకన్నా ధీమాగా వెయ్యి వారంబించాడు. మార్కుల ఒక వెయ్యి రూపాయల దాకా వేశాడు. సర్వన్నా అంత దబ్బు వేశాడు. చివరికి మార్కునికి ఇంకుపుట్టి సర్వన్నని ముక్కలు తిప్పమన్నాడు. సర్వన్న ముక్కలు తిప్పేసరికి మూడాను లున్నాయి. మార్కుల మొహం పొలి పోయింది. మార్కునికి, ఇది పారిశ్రామికంబు కుట్ర అనీ, అతనూ సర్వన్నా ఈ దబ్బు తర్వాత వాలా వేసుకుంటారనీ, సర్వన్న కన్ను గొట్టడం జరిగిన తరువాత, అందరూ పోతేనే ముక్కలలోంచి అను తీసి పారిశ్రామికంబు సర్వన్న కంటిచ్చాడనీ తెలియదు.

తరువాత కూడా సర్వన్నా పారిశ్రామికంబు ఏకమై మార్కుల దబ్బులతో పారిచారు. ఏకాశి తదితరులు కొంతవరకూ అది గమనించినా, పోతు న్నది తమ దబ్బు కాకపోవడంవల్లా, పైగా మార్కుల తప్పు లా మందరూ పాత స్నేహితులే అనడం వల్లా మాటాడకుండా వూరుకున్నారు.

రెండవసారి మళ్ళీ అప్పీసుకు వెళ్ళి ఇంకోక వెయ్యి తెచ్చాడు. రాత్రి వడకొండు గంటల రోపం అప్పీసు దబ్బు మూడు వేలూ, మార్కుల పేకాటలో వోడిపోయి, ఇంటికి వెళ్ళిపోయాడు. అవార ఆ ఊరివాళ్ళవరూ తమ అటలో లేక పోవడంవల్లా, ముఖ్యంగా ప్రక్కకు లెవరూ అవార లేకపోవడంవల్లా బహుశా తను ఇంతదబ్బు పేడి పోయిన సంగతి ఆ ఊరిలో తెలియదనుకున్నాడు. తను ఇంతదబ్బు ఏలా పేడిపోయినా ? అని అశ్రుధపోసాగాడు. ఇంటి కెళ్ళకుండా అప్పీసుకో ఒక్కడూ కూర్చొని, సిగరెట్లు కాలస్తూ 'ఇప్పుడేం చెయ్యాలి?' అని అలోచించసాగాడు మార్కుల.

పాపం మార్కునికి, ఇది మారిలింగం, సర్వన్నా, పారిశ్రామికంబు మొదలైన వాళ్ళంతా కలిసి చేసిన

వని అని తెలియదు. అనలు అలాంటి అట గాళ్ళలో తెలిసినవాళ్ళెవరూ అడవి, వాళ్ళ మాయంతో వడకుండా ఉండటానికి, వాళ్ళ అటకు వచ్చిన చోటికి ఎవరూ వాళ్ళ సంగతి తెలిసినవాళ్ళు రాలసి, మార్కానికి తెలియదు. మార్కం వెళ్ళిపోయాక, మరి రాలసి తెలిసి అతను పడిపోయిన డబ్బంతా వాళ్ళ బాటలు వేసు కున్నారని కూడా మార్కానికి తెలిపే అవకాశం లేదు. మార్కంలాంటివాళ్ళంతమంది వాళ్ళ చేతుల్లో హతమారిపోయారా?

తెల్లవారితే కంపెనీ డబ్బు మూడువేలు బాంకులో కట్టాలి. తన స్థితి తల్పకాని మార్కం ముందు ఏదాడు. కాని క్రమంగా తనకి తనే ధైర్యం తెచ్చుకున్నాడు. అతనికి ఒక్క విషయంలో ధైర్యముంది. కంపెనీకి తనమీద నమ్మకముంది. ప్రస్తుతం ఈ మూడు వేలూ, తన అజాగ్రత్త వల్లనే మరేవిధంగానో పోయినట్లు తెలియ బరుస్తే అ డబ్బు తన జేబులోంచి వెలుకు కొంత చొప్పున కొట్టెనుకుంటారు. లేకపోతే ఒక్కొక్కప్పుడు తన పొరపాటును క్షమించి ఉరుకోవచ్చును. కాబట్టి, ఏదోవిధంగా ఈ మూడు వేలూ పోయినట్లు నాలుకమాదా అను కొన్నాడు.

రాత్రుల్లో మేలకొని ఆలోచిస్తూనే ఉన్నాడు. దివరికి ఒక చిన్న పథకం అమలు జరపాలని నిశ్చయించాడు. తెల్లవారాక స్నానంచేసి కాఫీ త్రాగి, మామూలుగా అసీనులో పనిచేసుకుంటూ కూర్చున్నాడు.

అవాళ ప్రొద్దున్న పేవరు చూడడానికి క్యావో బాబు మార్కం అసీనుకు వెళ్ళినప్పుడు యాదా తాపంగా అన్నట్లు మార్కం తను పది గంటలకు ప్రక్కపూరి బాంకులో కంపెనీ సొమ్ము మూడు వేలు జమకట్టడానికి వెళ్ళువాని చెప్పాడు. అలాగే తరువాత వచ్చిన ఇద్దరు ముగ్గురు స్నేహితులకూ, నలుగు రైదుగురు వర్తకులకూ చెప్పాడు. ప్రక్క ఉరు వెళ్ళాలంటే రైలుమీద గాని, బస్సుమీద గాని ఎక్కి వెళ్ళాలి, పది గంటలకు తన అసీను నుండి బయల్దేరాడు. రామవరంలో ఉన్న కాఫీ హాలులలో కాఫీ త్రాగాడు. స్నేహను దుగ్గర కాపువు ఇటూ అటూ తిరిగాడు. ఇంతలో అక్కడి కొక బస్సు వస్తే దానిలో ఎక్కి ప్రక్క పూరికి అడుగుదేరాడు.

బస్సు రెండు మైళ్ళ వెళ్ళాక మార్కం "అరే! అరే!" అని గాభరాపడ్డా పొంటు జేబు తడుము కుంటూ "డబ్బు పోయింది! డబ్బు పోయింది" అని అరవ నారంభించాడు. బస్సులో ఉన్నవాళ్ళంతా అతని కేకలకు ఖంగారు పడ్డారు. "ఏమిటి? ఏమిటి?" అని అందరూ అంటూంటే కండ క్కరు బస్సు అవుతేయించాడు. అందరూ మార్కం కుట్టూ మూగారు. మార్కం తన పీటు క్రిందా బస్సులోనూ అంతా గాలిస్తూ "మూడువేలు పోయాయి" అని అరవసాగాడు. అప్పు డొక రిద్దరు గట్టిగా, అనలు విషయ మేమిటి? అని అడగ్గా, తను జేబులో మూడువేల రూపాయల నోట్లకట్ట పెట్టుకున్నానని అది ఎక్కడో జారి పోయిందని చెప్పాడు. అందరూ ఇంకా వివరాలు

ఏడుకొండలు

అడుగుతూంటే, తను వది గంటలకు అసీను నుండి బయల్దేరానని, జేబు రుమాల్లో కొన్ని పండల రూపాయనోట్లు, వది రూపాయల నోట్లు, మొత్తం మూడువేల రూపాయల నోట్లు కట్టగా కట్టి జేబులో పెట్టుకున్నానని, అది ఎక్కడో జారిపోయిందని చెప్పాడు. ఏడవ వారం భించాడు. కొందరు అతన్ని ఖంగారుపడవద్దనీ, దారిలో ఎక్కడైనా పడిపోయిందేమో, రోడ్డు మీద నడిచి వెళ్తూ చూడమన్నారు. కొద్దిసేపు ఈ సంభాషణ అయ్యాక బస్సు కదలసాగింది. మార్కాన్ని ఓదార్చి, వెనక్కు వెళ్ళమని చెప్పి ప్రయాణికులు బస్సుక్కారు. మార్కం కండ్ల మట్ట పీరు గారుస్తూ నడుస్తూ రామవరం వెళ్ళాడు. అతని కెదురుపడిన కొందరు అతని స్థితి చూచి, విషయ మేమిటని అడిగి తెలుసు కున్నారు.

మార్కం అసీను డబ్బు మూడువేలు బాంకుకు

యుద్ధరంగంలోకి వెళ్ళేముందు గడ్డం శుభ్రంగా గీకించుకో వాలని అలెగ్జాండర్ తన సైనికుల్ని ఆదేశించేవాడు. గడ్డాలు పెరిగిఉంటే శత్రువులు వాటిని చిక్కించుకొని తలకాయలు వేనక్కు విరుస్తారని ఆయన భయం ఎం. కాలకృష్ణ. (మద్రాసు)

కట్టెటందుకు తీసుకు వెళ్తూంటే సోయాయని రామవరమంతా విముషిల్లో తెలిసిపోయింది. మార్కం అసీనులో కూర్చొని ఏడుస్తూ తన కుట్టు మూగిన వాళ్ళకు ఈ వివరాలన్నీ తెలియ జేయ నారంభించాడు. కొందరూ ఈ విషయం విశ్వాసపట్టడం హెచ్చాపీనుకు తెలియబర్చితే మంచి దవ్నారు.

ఒక వర్తకుడు, మార్కం అంటే అభిమానం కలవాడు, కంపెనీకి ఫోనుచేస్తే నవ్వాడు. ఆ పూరిలో ఒక సత్సవారాయణగా రింటన్ మాత్రమే ఫోనుంది. వెంటనే ఆ వర్తకుడు, వారింటికి వెళ్లి విశ్వాసపట్టడానికి ఫోను చేశాడు. రావోలాలో, మార్కం డబ్బు పోగొట్టుకున్న కైవసం చెప్పాడు. రావోలాలో అంతా విని, తను వెంటనే కారుమీద రామవరం వస్తున్నానని, మార్కావేమీ గాభరా పడవద్దని చెప్పమని చెప్పాడు.

రావోలాలో వస్తున్నాడని తెలిసి మార్కానికి కొంతెం వెలుకు శ్మట్టింది. క్యావోబాబూ, డాక్టరు మిత్రా మరికొంతమంది అతన్ని ఓదారుస్తూ రావోలాలోకు తా మందరం జరిగింది చెప్తామని,

మార్కం యొక్క మంచితనం గురించి చెప్పి దురదృష్టవంశి డబ్బు పోయిందని చెప్తామని, ధైర్యంగా ఉండమని చెప్పారు.

సాయంకాలం వాలసి గంటలకు కారులో రావోలాలో, మరి యిద్దరు మార్కావేలూ—అతని గుమూసేలూ రామవరం వచ్చారు. రామలాలోను చూడగానే మార్కం ఏడవసాగాడు. అతని కుట్టు ఉన్నవారు జరిగిందంతా చెప్పారు.

రావోలాలో పొట్టిగా, నన్నగవుండే నలశై విళ్ళ వ్యక్తి. అతని ముఖం ఎప్పుడూ గంభీరంగా ఉంటుంది. అతనిది చాలా కఠినమైన మనస్సని, పనిలో ఏమాత్రం తేడా వచ్చినా ఒప్పుకోనే మనిషి కావని, అతనివద్ద పనిచేసేవాళ్ళందరూ అంటారు. మార్కంమీద వచ్చిన ఆకాశరామన్న ఉత్తరాలు అతను జాగ్రత్తగా ఉంచాడు. అతను విశ్వాస పట్టడం వచ్చిన దగ్గర్నుంచి మార్కాన్ని ఒక కంటా కనిపెడుతూనే ఉన్నాడు.

మునివో కంపెనీ, రామవరం బ్రాంచి అసీను కుట్టు ఆరోజు రాతామంది జనం చేరారు. రోపం అసీనులో రావోలాలో మార్కాన్ని వివరాలన్నీ అడిగాడు. మార్కం పజీసిపోతూ ఏడుస్తూ సరిగా మాట్లాడలేక పోయాడు. క్యావోబాబు, హిందీలో తను విన్న విషయమంతా రావోలాలోకు చెప్పాడు.

"అన్ని రకాల నోట్లన్నీ కట్టగా కడ్డే అది ఎంతమాత్రం సైకా ఉంటుందని మీ అభిప్రాయం?" అని అడిగాడు హిందీలో రావోలాలో, క్యావోబాబుని. మార్కం చెప్పిన మాటల్ని బట్టి, అయిదు పందరూపాయల నోట్లు తక్కినవి పది రూపాయల నోట్లు, అయిదు రూపాయల నోట్లు, మూడు వేలవి కావాలంటే—అది చాలా పెద్దకట్టే అవుతుంది. పొంటు జేబులో పట్టడం కష్టం. ఒకవేళ పట్టినా, అది జారిపోయినప్పుడు తెలియకుండా ఉండడం కష్టం. ఈ విషయాల్ని క్యావోబాబు కూడా ఒప్పుకోవాడు. అయినా ఏ దురదృష్టం వల్లనో ఇదంతా జరిగిపోయిందని క్యావోబాబు ఉద్దేశం.

రావోలాలో ఉద్దేశం మాత్రం అందుకు విధిస్తుంది. అతను గడమా, అక్కంటూ అన్నీ పరిశీలించి, మార్కంవద్ద నున్న తాళం చేతులు తీసుకొని మార్కాన్ని వెంటనే పనిలో నుంచి తొలగించినట్లు తెలియపరిచి పోలీసు రిపార్టు కూడా ఇవ్వడంబట్టి కున్నానని చెప్పాడు. క్యావోబాబూ, మరికొంతమంది వర్తకులూ ఎన్నో విధాలుగా అతన్ని బ్రతిమాలి, మార్కాన్ని ఉద్యోగంలోంచి తీసివెయ్యద్దనీ, అంతగా కావాలంటే అతన్ని ఉద్యోగంలోనే ఉంచి, అతని జీతంలో నెలకు కొంత మొత్తం కొట్టివేస్తూ అతనివద్ద పోయిన డబ్బు, వసూలు చేసుకోమని చెప్పారు. అతని భార్య బిడ్డలు మొఖాలను చూస్తేనా ఉద్యోగం ఉంచమన్నారు.

ఆ కొద్దిసేపటిలోనే రావోలాలోకి క్యావో బాబంటే కొంత గౌరవం కలిగింది. క్యావోబాబు తను అడిగిన వచ్చి నెంరోజు త్తొందనీ, ఈ నెల రోజుల్లోనూ మార్కం అంటే తనకు చాలా నచ్చవం కలిగిందని చెప్తూంటే రావోలాలో, మార్కంమీద వచ్చిన ఆకాశరామన్న ఉత్తరాలని క్యావో బాబుకిచ్చి వదివి అతని అభిప్రాయం చెప్ప

మీనాడు. అమ్మో నూర్యం యొక్క పేకాటా, ప్లేహేతులూ, కమిషన్లు మొదలై నూటి గురించి. క్యావోబాబు వాటిని చదివి, రావోలాలో ఏమీ మార్పులేకపోయాడు. ఎంత కిట్టవివాళ్ళు రాసినా, నూర్యం యొక్క తప్పను కూడా కొంత వరకూ అది బయటపెట్టున్నాయి. క్యావోబాబు, రావోలాలో కునక్కు ఇదివరకే నూర్యంమీద విముఖతతో నిండివుండనీ, ఈ కంఠులనతో పూర్తిగా నిరిగిపోయిందనీ తెలుసుకున్నాడు. తను నూర్యం గురించి చెప్పే లాభంలేదని గ్రహించాడు.

నూర్యం, రావోలాలో కాళ్ళ పట్టుకొని గోల పెట్టడంవల్లా, ఊరి పెద్దలంతా అతని ఉద్యోగం మాత్రం తీయవద్దని కోరటంవల్లా, రావోలాలో చివరికి, నూర్యం కనుక వారం రోజుల్లో మూడు వేలా కట్టేస్తే, ఉద్యోగంలో ఉంచటానికి తను ప్రయత్నిస్తానని చెప్పి కారెక్టివ్ వెళ్ళిపోయాడు. మరునాటి నుంచి నూర్యం, డబ్బుకేసం ప్రయత్నం చెయ్యసాగాడు. తన ఇంట్లో ఉన్న ఖరీదైన వస్తువులూ, భార్య మెళ్ళో వగలూ అన్నీ అమ్మేశాడు. తెలిసినవా కందర్శి నహాయం చెయ్యమని ప్రార్థించాడు.

నూర్యం ఎదుట బాలకుండి సానుభూతి చూపిస్తున్నట్లు మార్పాడినా అతని వెనకాల, ఈ డబ్బు అతను విజంగా పోగొట్టుకొనలేదనీ, కంపెనీ సొమ్ము తన యిష్టం వచ్చినట్లు దుర్మయం చేశాడనీ అవసాగారు. అది నర్మ బాటు చెయ్యలేక ఈ ఎత్తు ఎత్తాడన్నారు. అందుకు కాస్త అనుభవించవలసిందే నన్నారు.

ఎంతో మంచివాళ్ళనే, లోకం క్షిప్త పరిస్థితులలో కంకిస్తుంది. అగ్నిపరీక్షలో తన పాతి ప్రత్యాన్ని నిరూపించుకొన్న సీతాదేవినే అనుమానించిన లోకం సామాన్యజ్ఞి అనుమానించకుండా వూరుకొంటుండా ? అందులో నూర్యం అలవాట్లు అందరికీ తెలిసినవే. పైగా ఊరిలోనివా రెవరికీ తెలియదని నూర్యం అనుకున్నా, అఖిరోజున అతను నర్మవా, హరిశ్చంద్రుడూ మొదలైన వాళ్ళతో అది చాలా సొమ్ము పోగొట్టుకొన్న విషయం కూడా, మామాయగా అందరికీ తెలిసింది.

క్యావోబాబు నూర్యం అంటే చాలా అభిమానంగా ఉండేవాడు. కాని డాక్టర్ కు అందరూ అన్ని విషయాలూ చెప్తాండడం, అవన్నీ డాక్టర్ క్యావోబాబుకు చెప్పడంవల్ల క్యావోబాబు జరిగినదంతా తెలుసుకున్నాడు. నూర్యం యొక్క తెలివితక్కువకు చాలా విచారించాడు. అతని మనోదోర్బల్యం అతనికి ఎంత కష్టాన్ని తెప్పిపెట్టిందో అర్థం చేసుకున్నాడు. లోకంలో కొన్ని చెడ్డవనులు చేసే కూడా కొందరు అభివృద్ధిలోకి వస్తుంటారు. వారికి గల నమర్రత, అధృష్టాలవల్ల వారిని మానీ ప్రతిచారూ వారివలెనే తాము కూడా నిర్వహించుకోగల మనుకొని, గోతులో పడుతుంటారు. పులిని మానీ పక్క బాతలు పెట్టుకున్నట్లు! జూదంలో గెల్చినవాళ్ళనే ధృష్టితో పెట్టుకొని, నూర్యం తను కూడా గెలుస్తాననే అనుకున్నాడు. కాని గెల్చినవాళ్ళకన్నా వోడిపోయేవారే ఎక్కువనీ, వోడిపోయి నర్మ వాశనమై అనేక కుటుంబాలు కుమిలి కృశిస్తూంటాయని అతను తెలుసుకోలేకపోయాడు న్యయంగా అనుభవం అయ్యేదాకా. కాని అనుభవానికి అతను తట్టుకోలేదని క్యావోబాబుకి తెలుసు.

అయితా వేయగలిగిందేమీ లేదు పూరుకున్నాడు. నూర్యం ఎలాగో కష్టపడి, చాలామందిని నహాయం చెయ్యమని ప్రార్థించి కొందరివద్ద అప్పుచేసి, తన యింట్లో ఉన్నవి పాత్రసామానా బట్టలూ వగైరా (ఉద్యోగం దొరికితే మళ్ళీ కొనుక్కోవచ్చని) వస్తువులు కూడా అమ్మి వదిలొకలో మూడువేల రూపాయలను నమకూర్చుకొని విశాఖపట్టణం వెళ్ళి, ఆ సొమ్ము కంపెనీలో కట్టేశాడు. తరువాత రావోలాలో ఉండే గదిలోకి వెళ్ళి, అతనితో తన సొమ్ము కట్టేశాననీ, తన ఉద్యోగం తన కిప్పించమని అడిగాడు.

రావోలాలో నూర్యం లాంటివాళ్ళకు ఆ కంపెనీలో లాభ లేదనీ, మరెక్కడైనా ఉద్యోగం చూసుకోమని చెప్పాడు. నూర్యాన్ని మరి మార్పాడినకుండా బయటకు వెళ్ళగొట్టమని వాకరుతో చెప్పాడు. నూర్యం అప్పు డర్థం చేసుకున్నాడు, తనకు ఉద్యోగం యిస్తానని ఆశపెట్టి రావోలాలో తనవేత అంత డబ్బు ఒకసారి కట్టించాడని.

నూర్యం రామవరం ఎలాగో జేరుకొని, ఈ విషయం క్యావోబాబూ మొదలైన వాళ్ళతో చెప్పాడు. అంతా అతని దుస్థితికి విచారించారు. కానీ ఎవరూ అతనికి నహాయంచేసి స్థితిలో లేరు.

అవాళ నూర్యం అలా ఆలోచిస్తూనే కూచున్నాడు. అతని భార్య ఎంత బలిమాలినా భోజనం చెయ్యలేదు. రెండు చేతుల్లో తల పెట్టుకుని ఏడ్వ నారంభించాడు. తన గతేమిటి ? తన భవిష్యత్తేమిటి ? భార్య బిడ్డలైతూ పోసినాడు. చివరికి తన కొక పూచా తట్టింది. భార్యను పిల్చాడు. ఆమె అతనివైపు మాసింది. అన్నం వడ్డించమన్నాడు. వడ్డించింది. ఏళ్ళ అంతకుముందే నిద్ర పోయారు. భోంచేసి నూర్యం మంచంమీద పడుకున్నాడు. భార్య కూడా పడుకొంది.

ఒకటి, రెండుగంటలు గడిచాయి. నూర్యంలేచాడు. తామవరం రాత్రిపూట వచ్చే ఖండి పక్క స్టేషనులో కూత కూసింది. నూర్యం భార్య బిడ్డలవేపు చూసాడు.

అతని భార్య బిడ్డ తిడ్డరూ హాయిగా నిద్ర పోతున్నాడు.

నూర్యం వీధి తలుపు తీశాడు. మళ్ళీ వెనక్కి వెళ్ళి భార్యబిడ్డ తొక్కిపారి చూశాడు. వాళ్ళ మొహం అమాయకంగా ఉన్నాయి.

బయట చీకటి డబ్బంగా ఉంది. దూరాన్ని రైలు, బ్రిడ్జిమీద నుంచి వస్తోన్న శబ్దం వినిపించింది. రైలాట్టే డూరంలో లేదు.

దుప్పటి తలమీద నుంచి ముసుగులా చేసుకొన్నాడు. తలుపు దగ్గరగా వేశాడు. చీకట్లో, రైలుపట్టం జేసి వడపాగాడు.

తన నవరో వెంటాడుతున్న విషయం అతను గమనించలేదు. స్టేషను కోక ఫర్లాంగు దూరంలో మన్న ఒక ప్లేటాన్ని చేరుకున్నాడు. రైలుకోసం ఎదురుమాడసాగాడు. రైలు స్టేషనులోంచి బయల్దేరింది. దాని ఇంజను రైలు వెలుతురు పట్టాలమీద వడ్డొంది.

నూర్యం పట్టాలమీద పడుకున్నాడు. రైలు వస్తోంది.

రైలు ఇంజను చాలా దగ్గరలో ఉంది. పట్టాలమీద వెళ్ళికితలా పడుకొని, నూర్యం కళ్ళు మూసుకున్నాడు.

నూర్యం రెండు కాళ్ళ బలంగా పట్టుకొని, ఎవరో అతన్ని ఇవతల కీడ్చేశారు. ధణ ధణ ధణ శబ్దం చేసుకుంటూ రైలు వెళ్ళిపోయింది. రైలు పట్టాలకు కొద్ది దూరంలో, ఒళ్ళంతా చెక్కుకొని దెబ్బతా తగిలి వడిపోయిన నూర్యం లేచి నిల్చున్నాడు.

ఎదురుగుండా చీకట్లో క్యావోబాబు నిల్చొని ఉన్నాడు. క్యావోబాబు నూర్యం జబ్బు గట్టిగా పట్టుకొన్నాడు. నూర్యం, ఒకసారి అతని మొహంపై చూసి తల వంచేసుకున్నాడు. క్యావోబాబు "నూర్యం, ఇంటికి వడ" అన్నాడు.

నూర్యం రెండడుగులు ముందుకుచేసి ఆగిపోయాడు. ఏడుస్తూ కూర్చుండిపోయాడు.

"వద్దు క్యావోబాబూ. నా మామన వన్న పోవద్దండి. నా భార్య బిడ్డల మొఖం నే చూడలేను" అన్నాడు.

క్యావోబాబు అతని ప్రక్కనే కూచున్నాడు. "నువ్వు చేస్తున్న పని చాలా పాపపాటుపని. నువ్వు దనిపోవలసినంత అగత్యమేమీ రాలేదే. ఉద్యోగం పొయినంతమాత్రాన నువ్వు అడ్డర్థపడితే ఎలా ?"

"లేదు క్యావోబాబూ. నా కెక్కడా ఉద్యోగం దొరకదు. నే చేసిన పనికి నన్నవ్వరూ నమ్మరు. నే నుండడం కన్నా లేకపోతేనే మంచిది. వాళ్ళ నెవరైనా జాలిదర్జైనా పోషిస్తారు."

ఆ చీకట్లో క్యావోబాబు చిన్న చిరునవ్వు నవ్వడం నూర్యం కనిపెట్టలేకపోయాడు. "ఏదీ వాదా!" అనుకున్నాడు క్యావోబాబు.

"అనలు జరిగిందేమిటో చెప్పు ?" అన్నాడు క్యావోబాబు.

నూర్యం ఒక్క నిమిషం ఆలోచించి "మితోటి విజమే చెప్పదల్చుకున్నాను క్యావోబాబూ! ఆ డబ్బు విజంగా చేసు పోలేసుకోలేదు" అని జరిగిందంతా తను మొట్టమొదట పేకాడిన దగ్గర్నుంచి అన్ని విషయాలూ క్యావోబాబుకు చెప్పాడు.

క్యావోబాబు అంతా విని "ఇదంతా నీ స్వయం కృతావరాధమని గ్రహించావా ?" అని అడిగాడు.

"ఇప్పుడు తెలిసి ప్రయోజన మేమిటి ? క్యావోబాబూ! తగిన శిక్ష ననుభవించాలిందే. నన్ను పోవద్దండి" అన్నాడు నూర్యం.

ఒక్క నిమిషం ఆలోచించి "ఫరవాలేదు నూర్యం. నువ్వంతవని చెయ్య నక్కరలేదు. నువ్వు విజంగా పోకృతాన పడుతున్నావని నేను విశ్వసిస్తున్నాను. నీ కొక అవకాశం కల్పించదల్చుకొన్నాను. నాతో రా!" అని క్యావోబాబు, నూర్యాన్ని ఇంటికి తీసుకువెళ్ళా ఏదో చెప్పసాగాడు. ఆ చీకట్లో నూర్యం, క్యావోబాబు మాటలు వింటూ కొత్త వెలుగును చూడసాగాడు. మరొక గంట తరువాత, అదే చీకట్లో, బిడ్డ నెత్తుకున్న నూర్యం, రెండోబిడ్డ నెత్తుకున్న అతని భార్య కృతజ్ఞతతో క్యావోబాబును తల్చుకుంటూ రామవరం వదలి వెళ్ళిపోయారు. వారికి వీడ్కోలిచ్చిన క్యావోబాబు చీకట్లో వాళ్ళదృశ్యమయ్యూక ఒక దీర్ఘనిశ్వాస విడిచాడు. ప్రతి జీవీకీ జీవితంలో ఎప్పుడూ వెలుగే ఉండదు. కొన్ని రోజులు అంధకారం కూడా ఉంటుంది. అప్పుడతనికి ఒక ఆశాకిరణం లభిస్తే! ఎంత అనందిస్తాడు! ఆ ఆశాకిరణాన్ని అతనికి చూపించిన తోటి జీవీకీ ఎంత తృప్తి లభిస్తుంది! (నవీం)

అంతా అటు కూడ వెళ్ళి గూడకపోయింది. వీరిని
జయింది రోపం వధ విన్నాడు చేయుటకు కంపి
వచ్చినతో మరొక వ్యవధాన మిచ్చుటకు గూడ
సిద్ధముగా నున్నాము.

“ఇక దేనికి కలసిరానిచో, మేమే వ్యయముగా
తంతు భక్త్యవేశాక, బంగారు భక్త్యను, వెండి
భక్త్యను ముందుంచుకొని మీ పిలువని శ్రీ విద్యా
దాన పీఠ పీఠంలో వాడవాడలో ఉద్ధృష్టమను
స్వనింప జయంతి వెళ్ళిన మరునాడు మధ్యాహ్నము
మండి పూజగలము.

“మేము తొందరపడలేదని అందరు తెలిసికొను
నిమిత్తము ఈ వత్రిక ప్రతులను శ్రీ విద్యానగ
తమలోని వండిత ప్రకాండలకును, కవిశ్రుల
కును మాత్రమేకాక, కలకపాలనకును ప్రధాన
రాజపురములకును పూజ్యులగు శ్రీపీఠాధీశ్వరుల
పాదసన్నిధానమునకును గూడ వంపునున్నాము.

కార్తరి వైశాఖ శుద్ధ.....శ్రీనాథభట్టు.

ఆ వత్రిక ప్రతులు శత్రుత్వముగా వ్రాయించి
శ్రీ విద్యానగరములోని వండితులకును, కవిశ్రులకును
రాజ పురుషులకును అనాదే అందజేసెను. కలక
పాలకులు సాంవరాయని తెలుగుదాయనికి కొండ
పిటి పిట్టవారియు, శ్రీ పీఠాధీశ్వరులకు స్వనింపా
భట్టును అందించిరి. డిండిమునకు పోతన, దుగ్గ
లకు వెళ్ళి యిచ్చిరి.

ఆ వత్రము మాచినదే తడవుగా అరుణగిరి
రాజ డిండిమభట్టు మండిపడి క్రోధోగ్రుడ్డ దానిని
ముక్క ముక్కలుగా చించి పారవేసి ద్వారపాలకుని
పిలిచి, “ఈ వెధవలను బయటికి గెంటివేయ !
మరల మన యింటలో అడుగుపెట్టనియకు!”
అని కాసింపెను. ద్వారపాలకుడు నల్లభ్రమముతో
వచ్చి, ఆ బ్రహ్మచారుల రెండు రెక్కలు మోటుగా
నట్టుకొని వాకిటిలోనికి లాగి కొనిపోవుచుండెను.

దుగ్గన బిగ్గరగా ‘మా బావ మీ వ్రత్యుత్తరము
తెమ్మన్నాడు’ అని అరచుచుండెను.

పోతన ‘నీ కంటే బలవక్తవర్త నయమే. అతడు
బ్రహ్మచారులను పరాభవింపలేదు. ఏమి కవిసార్వ
భౌముడవయ్యా నీవు! త్వరలోనే కాస్త జరుగు
తుందిలే! అందుకే ఈ దుర్బుద్ధి పుట్టింది!” అని
కొప్పివేశముతో డిండిముని శపించుచు, త్రోయు
తున్న తారపాలకుని త్రోవులకు ముందుకు గంతులు
పెట్టుట తూలను పోవుచుండెను.

ఆ గండరగోళము విని అంతలో గృహభ్యంతరము
నుండి గారడవి త్వరితగతి వచ్చి, శ్రీగురువుల
యాత్రముతో రాను తరచుగా మాచిన దుగ్గన
పోతనను గుర్తించి, వణికిపోవును భర్తకు దండము
పెట్టుచు, “అయ్యో, అయ్యో ఎంత పని చేయు
తున్నారండీ! వా రిద్దరూ మానవమాత్రులుకారు.
జలరాసు కృష్ణులండీ, నరనారాయణ బుచ్చులండీ!
అయ్యో వారిని ఆడరముతో పిలిపించండి—నేన్నే నా
వారిని బ్రతిమాలకొని ప్రనన్నులను చేసికొందును!”
అనుచు వెళ్ళిన నోరు పెట్టుకొని నిలిపించెను.
డిండిముడు వినిపించుకొనలేదు.

పోతన దుగ్గనల ఆవేశముతో నడచుచు పీఠ
లోనికిపోలు బిగ్గరగా డిండిముని నిందించుచు,
కలిదగ్గలవరే ఎర్రవర్ష ముఖములతో అశ్రుము
తెక్కి, చలుకులతో చరచుచు క్షణకాలముతో విడి

కవిసార్వభౌముడు

23-వ పేజీ తరువాయి

దికి చేరి, వండితుల మధ్యనున్న శ్రీనాథుని ఎదుట
నిలిచి అర్థము కాకుండ ఏమేమో మాటలాడుచు
కన్నీరు కార్చుకొనిరి.

శ్రీనాథుడు దిగ్గనలేచి, ఇద్దరిని ఒక్కసారిగా
ప్రేమాతిశయముతో తన దీర్ఘజాహ్నువులతో
కాగిలించుకొని, శిరస్సులు, బుగ్గలు ముద్దు పెట్టు
కొని, కన్నీరు తుడిచి పిదపి, ‘అక్కడికి వసివల్ల
లను మిమ్మును వందన పారపాలు నాది. అతడు
దురుసుగా ప్రవర్తించునది ఊహించలేదు నాయన
లా! అతనికి చేటు మూడనది’ అనెను.

ఆ మాటలతో వారు తేర్చుకొని ఉత్సాహము
తెచ్చుకొని ‘ఆ మాటే మేమూ చెప్పినచ్చినాము’
అనిరి. శ్రీనాథుడు వారి నిద్దరిని ఆడరపూర్వకముగా
శరీరములు కరములతో నిమిరి, “రోపం మీ అక్క
మీ కోసము దిగులుపడుచున్నది. వెళ్ళి కనపడి
రండి!” అని వందనీసెను.

అక్షణమునుండి కొండపిటి జన మిక్కిలి సంద
డిగా నుండెను. చిత్రకాశిల్లి యొక్కడు వచ్చి మూడు
భక్త్యులయాకారము తెల్పుండవలెనో, వాని యాకా
రము తెట్టినో, నిర్ణయించెను. వెంటనే బంగారు
పనివారు బంగరు భక్త్యను, వెండి పనివారు వెండి
భక్త్యను తయారుచేయవారంభించిరి. నమ్మెటలపై
నుత్తి దెబ్బలతో ఆ ప్రదేశము మారుమోగు
చుండెను. కంచుభక్త పోత పోయుటకు మూస
సిద్ధముచేసి ఆరబెట్టిరి. ముత్యాలపనివారు ముత్యాల
చేరులు సిద్ధము చేయుచుండిరి. చర్మకారులు
చర్మములు వడనుచేయసాగిరి.

మరియొక్కవంక వడ్రంగులు ఆ భక్త్యలకు అను
కూలమైన ఆకారములలో మూడు శకటములు.
రమ్యోన్నతములుగా సిద్ధము చేయవారంభించిరి
రంగులు చేయువారు రంగులు చేయుటకును, కమ్మ
రులు కమ్ములు కూర్చుటకును సిద్ధమైరి. ఆ
బండ్లలో నొకదానికి గుర్రములు, ఒకదానికి వృషభ
ములు, కంచుదానికి కంచర గాడిదలు తెప్పించి
యుంధిరి. మేళ తాళములవారు నట్టువక్త్రాలు
నిర్ణయించబడిరి.

ఇక్కడ నిల్చుండగా శ్రీ విద్యానగరములోని కవి
వండితలోకము గగ్గోలుపడుచుండెను. వండితు
లాకావ్యము మాడలేదు. విన్న యువకవులు, “ఏమిది!
శ్రీనాథునికి ఏమి అపాంభాసము! మనబోంట్లకే అన్ని
తప్పులు కనిపించినవే. మన విద్యానందుడు డిండిము
నకు ఒక్క తప్పు కూడ కనిపించదా?” అనుకొనుచు
రెండవనాటి సాయంకాలమున ముమ్మడి యింటికి
ఒక్కరోక్కరే గొప్పికి చేరిరి. అందరు శ్రీనాథుని
అధిక్షేపణ వత్రికను ప్రస్తావించువారే. కొంత
తడవు ముమ్మడికి మోసము వహించెను. కుశోగ్ర
బుద్ధియగు వా డ్రావిడ పిండమునకు పందేపా
మొకటి కలిగి యిట్లునెను: “మీరు అందరూ ఒకటి
గమనించినారా? మన కానాడు ఏవో కొన్ని శ్లోక
ములు వినిపించెనాని, మనలో ఒక్కరికై నా వ్రాత
ప్రతి చేతికియలేదు. నామాత్రానికి నేను వ్రాద్దు

బిచ్చులతో యాదాలాపముగా విన్నాను. శ్లోకగా
వివరేడు. మీ కెవరికై నా శ్లోకములు శ్లాఘక
మున్నవ?”

ఉన్నవని ఇద్దరు ముగ్గురు బాలుగైదు శ్లోక
ములు చదివిరి. ముమ్మడికి ఒక్కొక్కటి
రెండు మూడు మారులు చదివించి వివేచన.
శ్రద్ధగా బాలింపి యాలింపి విరిసిన ముఖముతో
“అదా, అదా, ఎన్న తెలిసి శ్రీనాథభట్టా! ఎన్న
శ్లోకు డిండిముల వ్యాధికి చికిత్స చేయగల నైద్యుడూ
దొరికివాడు!” అనెను.

వారు తెల్లనోయి ఏమిటని ప్రశ్నించగా ముమ్మ
డికి, “అవి నిర్దుష్టములు. అనో, శ్రీనాథుడు రొంబ
ఉపాయశాలి” అని నిర్ధారించెను.

శ్రీ విద్యానగర విద్యాంసు లెవ్వరు వా కావ్యము
కని విని యుండలేదు. కనుక ఈ స్వర్ణావర్ణసావ
మెట్టుండునో యని వ్యగ్రతతో నిర్దిష్టించుచుండిరి.

గౌండ వండితులను వారి యనుయాయులును
శ్రీనాథుని ననేక విధముల నిందించుచు తాము
డిండిమునకు సర్వ విధముల బాసటగా నిలుతుమని
ప్రకటించుచు, శ్రీనాథుడు తను గొడవీధిలో నూరేగ
సాపాసించినచో, ఆలంకము కలిగింతుమని ప్రగల్భ
ములు వలకుచు, శ్రీనాథుని భక్త్యులకు ధ్వంసము
చేయుటకు విద్యానల్లును అతని గరిడీవారిపూర్ణిమ
నాటి మధ్యాహ్నమునకు గొడవాటికలో నిర్దముగా
నుండ నేర్పాలు చేసిరి.

స్వసేవ జయంతి వచ్చునది. అనాటిలో డిండి
మున కిచ్చిన గడువై పోవును. అత్యంతిశయముతో
వైత్య భ్రమ కప్పయున్న డిండిముడు తన అధి
క్షేపణవత్రికకు వ్రత్యుత్తరమిడుచు శ్రీనాథు
డెరుగును. దానికై యాతడు ప్రతిక్షింపలేదు.

అనాడు శ్రీనాథుడు శ్రీ లక్ష్మీ స్వసేవసామిని
కలశముతో నావాహనచేసి, భక్తి శ్రద్ధలతో పూజిం
చెను. ఆ పూజ ప్రారంభించినప్పటినుండియు
పోతనకు చిత్రమైన యావేశ మావిద్యవినపసాగెను.
అతనికి డిండిమునియింట జరిగిన యవజ్ఞకు కోపము
పోలేదు. బలి వక్తవర్తి నానాడు తలపించినప్పటి
నుండి త్రివిక్రమావతారమును ధ్యానింపసాగెను. ఈ
నా దాతనికి స్వసేవసామిని విజృంభణము అంత
రంగములో పొంగారుచుండెను. పూజావసానమున
శ్రీనాథుడు, “పోతా, స్వసేవసామిని గూర్చి
పద్యము లేమే నా చెప్పినవా?” అని ప్రశ్నించెను.

ఆ మాటలు విన్నదే వ్యవధానముగా పోతన ముఖము
రూపాంతర మొందినది. హిరణ్యకశిపుని చెందాడు
చున్న భీకర సింహముఖ మాచేశించినది. సింహేంద్ర
మధ్యరాగమున ఒడలు తెలియని యువనర్తతో పి
వద్యము చదివెను.

“చించున్ పృథ్వీమలంబు కోణితిము
వర్షించున్ ధరామండలిన్
ద్రించున్ గర్భిణివాడికవలులు
శేధించున్ మనో వృక్షమున్
ద్రుంచున్ మాంసము నూళ్ల పి
ఖండములుగా దృష్టా సురన్ వచ్చి డ
ర్పించున్ బ్రహ్మ కలహారి
కలు గల్పించున్ నభోద్గాసియై”

ఇట్లు చదువుచు, తల రెండుచేతుల చేళ్ళను శుంచి
నఖములు ప్రదర్శించి, ఆవేశముతో నవకుడై దుగ్గన

భూమిపై పోగడ. విద్యాంశులందరి విద్య బుల్లై చూచుచుండిరి. శ్రీనాథుడును మొదట ఒక్కొక్కరిని విధాంతుడై యుండి, వెంటనే పృథివి న్ననిహూమార్చి విద్యార్థులు యెవరి నైన ముఖతో నులింపెను.

“నతోన్మనఃతాడు దురంత శక్తి తో విచిత్ర విద్యలు వనితరకృతే విశ్వస్య సర్వస్థితి సంయమాన్ గుణైః స్వలిలయా సందభలేన్యయాత్మనే.”

* * *
“కోవ కాకో యుగార్త స్తే మాతోయ మనురోల్మకః తత్పుతం సాహస్యవస్తతం భక్తంతే భక్తవత్సల!”

శ్రీ దేవి పూజా శంఖములోని అమృత తీర్థము గ్రహించి పోతన ముఖమున ప్రక్షిప్తింపఁజేయుట! లే!” అన్నది. నగము స్వప్రతి వచ్చి పోతన ఈ వద్యము చదివెను :

“ప్రాథమ మొప్పు నుత్కట కృపా మతియై కదియంగ జేరి సఁ కోభితదృష్టి సంఘముల జానుచు బాలని మోలియుండు లో కాభినుతుండు వెట్టె ననురాంతకు దుద్భుట కాలసర్వ భీ తాభయదానశస్త్రము ననర్హత మంగళ పాత్రమున్”

ఆ వద్యము చదువుచునే పోతన కాంతముగా కన్నులు తెరచెను. వెంటనే శ్రీనాథుడు వెలిగించి యుచ్చిన కర్పూర పోతలి శ్రీదేవి పట్టగా పోతన ఆనందము విరియుచున్న ముఖముతో జ్యోతికిని అది పట్టిన అక్కకును నమస్కరించెను. “పై నాత డే విశేషమును జరుగనట్లే నృస్తుడై ప్రవ ర్తించెను.

శ్రీనాథు డానాడు సాయంకాలవేళ శ్రీ విద్యా నగరములోని వేదవిదులను అహ్వానించి, మహా వైభవముగా వైశాఖ పూజ నిర్వహించెను. వారల నాతడు స్వయముగా అష్ట గంధములతో వాసించు దున్న శ్రీచందనముతోడను పుష్ప మాలికలతోడను అలంకరించి, భూపదీపములతో నర్పించి, చూత ఫలములు సువర్ణములు గల కర్పూర తాంబూలము లర్పించి, పట్టివ్రేళ్ల పీచనలతో విసిరి తాపోనశాంతి కావించి, శ్రీ లక్ష్మీవ్రసంపా ప్రసాదమును నివే దించి నమస్కరించెను. వారందరు అభీష్టప్రతాపాప్తి రస్తు అని శ్రీనాథుని నాశీర్వదించిరి.

స్వసంపా జయంతితో డిండిమున కీర్చిన గడుపు తీరినది. మూడు ఘోకల శకటములు అశ్వదులు మేళ తాళారులు సర్వము సమీపింపజేసెను. డిండిములు ప్రత్యుత్తర మీయలేదు. రాజ పురుషులు కల్పించు కొనలేదు. నిర్భీత దినమున శ్రీనాథు డుత్సవము జరుపువేడల, తెలుగురాయుడు నగర భటులను కొంత ముగా జరుగుచున్నంతసరికి నూరకుండుదనియు, అల్లరి జరుగునట్లున్నచో వెంటనే తనకు వేగించే వార్త వంపి, తాను నవచ్చునరకు ఉభయ వక్షము లను తొందరచేయవద్దనియు శాసించెను.

పూర్తియై వచ్చినది. శ్రీనాథు డా మధ్యాహ్న వేళ మహేశ్వరు నారాధించెను. మూడు ఘోకలము

నంతామృతములతో నెంకొరింపజేసెను. తండ్రు నకు అత్త ప్రదక్షిణ నమస్కారము తొనర్చిన పిమ్మట రాజోపహరముల నమయముతో ‘వాద్యం నమర్చయామి’ అనుచు వాదకులచే మూడు ఘోకలము వాదించజేసి ఆ విజయ ఘోకావాదము మహేశ్వ రున కర్పించెను.

అందరు సమస్త గా భోజనములు కావించి యింతకు తదపు విశ్రమించిరి.

అంతట ఊరేగింపు సాగినది. ముందు నల్లువ కత్తెలు బలి నిగ్రహము కీర్తించు గీతము లాలాపించుచు నృత్యముచేయుచు నడచుచుండిరి. వారి వెనుక అడగులములు పూంచిన శంఖాకార శకటముపై బంగరు ఘోక మ్రోయుచువారు తరలిరి. దానివెంట వృషభములు పూచ్చిన చక్కాకృతికల శకటమున వెండి ఘోక మొరయుచుండెను. దాని తర్వాత ధనురా కారముగల శకటముపై కంచు ఘోక మ్రోగించు

మీరు చెప్పిన ప్రత్యేక భీమా వట్టా మా ఆయన పేగున తీసు కుంటే, ఎంత వస్తుందంటారు? అని అడిగింది ఒక ఇల్లాలు భీమా కంపెనీ ఏజంటును.

“ఆయన మా మూలుగా చస్తే రు 10 నేలు; ప్రమా దంలో చస్తే రు 20 నేలు; బుద్ధి పూర్వకం గా చస్తే 30 ఏళ్లు మీకువస్తాయి” అని ఆ ఏజెంటు తపీమని సమాధానం చెప్పాడు.

సి. మర్రి కాథకరావు (కర్నూలు)

చుండిరి. అది సరిగా డిండిముని కంచు ఘోక వలెనే ఉండెను. దానిని కంచర గాడిదలు తాగుచున్నవి.

ఆ ఘోక లిట్లు మ్రోయుచుండ ఉద్వేషకులు సంస్కృత ప్రాకృత కర్ణాటాంధ్ర భాషలలో శ్రీనాథుని విజయమును డిండిముని పరాజయమును దిగ్గరగా చాటుచుండిరి—శ్రీనాథభట్టు జయించి వారు. ధేమ ధేమా! అరుణగిరివాధు లోడివారు. ధేమ ధేమా! గాడ డిండిము డిండిమును శ్రీనాథ పాస్త గతమైనది ధేం ధేం!—

ఆ వెనుక శ్రీనాథభట్టు పోతన, దుగ్గనల కైదండ గొనుచుమిత్ర పండితులతో విశేషముగాడై నల్లాపించుచు సాదచారియై వెళ్ళుచుండెను. అందరు నాగరక వేషములు ధరించిరి.

అంతటికినిముందు మహాగద ధరించి పర్వత మల్లును వెనుక ఇరువైపుల నాతని శిష్యులను నడుచుచుండిరి. అశ్వరూఢులైన శ్రీ విద్యానగర రక్షకులు కూడ నా యుత్సవమున కపూర్వభోజ చేకూర్చిరి.

అట్లు వారు నియోగముచున్న పీఠానకు ప్రక్క పీఠులలోను ఉత్సవము కాంతముగా గడచినది. ప్రతి వారును ఇంద్రోనుండి జయటికివచ్చి చూచి అశ్చర్యప్రభాతులై గువగుపలాడుచుండిరి.

కర్ణాట బ్రాహ్మణపీఠి చేరునప్పటికి ఇంద్రో నుండి ఇంచుక కలకలము సాగినది. లింగజ వయ నుల మందిరము వచ్చెను. శ్రీనాథుడు లోనికీ, తయనులకును, ఆయన త్రేతాగ్నులకును వందల మూచరించెను. చయనులంతయు సంప్రీతివొంది శ్రీనాథుని పీఠాలో నిలిపి, తన చిన్ని కుమార్తెలు—స్వినో, స్వధా—యనువారిచే మంగళహారతి ఇప్పించెను. అది చూచి ఆ పీఠి యంతట ఇంటింటును కర్ణాట కన్యకులు కన్నులనండువుగా వచ్చి శ్రీనాథు నకు మంగళ హారతులు వట్టిరి.

ఇప్పు డా యుత్సవము గాడ డిండిములుండు గాడ బ్రాహ్మణ పీఠిని సమీపించినది. గాడ పీఠాలో నుండి పెద్దగా కేకలు విసన్నెనవి. వెంటనే నగర భటులు కలకపాలునకు వేగించే వార్త వంపి శంఖ వాదములు చేసిరి.

శ్రీనాథుడు కాంతముగా నడచుచుండెను. పోతన దుగ్గనలు ఉత్సాహముతో గంతు లిడుచుండిరి. మేళము వారు ఘోకా శకట వాహనాలు వందిమాగధులు జంతు చుండిరి.

గాడ పీఠాలో పర్వతమల్లు వది యడుగులు చేసి నంతనే, గదాధరులైన విద్యామల్లుడు నతని శిష్యులు గడం త్రిపుమ, నాటోపముగా నెదురైరి. అంత వరకు భుజముపైనున్న పర్వతమల్లు గడయు లేచినది. విద్యా పర్వతల గడలు కలియుటకు సిద్ధ ముగా నుండెను. రెండు వైపుల గండరగోళముగా కేకలు చేయుచుండిరి.

చప్పున శ్రీనాథుడు ముందుకు పరువెత్తి మల్లర మధ్య నిలిచెను. ఆతడు సామవాక్యములతో పర్వ తమల్లు గడను నగర రక్షకుల కిమ్మచెను. ఆత డిచ్చిన పిమ్మట శ్రీనాథుడు విద్యామల్లువంక తిరిగి తన కాగడ యిమ్మని చేయి చాచెను.

విద్యామల్లు గడ కూడ పర్వతమల్లు గడవలెనే విక్రీలి బరువైనది. శ్రీనాథు డది మోయలేదను ధీమాతో విద్యామల్లు తన గడను రెండు చేతులతో శ్రీనాథున కందిచ్చెను. శ్రీనాథుడు దాని నవరింగా ఒంటిచేతితో గ్రహించి రాజభటుల కందించెను. అది చూచి విద్యామల్లు నిర్వాంతపడి, శ్రీనాథుని పాదము లంటి నమస్కరించి, తా నడ్యము తొలగి తన శిష్యుల నందరిని గూడ ప్రక్కకు తప్పుకొనుడనెను. ఇప్పు డావల గాడ బ్రాహ్మణులును వారి యనుయాయులే విగిలిపోయిరి.

మరల నల్లువకత్తెలు గీత మందుకొని ముందుకు అడుగుపెట్టుచుండిరి. ఒక్కొక్క డిగా గాడులు వారిపై బడి మృదంగములు, తాళములు, తిమ్మల తాళికోవబోవుచుండగా నగర రక్షకులు అడ్డము వచ్చి, మేళము చుట్టును చక్కారముగా విలిచి ప్రక్కకు తీసికొనిపోయిరి.

గాడులంతట దోర్బస్యముగా ఘోకా శకటము లపై బడబోవుచుండిరి. వెంటనే వెనుకనున్న ఆంధ్ర పండిత బృందము వారి నడ్డగించెను. కొంత తదపు అటు వారును ఇటు వీరును కేకలు పెట్టుచుండిరి. కోపావేశముతో వారు పలుకుచుండిన దూషణ వాక్యము

బిటెక్

(కొటుక)
అయ్యల్యేద
కాస్త్రుపదీని
తయారై నది.
అరవింద్ బింది
కుంకుమ చాదు
6 అకర్ల జీయ

మొగ రంగులలో లభించుచున్నది.
అరవింద్ లేబరేటరీస్
పి. బి. 1415, మద్రాసు-17.
తెలంగాణ జిల్లా లక్ష్మీపాళె దరాబాదుకూ
మినా అంధ్రప్రదేశ్ కు విజిలెంట్స్
ప్రగతి ఏ కె స్పీస్,
పులిపాటివారి వీధి, విజయవాడ-1.

క్రమంతప్పక
వాడండి

నెమ్

టూత్ పేస్ట్

అద్భుత టూత్
పేస్ట్లో వాడండి
అవసరమైన కొవ్వరము
లన్నింటికీ కని, వేసరోని
కత్తివంతమైన భాగములన్నియు
పొందియున్న ఒక
ఒక టూత్ పేస్ట్

నవీన్ ఇండియా ఆఫీసు
8/149 బాజ్య, మద్రాసు-1.

కవిసార్వభౌముడు

తేజో వృష్టముగా తెలియరాకుండెను. ఉభయ పక్ష
ములను చేతులనున్న కొమ్ము తెంబులు పానము
లతోపాటు పైకి తీసుకుండెను. అక్కవనూరి
తన కొమ్ము తెంబును చేతనున్న వన్నది యంగ
వ్రష్టమునకు ముడిచేసి వ్రాకారముగా తిప్పుచు
ముందుకు దూకెను.

శ్రీ విద్యావగరములో బ్రాహ్మణులు అట్లు కొట్టా
లకు దిగులు యెరుదు. అందును పండితుల
కొట్టాలు యశ్రుతువార్చుము. సారథులుగా రాజ
భటులు పై అధికారుల యాజ్ఞ తేది బ్రాహ్మణు
లపై చేయి చేసేకొనుటకు సాపాసించుచుండిరి. భటు
లుభయ పక్షములను బ్రతిమాలించుచుండిరి.

నరిగా చేతులు చేతులు కొమ్ము తెంబులు కొమ్ము
తెంబులు కలియుటకు సిద్ధముగా నున్న నమ
యమున మరో వేగముగా కలుపాలు దాక్షిణ భటు
లతో వచ్చి గుర్రము దిగి, తెండు బృందముల
మధ్యను దర్భముగా నిలిచి, తెండు చేతులెత్తెను.
రెండు పక్షములు నిశ్శబ్దము లయ్యెను.

ముం దాతడు గాడులపై పు తిరిగి, ఏమిటి
యల్లరి అని ప్రశ్నించెను. వారిలో వృద్ధుడు
ముందుకువచ్చి, “అహ! తమరే జయచేసినారు.
ఎంత అద్భుతము! శ్రీ అరుణగిరి వాగులకు రెండు
తరములుగా దిండిమును విశ్వాతికయ గౌరవ
విచ్చాముగా శ్రీ విద్యావగర ప్రభువులు ప్రసాదించి
నారుగదా! అటు చూడండి ప్రభూ! ఆ కొండపిటి
పండితమన్నుడు, వ్యాకరణములో అ ఇ ఉల్లులు
రాని కుంత, దిండిమ భట్టారకులను జయించి
నానని అవహేళన చేస్తూ, మూడు ధక్కలు
మోగించుకొంటూ, పిఠులవెంట ఎట్లా వూరేగు
తున్నాడో చూడండి. ఈ అజ్ఞాకోరు! వానికి ఇది
ఎవరిచ్చారో కనుక్కండి. వాటిని వెంటనే పగులగొట్టి
పారవేయించండి ప్రభూ!” అనెను. వెనుకనుండి
గాడులు - అట్లా, అట్లా! అనుచు నంతోషముతో
వెలికి కేళునేసిరి.

కలుకపాలు యప్పుడు శ్రీవాగునివంకకు తిరిగి,
“ఏమిటి దిండిమాచంజరము కవిత్వరా?” అని ప్రశ్నిం
చెను. శ్రీవాగు డలవోకగా, “మీకు తెలియని
దేమున్నది? మీకు ముందుగానే ఈ విధముగా దిండి
ముల పిలుచి చాటుకు ఊరేగుదుమని ప్రతము
ప్రతి పంపుకొంటిమిగదా! మామానసోల్లాసము
తప్పుల తడక టూతులముంగ అని అధిక్షేపించి,
పండిత నభతో నిలిచి నమర్చించుకొనలేనప్పుడు,
మేము గెలిచినట్లు ప్రకటించుకొనుటకు మాకు
అధికారములేదా? ఇప్పటికై నను దిండిములు పండిత
నభ పంగీకరించునడ ప్రస్తుత మీ యుత్సవము
నిలిపి నభా పర్యవసానము నిర్దిష్టపగలము!” అనెను.

తెలుగురాయడు, ఉభయపక్షముల పండితులకు
నమస్కరించి, “మీ బోంట్లు ఇట్లు చేతులు కలుపు
కొని పీఠో కోట్లాడుకొనుట ఎవ్వరికిని గౌరవ
ప్రదముకాదు. క్షేమము కూడ కాదు” అని యాదే
శించెను. అంతలు తన భటుల నక్కడనే నిలిపి అక్క
రూఢుడై, దిండిముల మందరమున కరిగి కొంది
పేపు సంప్రదించి వచ్చి, శ్రీవాగునితో ఎల్లనెను.
“మీరు కోరినట్లు త్వరలో పండిత నభ వేయించుట
రేర్పాటు చేయించును. శ్రీ దేవతాను వ్రాకవర్తుల

వమక్ష ముననే నభ జరిపించుటకు యత్నించెదను.
నియములుల నభాసముయును ప్రభువులతో విచ్చి
నించిన పిమ్మట ఉభయులకు త్వరలో తెలిపెదను.”

“దవ్యోస్మి! మహేశ్వరుడు మీకు నర్పమంగళములు
ప్రసాదించుగాక!” అని శ్రీవాగుడు తెలుగురాయని
వాశీర్వదించి, తన యుత్సవ జనమును నిశ్శబ్దముగా
మరియుక పీఠిని విడిదికి సోప వాజ్ఞాపించెను.
గాడులు తమకు మహా విజయము చేకూరినదని
నంతోషముతో పెద్దగా మూటాడుకొనుచు తమ
తమ గృహములలోని కేగిరి. అప్పుడు సూర్య
దస్తమించబోవుచుండెను.

అనాటి ఊరేగింపు పర్యవసాన మేమగునో తెలిసి
కొను తపాతపాతో, ప్రక్క పిఠులలోవేరి యంత
వరకు తొంగిచూచుచున్న యువకవులు ఇప్పు
డొక్క రొక్కరే శ్రీవాగుని విడిదికి చేరుకొన
సాగిరి. కొంతపడికి వారణపుతో కలసి ముమ్మడివచ్చి
శ్రీవాగుని నభినందించి, “శ్రీవాగభట్టా, ఇప్పు
డైవా మమ్ము ఆ మానసోల్లాసకావ్యము రెండు
కపుతో చూడనిటువా?” అనెను. శ్రీవాగుడు
నవ్వుచు, “అవశ్యము, మీ కెప్పుడు మానసంఘటి?”
అనుచు ఒక ప్రతి దుగ్గనదే తెప్పించి ఇచ్చించెను.
అప్పటికి నూరు ప్రతులు విడిదిలో సిద్ధముగా
నున్నవి.

ముమ్మడి శ్రద్ధగా చదివి, “ఎంత వేర్పూ గడి
ములను మోసము చేసెదవయ్యా!—ఒక్క వ్యాకరణ
దోషములేదే. అద్భుతము. పావుడు!” అని క్లాపిం
చెను. యువ కవులు నగరవరకుగా శ్రీవాగునకు
నమస్కరించి సెలవు తీసికొనిరి.

ఆ సాయంకాలము వారణపు పోతన దుగ్గనలు
కలసి తుంగభద్రా తీరమునకు వాహ్యోచి చనిరి. వా ర
రాత్రి ప్రాద్దుపోయిన తర్వాతగాని విడిదికి రాలేదు.
వారణపు తన శ్రీకృష్ణమిత్రములతోపాటు విడిది
లోనే భుజించెను. అర్ధరాత్రముదాటువరకు భావి
కవితా ప్రస్తావములతో వారు ఉత్సాహనందములతో
ప్రసంగించుకొనుచు గడపిరి.

ఆ సాయంకాలమునకే అరుణగిరివాగుని కుమా
రుడు రాజవాగుడు దూరదేశ యాత్రకుండి తిరిగి
వచ్చెను. ఈ మధ్య జరిగిన గండరగోళము తెలిసి
కొని, వెంటనే తండ్రి నడిగి తీసికొని, మానసోల్లాస
కావ్యము శ్రద్ధగా పఠించెను. అది చదువుచుండ
గనే అతని ముఖము వివర్ణము కాజోచ్చెను. “అయ్యో
తాతపాదులు ఎంత తొందరపడిరి!—నరిగా నేను
ఈ నమయములో దేశాంతరము పోవుట ఎంత
పారపాలు! ఈ శ్రీవాగుడు మిక్కిలి కుటిలుడు,
ఈ చిక్కులోనుండి జయింపదుటెట్లు!” ఇట్టి
యాలోచనలతో వాత జా రాత్రి నరిగా నిద్దుర
పోలేడు.

ఆ రాత్రి పోతనకు శ్రీవాగుడు చమత్కార
చంద్రిక చదివెనో లేదో యను ప్రశ్న యాకన్న
కముగా తోచెను. ఆ మరునాటి యుదయమున
శ్రీవాగుని నేకాంతమున దర్శించు నవకాశము అధించి
సంతనే అతడు, “మీరు చమత్కార చంద్రిక చదివి
తిరా?” అని ప్రశ్నించెను. శ్రీవాగుడు పరాకుగా
నుండి యాకోశ మింతవరకు విస్తలేదు. ఇప్పుడు
పోతన స్మృతికి తెచ్చినంతనే శ్రీ కృష్ణభగవానుని
ప్రభోధముగా భావించి, వెంటనే యా గ్రంథ
వఠన మారంభించెను. (నవీన్)

వా అర్థి కన్న అపరరాజు నిక్కొకగా ఉంటుండేమి. ఫలానా దగ్గర ఇంటర్వ్యూ. వరుగు తియడమే. ఫలానా దగ్గర ఫారి. అప్పే నప్పి చేసి దూకిరావడం. అటు స్నేహితుల దగ్గర తగుమాత్రం మర్యాద కోసం తావ్రతయవడంలో యధోచితమైన అర్హు. ఎవరినో తాత్కాలికంగా యాచించడం నిరాకరణలో కలిగి అంతర్వేదన .... మళ్ళీ అప్పు తిరుక్కోవడం కోసం వడే పొట్టు యివప్పి యిప్పుడు వెప్పుకోవడం చేతకావడంలేదు. అప్పు డనుభవించిన బాధలో కలాంకం కూడా యీ మాటల్లో పొడగి తేక పోతున్నాను. ఆ దౌర్భాగ్యున్ని పాతకులు క్షమించి ఊహించుకో గలిగినప్పుడు నా స్థితి ఎలాంటిదో అర్థమవుతుంది.

ఎప్పుడూ చెల్లెలి దగ్గర చేయిచూపాలని ఉండేది కాదు. అత్తాభిమానం అడ్డవేసింది. 'అత్తాభి మానం' అన్నమాట అనవసరంగా ఉపయోగించేస్తావ్నా వసుకోన్నవారికి ఒకటే విన్నవం. పరిస్థితి వ్యక్తి స్థితిని నిర్ణయిస్తుంది. కమల దగ్గర అప్పట్లో బాగానే ఉండేది. నగలు పెరుగుతుండేవి వారంవారం. ఆ పిన్ని దగ్గర నుండి ముంత, తాతగారింటికి వెళ్లి యింత, పెద్దమ్మ దగ్గరకు వెళ్లి యింత, మేనమామ దగ్గర్నించి కొంత, వింధుత్వాల ప్రయోజనాలతో బాగానే పేకరించుకొనేది. కొన్ని దగ్గర్ల మారాము చేయకానికి కూడ ఆస్కారం ఉండేది. చిన్నపిల్ల. ముద్దు. తానికి తోడు పెళ్లి ప్రయత్నాలు. ఇంకెన్నార్లు మన యిళ్లల్లో ఉంటుంది — మన ముద్దు మురిపెం కూపించుకొంటూ అనుకోనే లెలుగు సంపాదనలోనూ అందమయిన అటు నాగాలు తోడ్పడ్డాయి.

అలాంటి సమయంలో కమల నా స్థితి అర్థం చేసుకొని ప్రవర్తించి ఉంటే, అప్పట్లో అమెర్సె నిర్బంధ కాలాలు యేలా ఉండేవో యిప్పుడు వ్రాపించాల్సిన అవసరం లేదు.

నా దగ్గర వో డమ్మికి కూడ లేదు' అనేది అడిగి అడగడంతోనే.

'అలా లేకుండా అయిపోవుగా' అనుకొని, ఆ బాధలో కూడా నా మనోనిలమయిన ఆ కాలానికి వ్యక్తికేవాడిని.

వ్యక్తిత్వాన్ని అన్ని పరిస్థితుల్లోనూ, అన్ని వాతావరణాల్లోనూ నిలుపుకోవడం కష్టం. ఒకే రకం వ్యక్తిత్వం అన్ని పరిస్థితుల్లోనూ నెగ్గుతుండలేదు. పరిస్థితికి వ్యక్తిత్వానికి రాకే కలుగుతుండాలి, జీవితంలో మంచి పెంచుకోవాలంటే. వాతావరణాన్ని అనుకూలంగా మార్చుకోవాలి. యీ విషయం బంత లేకపోయినదేమీ కాదు. అనుభవం కావాలి. అనుభవమే కమల పట్ల రోపించిన — ఫలితం ముప్పుడు వదుతున్న బాధ.

బాధల్లో ఉన్న వ్యక్తిని చూస్తే జాలి కలుగుతుంది. ఫలానా వాడు చనిపోయాడు అంటే — జీవితం అయ్యయ్యా అని, కంట పీరు పెట్టడం దుర్మ. ఆ మనిషి మనకే వివిధంగానూ సంబంధించకపోనీ, వాడు క్రూరుడు, దయ దాక్కిణ్ణాలు నీనాడే అనని—ఆ బాధ నవ్విం.

అలాంటి సహజమైన నా భోగే కల్గింది బాకూ చెల్లెలి విషయంలో. అన్నా చెల్లెళ్ల సంబంధం అలాంటి

మంచి భవిష్యత్తు

17-వ శ్రేణి తరువాయి

టిది అని ఎవరో చెప్పిన విషయాలు జ్ఞానక మొచ్చాయి. మునిషిలో క్షమించే శక్తి తప్పిస్తే— అంతకుంటే మామవల వలనానికి యింకో నిదర్శనం అక్కర్లేదు.

వోరోజానాటికి ప్రయాణాన్ని విశ్రంభించుకొన్నాను. చెల్లెలు దగ్గరకు ఎలా వెళ్లాలి అన్నది కూడ నాకు నోటిడు — ఏం తీసుకు వెళ్లాలి. ఎలా మాట్లాడాలి మొదలై నవి కూడ. అందుకే పాతు గింటి మూమ్మగారితో పరిస్థితి ప్రస్తావించాను. ఆమె చెప్పిన ప్రకారమే నేనూ తయారయ్యాను. ఈ విషయంలో ఎవరూ నవ్వల్సిన అవసరంలేదు. తెలిసినట్లు నటించడం తప్ప. తెలుసుకోవడం చాల తాదాభయకం. తెలుగు ఆచారాలు సంబంధించినంతవరకు యీ నంచో పాటించడం అనవసరం. జీవితంలో పాత అనుభవా లేమన్నా ఉంటే అరోచించండి. చెల్లెలి దగ్గరికి వెళ్లేటప్పుడు పాటించాల్సిన విధులెలాంటివో. అలా పాటించ గుప్పుడు వాటిల్లే ప్రమాదా లెట్టవో?

నా ప్రయాణంలో ఒకటే ఆలోచన. అక్కడ నిడివిన పరిస్థితిని ఎలా సమన్వయ పరచడం— అన్నది. వో సంపారంలో కోడలునిల్ల బాధనడు తున్నదంటే దానికి కారణం ఒక్కటే — భర్త పాలన సరిగా లేకపోవడం అదే నాకు తెల్సినదీ, వ్రాపించినదీ. బావతో చెప్పిల్సిన మాట లేవంటే? నా మాటలతో ఎలా అతనికి నమ్మకం కుదరాలంటే? నా మాటలు నిండా ఎలా జీవిత సత్యాలని నింపడం — మొదలయిన ఆలోచనలు మిగిలినో కీర్తి కీర్తి తాడుతున్నాయి.

'జీవితంలో వోపాతి తప్పులుడుగు వేసేసిన తర్వాత ఆ తప్పులుడుగుతో యింకా తప్పుదార్శన కట్టి అధనతనానికి పాటించడం కంటే భరించి, అరోచించి నవరించుకోవడం అవసరం. మన కళ్లతో ఎన్ని జీవితాలు కూడదలెదు? భవిష్యత్ అంతా నాకేనం చేసుకొని, సంపారం నరకం చేసుకొని, పెళ్లం కబ్బారింట్లో—భర్త యింకో రిలో హీనంగా, నిరంగా నిల్లా నిల్లా మురిపేమూ ముద్దు లేని గొడ్డు జీవితాలు గడవడం. ఇన్ని చూసి — మనం కొద్దో గొప్పో కడుపుకొని, యింతో అంతో రోకజ్జానం సంపాదించుకొని— జీవితాలని పాడు చేసుకొంటే ఎలా? మన జీవిత మంతా ఉండేవారు ఎవరో అరోచించక నిపు ప్రవర్తించా వనలేదు. తప్పులుంటే క్షమించడంలోనే ఉంది గొప్పతనం, మొదలై నవి యేవేవో చాల విషయాలు నెమ్మదిగా పాఠంలోకి తీసుకొచ్చి, గట్టుపిద కూచోబెట్టి చెప్పించుకొన్నాను. ఈ విషయంలో నెగ్గగలవని నమ్మకమూ కలిగింది.

అంత మరీ వో ఉత్తరంముక్కు రాయలేనంత చేతకానిది కాదుగదా? చెల్లెలన్నా తన బాధ అన్నదయ్యకే రానుకలేక పోయిందే అని యింకో ఆలోచన కలిగింది. తెలియక పోవచ్చును. లేక అవసరం లేదనుకొందో. లేక పరిష్కారం జీవితంలో

కడనే నిరాశ కడిందో. నా జీవితంలో అన్నయ్య లేడనుకొందో—నా వ్రాసా! తట్టులేదు. కాని యిన్నాళ్లూ అన్నయ్య జ్ఞానమే లేదు అటు కొనదానికి పిలుగా ఉంది — నేను ప్రత్యక్ష మయేవరికి—కమల చూసే పిలువో.

'మీ అన్నయ్యల్లాడు' అనేవరికి అత్తవా రింట్లో అడవిల్ల పొందే సంవత్సం ఎలాంటిదో కమల కళ్లల్లో కనిపించి దాశాదు. పాత జీవితాలని మరచిపోయి ప్రస్తుతాన్ని కొత్తగా చూస్తోంది. కమల మనసులోని ఆలోచనలు మాయమై పోయాయి. నా బాధా, బరువునా ఎవరో నంచు కొంటువ్వారు అనుకొంటున్నట్లుంది.

'మీ అన్నయ్యచ్చినట్లు వ్వారు—' కోడలు అనబడే నిల్లకి ఆ వాతావరణంలో ఆ మాట గౌరవం. గర్వం.

'ఏం తెచ్చాడు?' అమె సంతృప్తిగా నమూనానం చెప్పుకోవడానికి పిలుగా 'అరిడైన దీర.'

ఇంకా భువనరమకొవాలంటే, తెచ్చి యిచ్చిన మిశ్రం, పళ్లు. అన్నీ అనవసరం అని కాదు. అని నమూనాలోని దీర్ఘాన్ని నింబెట్టి, విశ్రయించేది. అన్నయ్య రితప్రాప్తిలో వత్సాదని సంతోషించిన ప్రతి ఎవరన్నా ఉంటే — అమె పరిస్థితి అద్భుతమంటుంటు భరించేదగా ఉండవలసి గ్రహించాల్సిన విషయం. అన్నయ్య లేక తమ్ముడే అలా వచ్చినందులకే సంతోషించే మనస్సులు లేవని చెబుతున్నాననుకోవడం తప్ప.

బావకూడ జనించి గౌరవంగా రోపరికి తీసుకు పోయాడు.

ఒక్కొక్కపాటి పరిస్థితులు తారుమారవుతాయి. ఎవరిని రక్షించాలని మనం వెళ్లాలామో వాళ్లని కష్టపెట్టినవాళ్లం అవుతాము. ఎవరికి జ్ఞానోదయం చేస్తా మునకొంటామో—వారినుండే చివాట్లు తినొచ్చును. మన మునుకొన్నది, పరిష్కార మారో దించినది ఆ పరిస్థితిలో అక్కడ పనికిరాకపో వచ్చును. అలాంటి తారుమారే జరిగింది నాక్కూడ.

AMERICAN • AUTOMATIC MOVIE PROJECTOR
 THEATRE CHINA
 A woman's face is shown on the left, and a woman in a dress is shown on the right, both appearing to be part of the movie being projected.

అనందదాయకమైన ఎన్నడ కాలక్షేపం, అద్భుతములు, సౌహృదులు మిశ్రమంలోనే మా ప్రాక్టికల్ డూడనవును. బార్నిలో గాది లోక టి.సి/డి.సి ఎలక్ట్రిసిటీలో వని టేయించనక్కర్లు. 35 ఎం. ఎం.సిలివాడనక్కర్లు. నీమిమానల ఎలక్ట్రములు తమంతలుగానే వివిధ రంగాలలో కదలుతుండను. థిరీడు కు 15/-/3' 40" ఫీలిం డి 4' X 3' స్క్రీను డి ఇన్ స్క్రీన్ ఫున్డం ఉచితం. హాస్టిటీరు 4-50 కిలోవ్యావర్త రు 25/ 60" ఫీలిం, స్క్రీను డి ఇన్ స్క్రీన్ ఫున్డం ఉచితం. హాస్టిటీరు. 5/-—పూర్తిక్రమీలేనిచో డబ్బు వానను. కొద్దిస్వీకు ఫున్డది. నేడే అర్జును వంపండి. HollywoodCinemaCorpn(Regd) (WAM), 2194, Kalyanpura, Delhi-6.

కృష్ణావేరిబర దెజివాడ

అలా మూడున్నెండు బాక గాలాలో ము
మ్మల్నాయి. కాని కురిరేనా లేదు లేదు. మిమ్మదానికీ
—కమ్మదానికీ లేద ముండంబారే — అదే యిక్కడ
ధృవమందించి కూడ. ఎలా మిమ్మదానికీ అయిన
పెట్టుడం — అతలు యదార్థాలు తెలుసుకోవడం
యితా అమ్మది తెచ్చ నమళ్ళ అయింది కా పొలిం.
నే వెరిగిన ముమ్మల్లుల కొందరు ఉమ్మారు అ
పూరే. వాళ్ళకీ మిమ్మదాని కొంతవరకు తెలి
యవచ్చు. అక్కడే పరిచయం ఉంది. ఇంట్లో గుమ్మరి
కీ దృష్టం—అది చూడ గమనం లేకనవచ్చి
వలం తప్ప ఎంతో ఫలితమూ ఉండదు.

వీరిచంద్రో యింకా పెద్ద సమస్యలు యీనాటి
 మానవుడికి ఉన్నవన్నే మేయం నిజమే. ఇంతరకకూ
 ఆ పెద్ద సమస్యలు గురించే వాదనవాదాలు
 బ్యాపిలు, ఉపబ్యాపిలు, డీర్బరుత్వాలు జరుగు
 తున్నాయి. (వ్రతం దృష్టితో చిన్న సమస్యనిషింతు
 కోవిన జాతి, మత, భాషాభేదాలు, ప్రాంతీయ
 భేదాలు, అతిత వ్యవహారాలు తాంబి వది
 వేగ్ర వాంఛితాలుగా భావిస్తున్న రోజుల్లో వో
 వన దంపతుల సాహసారోసి చిక్కులు వో సమ
 స్యగా సామకాలిన పాతకరతం గ్రహించకపోవచ్చు.
 కాని, అనుభవ మవుతున్న తోగానికి కూడ కొంత
 ప్రాధాన్యం యిచ్చి మందుపెట్టి రావోయే రణం
 గురించి నిరధిక యత్నాలు చేయాలి మరి!

నియంత్రం. (నరసాని బడలిక తీర్చు
కొంటున్నాను. హాట అనుమానం. చెళ్ళలు అనుకు
తున్న వాడ చెప్పుకోదో యేమో నని! ఉత్తరం
రాకుని చెళ్ళి తనస్థితి చెప్పుకోనే మున్నట్లుం
గలదని యెలా అనుకోవడం. నరే నేనే అడగాని
కోళ్ళం చేసుకోవాలని నిశ్చయించుకొన్నాను. అందు
లోమా నాన్నగారు రాసిన విషయమే గదా. అలాగే
నంభూదా కడలేమి అని.

ఇంకో అశ్విధ్యుత్తమ విషయం కూడ యిక్కడ పేర్కొనాలి. కమల ముఖంలో ఎక్కడా బాధ కన్పించలేదు. కమల బాధలు గుప్తంగా దాచుకోగలిగినంత శక్తివంతురాలు అయిందా అనుకొంటున్నాను. ఏమో దీర కట్టడంతోనే తరతరాల అనుభవ సత్యాలని మోస్తున్నట్లు ప్రవర్తించే సీరు కమలకు సహజంగా అభివ్రాత మరి!

మంచం దగ్గరికి నో ముద్దలో లాగి వెలవారం పెట్టింది. మంచిదిరు గ్లానుతో మళ్ళీ వచ్చింది. నాకు కాఫీ అలవాటు లేకపోవడం కమలంకు గుర్తుండడం గమనియం. చెల్లెల్నే చూస్తున్నాను తడవా. పాతకేళ్లవాడిని. నాకు యింకా సంపారమూ తెలీదు. సాగరమూ తెలీదు. అన్నట్టి రోజుమతులని, మంచి—చెడులని అనుభవమిస్తున్న కమలం లే కొత్తగానే ఉంది నాకు. మంచంపందిరికీ చేరగల బడింది. అమెలో అంతవరకూ ఉన్న ఉత్సాహం చల్లారిపోవడంవల్ల మంచిదిరు అందుకున్నదేమీ అలానే అగిపోయింది.

‘బాబు ఉత్తరం రాసాడు. అందుకే వచ్చాను’ అన్నాను చివరికి. సంభాషణలోకి దిగడమే ఆలభ్యం.

మనం మూలములను, మూలం తో తానె
 మ్మకే కరిమంబం కొండకి నుండుగా అంటివేసి
 నిచ్చు. కమల కళ్ళతో నిల ముక్కుతో తిరిగి మెచ్చు
 వారిగా కిందికి జారుతుంది. ఆ పెద్ద కళ్ళు, ఆ
 నింపు నయనాలు అప్పుడే లోతులోని యిష్టి
 వాదని చెప్పుకోదం వేర్చుకొన్నాయిగదా అని అభ్యుదయ
 పోయే సమయం కాదని నాకు. మనముకే దెబ్బ తగి
 లింది. పూర్వయం వాళ్ళ నింపుకొంది. పూర్వయం
 లోక వదలం చేయి. బరువకలం చేయి. నుండి
 వాదతో నిండడంకో జరుగుతుంది. రక్తంలోని ఏదో
 ఒక తక్కి కే జీవించిపోయింది గావోలు.

అయ్యెందుకు? నా అనుభవరీతికి ఒక్క ఉదాహరణ చాలు. చెన్నైలో అలా కంటి రోగివైపుకుంటే జవాబు చెప్పలేకపోయాను నరిగదా సమయమన్నదిగా వందార్థం చేరనవకపోవడం విద్వారం. నేనూ ఆ బాధతో కొట్టుకుపోయాను. అరోపించాల్సి తక్కి క్షీణించిపోయింది. ముఖంలో అలుసుకోవచ్చు దైన్యం, మెట్టు వారిగా నాకుతోన్న కన్నీరు నా మున్న తావ్చే ఏడికిట కట్టుకొన్నాయి.

“దాసు.....కాళిగడ్డ నలసింది.....కోకా”
ఉత్తరం వచ్చిన రాసున్నాను.....రమ్మని-విడిచి
మిది కలుర్న కూక పెట్టాను. అత్త ఏ విధంగా
దెప్పి పాడుకుందో మీకు తెలియరా-ఇప్పటికీ రాలేదు.
అమ్మా అయ్యారేని చందమయింది” కంతం రుద్దం
చేసుకొంది. చీరవలుకుతోంది గొంతు. గుండెలో
యెంత బాధ, హింస, నిస్సహాయత లేకపోతే అంత
లేర్నిగా ఆ అక్రమపులు ఏకధారణ కురుస్తేయో ఆ
నడుమంతో పూహించలేదు కానీ అలావుడు నవ్వు
కలది నేను న్నాయి.

విజంగా దొర్చాగ్గుం. ఎంత విజ్ఞానము, సంతోషం! మంచి వలకుబడి, ఇతరుల మనస్సులో గౌరవతాపం మొదలయినవి వుండి యీం తాళం? అవసరమయిన దగ్గర అవసరమయిన మాటలాడే లేవచ్చుదు నానివి యీలాంటి మాట విక సుప్రసిద్ధి గింద యిహుటికి నాకు అంతు విక్రమి వెళ్ళయిం.

‘ఆయన మూతం ఏం చేసేరు. అమ్మా, అయ్యా దగ్గర వేరేక్కలేరు. ఎన్నన్నా పూరుకోటారు. అలా పూరుకోవడమే కొంత నయమయింది’ ఈ మాటలు వింటున్నప్పుడు కూడా కొంతసేపు నాకు భావం బోధపడలేదు. ఇంతకుపూర్వంవరే వింటున్నాను. మధ్యలో ఆనీనట్టయింది. జీవితంలో ఒక్క భర్తవలన తప్పింది, యింకోరివలన నడిసేర జీవితం దుఃఖభాజకం కాదనే నా నిశ్చిత నిర్ణయం దెబ్బతిన్నది. ఆ.....

“నావడే, నీకూ ఏ పిరిపిచ్చులూ లేదా? కమలా?”
 లేనట్లే తలూపింది. ‘ఆయ నొట్ట అమాంబు
 కలు. పింఠో’ తనీ చూసుకోవడమూ—తండ్రి
 వెనకే అది చేయడం తప్పింది ఎంకో? విషయం
 తెలియ. ఆయన్ని చూసేసరికి కళ్ళ నీరు తిరుగు
 తాయి. నవ్వు చూసే అలోపంథా మది కప్పింప
 రాయన.’ ఈ మాటలని కాలితో నింక ఆ స్త్రీ
 యిచ్చుడు వింటున్నట్లేవుంది. పిరకలంతో కళ్ళు
 తుడుతుకోవడం, బాధ వెంగక్కంబా శ్రుంధావో
 నుడవ, కళ్ళు పటపటలానీ తొరచడం యిప్పుడు
 జూసు న్నట్లే వుంది.

అంతా నాకు తెలుసు. అంతా నాకు తెలుసు.

మీం లోటే ఉద్యోగానికి అర్హత కోర్కేయ్యాడు. దిన్న రకం ఉద్యోగాలు చేయడం సమాజం దృష్టిలో చిన్న తనం. స్వతంత్రంగా సంపాదించుకొనే ఆశ జన్మించడంలేదు. జీవితం తండ్రిగారి నియంతృత్వంలో గడుపే విధిలేదు. దానికి తగ్గట్టు పిల్లల్ని పెంచడం కూడ సరిగా లేదని పశువుల క్రూరపాలనకి చిన్నప్పటినుంచీ అలవాటుపడిపోయి, రాలితేరడం. 'తినడం లేదా వెదవ వీడి ఆ కర్రతో—అలా పెంచిన వ్యక్తులు యీ నాటికి యిలా తయారయ్యాయి.

ఇంతవరకూ నా సమస్య వేరు. ఇప్పుడు వేరు. ఇది నా సమస్యకాదు. ఆ భార్య భర్తల సమస్య మాత్రమే. నాల్గో అది పరిష్కరించుకోవాలి. నా జోగ్యం సభ్యులికానిననుండనుకోవడం తెలివితక్కువ కింది తెక్కకట్టాలి. నేను బోధించలే వివేచకు చెల్లి, కొన్ని పరిస్థితుల్లో భావ. భావి, అత్త, మామకారు. వీదో చెప్పబూడడం కూడ సాహసమే. నందిని చేయ బోయి నందిని చేస్తే వచ్చే గొడవ జీవితాంతం అనుభవించాలి వుంటుంది. మూలంంత లేక నవయుగే తెల్లలో చూసుకోవేది. నాకంటే ఈ విషయంలో అమె చాలా నయం.

కమల నంట అంటూ చెల్లిపోయింది. నానా నా దగ్గర కమలకు మళ్ళీ మంచం వందిరకు అనుకొని నిల్చున్నాడు.

'కూనోరా' అని వక్కకు జరిగాను.

కమల పడుగున్న బాధ నానా పడుతున్నాడా అన్నది యిక్కడ ఆలోచించుకోవాలి. లేక ఈ వ్యధ అంతా కమలకి సంబంధించినదేనా? జీవితంలో మంచికి, ప్రేమకీ, అటపాలనకి అలవాటు పడి పోయిన కమలకి బాధిస్తున్న విషయాలు మాత్రమేనా?

తనంత కొడుకుని హీనంగామానే తండ్రులు నాకు తెలియ. అంచేత ఆవిషయం ఆశ్చర్యకరమైనదే. నానా కూడ చెల్లి మళ్ళీ బాధపడుతుంటే ఈ విషయంలో జోక్యం చేసుకోవానే అవకాశం కలుగుతోంది. నానలా తాడనడమని మౌనంలో వున్నాను. లాం లేచి, "సమస్తం గడ్డి వేయించి వస్తా" నంటూ జదిలాడు అక్కడనుంచి. నేను 'నరేలే అగల నున్న లేకపోలే ఆ నని ఆగిపోదులే' అంటూ చేయి వట్టుకొన్నా. దీనంగా చూశాడు. చెప్పుకోలేక పోతున్నాడు 'చెప్పుకోనే శక్తి వుంటే—' అన్నట్టుగా చూస్తున్నాడు.

'వాడు (అంటే నాన్న) చూస్తే కేక లేస్తాడు'

ఆ మాటలు చాలు— నే నో విశ్వయానికి రావడానికి. రాం చెల్లిపోయాడు. నాకు మిగిలింది అలోదన. లేదాను. నానతో అలా పాటం నెల్లాలని. ఏం చెప్పితేనేం కమల మూలకంటే యెక్కువ జాలి జరిగించాయి. కొన్ని మూలకాడుతున్నప్పుడు కళ్ళల్లో గిర్రున తిరిగింది నీరు. 'కమల లేకపోతే నే వెలున్నా పోయేవాడిని' లాంటి మాటలు.

నానాకా యిలాంటి యిక్కట్లతోనే అమ్మ అల్లుపాళ్ళకి నూనుకొని వుంటుంది. అందుకే నా జీవితమంతా యిలా అయిపోయింది. ప్రపంచంలో జీవితానికి మిగిలిన ఒక్క నరమూ తల్లి ప్రేమ. అది లేకండా చేసిన సమాజ సంకుచితత్వం కూడలే చేళ్ళలో పెట్టిందిచాలి.

నాన్నగారు యింత ఆలోచనా రహితంగా ప్రవర్తించారో యిప్పు డర్థమయింది. 'అమ్మా అయ్యా లేని చందమయింది' అన్న కమల మాటలు వెనక దాగివున్న చీకటిలో, లోకంలో మానసికంగా నడక బాధ అర్థమయింది. ఒక బలమైన నిరాశ వాలు జీవితాన్ని మంట గలిపేయడానికి.

ఈ యింటలో యిలాంటి మొదటి నానావరణం తయారవడానికి యిలాంటి పరిస్థితి కారణమయిందీ అంతు చిక్కడంలేదు. అత్త, మామ లిద్దరూ యిప్పటికీ చేసుకొన్న సంబంధం. నిజానికి ఈ సంబంధం విషయంలోనేకాదు. అన్ని సంబంధాల విషయంలోనూ 'రాం' కోరిక ఒక్కలాగే వుండేది. 'పెద్దల మాట వద్దీమూల' అనుకొనే వ్యక్తి.

కట్నం కానుకలవిషయంలో వలయినంత ముద్దు మురిపెం తీర్చుకొన్నాడు నాన్న. పెద్ద బాతురవడం నంన, తన చేతులతో చేయడంనంన, జీవితంలో అడవిల్లో మిన్నున్నాం అనే భావం నంన అన్న స్రేక మంగానే జరిగాయి.

అక గొప్పది. జయముపవుతున్నకొద్దీ అక విజృంభిస్తుంది. చెల్లిలి మెడలోని నగ ఒకటి సుమారు రెండు వేలు ఇరిదు చేసేది మామ తీసుకొన్నాడు. ఆ విషయం నాన్నకి చెప్పడం జరిగింది. నాన్న జోక్యం చేసుకోకండాపోయినా నావుండేది. తాకికం ప్రదర్శించా రాయన. అకు మాపాలించేపోయిన నగ పెడతేగని పంపించేది లేదు. దినరికి నగ పెట్టకండానే పంపించాలి వచ్చింది. ఇప్పటికీ కూడ ఆ నగ అమె మెడలోకి రాలేదు.

అవలే ముళ్ళమొక్క. కొమ్మలు పెరిగితే ముళ్ళు పెరగావా? ముళ్ళు ముదిరాయి. ఇప్పు డని గుచ్చుకొంటున్నాయి—అన్ని పూడయాలని. అయితే అందరికీవున్న బాధ వేరు. కమల బాధవేరు. జీవితంలో అలవాటు పడిపోయినవరకు చిన్న విషయాలు కూడ గొప్ప బాధ కలిగిస్తాయి. అలవాటు పడిపోతే పాత్య చేసినా బాధ వుండదు. కమల చిన్న పిల్ల. లోకం నంగలి ఏం తెలియ. మనస్తత్వ కొర్రాయి చదువు కోలేదు. వీదో అందరికీమళ్ళీ అన్నీ తెలిసినట్టు అనుకరించేది.

కమలకు నెల తప్పందం. ఆ మాట చిన్న తర్వాత నా కళ్ళలో జడుతున్న పరిత్రా నా తల్లిది. కమలకి యీ రకంగా ధైర్యం చెప్పడమో, ఆక కలిగిన డమో నాకు తోచడంలేదు. ఈ కష్టంని వోర్చే శక్తి అమెకి నేను యివ్వాలిని బోధ. అమె భవిష్యత్తుని ఆక పూరితంగా చూపించాలిని బాధ్యత నాకు వుంది. అన్నా చెల్లెళ్ళ సంబంధం అలాంటిది అన్న మాటలతో వున్న భావం అది. అన్నగా నా ధర్మం విద్యర్థింపటానికి యిదో పరీక్ష. నా పూడయాన్ని, వివేకాన్ని వినియోగించుకోవడానికి యిదో అవకాశం. నాసంభ్రమి అనా సంఘటనయొక్క పర్యవసానంగా వుంటుంది.

ఆత్మపాత్య చేసుకొన్న అమ్మకి లోపించినవి యివే. అన్న లేడు అమ్మకి. నాన్న (దాత—నాకు) వివేకంగా సమస్యను యోచించలేదు. నో పాతం బోధించిన నీతి మర్చిపోతే వాడు తెలివి తక్కువ నిర్దార్థి. రాజకీయ నాయకులు ఆ నీతి పెడనెది పెట్టడం వలనే యుద్ధా లోమృతంబయి.

కమల 'పెద్దమ్మలా—కమల జీవితం నీటిలో అనకూడదు. అది నాన్న పూసాకే తట్టే—నాకు లేక రాసారు. ఆయన వచ్చి సహించలేదు నుమార్తె దుఃఖాన్ని. అందుకే నన్ను కోరాడేమో!

'నందుటాకులు రాలిపోకపోతాయా?' చెల్లిలి చెప్పిన కొద్ది మాటల్లో యిదో మాట. ఆ తెల్లారి వచ్చేసేముందు యిచ్చిన ధైర్యంలో దీని స్థానం చిన్నది.

మామగారిని పంపిరిగా పిలిచి, 'నే నందు కోర్చాను' మీకు తెలుసు. నేనేం చెప్పింనుకొన్నానో మీ రూపించే వుంటారు. మా అమ్మలాంటి జీవితం మా చెల్లిలకి రాలేయకండి. ఆ పాపం యింకోన్ని చుట్టుకొడు. ఆ జీవితాన్ని అంత చిన్న జీవితంగా మార్చేసి నానా జీవితంలో చిచ్చు పెరిగించకండి. అనూయకుడు. రాం. ఉన్నంత కాలం బాధించగలడు నాని లేకపోతే నానా నడతారు' అన్నాను.

మామతో జవాబులేని దోషం.

* * *

నేను కమలవోదార్థి యాచనలో అలా నీరులు గురపాను గాని ఆ మాటలతో నంనప్పై పొంది వుంటుందని నాకు అక, నమ్మకమూ నశించాయి. మామగారికి ఆ మాటలన్నా యెందుకు చెప్పినా అని విచారం నాకు. నా మాటలకు విలువ లేకుండా చేసుకొన్నాను. తర్వాత పరిస్థితులు యింకా హీనంగా తయారయాయి. ఆ విషయం ఆ గ్రామస్తులవలన విచ్చాను.

నీమంతం అయిపోయింది. అన్ని ఋళ్ళలోనూ జరిగే తంతుక భిన్నంగా, కోపాలో, నట్టుడంలో కార్మికమం పూర్తయింది. చెల్లిని యింటికి తీసుకుపోయారు నాన్నగారు. రెండేళ్ళక్రితం కమల వేరు. ఇప్పటి కమల వేరు. నిండుకుండలావుంది. లోణకడు. నీణకడు. నంనార జీవితం బోధించిన పాతంలో పరిపూర్ణత సంపాదించుకొంది. నమ్మడంలాపాంగి ఉత్సాహపు తెరలూలు తగ్గాయి. వందర పోయింది. ఆలోచన—విశ్చలత్వం నిండి పోయింది. పూడయంలో కారుణ్యం, మనస్సులో మంచితనం, కళ్ళలో, నడనంలో జన్మించినాగాను. మాతృత్వం పోలికలన్నీ అంతుదిస్తున్నాయి. కమల నాకంటే పెద్దదిలా కన్పిస్తోంది. ఇంతకుపూర్వం నటించింది. అనుకరించింది. ఇప్పుడు నిజంగానే పెద్ద డయింది. నామిడ గౌరవం కూడ పెంనుకొంది. ఆ గౌరవం ఎలా వింటెట్టుకోగలవో—అన్నది ఈమధ్య నాపై బడ్డ యింకో బాధ్యతగా తయారయింది.

కమలకి ఆడపిల్ల. ఆ విషయం నాన్నగారు రాసిన రోజున నా నంతోపాటికీ వట్టు వగ్గాల్లేవు. చిన్నపాప కోసం ఏవో వస్తువులు, చిన్న బంగారం గొలుసు, వట్టు గాను తయారు చేసుకొన్నాను.

నాన్న దగ్గరించి యింకో ఉత్తరం వచ్చింది. ఆ ఉత్తరం ఈ సమయంలో రాకూడనిది. ఆ విషయం నేన్నలే కమలకి తెలియజేయను. కమల ఆలోగ్యం కలుకున్నవరకు. మరి ఏం చేకాలో? కమల ఆ విషయం వివకూడదు.

రాం ఏక్కడికో చెల్లిపోయాడంట!

అయినా ఈ విషయం కమలకి చెప్పకండా ఎంత కాలం వుంచడం జరుగుతుంది?

నా ప్రయాణం ఆపు కొన్నాను. నేను కమలని చూడతేను.

FAMILY FAVOURITES

The illustrated monthly journals, **SOVIET UNION** and **SOVIET WOMAN**, have become family favourites, throughout the world. The magazines reflect the kaleidoscopic variety of life of a dynamic people building a happy society.

SOVIET UNION

(Monthly in English, Hindi and Urdu)

Annual Rs. 6.75 2-year Rs. 10.

SOVIET WOMAN

(Monthly in English and Hindi)

Annual Rs. 4.25 2-year Rs. 6.

(adverts)

UNIQUE Gifts

TO ANNUAL SUBSCRIBERS

A beautiful multicoloured pictorial calendar of 1962 for every annual subscriber for each magazine, sent directly from Moscow with first issue.

Reduced subscription rates for every two-year subscriber and pictorial calendars of 1962 and 1963 sent with first issues of each year.

Renewal concession of 10% reduction in the subscription rates.

(Send your subscriptions to :)

VISALANDHRA PUBLISHING HOUSE, Buckinghampet P.O., Vijayawada-2.

PEOPLE'S BOOK HOUSE, Nehru Road, Hyderabad.

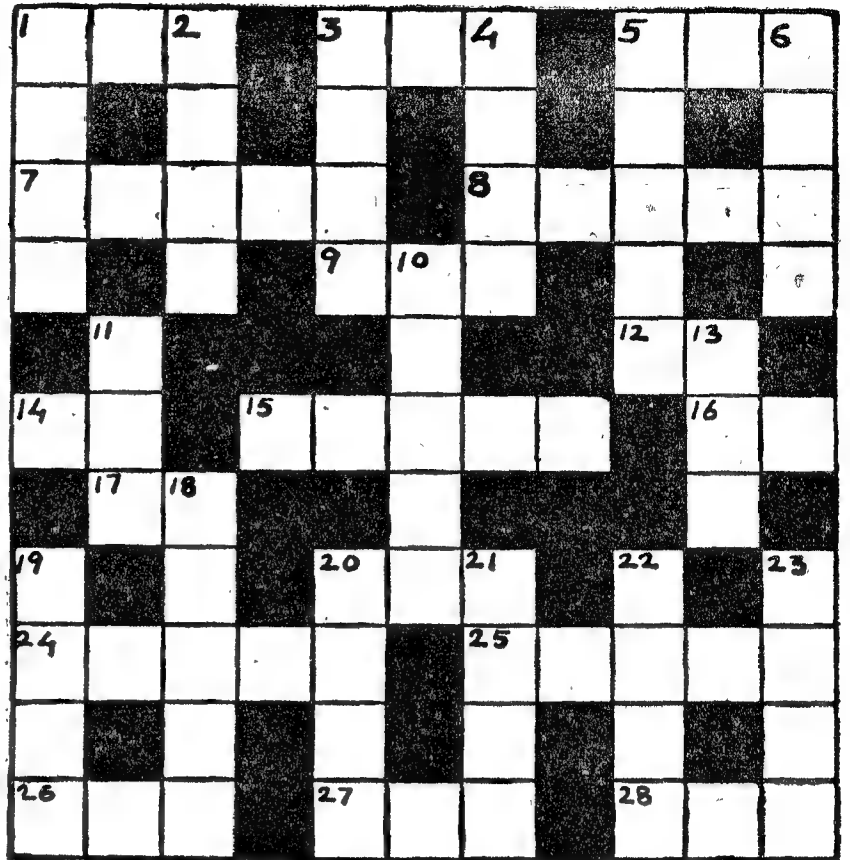
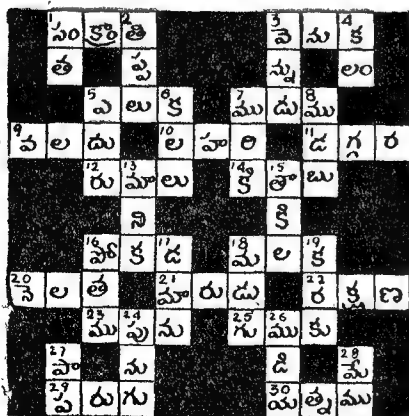

గళ్లనుడికట్టు - 88

అ డ్డం

1. పలు వన్నెలలో దుర్బనుడు.
3. వర్ష బిందువు.
5. కోపం.
7. చీర కుచ్చెళ్ళు : కావలి భద్రములు వెలికి చూడాలి.
8. రత్నములే !
9. ప్రాసేదానితో పీడ, పన్నెండు తూములు.
12. సంతోషం.
14. రూపాయలో ఒక భాగం !
15. వలయముకు కలువ స్వరూపం కావాలి.
16. మోసం గాదని చెప్పగలరా ?
17. చిన్న తగ్గించితా అంతే !
20. వెన్నెల.
24. మనోహరము.
25. గుణాల స్థాన మనుకోకండి, గుణాళము!
26. చివ్రతో దొరికేదా ?
27. నేరము మోసబడినవాడు.
28. దూదినరపు.

87-వ గళ్లనుడికట్టుకు జవాబు

నిలువు

1. చిగురు. చీర అంచు.
2. మంచి జాతి గుర్రము.
3. చిన్న ఎలుక.
4. ధరకు ముట్టిన దానిలో వర్షతము.
5. సూచించగల అర్థము సూచించుట, అని విమంతువు.
6. ప్రయాణము, కదలండి! అని.
10. తేలికకు నాశము కలిపితే పిటి వట్టివేరు.
11. వివాసస్థానము.
13. దండన మధ్య మార్పు వస్తే మాయ!
18. అప్పుడు చిలికి ఎత్తిన వెన్న.
19. అందుకా ! కంము ! కాగితము కావాలి!
20. కార్తికమాసము.
21. తక్కువ. (చివర నోరు, ముందు కిందికి వచ్చు.)
22. ఆలోచనముందు శిరస్సు చివర పోత.
23. ఒక మానె ఆ సంతోషము.

ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రికలో ప్రకటనలు మీ వ్యాపారాభివృద్ధికి తోడ్పడుతాయి. వివరాలకు: ఎడ్వర్టైజ్ మెంట్ మేనేజర్ కి వ్రాయండి.

వనితలకు మనవి

వనితావాణికి పంపే ఉత్తరాలు క్లుప్తంగా ఉండాలి. వీలై నంతవరకూ పత్రికలో సగం 'కాలం' మించకుండా ఉంటే బాగుంటుంది. వ్రాసినవారి పేరు వగైరా తెలుగులోనే వ్రాయాలి. ఇంగ్లీషులో ఉండకూడదు.

వన్మోల్

వన్మోల్ను ప్రతి రోజు వాడండి. అది నెరపిన జీర్ణము వల్లగా ఉండేలా చేయను. మీరు యష్టవంతముగా కనవడతారు మరియు ఆ అనుభవమును పొందుతారు. జీవకముంచుకోండి. శేకమును వల్లగా చేపి వన్మోల్ ఒక్కటే అన్న ప్రకారము పనిచేస్తుంది. మానె మరియు పోషేర్ రూపములో అన్ని దుకాణములలోను లభిస్తుంది. ఎక్కడా చోట్ల లభింపరాదు వాడుతున్నారా

హరివంశం

11-వ పేజీ రేఖవాంఛ

“తల్లీ! నీవు ఇంకను ఎదపోలేదా?”

“వాన్నా! నాకు ఎద పట్టుటలేదు.”

“అవును. నాకును ఎద పట్టుటలేదు.

“తల్లీ! బయట వర్షమా! నాకు ఉక్క పోయిచున్నదమ్మా!”

“వాన్నా! కొంచెము విసురుకునా!”

“వద్దు తల్లీ! వద్దు! ఆ గవాక్షమును కొంచెము తెరువుము. అంత గాలియు నాకు కావలయునమ్మా!”

సుదక్షిణ భయపడినది. తండ్రివంక చూచి నది. ఆయన ఆయాసముతో బాధపడుచున్నట్లున్నాడు. ఒడలు విజముగా వర్షము కురియు చున్నట్లున్నది. ఇంతలో ఇది యేమి మార్పు! ఇది ఏమి విపరీతము! ఆమె గవాక్షము వద్దకు పోయినది. గవాక్షమును తెరచినది. బయటి చీకటి తోన ప్రవేశించినట్లు, గాలియు ప్రవేశించినది. మహారాజా మృత్యువును వలె ఆ గాలిని క్రోలి నాడు. సుదక్షిణ ఆయాసము చూచి కొంచెము తెప్పరిల్లినది. ఆ యనయు తెప్పరిల్లి నట్లున్నాడు. వర్షముతోడి, గాలులతోడి, రాత్రి అందముగా మున్నది. సుదక్షిణకు అది అందముగా కన్పించి

నది. ఆరు బయలున ఒకవిధముగ, చెట్టులున్న యెడ గురియొక విధముగా గాలి సంగీతమే పాడుచున్నది. గాలిపాలునకు వర్షమును ఒకసా ఒకవిధముగా, మరియొకసారి యింకొక విధముగా కురియుచున్నది. కన్ను తెరచుట, మాయుట వలె, వర్షము గూడ నిమేషానిమేషముగా పడుచున్నది. సుదక్షిణ ఆ విచిత్రము చూచుచున్నది; వినుచున్నది. ఆ చీకటిలో ఏమి కన్పించును అని ఆమెకు పట్టలేదు. ఏదో కన్పించుచున్నట్లులే ఉన్నది. గవాక్షము గుండ గాలి తోడి వర్షము తోనకు గూడ వచ్చి ఆమెకు పరిచర్య చేయుచున్నది. ఆమెకు వర్షము తుంపలు తుంపలుగా మీద పడగా, మనస్సునకు శాంతి కల్గినట్లు ఉన్నది ఆమె మరియు నితర గవాక్షములను గూడ దెరచినది. తెరచుచు ఒక్క వాయుతనము వర్ష నిలువెల్లను ఆశ్చర్యమై నిలుచుండి పోయినది. ఈ చీకటి యేమి! ఈ వర్ష మేమి! గాలు లేమి! భీకరము, సుందరము, అవ్యవస్థము అయిన ప్రకృతి యేమి! దూరముగా ఆ కాంతి యేమి! ప్రకృతి దేవత ధరించిన బహురత్నస్థగిత కిరీటము వలె, దేవతలు ఆమెను చూచుటకు మలచికోన్న అనిమిషనేత్రముల కాంతులవలె, వర్షాది దేవతలు కాళకు పట్టిన ముక్కుములతోడి, రత్నములతోడి వెల్లె గొడుగువలె ఆ కాంతి యేమి? ఆ కాంతి విచిత్రమై ముందునకును వెనుకకును జరుగుచున్నది. పథాగ్రస్థిత రత్నకాంతులతోన మహారథ మొక్కడు వర్షముతో, గాలులతో అడు కొను చున్నట్లు కదులుచున్నది. వరమణిపుని జల

టెలి. రైజింగ్ సన్

ఫోను. 1392.

ప్రఖ్యాతిగాంచిన

సెషల్ షర్క్ పాడి

బల్లిపుడు వాడి ఆనందించండి

సువాసన, రుచికి, ఆరోగ్యమునకు పేరుగాంచినది

మాన్యుల్స్ కర్మ, సంకా నరసింహరావులకో విజయవాడ.1.

అందరి అభిరుచులకు, నాగరికతకు

తగిన సౌగంధ్య వస్త్రములు

కృష్ణా ఫాబ్రిక్స్

కృష్ణ లిన్

ఎంబనీ

డెలిగేట్

సాలిన

మెర్సిరైజ్ సూటింగులు

మరియు

టూషర్స్

తయారు చేయువారు:

శ్రీ కృష్ణా సినింగ్ &

ప్రిన్టింగ్ మిల్స్

ప్రైవేట్ లిమిటెడ్

బెంగుళూరు - 2.

సౌగంధ్య వస్త్రము

వస్త్రము

రాంకుమార్ ఫాబ్రిక్స్

షర్టింగులు

పాస్టినులు

ధోవతులు

వాయిలు

టూషర్స్

తయారు చేయువారు:

రాంకుమార్ మిల్స్

ప్రైవేట్ లిమిటెడ్

బెంగుళూరు - 2.

జాటములో గుభిల్లుచుని పడినవి యున్నది విమిశ్రుత
నురుగులను పోలిన, ఆ కాంతులు పైకి ఎగురుచు,
క్రిందకు వడుచు, ఆ చీకటిలో రత్నములను ఒక్క
వరుసలో పరచినట్లు మణికట్టములను ఒక్క
క్రమములో ఒకబోసినట్లు, ఇంద్రధన్వులు
కొన్నివేలు భూమికి దిగినప్పుడు నొక్కచో ఆగి
పోయి పరస్పర సన్నికర్షముచేత, పరస్పర సమా
కర్షణముచేత విచిత్రవిధ ప్రభాకాయమానము
లను సృష్టించినట్లు ఆ కాంతులు దిగ్గునును,
దృక్ప్రభమును గూడ కల్గించుచున్నవి.

ఆమె ఆభరణము పొందినది. అట్లు పొందిన
దనుట తక్కువమాట. అదియెమో అద్భుతము.
అద్భుతము యొక్క స్థాయి తన్నావేరించినట్లు
ఆమెకు భాసించినదో! భాసించలేదో! ఆమె
స్థితిపై నిలచిపోయినది. శరీరమునకు మాత్రమే
ఆ నిలచిపోవుట తెలియుట లేదు. మనస్సు విచిత్రమై
క్రొత్త కన్పలను తెచ్చుకొని ఆ కాంతు
లను చూచుచున్నది. కాంతు లేమి కాంతులు!
శ్రీకృష్ణదేవుని మందహాసములా! పరమశివుని నేత్ర
దీప్తితా? మహానర్మ మొక్కడు వేయి పడగ
లుగా తలను విప్పి, కాళికను ఈ వర్షాభాదనుండి
రక్షించుటకు వచ్చుచున్నట్లు లున్నది. ఈ పణిపణా
గ్రముల మీదనుండి బహువిధ మణుల యొక్క
కాంతులు విరియబడిన జపా పుష్పములవలె ఒక్క
సారి, మల్లియుల కాంతి వలె ఒక్కసారి, పద్మ
ల పాణిధమముగ ఒక్కసారి, పారిజాతముల
మల వలె, వత్తముల వలె నింకొక్కసారి
చుర్రములై తోచుచున్నవి. గాలికి కదలు
చున్నవి. వర్షపు జల్లులు పెల్లగా పడి, రాతి నేలల
మీద పడినట్లు పైకి జల్లులతో తుంపరలు తుంప
ర్లుగా లేచి, ఆ కాంతులలో మమన ధనుశ్శతముల
తారాడి పారాడుచున్నట్లు లున్నది. అది ఏదిక్కు?
ఆమె మనస్సున కది యేమియు తెలియలేదు.
ఆమెకు మనస్సునకు తెలిసినది, ఆమె చెవులు విను
చున్నది, కన్నులు కనుచున్నది ఒక్కటి. ఆ కాంతులు
విచిత్రవలయములుగా తిరుగుచున్నవి. తాను విను
చున్న శబ్దము విచిత్రమై కొన్ని వేల మహా
నర్మములు బునలు కొట్టుచున్నట్లు లున్నది. ఆ
వర్షమును చూచి, ఆ గాలిలను చూచి, తన
శక్తి ముందు వానియొక్క నిర్విర్యత నెరిగినది
వలె, ఆ మహానర్మ మేదో విచిత్రపూర్ణములుగా
సప్రచున్నట్లు లున్నది. పరమశివుని శరీరమునకు,
అలంకారములైన సర్పములను తల్లియైన అన్న
పూర్ణ కాళికా సంరక్షణమునకు సంపినదా! పరమ
శివుడు కాళికను ఆవరించిన ఈ వర్షములో
తాండవారంభియైన నవోదయాంసువులను పోని
పింగళియుయలైన తన జలలను విరియ చూచి
వాడా! ఇంద్రుడు తన వేయి కన్పలను తెరచి
కాళిక ఈ వర్షములో ఎట్టులున్నదో చూచు
చున్నాడా! నుదక్కిణకు ఏమి ఏమియో తెలియ
లేదు.

పూవు మీ అదృష్టం చెప్పగలదు

మీ భవిష్యత్తులో ఏమి జరుగబోవునదిన్నీ, మీ సరియైన
దర్శనసురించిన్నీ మీకు తెలుసుకొనగోరినట్లయితే ఒక పూవు
కొర్రు పైన మీకు యిష్టముగ ఒక పుష్పము పేరున్నా, మీకు
ప్రాయోగేది, వేరే వివరములున్నా, మీ సరియైన చిరువాచా
యున్ను వెంటనే వ్రాసి పంపండి.

జ్యోతిష శాస్త్రములోని రహస్య గణితము మూలముగా మేము గుణించి, మీకు
కార్త్యవాసిన లేదీలగాయరు 12 మాసములలోను మీయొక్క అదృష్టము, లాభనష్టములు,
జీవితమార్గము, వివరవహారములో మీకు జయముకలుగునో, మీ ఉద్యోగం విషయంలో
మంచిచెడ్డలు, మార్పులు, ఆరోగ్యవిషయము, పర దేశగమనము, తీర్థయాత్రలు, వివా
హము, స్త్రీసూఖము, సంతానము, నిధిని తేవములు, లాటరీ, అకస్మాద్యవ్యలాభము
మొదలగు నానివిగురించి పుష్పముగా మాసవారీగా వ్రాసి గు. 1-4-0 లకు మాత్రమే
వి. పి. గా పంపగలము. (వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకం) గుప్త్యగ్రహము లేకుండా పుష్ప
యెడల కాంతిచేయు విధానంకూడా తెలుపగలము. వివరములు మా పూచీపైనపంప
బడును. మేము పంపిన భోగ్యా మీకు ర్మిగా నుండనియెడల పైకము వాపసు
చేయబడును. ఒకసారి పరీక్షించి చూడుడు. మీ అడ్రసు ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.
Pt. DevDutt Shastri, Raj Jyotishi (WP-13) Jullundur City.

అందమైన పాంపూ... రామణీయమైన కురులు — ఈ రెండూ మీకు పామాలివ్ లో లభించును!

పామాలివ్ పాంపూ మేలరకము కొబ్బరి నూనె చేర్చబడిన
ప్రత్యేకంగాంచిన మిశ్రమము. అందుచేత దానిలో నమ్మదీయగు
నురుగు ఆరోగ్యకరముగు తేజములను పెంపొందించు శక్తిగలదు.
పామాలివ్ యంద్రును పోగొట్టే తేజములను తుల్యపరచును. అది మీకు
అష్టాదశరకమును చేకూర్చి, ఆరోగ్యకరముగు తేజముల పెరుగులకు
కార్యకర్త. అధిక భారత ప్రీతి తమ శరీరములను మనోహరముగా విగనలాడుచు
వచ్చునది మృదువుగా నుండుచే పామాలివ్ ప్రాముఖ్యత నిర్దుత.

పామాలివ్ యొక్క నమ్మదీయగు నురుగు పొడుగాటి తేజములకు,
అందము చేకూర్చును

"శారదా" తిలకకాల్పానికి
(అంశములు) శ్రీభరణములు.

బంగారు కవరింగ్
పేయబడిన
మా శారదా
సగలు భరించ
శివండించు

చారదాగోల్డుకవరింగ్ వరుల్లు (అక్షయ్య)
చలకలపూడిజెట్టు, ము చిలిపల్లం (ఆంధ్ర)

పేకాటం
సమయమునకు
దివ్యమైన పాప్యలర్

(పేకాటం నలుగురూ కలుసుకొన్నప్పుడు)
బారిమర్క మీరు పాప్యలర్ పేకను
కప్పక చూస్తారు, ఎందుకంటే, ఆడుటకు
నుయ్యగా ఉండే పాప్యలర్ పేకలు,
మేల రకపు బొడ్డులతో కయ్యారు
చేయబడినవి మరియు వీటి పనిష్ట,
ఆకర్షణను పైన దీక్షెనుడు
దివ్యముగా ఉంటాయి.

ప్రతి ఒక పాప్యలర్ పేకను కొనండి

పాప్యలర్ పైన అర్థ లిథ్ వర్క్స్
ప్రైవేట్ లిమిటెడ్

133-5, బకలా, హైదరాబాద్, (ఆంధ్ర)

కొలాయి. 11

భూగర్భంలోనికి సాహసయాత్ర

10-వ పేజీ తరువాయి

సంగతేంతాను? మనమింత భూగర్భంలోనికి ఒక
అంగుళం కూడా వెళ్ళలేదు."

"అంటే?"

"అంటే, మనం దీప్తం వేంమట్టానికి వచ్చా
మన్నమాట. మనం దిగివచ్చిన ఈ గొట్టం సముద్రం
ఎత్తున అగిపోతుంది."

"నీకు బాగా తెలుసా?"

"బాగా తెలుసు. బరోమీటర్ (Barometer)
చూడు."

నిజంగానే బరోమీటర్లోని సాదరణం ఇరవై
తొమ్మిది అంగుళాలు మానిస్తున్నది.

"బయట వాతావరణం పీడన శక్తి మాత్రమే
మానిస్తున్నది చూడు. ఈ సాదరణం బరోమీటర్
మార్చి 'ఎనెరాయిడ్' (Aneroid) బరో
మీటర్ వాడితే మంచిది" అన్నాడు ప్రాఫెసర్ గారు.

వాయుపీడనం సముద్రం ఎత్తుగా ఉన్న దానికన్నా
అధికమయినప్పుడు ఈ 'యంత్రం' ఉపయోగపడదని
మాట నిజమే!

"కాని వాయుపీడనం క్రమంగా అధికమయి
భివరకు మనం భరించలేనంతగా ఉండదా?" అన్నాను.

"ఉండదు. మెల్లిగా దిగుతాం. మన పూసిరి
తిత్తులు అలవాటు పడతాయి. గాలిలో ఎగిరేవారు
పైకి వెళ్ళినకొద్దీ వాయువు లేనట్లు భావిస్తారు.
కాని మనకి అక్కర్లేనంత గాలి ఉంటుందేమో.
రెండింటిలో ఇదే మంచిదనుకుంటాను. క్షణం
అలస్యం పనికిరాదు. మనముండు పనిపే మూట
ఏదీ?"

అంతకుముందురాత్రి దీనికేసం వెలికినా దొరక
లేదన్న సంగతి బాధకం వచ్చింది. మా పెదనాన్న
వాన్స్ ను అడిగాడు. అతను తన వేటగాని దుప్పిలో
జాగ్రత్తగా పరిశీలించి, "జెర్ వాన్స్!" అన్నాడు.

"అదుగో వైన"

పైనే ఉన్నది. మాకు నూరు అడుగుల ఎత్తున
ఒక రాయి మొనకు వ్రేలాడుతూ కనిపించింది.

మా అయిదేలాండర్ పిల్లి వలె పైకి పగిలాక వెళ్ళాడు.
మరికొన్ని నిమిషాలలో మూట మా చేతుల్లోకి
వచ్చేసింది.

"ఇప్పుడు ఏదైనా తినాలి" అన్నాడు మా పెద
నాన్న. "అయితే, కావలసినంత అట్టే పెట్టేయ్యాలి.
ఏంతకాలం ఇలా వ్రేయానం చేస్తేమో తెలియదు
కదా!"

బిస్కట్లు, మాంసం కొంచెం జిన్ కలిపిన
పిళ్ళతో మింగితేకాను.

మా పెదనాన్న జేబుతోనుంచి ఒక చిన్ని పుస్తకం
తీసి అందులో ఇలా వ్రాసుకున్నాడు:

"సామావారం జూలై 1. గంట 8.17; బరో
మీటర్, 1.7 అంగుళాలు; భద్రామీటర్, 6°;
సెంటిగ్రేడ్. దిక్కు, అగ్నేయానికి కొంచెం తూర్పు"

దినరేది దిక్కుచి మానీ వ్రాశాడు.

"అక్కో!" అని అరిచాడు ప్రాఫెసర్ గారు
ఉత్సాహంగా, "మన మిప్పుడు నిజంగా భూగర్భం
లోనికి వెళుతున్నాం. ఈ క్షణమే మన యాత్ర
ప్రారంభమవుతుంది."

ఇలాగ అని మా పెదనాన్న యంత్ర సామగ్రిని
తీసుకున్నాడు. ఎల్లెక్ట్రిక్ లూరిక్ 'కనెక్టర్' ఇచ్చాడు.

"ముందుకి పడండి!" అని అరిచాడు.

ఏవరి బరువు వారు భుజాలపైన నేసుకుని
అంతకుముందే చూసిన ద్వారం ప్రవేశించాము.

ఆ ఏకటిలో మునిగిపోతున్న నేను తల పై కెలి
చూశాను. మేము దిగివచ్చిన గొట్టం ద్వారంలోనుంచి
అయిదేలాండర్ మిది ఆకాశం అభిరిసారిగా చూశాను.

1229 లో లావా పొగినప్పుడు ఈ సారంగంలో
నుంచే వచ్చివుండాలి. ఇప్పటికీ గోడలపైన నిగనిగ
లాడుతూ కప్పినఉన్నది. మా ఎల్లెక్ట్రిక్ దీపం కాంతి
దానిమీద ప్రతిబింబించి నూరురెల్లు లీక్షణమయి
పోయింది.

మేము దిగేదారి మూడు 45° ఏటవాలుగా
ఉన్నది. దానిపైన చారిపోకుండా నడవటమే మాకు
సమస్యగా తయారయినది. అద్భుతవశాత్తు అక్క
డక్కడ కాలికి అధారంగా ఘనీభవించిన లావా మెల్లు
వలె పైకి పొడుచుకువచ్చి మాకు సాయపడ్డాము.

కుష్టు సమస్త మహా వ్యాధులకు

బాప్తి

మొదటి
నెలలో

40% నివారణ!!!

10% నివారణ!!

లెప్పిన్ అమోఘ ఔషధము!!!

చివరములకు గ్రంథేరఘురామ గుప్త

అమర జ్యోతి పాడర్వీస్ మార్కెటింగ్ కర్మాలు బెల్జ

మా సామాను బ్రాడు చివర కట్టి మాముందు 'పంపించి' వేశాము.

మా కాళ్ళక్రింద మెట్టవంటి లావా 'బొడిపెలు' ఉన్నాయని చెప్పాను. ఇవి విజానికి 'స్టాలాక్ టైల్స్' (Stalactites) [గుహలలో స్తంభాకారంగా ఏర్పడిన శిలా విశేషాలను స్టాలాక్ టైల్స్ అంటారు. ఇవి జలద్రవ్యాలు సునీభించి ఏర్పడ్తాయి] లావా అక్కడ డక్కడ ఇటికరాయివలె మృత్తి రంగ్రాహు కలిగి ఉన్నది. పైన వింత ఆకారాలు కనిపిస్తున్నాయి. గాఢ పుటికాలు దీపాలు వెల్లాడి నట్లు వెల్లాడుతున్నాయి. ఈ అగాధాలలో నివసించే రాక్షసులు అతిదులకేనం తమ భవంతిలోని దీపాలు వెలిగిస్తున్నారా అన్నట్లు మా బార్ని వెలుగు వడి నవ్వుదల్లా ఇవి మెరిసిపోయేవి.

"చాలా బాగుంది!" అని అరిచాను ఉత్సాహంగా. "పెదవాన్నా, ఏమీ దృశ్యం! వస్తువునుంచి జేగురు తంకుకి మారే ఈ లావానిమానీ అనందించటంలేదా? ఈ పుటికాలు దీపకాలవలె ఉన్నాయి!"

"అలాగిదిసిద్ధిండా ఆత్మలో? సరే వీటినిమించిన దృశ్యాలు చూస్తానని ఆశిస్తున్నాను. ముందుకి నడు! నడు!"

జారు, అని ఉంటే బాగుండేది. ఎందుచేతనంటే మేము బాగా విలపాలుగాఉన్న శిలాతలాంపిడుగా దిగి వెళ్ళిపోయాము. దిక్కుచూచాము. ఎంత సేపూ, అగ్నేయమనే సూచిస్తున్నది. లావా ప్రవాహంవేరూగా ప్రయాణం చేసినదన్నమాట!

అయివా ఉష్ణగ్రాస్థి అంతగా అధికం అవలేదు. ఇది జేబీ సిద్ధాంతాన్ని విరూపిస్తున్నది. రెండు గంటలు ప్రయాణం చేసిన తర్వాత భర్మా మీటర్ 10 డిగ్రీలు పెం. మాత్రమే చూసిస్తున్నది. అంటే 4 డిగ్రీలు మాత్రమే అధికం అయినదని తెలుస్తున్నది. దీనినిబట్టి నిలుపుగా కన్నా అడ్డంగానే ఎక్కువగా దిగుతున్నామని పూహించవలసి వచ్చింది. వింత రోతు దిగామో వేలికగా అంచనావేసి ఉండవచ్చు. ప్రాసెస్ గారు మేము దిగిన దారి కోణాలు జాగ్రత్తగా గమనిస్తూ వచ్చాడు. కాని వివరాలు ఎవరికీ చెప్పలేదు.

సాయంత్రం (రాత్రి) ఎనిమిది గంటలకు అగమని సంజ్ఞ చేశాడు. హాన్స్ వెంటనే కూర్చున్నాడు. మా బార్ని ఒక లావా గూటిలో ఉంచాము. మేము ఒక పెద్ద గుహలో ఉన్నాము. అక్కడ కావలసినంత గాలి ఉన్నది. అప్పుడప్పుడు గాలి వీచేది. ఈ కదలికలకు కారణం ఏమిటి? ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం వాకు అప్పుడు తోచలేదు. ఆకలి, అలసట వా మిద్ది పని చెయ్యకుండా చేసేశాయి. ఏడు గంటలు అగమిండా దిగితే వాటిక సడలక మానదు. పూర్తిగా అరిగిపోయాను. "అగవచ్చు" నన్ను అజ్ఞా వాకు సంతోషం కలిగించింది. హాన్స్ మాకు కావలసిన భోజనం ఒక లావా బండమీద పరిచాడు. ఆకలితో తిన్నాము. కాని వాకు ఒక దిగులు వట్టుకున్నది. మేము తెచ్చుకున్న నీటిలో నగం వరకూ బర్చయిపోయినది.

ఆంధ్రసచిత్రకావకత్రిక

భూగర్భంలో నీరు దొరకపోయి మా పెదవాన్ని అన్నాడుకాని ఇంతదాకా ఏమీ లభించలేదు. ఈ విషయం ఆయనకు చెప్పకుండా ఉండలేకపోయాను.

"నీటి పూటలు లేవని ఆశ్చర్యంగా ఉన్నదా?" అని అడిగాడు.

"ఆశ్చర్యంకన్నా భయంగా ఉంది. మనవద్ద మన్న నీరు అయిదు రోజులకేనరిపోతుంది"

"భయపడకు, ఆత్మలో, మనకు కావలసినదాని కన్నా ఎక్కువ నీరే దొరుకుతుంది."

"ఎప్పుడు?"

"ఈ లావా కప్పుడాటిపోగానే. ఈ గోడలు భేదించుకుని రాగలిగిన పూట ఏదీ?"

"కాని ఈ దారి ఇలాగే చాలా రోతుకి వెదుతుందేమో? నిలుపుగా మన పురోగమనం చాలా స్వల్పమవుతుంటున్నాను."

"ఎందుకని?"

"ఎందుకంటే, మనం భూగోళంపై పెచ్చు తోనికి గుణ వెల్లివట్టయితే వేడి ఇంకా ఎక్కువగా ఉండి ఉండాలి."

"నీ సిద్ధాంతం ప్రకారం" అప్పుడు మా పెదవాన్న. "కాని భర్మామీట రేమంటోంది?"

"15 డిగ్రీలు కూడా లేదు. మనం బయట దేరిన తర్వాత తొమ్మిది డిగ్రీలు మాత్రమే అధిక మయినదని తెలుస్తోంది."

"అయితే మన్నే నిర్ణయాని కొచ్చా?"

"వా నిర్ణయం ఇది. పరిశోధనలన్న భూగర్భం

లోనికిదిగితే ప్రతి వంద అడుగులకి ఒక డిగ్రీ వేడి ఎక్కువవుతుంది. కొన్ని ప్రదేశాలలో ఈ అధికం కొంచెం ఇటూ అటూగా ఉండవచ్చు. ఉదాహరణకి పై బీరియాలోని యాక్సూట్స్ వద్ద 36 అడుగులకి ఒక డిగ్రీ అధికమవుతుందని తెలుసుకున్నారు. ఇది నేలలోని శిలా విశేషాలనుబట్టి మారుతుంది. అరిపోయిన అగ్ని వర్షాలం సమీపంలో 125 అడుగులకి ఒక డిగ్రీ వేడి కాస్త అవుటం గమనించారు. ఈ వివర తెక్క ప్రకారం మనం దిగిన రోతు అంచనా వెయ్యవచ్చు."

"అలాగేమే చూడబ్బాయ్"

"అతి సులభంగా" అన్నాను నేను వా 'వోటు' పుస్తకంలో వ్రాసుకుంటూ. "మాట ఇరవై అయిదుని తొమ్మిదితో హెచ్చుపెట్టే పదకుండు వందల ఇరవై అయిదు అడుగులు వస్తుంది."

"చాలా సరిగ్గా వేశావు."

"అయితే?"

"వా తెక్క ప్రకారం సముద్రంకింద 10,000 అడుగులు ఉన్నాము."

"అది సాధ్యమా?"

"అ, లేకపోతే అంతలు పనికిరావు."

ప్రాసెస్ గారి తెక్కలు సరియైనవే. మావే పుడు అంతవరకూ దిగిన రోతుకన్నా ఆరువేల అడుగులు క్రిందికి దిగాము—టైరోల్ (Tyrol) లోని కిట్స్ బాల్ గనులు, బోహిమియాలోని ఉట్జ్ నోబుర్గ గనులు, వీటినిమించి అన్నమాట.

ఉష్ణగ్రాస్థి 81 డిగ్రీలు ఉండవలసినది 15 కూడా లేదు. (నోట్)

బహుమతి రు. 350

చరిత్రాత్మక నవలల పోటీ

15-11-1961 నాడు ముగిసిన ఈ పోటీకి వచ్చిన నవలలో ఒకటి కూడా బహుమతి పొందలేకపోయినది. అందుచేత ఈ పోటీ గడువు 31-3-1962 వరకూ పొడిగిస్తున్నాము.

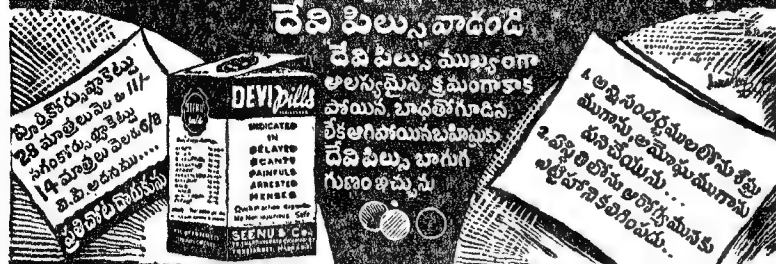
నిబంధనలు

- రచనలు అరకాపు కాగితాలకు ఒక నైపునే వ్రాసిఉండాలి. 250 పేజీల మించకూడదు.
- ఇతివృత్తం ఆంధ్రదేశ చరిత్రకు సంబంధించినదై స్థూలంగా యదార్థమై ఉండాలి.
- రచనలు త్రిప్పి పంపగోరువారు తగిన రహస్య నిశ్చయ జతపరచాలి.
- రుచినిర్ణయం సంపాదకులజే. ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు జరుపబడవు. వ్రాత ప్రతులు 31-3-1962 లోగా మా కార్యాలయం చేరాలి.

రుతుక్రమం ఆలస్యమైతే?

నివారపడవద్దు ప్రభుత్వంగాంచిన

దేవి పిల్లస్ వాడందే

SEENU & CO
MADRAS-21

SELLING AGENTS: DEVI AGENCIES
29 THANUNIA GRAMANI ST. MADRAS-21

ప్రాకటము: మనస్సు దాదా & కో, హైదరాబాదు-1.

కేరళ కోల్ టార్ సబ్బు

(కార్పొరేట్)

మరివి కడిగినేయడానికి, శ్రమలను సంపాదించడానికి బహు పొమ్మంగా, సంపూర్ణంగా ఉపయోగపడుతుంది.

కేరళ సోపి అనిస్టిట్యూట్, కోజికోడ్

కేరళ ప్రభుత్వం

MADE IN INDIA

పులివేట

9-వ పేజీ తరువాయి

“నీమే—అయిందా నీ నంట—కడుపు మోచి పోతుందది” అన్నాడు పొయ్యి వెక్కన కూలబడి పులిగాడు.

“అ! కానీ కూకో—పులుసు దిండి గిన్నె తెస్తా” అచ్చిమి పొయ్యిలో పుల్లలు వర్షం కూ అంది.

* * *

వెన్నెలో మంచమీద పడుకుని పులిగాడు అలోచనలో పొర్లుతున్నాడు. రెండో కుక్క మంచమీద అచ్చిమి పడుకుంది. పక్కకు పిగ్గి కర్ర పుంది లేచి తడిమి చూచుకున్నాడు పులిగాడు. దివాలంలో కొట్టిన వన్నెందు గంటలు గాలిలో తేలి వచ్చి తగిలాయి.

“అర్థరాత్రి అయిందే” అనుకున్నాడు గట్టిగా అవలించి — మతి కాస్తేవట్లో గురిపెట్ట పోగాడు పులిగాడు.

అచ్చిమి కాస్తే పిరుకుకుంది. ఆ తర్వాత లేచి కూర్చుని, పులిగాడు బాగా నిద్రలో వున్నాడని నిర్ధారణ చేసుకున్నతర్వాత దుప్పుడుచేయకుండా లేచింది. దుప్పుటి కప్పుకుని బావివేపు నడిచింది. . . .

వచ్చుతూవు చంద్రుడ్చిచూచి అచ్చిమి యువ రాజాగారి చేతుల్లోంచి నవ్వంది.

“నువ్వు వచ్చితే ఎంతో అందంగా వుంటావు” అన్నాడు యువరాజావారు.

“నా కదంతా తెల్ల” అంది మతి ముదురు కంటూ అచ్చిమి.

“నీమే మరో నెలకోడాలో ఢిల్లీ వెళ్లిపోతాను. దవరాణి కానీ రాను — ఈలోగా ఏంచేస్తావు?”

“అగ్గం పెడతాడంట బాబు—” అంది చిలి పిగా అచ్చిమి.

“యువరాజావారు అచ్చిమిని మరింత దగ్గరగా ఆద ముకున్నాడు.

“నీవు మా కుటుంబంలో వుట్టవల్సింది—” అన్నాడు అచ్చిమిని ముద్దెట్టుకుంటూ.

“ఇంక వోతా—బాబు లేస్తాడేమో” అంది అచ్చిమి లేవడానికి ప్రయత్నంచేస్తూ.

“ఏం వోందర—” అన్నాడు యువరాజావారు పదలకుండా.

“అహ! అనుమానం నుడిసి — తరువాతేమన్నా పేస్తాడు” అంది అచ్చిమి వదిలియకుని—

అచ్చిమి చెప్పదలచుకుండేదో చెప్పడానికి భయ పడింది. అచ్చిమికి, యువరాజావారికి మొదలయిన ఈ సంబంధం ఆ రోజుతో సాంఘిక మర్యాదలనూ, నీతి నియమ నిబంధనలనూ దాటిపోయింది.

“ఏదో చెప్పాలన్నావు — ఇందాళ” అన్నారు యువరాజావారు నిల్చుని అచ్చిమిని దగ్గర తీసు కుని. అచ్చిమి వణికింది.

“నీమిటది — నీమి చెడ్డవారైతే కాదుగదా—” అన్నా డతను.

“నాకు—నాకు—” అచ్చిమి గొంతుకోం దాదాపు బయటికి రాలేదది—యువరాజావారి చేతుల కొడుకదారాయి—అచ్చిమికండ్ల నీరు కారపిగింది—

అంధ్రప్రదేశ్ ప్రచురణ

‘రెండున్నెళ్ళ తమ సంబంధం ఇలా అవుతుంది తమ అనుకున్నా, ఇంత త్వరగా అవుతుందని అనుకోలేదు—

“మరి— ఏమి?” మూలం లో అచ్చిమిని మామూ నింపిపోయాడు.

అచ్చిమి కండ్లలో నీరు పొంగివస్తూ అదగా అన్నీ గాఢంగా కలిగించుకుంది. హృదయంలో రాధ వెళ్ళవగా మనోరంజన తనకేసి అడుముకుం పడన్న—

“వాకేం తెలిదు—మీ ఇద్దం—” అంది గొంతు పెగుల్చుకుని మాట్లాడుతూ—

“నరే—వేమి ఆలోచించి—రేపు చెప్పతాను—” అవ్వారు యువరాజుగారు రెండడుగులు వేసి—

అచ్చిమి భయంభయంగా గుడిపెవేపు పడింది—

“ఎవర్రా ఆడ!” అని అరిచాడు పులిగాడు ఒక్కమంచం చప్పుడు విని లేస్తూ—

“నే నే నే — ” అంది అచ్చిమి నీడుపు అవుతుంటూ — పడుకుని.

పులిగాడు పడుకున్నాడు మళ్ళీ — కీచరాయి కద్దాల్లో పులిగాడి గురక కలిసిపోయింది—

* * *

పొద్దున్నే పులిగాడికి రాజావార్లుంచి కబు రొచ్చింది. దివాణంలో ఎనిమిదిగంటలకు టంచ మగా కల్సుకోవలసిందని.

“ఏందిరా మందల! ఏం గిరాకి?” అని అడిగాడు బార్ల తెచ్చిన సుబ్బుల్ని—

“ఏమో మావా! నాకేం తెల్సు—రాజాగారికి ఫోలిసుచేసి చిన్నడన్నాడంట — పాలెం అడియిలో పులి తిరుగుతావుందని—నిజవో గాదో తెల్సు—” అన్నాడు సుబ్బులు.

“పాలెం అడియిలో పులి! ఏడదిరా! చెరువు గట్టవరల్లా— ఎవరు చెప్పారూ!”

“అదేమోనా తెల్ల — మొన్న రేలి రెడ్డిగారి దూడల్ని గొట్టిపోయిందంట—అప్పుల్ని గూడ మేతకు దోలడంలే మావా, పాలెంవాళ్ళు—నాలుగేళ్ళముందు రెబ్బదిని తప్పించుకుపోయింది దిడనని అంటున్నా—”

“యూడదిరా అది! నాలుగేళ్ళ ముందర్లా!” ముబ్బులు వెళ్ళిపోయాడు.

పులిగాడు జీవితంలో మరచిపోలేని సంఘటన అది. నాలుగేళ్ళక్రితం పాలెం అడివికో పెద్దపులి తిరుగుతూన్నట్టు కట్టెలుగొట్టే రత్తిగాడుచెప్పాడు— మరదలతో కలిగుర్తులు చూచి—

“నిజం మావా, నీవు దానినని బట్టాల్సిందే — మరోడికయితే అది దొరకడదే!” అని రత్తిగాడు మోపు ఎత్తుకుంటూ అన్న మాటలు తనకు బాగా జ్ఞాపకం వున్నాయి.

పెద్ద రాజావారు, ఫారెస్టు రేంజరు శివకామయ్య గారూ, తనూ పెద్ద సరంజామాతో పాలెం అడి వికీ, చెరువుకు మధ్యన కాపు వేయటం—అర్చ గాల్గి పులి దావటం—మేక అరుపుల్తో బాటు తన తుపాకిమోత కలిసిపోటం తనకు బాగా తెలుసు. అయినా మొట్టమొదటిసారి తన తుపాకిదెబ్బకు అందకుండా తప్పించుకుని పోయిందా పెద్దపులి. వెత్తురు కారిన దారివెంటదే పోయినా అయిదారు మైళ్ళలో ఎక్కడా దొరకలేదా పులి కాద.

అల్లుడుగారి కథలు

క్షీర ఆరోగ్య సౌభాగ్యములకు

లోర్డ్

కేసరి కుటీరం
ప్రైవేట్ లిమిటెడ్
బయ్యపేట, మద్రాసు-4

ఎశెంట్లు : సీతారామ జనరల్ స్టోర్సు (ఎశెస్సీస్),
విజయవాడ—సికిందరాబాదు — చెంగుళూరు — మధుర — చెరహంపురం.

ఆల్విటోన్

అత్యంత ఆరోగ్య వర్ధిలని ఆత్యాధునిక యంత్ర పరికరాలతో తయారైనది.

- శరీరకం ఏకసమ కణాలు
- అడుగున గవి వింతక శీఘ్రంగా కరుగుతుంది
- ఎప్పటికంటే అధిక ప్రమాణం కండు
- ఎప్పటికంటే బాగుపరచబడ్డ శ్రేష్ఠకలంది

దినమంతా శ్రమించిన ఆయానల్ని తేరపారించి జోషినిస్తోంది.

ALVITONE
(ALL VITAMINS IN ONE)
Ideal Food Beverage

A drinking food containing concentrated from milk and Coconut. Bacterially full cream under hygienic conditions prepared under hygienic conditions the nutritive and Vitamin value of Alvitone is a delicious beverage free from drugs.

1LB
ALVITONE LABORATORIES MADRAS

మీ అందానికే మంచిదా

మీ జీవిత విజయాలకు అందం అవసరం. ఎండవేడికి యింకా యితరకారణాలవల్ల ముఖం క్రమేపీ నల్లబడి, ముదిరూపువస్తుంది. గ్రేడియా అనే ద్రవముయొక్క అద్భుత సౌందర్య పోషక శక్తి మీ ముఖంలోని అసహ్యమయిన ముదిరూపును పోగొట్టి ఆకర్షణీయమయిన లేతదనాన్ని తెస్తుంది. మీ అందం దినాదినా భిన్నమై అవధానికే నెలకు అదమంకం లిసాద్దు అయినా గ్రేడియా అనే సౌందర్య పోషక ద్రవం వాడండి. ముఖం మీద మొటిమలను వాటి మచ్చలను, ముడతలను, నప్పుకంగా పోగొట్టి ముఖాన్ని తెలుపుచేసి, కాంతిని, అందాన్ని తెచ్చును. మొదటి పూతకే మీకు ఆశ్చర్యాన్ని కలిగించే అందాన్ని యిస్తుంది. ఒకసారి వాడి చూస్తే మీరెప్పుడూ విడువరు. అన్ని షాపులలో దొరకును

జనితా ప్రోడక్ట్స్ - ఏలూరు. (ఆంధ్ర)

దుర్గమిని

మనోహరమైన మిసిమి నిస్తుంది

పులివేట

"ఒకే పులి! మొదటిసారి నీ దెబ్బని తప్పించుకోవాలి!" అన్నారు రాజావారు దివాణంలో.

"అది పసిగట్టింది దొరా! మడిసివుండదని—లేబోలే వా—గుండె లదరిపో—" అన్నాడు ఆలో చిన్నా ఆరోజు తను.

"దాయాల్ది మళ్ళీ వచ్చిందా! ఏడో బొడ్డి లే!" అనుకుంటూ పులిగాడు గుడిపెతోకి పొయ్యాడు. తల గుడ్డ విడిచి, చక్కగా చుట్టుకున్నాడు. పాత చెప్పులు తుడిచి వేసుకున్నాడు. చేతికర్ర చంకవెట్టి బయటికి వచ్చాడు.

"లచ్చిమే—దివాణంకాడికి బోతావురా—" అన్నాడు.

కోవల్తుంచి జవాబు రాలేదు. తొంగి చూచాడు పులిగాడు.

"ఏమో! కళ్ళేమే ఎర్రబడినయ్యి? నింజేసినా?" అని అడిగాడు. లచ్చిమి మాట్లాడలేదు. పులిగాడు దగ్గర కొచ్చాడు.

"నలుసు బడిందే పొద్దన—" అంది లచ్చిమి దూరంగాబోయి....

దివాణంలో తను ఆడుగుబెట్టేసరికి అక్కడ జనముంతా కాచుకుని వున్నారు. పెద్దరాజావారు సోఫాలో కూర్చుని వెనుక పనివాళ్ళు విసురుతుండగా యువరాజాగారితో మాట్లాడుతున్నారు. పులిగాడు ఇద్దర్నిచూచి వంగి నమస్కారంచేశాడు. యువ రాజావారు చిరునవ్వు నవ్వారు.

"ఏరా పులి—పని బడిందిరా! ఆ పెద్దపులి మళ్ళీ పాలెమీద బడిందట—" అన్నారు రాజావారు గంభీరంగా.

"అయ్య—తమ నితం" అన్నాడు పులి నివయంగా.

"రేపు మానటికి మాటు వేయించమని సిద్దం చేశాను. నీవు, విజయరాయలూ, వెంకట్రాయలూ పోవాలి—ఈసారిగూడ గురి తప్పతావా నిం?" అన్నారు ఆయన.

"ఎంతమాట దొరా! ఈ సారిలో దాన్ని సై నలో వేయనా!"

"ఏమో! చిన్నరాజావారు చాలా హుషారు. ఎలా రూపొందినా! వెంకట్రాయలుకు ఎక్కువ అనుభవంలేదు. వాకీ నెత్తురుపోటూ, గుండె నొప్పి లేక పోతే వేనే వద్దను—ఏమంటావు?"

"తమ నితందొరా! నేను సిద్దనే ఎప్పుడూ!"

"రేపు పొద్దనవచ్చి చూచిపో—నీ తుపాకి తుప్పు పట్టిందా, బాగా వుందా?"

"దానికేం దొరా! తమ రిచ్చిన తుపాకి! తుప్పు ఎట్లా పట్టది దొరా!" అన్నాడు పులిగాడు.

"స రేపో—రేపు పొద్దన్నే రా" అన్నారు రాజావారు లేస్తూ.

ఇంటికి రాగానే పులిగాడు తన తుపాకి తీశాడు. ఒక్కసారి దాన్ని తాకగానే అతనికి పాత మెయింట్ని, జ్ఞాపకంవచ్చాయి.

"ఎన్ని పుల్లర్లు వ్యాపారాదీక్షేతిలో" అనుకున్నాడు పులిగాడు. బారెల్ అంతా తుప్పంగా నవ్వుచున్నాడు గుడ్డమట్టి తుడిచాడు—గుర్రమూ, రూటా మూట పెట్టి చోటా బాగా చూచుకున్నాడు.

రెండు మూడు సార్లు గుర్రం లాగి చూచాడు. పోర్ పైటుమీద మట్టి తుడిచి దూరాన చెట్ల కేసి గురిపెట్టాడు—

“రేపటితో ఆఖరు—నాయాల్ది—” అనుకున్నాడు తూటాలు పెట్టేచోటు తుడుస్తూ.

“లచ్చిమి—రేపు మానటికి వేట కెల్తందా—”

అన్నాడు పెద్దగా. జవాబు రాలేదు. సామాన్యంగా అమాట చెప్పగానే లచ్చిమి తన పాతకీటు, తల సాగా, వేటకు కావల్సిన సరంజామా అంతా తయారు చేస్తుంది. జవాబు రాకపోవటంలో ఏదో వుందనుకున్నాడు—లచ్చిమి గోడకానుకుని కూర్చుని వుంది.

“ఏందే కత? పొద్దు వేదో కళ్ళెర్రగుప్పాయి—ఇప్పుడేవో మూల కూకాన్నావు—ఏందే నంగతి?” అని అడిగాడు.

లచ్చిమి మాట్లాడలేదు. దానికి ఒకటే బాధ. తను చేసినది తప్పు. ఇది తెలిసినదంటే పులిగాడు తుపాకి తనమీద గురిపెట్టితీరుతాడు.

“ఏంలేదే—తల్లెప్పి” అంది లచ్చిమి బయటికి పోతూ—

“సితంగా వుండదే—ఏందో!” అనుకున్నాడు పులిగాడు.

రాత్రి వదిగంటలప్పటికి పులిగాడు గుర్రక మొదలుపెట్టాడు. లచ్చిమి కాసేపు మాచి ఎప్పటిలాగా బానివేపు పోయింది. అక్కడ యువరాజావారు కాచుకుని వున్నారు. అతనికి ఏం చేయను తోచలేదు. లచ్చిమికి చెప్పసాగా డతను—

“చూడు—నేను రేపు వేటకు పోయినప్పుడు—గర్వాత మద్రాసు పోతున్నాను—చూడు మంచి—దు తీసుకొస్తాను. నీకేం ప్రమాదంరాదు—చుడు—” అతనికి భయంగానేవుంది లచ్చిమి ఏమంటుందో అని—

“వద్దు—వద్దు—నాకు భయంగా వుండది—” అంది లచ్చిమి ఏడుస్తూ.

“అలా అంటే ఏం చేసేది—ఇదొక్కటే ఉపాయం నీకేమీలేదు—చాలా సులభం—” అన్నార యువ రాజావారు. లచ్చిమికి అర్థమయింది. యువరాజావారికి కావల్సింది సుఖం అనీ, బాధ్యత లేదనీ.

“మరి నాగతేంకాను—” అంది లచ్చిమి.

నిద్రలో పొర్లిన పులిగాడికి క్ర్ర తగిలి మెలుకున వచ్చింది—లేచి కూర్చున్నాడు. ప్రక్కన లచ్చిమి వడక ఖాళీగావుంది. అనుమానం వేసింది. క్ర్ర చేతబుచ్చుకుని జాగ్రత్తగా విన్నాడు—బాని దగ్గర్నుంచి మాటలు గాల్లో కలిసే వచ్చాయి. వప్పుడు చేయకుండా ఆవేపు నడిచాడు—అప్పటికే యువ రాజావారు లచ్చిమిని వదిలేసి వెళ్ళిపోయాడు. దూరాన సిడల్లో ఆకులు కాళ్ళకిందపడి చిటవల మన్నవి. చీకట్లోంచి ఒక్కసారిగా ముందుకొచ్చి చూచాడు పులిగాడు—బానిగట్టుమీద ఏడుస్తూ కూర్చున్న లచ్చిమి కన్పించింది.

“లచ్చిమి — ఏందో?” అన్నాడు దగ్గరిగాపోయి. లచ్చిమి అదిరిపోయి నిల్చింది. పులిగాడివంక జెదరి పోతూ చూచింది. ఏమో సంగతి వుందని వసిగట్టాడు. చెయ్యి వట్టుకుని గుడిసె దగ్గరకు లాక్కుపోయాడు. ఘనం పెద్దది చేశాడు.

“ఏందే సంగతి సెప్తా—సెప్తా?” అన్నాడు కుదుపుతూ కూతుర్ని. లచ్చిమి ఏడవటం మొద

మిక్కిష్టమైన నూనెలొనానపెట్టుడు

కౌస్మిర్-కుసుం

కేశములను పెరిగించును. అకాలనెరనుచూచును.

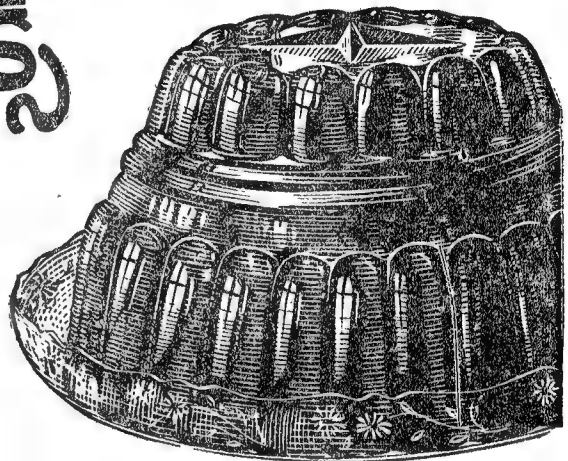
చదువు ఉపద్రవములకు **సాంటలర్స్** చదువు అసౌయములకు

కౌడ్ల త్రేష్టమైన తిరునత్తులు & సువాసనలు & వైద్యరీత్యా వైద్యులకు సంజగరూడు వండ్లబొడి & అపూర్వ ఔషధములూ ••

సౌకృత్యం, యువనైతి, కేశసర్జ, మద్రాసు, ప్రొడరాబాద్, చెడబూద్

సంజగరూడు ఔషధములకు ఒక టవునుకు ఒక స్టాకిస్తును ఆహ్వానించెదము.

రెక్స్
జెల్లీ

కంటికింపైనది..మంచిరుచియైనది..చాలామంచిది!

ఇదిగో వళ్లరుదిగల వలహారము, దీనిని తయారుచేయుట ఎంతో సులభం. రెక్స్ జెల్లీ క్రిస్టల్లను వేడి నీటిలో కరిగించండి. తరువాత 1. పైంటు (20 టెంపులు) అగుటకు కావలసినంత చప్పిళ్ళ కలపండి. దానిని ఒక అచ్చులోపోసి జెల్లీ గట్టివడువరకూ మంచు గడ్డ మీద వుంచండి. అది సులువుగా జీర్ణమయ్యే పుష్టికరమైన ప్రితి యగు ఇంటి వలహారము, కోలుకుంటున్న రోగులకు కూడా దీవ్యమైనది. రెక్స్ జెల్లీ క్రిస్టల్స్ 6 రుచులలో లభించుచున్నవి: రాస్ బెర్రీ, ప్లావెర్రీ, రెమన్, పైనాపిల్, ఆరెంజ్, చెర్రీ.

కార్న్ ప్రొడక్ట్స్ కో., (ఇండియా) ప్రైవేట్ లి.,

దక్షిణ రారకదేశంలో ఏపెట్టు: స్వారి అండ్ కంపెనీ, రిమిచెర్

కాల్గేట్ వాడి నోటినించి దుర్వాసన రాకుండా చేసుకోండి రోజంతా దంతక్షయం రాకుండాకూడా కాపాడుకోండి!

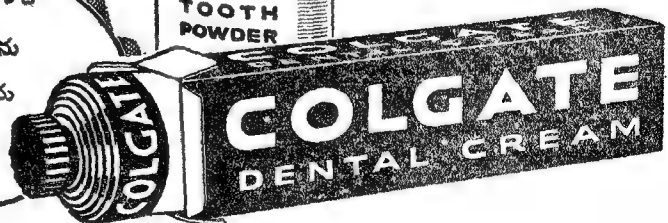
ఎందుకంటే : ఒక్క సారి తోముకొనిన
కాల్గేట్ డెంటల్ క్రిమ్ నోటిలో దుర్వాసన
మరియు దంతక్షయమునకు కారణమైన నూత్న
క్రిములను 85 % వరకు తొలగించును

కాల్గేట్ 10 మందిలో 7 గురికి నోటి దుర్బంధమును వెంటనే
అపుడుంది మరియు తోజనము అవగానే కాల్గేట్ పద్ధతిలో
పళ్ల తోముకొనుట ద్వారా ఎక్కువ మందికి ఎక్కువ దంత
క్షయము అరికట్టించి దంత కాత్త పరిశ్రతో హార్వర్డు
ఎన్నడూ తెలియజేయనంతలా కాత్త పరిశోధనం పరిశ్రమగా
నిరూపించబడినది !

ఈరికే నోటిలో పిళ్ల పోముకొని పుక్కిరించుట నాండు.
తోజనము అయిన వెంటనే క్రమంతప్పకుండా కాల్గేట్తో పళ్ల
తోముకోండి. దాని చేనతనమైన నుడుగు పళ్ల మధ్య తనవడ
కుండా ఉండే నందులలోనికి వెళ్లి నోటి దుర్వాసనకు మరియు
దంతక్షయమునకు కారణమైన కుళ్లి పోతున్న అహారపు
తునకలను తీసువేస్తుంది !

పిల్లలు కాల్గేట్తో పళ్ల తోముకొనుటకు యిష్టపడతారు. ఎందు
కంటే దాం సేపు తిండే దాని విప్పర్ మెంట్ నంటి రుచి
అంత వారికి ప్రీతి !

మీకు పొడదు కావాలంటే,
ఈ లాభముందినీ మీరు
కాల్గేట్ టూత్ పొడదు ద్వారా
పొందగలరు... ఒక రచ్చా
నెలలు వస్తుంది

కాల్గేట్తో క్రమం తప్పకుండా పళ్ల తోముకొంటే

- ✓ నోటి దుర్వాసనను పోగొట్టును
- ✓ దంతక్షయమును నిరోధించును
- ✓ పళ్లను మెరుస్తూ ఉండేలా ఉంచును

నోరు ఎక్కువ కుత్తముగా, తాజాగా ఉండుటకు మరియు పళ్లు ఎక్కువ తెల్లగా ఉండుటకు
ప్రపంచములో ఏ యితర పళ్ల తోముకొనే క్రిమ్ కన్న కాల్గేట్ నే ఎక్కువ మంది వాడుతున్నారు.

COG. 3197 TEL.

రెట్టింది. కర్రలాడు పులిగాడు. వాడికి అనుమానం తోచింది.

“ఏం జరిగిందో వెళ్ళు—తక్షణమే మాకు వగు లుద్ది—”

అచ్చిమి ఏడుపు ఎక్కువ చేసింది. పులిగాడు చూచాడు. తను ఒక్కసారిగూడ అచ్చిమిమీద వెయ్యి చేసుకోలేదు. ఇది ఇలా కాదు—నమ్మిదిగా అడగాలి—మంచిగా తెలుసుకోవాలి—

అరగంటపేపు పూరడించి, పొగడిన తర్వాత పులిగాడికి చెప్పింది అచ్చిమి—“పెండ్లికాకుండానే తల్లి కాబోతున్నానని—తనను మోసం చేసినవాడు యువ రాజాగారనీ—అచ్చిమి చెంప పెట్టింది. వెనక్కు వడిపోయింది అచ్చిమి—

ఇదన్నమాట యువరాజావారు తను నమ్మకంగా వుంచేసినందు కిచ్చిన బహుమతి—ప్రాణం పోయినా పోనీ, మానంతో చెలగాటలాడతాడు—

* * *

ప్రాద్దున్న లేచి దివాని కెళ్ళాడు పులిగాడు. మేక, తప్పిల్లు, మాటువేయటానికి సామాన్య అన్నీ తయారుగా వున్నాయి. మధ్యాహ్నం మూడు గంటలకి పులిగాడు, వెంకట్రాయలూ, యువరాజా వారూ జీవుతో బయలుదేరారు. నాలుగున్నరకంటా పాలెం చెరువుగట్టు చేరారు. అక్కడ వాళ్ళకోసం యానాది సుబ్బడు కామకోని వున్నాడు.

“మద్దనవాగుండాది దొరా—నీళ్ళ కొన్నది రాత్రి—నీళ్ళి దూడకాలుగూడ దొరికిందాడ — రాత్రికి కచ్చితంగా వస్తాది. వగలంతా అడివిలో తిరుగింది—” అన్నాడు వాడు. వాగుకు ఎగువగా కొంచెం చెట్లూ చేమా వున్నచోట మేకను కట్టేశారు— వది ఇరవయ్య గజాల దూరంలో చెట్టుమీద తయారుచేశారు కూర్చునేదానికి చోటు. యువరాజాగారికి ఒక చేతన తుపాకీ, రెండో చేతన ప్లాస్మలో ఓపల్చిమా— చుప్పుడు విగననే వచ్చి కనుక్కోమని చెప్పి వంపించేశాడు—పులిగాడు సుబ్బడి మరో చెట్టుమీదకు—

రాత్రి వదివాక ఎక్కడా అతికిడిలేదు. మేక మాత్రం కాబోయ్యేదేదో తెలిసినట్లు గుంజుకుంటూ, అర్రున్నా తిరుగ సాగింది. వక్కనే వాగునీళ్ళు గలగల పీరుతున్నాయి.

ఈ వాళ్ళలో అఖరు దానికి” అన్నాడు వెంకట్రాయలు.

“ఏని!” అన్నారు యువరాజాగారు.

“అవును. అఖరు ఇవాళ్ళతో” అన్నాడు పులిగాడు. ఇంతలో మేక అరుపులు మానేసింది. వాగు వేపు చూచింది. ఒక్కసారిగా గుంజుకోడం మొదలైంది. పులిగాడు తుపాకీ పరిశేసుకున్నాడు. వాగువేపు జాగ్రత్తగా చూచాడు. ఎక్కడా చలనం లేదు. నీడల్లో ఏమి దాక్కునివున్నాయో తెలియటం లేదు. మేక మరి అల్లకల్లోలం చేస్తూవుంది.

“పులిరాదే?” అన్నారు యువరాజావారు. పులిగాడు మాట్లాడవద్దని పైగవేశాడు. వాగు

పులివేట

వేపు తూసి. వాగుకు అవతల చెట్టు నీడలోంచి వీదో కదలి రావటం వెన్నెత్తే స్పష్టంగా కనిపిస్తూవుంది అడుగులో అడుగుకుంటూ అటూ ఇటూ వానన జాన్నా నిల్చుకుంటూ నడుస్తూ కదలసాగింది.

“పర్వాలేదు—గాలి మనవేషే వీస్తూంది—” అనుకున్నాడు వెంకట్రాయలు మనస్సుతో. తక్షణమే పులి వసిగట్టేస్తూంది మలభంగా. పులివాళ్ళకి మరో యాల్సే గజాల్లో వుండవగానే వెంకట్రాయలూ, పులిగాడూ తుపాకీలు తయారుగా వుంచుకున్నారు. ముందు పులిగాడు కొట్టేటట్టు, వెంటనే యువ

రాజాగారు వెంటనే వెళ్ళారు.

“ఎక్కడికైనా విందుకు వెళ్ళి నవ్వును నేను కాస్త మొహం తప్పిస్తేనరి, ఈయన అడ్డమెనగడ్డి తింటారు. ఇహ చూడండి! రాతంతా నిద్రలో ఈయన వేస్తారు.” అని మొరపెట్టుకున్నది ఒక ఇల్లాలుడాళ్ళరుతో, తనభర్త నుద్దేశించి.

ఇంతకూ ఈయన వేసేది ఆయనేనని మీరు గట్టిగా చెప్పగలరా? అడిగాడు డాక్టరు ఆమె మాటలకు అడ్డువస్తూ.

“భలేవాడినే! ఈవేళ ఉదయం ఆయన నిద్రలేచే సరికి ఆయన పక్కమీద పది కుక్కపిల్లలు ఉన్నాయి నరా!!” అంటూ ఆమె మండిపడింది.

డి. చక్రపాణి (ఆడోని)

రాజాగారు, వెంకట్రాయలూ కొట్టేటట్టు ముందుగానే నిర్ణయం అయిపోయింది.

“పులి — పులి” అన్నారు యువరాజావారు ఉత్సాహంగా—

“వే.....మాటాడకూడదు—” అన్నాడు వెంకట్రాయలు. పులి అప్పటికి ఇంకా దగ్గరికొచ్చింది. యువరాజావారు తుపాకీ ఎత్తారు. పులి కనవడంగానే కాసేపు విలవిడిపోయింది మేక. ఆతర్వాత విసరతం అరుస్తూ పారిపోవటానికి గుంజుకోసాగింది. పులిగాడు తుపాకీ గురిపెట్టుకుని పేట్టే వెనక్కి తీసాడు. గుర్రంమీద చేయి వేశాడు. పులిదగ్గరకు రాసాగింది—ఇరవయ్య అయిదు గజాలు—

వదిపాను గజాలు — చెట్టునీడల్లో అది కరిగి కనవడంలేదు. కాని దానికండ్లు చింతమన్నట్లాగా చీకట్లో మెరిశాయి.

ఉన్నట్టుండి పులి అంపించింది మేకమీదికి. గాండ్రింపుల్లో మేక దీవారవాయి కలిసిపోయాయి. మరుక్షణంలో పులిగాడు తుపాకీ ఫోర్స్ లోలోంచి గురిచూచి గుర్రం నొక్కాడు. చీకటిని చీల్చుకుంటూ వెలుతురు పగిలింది—దిమ్మదిరిగి వడ్డది పెద్దపులి. వెంకట్రాయలూ, యువరాజావారూ వెంటి ఒకసారి కల్పారు—పులి వడిపోయింది.

యువరాజావారు కల్పిన మరుక్షణంలోనే మరో మోత మోగింది. దాంతో కలిసి యువరాజాగారి అరుపు కలిసిపోయింది.

పులి అరుపులు నిలిచిపోయిన తర్వాత, నుబ్బడూ మిగతావాళ్ళూ చెట్టుదిగి వచ్చారు. చూచారు.

యువరాజాగారి ముఖం అంతా నెత్తురు మయం—

“ఏమయింది!” అన్నాడు వెంకట్రాయలు—

“నాకు తెల్ల—” అన్నాడు వణికిపోతూ పులిగాడు.

యువరాజాగారి తుపాకీ వెనక్కికొట్టుండాలని తేల్చాడు పులిగాడు చీకట్లో చూచి. అందరూ కలిసి జీవులో యువరాజాగార్ని చేర్చారు. కారే నెత్తుటిలో పీటు నిండిపోయింది. వెంకట్రాయలు శరవేగంగా పోసివ్వాడు జీవును. పులికి కావలాగా సుబ్బుల్బుం చారు. వెనకనీట్లో భయంకరంగా పగిలిపోయిన ముఖం పులిగాడిచేతుల్లో అటూ ఇటూ కొట్టుకోసాగింది. వాడి చేతులు నెత్తుటిలో నిండిపోయాయి.

దివాణంలో చిచ్చులాగా వ్యాపించింది వార్త. పెద్దరాణీగారు ఏడుస్తూ వచ్చారు. పెద్ద రాజావారు నిల్చోలేకుండా వున్నారు. నాలువైద్యులకీ, డాక్టర్లకీ కబురు పంపారు.

వందడిలో పులిగాడు బయటకీ నడిచాడు. వాడి కళ్ళముందు వెన్నెల్లో లక్ష్మీ, యువరాజా కన్పించారు. నెత్తురోడుతూ మృత్యుతాండవం చేస్తున్న యువరాజాగారి ముఖం, పెద్దరాణీగారి ఏడుపు వాడి కండ్లలో నిలిచాయి. గుడిపె చేరాడు పులిగాడు. కుక్కిమంచంలో వెల్లకిలా వదులునివుంది లక్ష్మీ.

“ఎంతవని చేసినాను! ఎదన నాయాల్లిది! దీని వల్ల! ఛీ” అనుకున్నాడు.

తల తిరిగిపోయింది వాడికి. తుపాకీ తీసాడు. ఒక్క తూటా వుంచాడందుకో—వెన్నెల్లో వారెత్త తళుక్కుమంది. నక్షత్రాల్లోకి చూచాడు వాడు. కంటినిరు ధారగా ప్రవహించింది.

“తండ్రి! దిక్కుమాలివోడ్చి! చమించు!” అన్నాడు వాడు చీకట్లోకి చూస్తూ.

తోట మారుమోగింది. నిద్రించే వక్తలు ఉరిక్కిపడ్డాయి. రాజాగారి తుపాకీ అఖరిసారిగా మానవజీవాన్ని రుచిచూసింది. వారెత్తోంది పాగ గాల్లోకిలేచి వెన్నెల్లో కరిగిపోయింది.

అవేతనంగాపడివున్న లక్ష్మీకీ ఇవేమీ తెలియవు. పాషాణం విడమని మాత్రం తెలుసు అభాగ్యురాలికి—

సినిమా రంగం

13-వ పేజీ తరువాయి

ప్రేమతో యువతగళానుకూల ప్రాటర్

ఇది మేలురకం... మామిడిపళ్లరసం... తృణతగ్గసమయం... మాంగో జ్యూస్*

అరొగ్యాన్టీ, జీరశక్తి, బలాన్టీ, షేరుచిక్క

పానీయం... ప్రాటర్*

ఇండియా ట్రాస్ట్ లి. లె. విజయవాడ.

AGENTS FOR ANDHRA
ఆక్స్ ఫీల్డ్ ఏజన్సీస్
విజయవాడ - 1

అగ్రహారానికి వరుగుడుతున్న తండ్రినీ, కూతుర్నీ అగమన్నాడు కాస్తేపు డైరెక్టర్....మరో కోణంలోంచి వాళ్ళ కోపాన్ని చిత్రీకరించాలని కాబోలు.

ఈ సన్నివేశంలో వద్దగా దేవిక, తండ్రి మందర రావుగా జూనియర్ పి. వి. సుబ్బారావు చక్కగా నటించారు. పెట్ పై థీముడు పాత్రలో బాలకృష్ణ, ఆతని జతగా బాల కూర్చుని ఉన్నారు. ఈ చిత్రంలో అనంద్ గా కాంతారావు, ప్రతాప్ గా రాజవారి నటించున్నారు గమక పద్మయొక్క ప్రేమ, పెళ్ళి, ఆశయాలు ఎన్నో రీళ్ళు చూసిన తరువాతగాని సఫలమవుతాయో, కానీ తేల్చుకోలేము. ఈ చిత్రానికి దర్శకుడు అమంచర్ల శేషగిరిరావు. మాపాలు (అంటే మాటలూ పాటలూ) అరుద్రపాలు, సాపాలు (అంటే సంగీతం) కె. వి. మహదేవన్ స్వంతం. కామెరా తాగిర్దార్. కళ గోడ్ గాంకర్. ఈ చిత్ర గాథలో కన్నాంబ రాజశ్రీలు కూడా ప్రధానపాత్రలు నిర్వహిస్తున్నారు.

మెరుపు సేనతో దండయాత్ర

ఆ సెల్ మీదకు అడుగు పెట్టగానే ఏదో తెలుగుతనం కనబడుతోంది. మనం విజయనగర సామ్రాజ్య వైభవం గురించి చరిత్రలో చదివినవి, వినినవి అక్కడ కనిపిస్తున్నాయి. ఆ సెల్ పై నిర్మించబడిన తిమ్మరుసు గృహంలోని ప్రతి అంగుళం తెలుగు కళతో కళకళలాడుతోంది. అంతేకాదు. మహామంత్రి, సైన్యాధిపతి ధరించిన దుస్తులలో అనాటి తెలుగుతనం స్పష్టంగా ఉట్టిపడుతుంది. ఈ చరిత్రకు వ్యాయం చేశారు స్పష్ట చిత్రకళా దర్శకుడు మాధవపెద్ది గోఖలేను అభినందిస్తూ సెల్ మీదకు అడుగు పెట్టాము. అది గాత్రమీ పిక్చర్స్ తయారుచేస్తున్న "మహామంత్రి తిమ్మరుసు" కు చెందిన సెల్ అని ఈసారికి మీకే అర్థమై ఉంటుంది.

ఆ చిత్ర నిర్మాతల్లో ఒకడైన పుండరీకాక్షయ్యను పలకరించి, దర్శకుడు కామేశ్వరరావు, కామెరామన్ అప్పయ్య, శబ్దగ్రాహకుడు హరి ఈ ముగ్గురితో కలిసి కామెరా ముందు వెలుగులో, మహామంత్రి తిమ్మరుసు, రంగవాయకులు, కెంపరాజు, కందోలి పాత్రలలో వరకాయ ప్రవేశం చేసిన గుమ్మడి, మిక్కిలివేలి, అప్పారావు, రాజశ్రీల చేష్టలు, మాటలు పరిశీలిస్తూ కూర్చున్నాను.

శ్రీ కృష్ణ దేవరాయలవారు మెరుపు సేనతో గజపతిపై దండయాత్రకు బయలుదేరి వెళ్లారు. రాయలవారిని కలుసుకోవడంలో ఆలస్యం జరిగితే ఏం ప్రమాదం జరుగుతుందో అని మహామంత్రి తిమ్మరుసు సత్తవర కర్తవ్యాన్ని నిర్ణయిస్తున్నాడు. మహా సేనాధిపతిని రప్పించి ఆయనతో "రామలింగ నాయకా! మీరు వెంటనే ఆశ్రితకడకలో బయలుదేరి వారికంటే ముందుగా విజయవాడ చేరుకోవాలి" అని ఆజ్ఞాపించగానే సైన్యాధిపతి శిరస్సును వంచాడు. ఈలోగా వారికి "కొండవల్లి మనదేరా, కొండవీడు మనదేరా, కాదని ఎవ్వడు

ప్రాచీన ఆధునిక నృత్యపద్ధతులలో, సర్వజన ప్రశంసనీయంగా ఇటీవల వాటి మహల్లో నృత్య ప్రదర్శనం ఇచ్చిన కుమారి జి. శ్రీమణి బి. ఎ.

వాడుకువస్తే కటకంవరకూమనదేరా!" అంటూ పాడుతూ కందోలి ప్రవేశించింది. ఆమె ఆ కాలంలో పి. బి. డి. దళానికి చెందిన యువతి.

"దేవరా! మరి నేను." అంటూ మహామంత్రిని ప్రశ్నించింది కందోలి.

"కొండవల్లిలో నీకు బంధువు లున్నారన్నావు కదూ!" అని ప్రశ్నించాడు మహామంత్రి.

"నా బంధువులు కొండవల్లి కోటలోనే ఉన్నారు దేవరా!" అని జవాబిచ్చింది "మాతాపారి!" మహాదానందం.

"చిత్రే నీవు చేయవలసిన పని చాలా ఉంది. చెప్తాను రా" అంటూ తిమ్మరుసు ఆమెను మరొక మందిరంలోనికి తీసుకువెళ్లాడు.

ఈ సన్నివేశంలో మహామంత్రిగా గుమ్మడి, రంగవాయకులుగా మిక్కిలివేలి, కెంపరాజుగా కొత్త పటుడు అప్పారావు, కందోలిగా రాజశ్రీ వటించారు. ఈ చిత్రానికి నిర్మాతలు రామబ్రహ్మం, పుండరీకాక్షయ్య. కవి : పింగళి వాగేంద్రరావు. ★

అంధ్రసాచిత్ర పారపత్రికలో ప్రచురణకు ఇండియన్ ఇంకోతో చేసిన కారానులు మాత్రమే పంపాలి. సాధారణంగా 4'x2', 4'x4' చిత్రాలు పత్రికలో పడుతూ ఉంటాయి.

యువ ప్రపంచం

విద్యార్థుల సమ్మె : తల్లిదండ్రుల బాధ్యత

కొండీన్యగారు తిరుపతి విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థుల సమ్మెమీద వ్రాసిన వ్యాసము చదివి ఈ లేఖ వ్రాస్తున్నాను. బదు సంవత్సరములక్రితం నేనూ విద్యార్థినే. ఇప్పటికి చదువుకొనవలసిన వంధువులేదు. గతిలేక ఉద్యోగం చేస్తున్నాను.

స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన ఈ 15 ఏళ్ళలో మన దేశంలో క్రమశిక్షణ దెబ్బతినడానికి కారణాలు చాల ఉన్నాయి. విద్యావేత్తలు ఈ విషయమై చాలా పరిశోధన జరిపారు. కాలానికి అనుగుణంగా డౌంట్ తిరుగుడు వ్యాపారంతో నరైన కారణాలు తప్పించి మిగతావన్నీ పూరించారు. విజానికి ఆత్మ పరిశోధన చేసుకుంటే ఏ తండ్రి తన కొడుకును (విద్యార్థి దశలో) తన అదుపు అణ్ణలో వుంచుకోలేడు? ఉంచుకోలేని శక్తి లేకపోతే ఆ తండ్రికి సంఘంలో వున్న గౌరవం ఏమిటి? తన పిల్లలను సరిగా పెంచి బాధ్యత కలిగిన వ్యక్తులుగా సంఘానికి అందజేయాలంటే వారిని మందలించవలసిన బాధ్యత ప్రతి తండ్రికి ఉన్నదా? లేదా?

ఉత్తరహిందుస్థానములోని విద్యార్థులు తమకు ఎవరెవరు పాఠాలు చెప్పాలి, అనే సమస్యమీద సమ్మె చేస్తారు. ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయంలో తమకు ఏ ఏ మాదిరి పరీక్షలు జరపాలి, ఏ ఏ నష్టక్లుని ఉండాలి, ఏ భాషలో పోధించాలి, అనే సమస్యలమీద సమ్మె చేస్తున్నారు. బహుశా ఇంకొక సంవత్సరంలో మిగతావన్నీ తమకు పరీక్షలే జరువకూడదని, పరీక్షలు జరిపినా తప్పించకూడదని ఏ విశ్వ విద్యాలయంలో నైనా సమ్మె జరిగిందంటే వారు మాత్రము ఆశ్చర్యముకాదు. ఈ గతికి విడవాలి. నవ్వారో తెలియడములేదు!

విశ్వవిద్యాలయాలకు స్వయం నిర్ణయాధికారం ఉండాలని చెప్పే ప్రతి పెద్ద మనిషి విద్యార్థులు సమ్మె చేయగానే అధికారులకు నీతులు చెప్పడానికి బయలుదేరుతారు. కొండీన్యగారికి నామీద కోపం రావచ్చుకాని సంఘానికి ఏమైనా సహాయం చెయ్యదలచుకుంటే, తప్పయినా ఒప్పుయినా విశ్వ విద్యాలయ అధికారులు తరలైన మాట్లాడి, ఆ సంస్థ యొక్క గౌరవమున నిలబెట్టి విద్యార్థులకు బుద్ధి వచ్చేట్లుగా చెయ్యవలసిన బాధ్యత అందరిదికీ.

'విద్యార్థి' అనే మాటకి సరిఅయిన అర్థం తెలిసికొనవలెనంటే అధ్యాపకులను గౌరవించాలి. అది తెలిసికోనప్పుడు మనదేశం ఈ పెద్ద మనుష్యుల చేతుల్లో అదోగతి పాలవుతుంది. వాది ఒకటి కోరిక. ప్రభుత్వం శాసనసభల్లో విశ్వవిద్యాలయాలకు సంబం

ధించిన ఏ విషయంమీద ప్రతికలలో కూడా చర్చలు విషేధించాలి. రాజకీయవేత్తలు దూరంగా ఉండాలి. విశ్వవిద్యాలయాలు ఈ (ఏ) నాయకులకు ఎల్. ఎల్. డి. మొదలైన గౌరవ పట్టాలు ఇవ్వకుండా ఏలే సంక దూరంగా ఉంచాలని నా విజ్ఞప్తి.

మనదేశం బాగుపడాలంటే అసలు విద్యార్థులు ఒకసారి తప్పితే మరల పరీక్షకు కూర్చోనివ్వరాదు. 35 మార్కులు తెచ్చుకోలేనటువంటి విద్యార్థిని పెన్షంబరులోను లేక మరల పచ్చే మార్పులోను పాక్ చేయించడమువల్ల విద్యా ప్రమాణం ఎప్పటికైనా తగ్గిపోతుందికాని పెరగదు. ఈ లేఖ చదివిన ప్రతి విద్యార్థికి సిగ్గు రావాలని ప్రతిరండి ప్రతి నాయకుడు తన బాధ్యత తెలుసుకోవాలని నా వాదన.

శాంతజ్యోతి : (మద్రాసు)

విద్యార్థుల విజ్ఞాపన

శ్రీ వెంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థులు కొన్ని సౌకర్యముల కొరకు సమ్మె కొనసాగిస్తున్న విషయము ప్రజలందరకూ విదితమే.

విద్యార్థులు ఆరు గంటలపేపు (అనగా గోబాకు రెండు పరీక్షలు) పరీక్షలు వ్రాయడము కచ్చమైన పనికాదు, అది ఒక చిన్న మాటలో విద్యార్థులు చేస్తున్న ఆందోళనను కొట్టిపారేసిన వైస్ చాన్సలరు విచిత్ర శోరణిని అర్థము చేసుకొనడము చాలా కష్టమైన పని.

ఒక్కటికాదు, రెండుకాదు, మూడుసంకల్పరాల కాలము వందలకొలది డబ్బు ఖర్చుపెట్టి, రాత్రింబగళ్ళు చదివినదంతా గోబాకు ఆరు గంటల చొప్పున వెళ్ళిగొక్కడమంటే విద్యార్థుల హృదయాలెంత గాయపడతాయో గొట్టెల సరికే కనాయివానికి కూడా అర్థమవుతుందనుకుంటాము. ఇలాగే ఇదొక్కటే కాదు, విద్యార్థులు కొరక ప్రతి కోరికా న్యాయసమృతమైనదని పెద్దలంతా ఒప్పుకున్నాడు.

పుత్రుల సమస్య తీగడులది. విద్యార్థుల కెంత బాధ్యతంటే వారికి అంతే ఉంది. వందలకొలది రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి వారు తమ పిల్లలను కళాకాలాలకు పంపించి చదువు చెప్పిస్తున్నారు. ఈ సమ్మెపట్ల అటువంటి తల్లిదండ్రుల సానుభూతికి వోహా

లేని విద్యార్థులూ దురదృష్టవంతులే. కావున వారు ఇప్పటికైన విశ్వ విద్యాలయం అధికారుల కఠిన హృదయాన్ని కదిలించే మార్గాన్ని వెతుకుతారని ఆశిస్తున్నాము.

ఎన్నో విధాలుగా సహాయము చేస్తామని తీపి మాటలతో హామీ యిచ్చిన కాసన సభ్యుల కార్యసాధన ఏ మాత్రము కనిపించలేదు. ఇప్పటికైన వారు వారి మాటను నిలబెట్టుకుంటారని ఆశిస్తున్నాము.

విద్యార్థుల సహనాన్ని ఇంకా ఇలాగే వాయిదాల పద్ధతిని ఎన్నాళ్ళు పరీక్షిస్తారో అర్థం కాకుండా ఉంది. ఇప్పటికిది మూడవ వాయిదా. కనీసము ఈ చర్చలోకూడా ఏమి తీర్మానించినదీ తెలికపోగా, అసలు అక్కడ మా విషయము చర్చించినారో లేదో కూడా తెలియకూడా ఉంది. ప్రజాస్వామ్యము, ప్రజాస్వామ్యము అంటున్న ఈ దేశములో ఈరీతిం కుశిత్యమేమో అర్థం కాకుండావుంది.

గాంధీ మహాత్ముని అదర్శమైన శాంతియుత పోరాటాన్ని అనుసరిస్తున్న విద్యార్థులూ అణగియున్న అగ్నిజ్వాలల హావోరారాన్ని పట్ట చూడవచ్చుకుంటే ఆటే కాలము పట్టుదు.

ఈ న్యాయసమృతమైన, శాంతియుతమైన పోరాటాన్ని చూచి వైసున్న విజ్ఞానంధుల వెంకటేశ్వరుడైనా కరుణిస్తాడేమో కాని, అధికారులుమాత్రం గుర్తిం చేట్టులేరు. వీరిస్తే పరీకే అప్రతిక్షుడైన మేనాధికార కఠినహృదయాల్ని కరగించాలని మా ప్రార్థన.

విద్యార్థుల న్యాయసమృతమైన ఈ కనీసపు కోర్కెలు, ఈ సమ్మెవలన పోగొట్టుకొన్న అలెండెన్సు, సాధించేవరకూ తమ పట్టు వదిలరనీ, తిరిదండ్రులకు, పురప్రజలకు, ప్రభుత్వమునకు, విశ్వ విద్యాలయానికి, "విద్యార్థులకు కాదు విశ్వ విద్యాలయము, విద్యార్థులు విశ్వ విద్యాలయము కొరకు" అని నమ్మిన అధికారులకూ ఇదేవిజ్ఞప్తి.

విద్యార్థి బృందము,

వెంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయము, అనంతపురము. ★

కవరుపైన 'యువ ప్రపంచం' శీర్షికకు అని స్పష్టంగా వ్రాయాలి.

ఇంటిల్లిపాడికి ఆనందం చేకూర్చే
ఆంధ్రసచిత్రవారపత్రిక
తప్పక చదవండి :

జనవరి 'భారతి' అనుబంధం

'రామాయణ కల్పవృక్షము' పైన శ్రీ కొత్త సత్యనారాయణ చౌదరిగారి విమర్శలనందర్భంలో ఆంధ్రసచిత్ర సారస్వతాను బంధంలో జరిగిన చర్చలు పుస్తక రూపంగా వెలువడ్డాయి. మీ స్థానిక ఏజంటు వద్ద ఇవి దొరుకుతాయి.

పండిత
డి. గోపాలాచార్యులవారి

ప్రేమామృతం

అరోగ్యానికి బలానికి
అయుష్షేదాత్రము
(ప్రెవెంటివ్) ఐ.ఎ.టి.డి
మదరాసు-17

పొట్టి కథలు

"నాప్పివీమాత్రం లేకుండా దంతవైద్యం చేయడం నా ప్రత్యేకత. మీకూ ఒక్కసారి మత్తు మందు వాసన చూపుతాను. అంతే మరుక్షణంలో మీ పన్ను నా చేతిలో ఉంటుంది." అన్నా డోకదంత వైద్యుడు తన వద్దకు వచ్చిన పెద్దమనిషితో.

పెద్ద: అంత తేలిగ్గా పన్ను పీకటానికి మీరు అదనంగా ఏమన్నా వసూలు చేస్తారా?

వైద్యుడు: ఒక్క రూపాయి ఎక్కువగా పుచ్చుకుంటాను.

పెద్ద: అబ్బే! అనవసరం.

నాప్పివుడు తేలికపాటి డి. మామూలు వైద్యుడే చెయ్యండి.

వైద్యుడు: మహాదొడ్డ సాహసం కలవాడవయ్యా!

పెద్ద: ఒక్కనిమిషం ఆగండి! పంటినొప్పితో బాధపడుతున్నది నేను కాదు, మా ఆవిడ.

ఎం. విశ్వనాథం (రెండు గూగు)

"డబ్బుకోసం దిగులు పెట్టుకునే మీరు మీ ఆరోగ్యం పాడు చేసుకున్నారు. అలాంటి దిగుల్లేమీ పెట్టుకోకుండా నిశ్చింతగా ఉంటే కోలుకుంటారు." అని నలహా చెప్పాడు ఒక వైద్యుడు తన వద్దకు వచ్చిన రోగికి.

"చూడండి! రెండు వారాల క్రితం మీ అంటి పెద్దమనిషే నా దగ్గరకు వచ్చాడు. అతడు ఇంటి అద్దె ఇవ్వలేదట. దిగులు పడి పోయాడు. ఆ విషయం మర్చి పోవయ్యా అని నేను నచ్చబెలితే ఇప్పుడు హాయిగా ఉన్నాడు." వివరించాడు వైద్యుడు.

రోగి: మీరే ఆ నలహా చెప్పారని నాకు తెలుసు. అఇంటి యజమానిని నేనే.

ఎస్. కాశ్రి (మద్రాసు)

అన్ని పేనాలకు అమర సంజీవి:

స్టాలర్

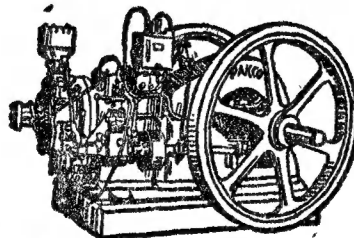
ఇంకు

తయారుచేయువారు :
PIONEER CHEMICAL WORKS,
NAYUDUPET, (Nellore Dt) AP

PAKCO పాక్టో స్టో-స్పిడ్, కోల్డ్ ప్లాస్టింగ్ (హాట్ ఆయిల్) ఇంజనులు

—: ప్రత్యేక లక్షణములు:—

- * పనిచేయ ప్రారంభించుట తేలిక
- * తక్కువ ఇంధన ఖర్చు
- * క్రమమైన నడక
- * చిట్టమైన నిర్మాణం
- * ఎక్కువ మన్నిక
- * అద్భుతంగా పనిచేయును
- * బాప్ స్క్వేయిల్ ఇంజన్ పరికరములు

మద్రాసు, ఆంధ్ర, కర్ణాటక, శ్రీరంగపాపములకు ఏజెంటు:

Grams: LAMP
Phone: 22017

K. S. SHIVJI & CO. (Estd. 1903)
పోస్టబాక్స్ నెం. 5, 178-79 (బాబ్స్, మద్రాసు)

స్థాపితం 1920

రెడ్డి అండ్ కో. ఇంజనీర్స్

గోపాలపురం
తూ. గో. జిల్లా

కుంపు బొలి

మేసాపాడ
వగైరా చిట్ట
సుఖ వ్యాధులకు
ప్రత్యేక చికిత్స.

శాస్త్రము -
ఆయుర్వేద ఔషధములు లభించును
→ కెటలాగు సలహా ఉచితము

A black and white photograph of a large, multi-story building, possibly a school or institutional structure, with a prominent central tower or entrance. The building is surrounded by a large, open area, possibly a courtyard or field, and is set against a backdrop of trees and a clear sky. The image is oriented vertically on the page.

STUDIO
S. S. S. S. S.

అశేష ప్రజానీకాన్ని
ఆకర్షిస్తున్న
అద్భుతమైన చిత్రం!

అన్నపూర్ణా వారి

ఇద్దరు మిత్రులు

నవీయుగ

నిర్మాత: D. మధుసూదనరావు B.A., † దర్శకుడు: ఆదుర్తి సుబ్బారావు